

BOGDANIA

Revistă de creație și cultură

Anul IX / Nr. 85-86 / 2021

Lunile: iulie-august 2021

Cuprins

1. Ionel Marin: Editorial – *De strajă limbii și culturii române* – 3
2. Prof. Geo Călugăru: Gala premiilor Bogdania, sărbătoare a literaturii române – 5
3. Al. Florin Țene: Când omul sfințește locul și scriitorul Cuvântul – 8
4. Corneliu Cristescu: Mari domnitori ai neamului românesc - Mihai Viteazul, Domn al Valahiei, al Ardealului și a toată Țara Moldovei – 10
5. 421 de ani de la consemnarea Primei Uniri a românilor – 20
6. 72 de ani de la cel mai mare val al deportărilor staliniste din Basarabia și Nordul Bucovinei – 21
7. Ben Todiciă: Eseul „Trădarea aproapelui” – 22
8. Dr. Vasile Astărăstoae: „Masca noastră cea de toate zilele” – 24
9. Andrei Breabăn: Rugăciunea și sănătatea omului – 27
10. Beatrice Alexandra Kiseleff: Picătura de limba română – 31
11. Gabriela Sonnenberg: „Geografia cuvintelor” – 33
12. Nicolae VASILE: *Personalități române contemporane*: Radu-Ioan Munteanu – 34
13. Geo Călugăru: „Unde dai și...unde crapă” – 36
14. Pledoarie pentru excelență în cultură: Alexandru Florin ȚENE – 38
15. Ben Todiciă: Prof Elena Anușca Doglan „Zimbrul Moldovei” – 44
16. Andrei Breabăn: Despre geniul eminescian – 46
17. Geo Călugăru: Eseul „De luat aminte” – 48
18. Cristian Petru Bălan, poeme – 50
19. Stelian Gomboș: *Ce rămâne, ce lăsăm în urma noastră?!..* – 51
20. Medalion liric: Nicolae Vasile, Mircea Istrate, Virgil Ciucă, Adrian Botez, Alexandrina Tulics, Ioan Rațiu, Dărie Niculaie, Maria Niculescu, Alexandru Ciocoi, Liviu Zăfirescu, Vavila Popovici, Ovidiu Țuțuianu, Florin Constantinescu, Ionel Marin, Ioan Miclău, Nicușor Constantinescu – 53
21. Epigrame de Geo Călugăru și V-tin Rădulescu – 61
22. Liviu Zăfirescu: *Stimulatorul de...Lumină* – 62
23. Proză: * Al. Florin Țene: Visul alb – 63; *Mihail Grămescu: Castanii – 64; *Horia Crios: Oh, vanitate... – 65; *N. Orghidan: Pizzicato – 66; * Angela Burtea: „Pățania lui Mihai” – 69
24. Cronici literare, recenzii, comentarii semnate de scriitorii: Fl. Smarandache, Galina Martea, Voichița T. Macovei, Tatiana Scurtu, Ben Todiciă și Geo Călugăru – 70
25. Din creațiile tinerilor premiați la *Festivalul-concurs de creație literară Bogdania*: Bozomală Ștefan Iulian, Violeta Andrei Stoicescu și Petronel Vizitiu – 82
26. Noutăți editoriale – 91
27. Proiecte Bogdania: Aspecte de la Festivalul-concurs internațional de creație literară Bogdania, Ediția a X-a, 02 iulie 2021 – 91
28. Evenimente culturale: lansări de carte, simpozioane din țară și străinătate – 96
29. Semnal editorial – 98

Coperta: Muzeul național de artă din București

Revista BOGDANIA, revistă de creație și cultură este fondată și editată de Asociația cultural-umanitară Bogdania din Focșani. Apare o dată la două luni.
ISSN 2343-8061; ISSN-L 2343-8061

REDACȚIA REVISTEI BOGDANIA

Ionel N. MARIN

(Președinte Asociația cultural-umanitară Bogdania)

Redactor șef

Editor senior: Nicolae Vasile

Redactori: Vasile Groza, Geo Călugăru, Ben Todiciă, Michaela Al. Orescu, Adrian Nicolae Popescu, Maria Filipoiu, Corneliu Cristescu, Simona Mateev

Secretar de redacție: Corina MARIN

Membri de onoare:

Prof. univ. dr. Florentin SMARANDACHE (SUA) - cercetător științific, matematician, scriitor, membru al Academiei Americano-Române de Științe și Arte
Prof. CRISTIAN PETRU BĂLAN (SUA) - membru titular USR și al Academiei Româno-Americane de Arte și Științe; pictor, sculptor.
ALEXANDRU FLORIN ȚENE - președintele național al Ligii Scriitorilor Români, membru UZPR și al Academiei Americano-Române de Arte și Științe.
GHEORGHE A. STROIA, scriitor, membru ARA.

Adresa redacției: Focșani, Strada

Contemporanul nr.28, cod 620065, jud. Vrancea

Telefon mobil: **0752862369**.

Materialele se trimit cu diacritice pe adresa de e-mail:

ionelmarin55@gmail.com

În numele libertății de exprimare, autorii răspund în mod direct, conform legilor în vigoare, de conținutul materialelor publicate. Textele nu se înapoiază.

Vă așteptăm alături de noi!

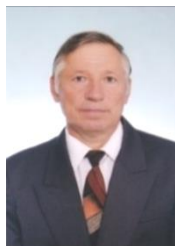
Revista Bogdania tipărită, cost 20 lei (inclusiv cu taxele poștale)

În realizarea proiectelor culturale și umanitare ale Asociației Bogdania, avem nevoie și de sprijin financiar. Vă rugăm direcționați 2% în contul Asociației. Datele de identificare ale Asociației Cultural-umanitare Bogdania, sunt:

RO11BRMA0999100047750380, în RON;

Banca Românească, Filiala Focșani, județul Vrancea;
CIF (cod înregistrare fiscală) - 29080784.

Revista Nr. 85-86, iulie-august 2021

Editorial**Ionel MARIN****De strajă Limbii și Culturii Române!**

Cu certitudine limba este comoara de aur a unui popor, coloana vertebrală, altarul sufletului acelui popor. „Limba unui popor este chiar sângele acelui popor” afirma poetul Grigore Vieru, un mare patriot, care a iubit limba strămoșească, neamul și țara mai presus de propria viață. Pentru scriitorul Fănuș Neagu, limba română „e distanța dintre inimă și umbra ei, care se numește suflet”.

Cu certitudine Regina graiului străbun, limba română, moștenitoarea limbii dace, a rămas și va fi întotdeauna lumina sufletului românesc. Limba română este hrana cea vie, lăsată de Dumnezeu-românilor și urmașilor lor, pe veșnicie.

Au apărut noi dovezi arheologice care dovedesc că suntem „Vatră a vechii Europe”. În Târgoviște există primul Muzeu al Evoluției Omului și Tehnologiei din Paleolitic, unicat în Europa Centrală și de Sud-Est și care aduce cele mai vechi mărturii dacice, plecând de la omul de Neanderthal. Aici se găsește cel mai vechi instrument de suflat din România, un fluier gravetian, de peste 20.000 de ani, recipient pentru prepararea ocrului și o geodă vopsită cu ocră de peste 50.000 de ani, descoperite în peștera Cioarei-Boroșteni, județul Gorj, unicul colier din cochilii de melci de mici dimensiuni din Europa, de circa 29.000 de ani, multe pandantive din dinți de animale și pandantive din piatră gravate, unele chiar mai vechi de 25.000 de ani etc., toate acestea descoperite în siturile Piatra Neamț-Poiana Cireșului, județul Neamț și peștera Cioarei-Boroșteni. De altfel, în muzeu se concentrează peste 3/4 din toate obiectele de podoabă și de artă descoperite în România, mai vechi de 10.000 de ani. În luna august 2016 s-au descoperit 91 monezi de argint geto-dacice în comuna Vânători, jud. Vrancea, vechi de peste

2.000 de ani. În toate regiunile țării s-au găsit dovezi de necontestat privind evoluția și continuitatea vieții poporului dac pe aceste binecuvântate meleaguri.

Noi, românii trebuie să fim mândri de obârșia noastră și să dăm dovezi la lume, precum Decebal, Mihai Viteazul, Ștefan cel Mare, Constantin Brâncoveanu și lista este extrem de lungă, ce s-au sacrificat pentru țară și credința ortodoxă.

Ce frumos spunea Nichita Stănescu „Limba română este patria mea”, căci o patrie fără nume nu este patrie. Numai în dulcea rostire românească putem simți, trăi și iubi românește. Numai în graiul propriu ne prețuim părinții, admira frumusețile naturale, iubi soția, copii și neamul în care ne-am născut.

Este nedrept și primejdios să fie considerată limba maternă, ca o limbă de categoria a doua și cu certitudine nici nu este așa. Limba română, catedrala „zidită” pe teritoriul Carpat-Danubiano-Pontic, binecuvântată de însuși Dumnezeu și plină de osemintele eroilor români. Să ne amintim de faptele viteazului domnitor Constantin Brâncoveanu și de sacrificiul suprem pentru apărarea ființei naționale, a credinței și culturii române. E de datoria fiecăruia dintre noi, a oricărui român, a oricărui cetățean ce se naște pe aceste meleaguri, să facem eforturi în vederea cunoașterii, respectării, prețuirii și răspândirii corecte a vorbirii și scrierii în limba română. Să nu mai acceptăm „barbarismele” care alterează structura de bază a limbii.

Cu alte cuvinte, românii și-au putut menține identitatea fiindcă și-au prețuit mai mult limba decât viața! Ce elogiu mai frumos poate fi adus limbii noastre și, odată cu aceasta, poporului care a creat-o și a conservat-o ca pe o „comoară”?

Românii sunt români în primul rând datorită limbii lor. Emil Cioran afirma: „Româna-i veche de 1700 de ani. Și că-i veche n-ar fi cine știe ce motiv de lauri, dar e veche în acel fel în care, de-am călători în timp în Țara Românească acum 600 de ani, nu ne-ar fi deosebit de greu să înțelegem ce le spunea unul ca Mircea cel Bătrân ostașilor săi.

Ne va fi de folos să reamintim tuturor că poporul român este cel mai vechi popor din Europa și nicidecum România nu este țara romilor, a hoților, cerșetorilor, cum afirmă unii occidentali. Normalitatea este atacată de impostori, de

psihopați care cu tupeu atacă valorile importante ale națiunii și prin unii conducători condamnă comunități la regres și chiar stagnare.

Valorile fundamentale ale umanității, precum: libertatea, proprietatea, familia, credința, dreptul de a lupta pentru adevăr sunt perene și neschimbătoare.

Creștinii din toată lumea trebuie să-și unească vocea și acțiunile pentru a proteja averea de preț a omului: viața, sănătatea și libertatea. Mircea Eliade: „A fi liber înseamnă înainte de orice a fi responsabil față de tine însuși.” și că „Libertatea absoluta se câștigă prin dragoste. Caci doar dragostea îl eliberează pe om de natura sa.” Deci dragostea, iubirea sunt condimentele esențiale ale vieții. Om liber este acela care nu are nevoie să spună nicio minciună”, afirma Nicolae Iorga.

Libertatea nu înseamnă libertinaj, acceptarea instinctelor oarbe, trăirea în păcate și la întâmplare ci a face ceea ce se cuvine și e normal. Presupune autonomie, cunoașterea realității, respectarea drepturilor cetățenești, a legilor și normelor morale scrise și nescrise din societate. Petre Țuța spunea: „Libertatea omului e partea divină din el”. Fiecare Zi este un miracol! Viața este o taină, o lăută permanentă cu noi înșine de a fi mai buni, de a lăsa o urmă, semne posterității. Fără educație, bun simț, cultură nu vom înțelege sau contribui major la realizarea unui viitor strălucitor în care adevărul, pacea, armonia și fericirea să fie elemente definitorii și în folosul tuturor. Immanuel Kant spunea că „un om fără cultură este ușor de manipulat” și sunt convins că doar prin implicare păstrăm libertatea, înlăturăm răul din societate.

Să luăm atitudine împotriva răufăcătorilor, obiceiurilor nesănătoase, vulgarității, ori de încriminare a adevăraților patrioți, fie din istorie ori cei contemporani. Respectul față de străini nu înseamnă și supușenie, neprețuirea proprie ori desconsiderare a ceea ce este românesc. Sunt mândru de marile genii pe care le-a dat poporul roman, de tinerii români talentați care, astăzi, sunt împrăștiați și nu e normal, în toate punctele cardinale. Sper într-o revenire a acestora către izvorul strămoșesc, sfânt și sfințit de Dumnezeu, România.

Asistăm la o globalizare a fenomenelor și trebuie evitată anarhia, dezechilibrele majore din economie și intensificată lupta împotriva corupției, haosului economic, politic, social și

uman. Televiziunile, mass media, cultura scrisă poate să promoveze mai mult și mai eficient valorile umane și să prezinte obiectiv marile probleme globale și să găsim drumul, căile care să ne ducă către o lume mai bună, mai dreaptă și mai sigură. Populismul, minciuna, incompetența duc la neîmpliniri și mari suferințe. Fără educație serioasă, credință vie și cultură autentică o națiune nu progresează și nu poate realiza un viitor strălucit în hotarele proprii. ROMÂNUL este înzestrat cu dragoste față de glie, are har, credință și trebuie instruit și educat în spiritul iubirii și atașamentului față de limba și cultura strămoșească. Cultura trebuie să ne învețe să trăim în armonie, echilibru și dragoste. Cultura română trebuie să influențeze pozitiv mentalitatea și modul de viață al semenilor noștri, să ne ajute să devenim mai buni, mai înțelepți și fericiți. Cultura scrisă, cărțile, mass-media pot contribui mai mult la renașterea spirituală, la promovarea frumosului din gândire, din sentimente, din viața cotidiană. În ceea ce privește literatura, umanismul pune pe primul plan teme ca natura, virtutea, gloria și iubirea. Cultura și limba română sunt cei mai de seamă piloni ai neamului și ai spațiului nostru românesc. Cultura română seamănă, veghează spiritul neamului nostru. Acestea dau tărie, substanță, lumină ființei noastre, ne îndreaptă către izvoarele divinității. Din nefericire, astăzi nu avem politici coerente ale Ministerului Culturii de stimulare a produsului cultural. Sunt puține sau lipsesc programe de dezvoltare a educației artistice și culturale la nivelul învățământului preuniversitar, precum și a cercetării științifice în domeniul patrimoniului la nivelul învățământului universitar. Sunt scriitori, mari oameni de cultură care prin efortul dâșilor fac cinste culturii române. Amintesc pe: Acad. Mihai Cimpoi și Traian Vasilcău care au realizat Enciclopedia scriitorilor români contemporani, Chișinău, 2019; Prof. univ. Nicolae Vasile care a realizat în anul 2020, Enciclopedia Scriitori din Generația 2000, vol. I; în anul 2021, pe Gheorghe A. Stroia cu Milenarium. Dicționarul enciclopedic al scriitorilor români la începutul mileniului al III-lea. Doar câteva exemple din lungul șir al realizărilor din țară și diaspora românească, care fac cinste României și continuă să aducă continuitate, bucurie, strălucire și prestigiu limbii române contemporane.

Temeiul dar și șansa dăinuirii culturii române rămâne spiritualitatea creștină. Familia rămâne temelia societății, baza existenței societății umane. Copiii noștri trebuie să învețe carte la școală și, nu pornografie! Sper că nu vom accepta parade ale rușinii și nici că se vor legaliza relațiile contra firii umane, aducând și mai multă suferință poporului. Este obligația noastră să-i educăm pe tineri, pe cetățeni în spiritul valorilor moral-creștine ale neamului, al respectării și continuării tradițiilor noastre și de atașament față de Patria Română. Nu nesimțirea, tupeul, violența, lenea și alte lucruri negative trebuie să „promovate”, ci în mod deosebit faptele pozitive, aducătoare de bucurii și realizări sufletești deosebite. Minciuna nu trebuie lăsată să otrăvească traiul zilnic al oamenilor. Scriitorii au datoria lor de a vindeca starea umanității, trebuie să găsească acele căi potrivite pentru a-i ajuta pe oameni să-și găsească fericirea chiar și în aceste clipe nefericite produse de pandemie și în mod special de noua stare a civilizației în care am intrat”. Oamenii de cultură ai neamului nostru trebuie să fie uniți și să vegheze la hotarele limbii și ale culturii românești. Trebuie sancționată exemplar lipsa de respect față de simbolurile naționale românești. Dorim ca proiectul „România educată” cu cele 10 direcții de reformă propuse de domnul președinte Klaus Iohannis să lichideze neajunsurile din sistemul de învățământ și să aducă țării reziliență și performanță. Un lucru bun a fost și adoptarea de către Parlamentul României a legii nr. 53/2013 prin care s-a stabilit ca în ziua de **31 august**, în fiecare an, să fie sărbătorită **Ziua Limbii Române!**

Și Asociația cultural-umanitară Bogdania organizează activități cultural-artistice de promovare a limbii și inegalabilul grai românesc. Prin Festivalul-concurs internațional de creație literară Bogdania, descoperă, stimulează și promovează talentul literar și dragostea față de limba română. Așa cum afirmă scriitorul Geo Călugăru din București: „Suntem datori să nu întinăm ce a binecuvântat Dumnezeu: țara și graiul nostru românesc”.

Gala premiilor Bogdania, sărbătoare a literaturii române, București, 02 iulie 2021

IONEL N. MARIN, poet, eseist, publicist, editor și animator cultural de excepție, s-a născut pe 2 iulie 1954 în comuna Suraia, județul Vrancea. A înființat în municipiul Focșani, în luna august 2011 Asociația cultural-umanitară Bogdania, a cărei președinte executiv este și în prezent. Între anii 2012-2020, a organizat și desfășurat nouă ediții ale Festivalului-concurs de creație literară Bogdania, la care adăugăm și ediția a zecea, jubiliară, care ne-a adunat aici la Festivitatea de premiere, nu întâmplător aici la Sala de festivități a A.G.I.R., în ziua în care Domnia Sa împlinește vârsta de 67 de ani, gazdă deosebit de amabilă, fiindu-ne, scriitorul Nicolae VASILE, președintele Grupării Literar Ing. Dintr-o grijă deosebită pentru descoperirea și promovarea tinerelor talente, a organizat și trei ediții ale Concursului literar pentru elevi de școală gimnazială Bogdania. A realizat volumul „Aripi spre zbor. Antologia literară Bogdania, în trei volume, urmând volumul IV. La începutul anului 2013, a înființat Revista de creație și cultură Bogdania, conducând-o ca redactor șef, pe întreaga perioadă de la apariție. Primul număr tipărit a fost în luna mai 2013. În ianuarie 2018, a fondat Editura Bogdania, pe care o conduce, ca director. Este membru al Ligii Scriitorilor Români și membru UZPR.

ASOCIAȚIA CULTURAL-UMANITARĂ „BOGDANIA”, fondată și condusă de către poetul Ionel MARIN din Focșani, județul Vrancea, organizează anual Festivalul-concurs internațional de creație literară „Bogdania” ajuns, în acest an, la ediția a X-a. Parteneri la această ediție sunt: Cenaclul „Literar Ing.” din București condus de către Prof. univ. dr. ing. Nicolae Vasile; Liga Scriitorilor Români, președinte Al. Florin Țene, Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, președinte domnul Doru Dinu Glăvan,

Societatea pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina, președinte Prof. univ. Liviu George Muha și Revista de cultură Bogdania, redactor șef Ionel MARIN.

Invitați speciali: Florian Laurențiu Stoica, directorul revistei „Independența Română-Independența prin cultură” și domnul G-ral Emil STRĂINU, scriitor și specialist internațional în fenomenele aerospațiale neidentificate.

Așa cum aprecia Dr. Michaela Orescu din București, la Gala premiilor Bogdania din anul 2015: „Festivalul BOGDANIA deși inițiat în județul Vrancea, la FOCȘANI de poetul Ionel MARIN, constituie ecoul național, adună sub faldușurile sale, condeie din țară și străinătate, într-o cunună a valorilor românești”. Tradiția a continuat cu succes și în acest an, la Festivalul-concurs Bogdania înscriindu-se în competiție concurenți din toate județele țării, din București, Republica Moldova, Spania și Belgia. Cea mai consistent reprezentată, secțiunea poezie, cu 81 de participanți, apoi secțiunea proză scurtă cu 30 participanți și 7 participanți la secțiunea eseu.

Gala premiilor Bogdania constituie o adevărată sărbătoare a literaturii române, participând, deși suntem în vreme de pandemie, cu bucurie și interes, tinerii premiați, rude ale acestora dar și personalități marcante ale culturii, numeroși scriitori, artiști, colaboratori și cititori ai revistei Bogdania. Și la această ediție Asociația cultural-umanitară Bogdania, revista Bogdania, prin scriitorul Ionel MARIN, a înmănat premii concurenților și de asemenea Diplome de excelență și premii membrilor juriului, partenerilor și celor mai merituoși colaboratori din țară și din diaspora românească.

Membrii Juriului Festivalului BOGDANIA, pentru ediția a X-a format din personalități ale culturii și literaturii: Prof. univ. Nicolae VASILE, președintele Cenaclului „Literar Ing.” și al juriului; Alexandru Florin ȚENE, președintele național al LSR, Ionel MARIN, președintele Asociației cultural-umanitare Bogdania; poetul, prozatorul Geo CĂLUGĂRU, membru USR; Adrian-Nicolae POPESCU, poet, prozator, membru UZPR.

În cuvântul distinșilor membri ai juriului, partenerilor, al invitaților: G-ral Emil STRĂINU, Doina BÂRCĂ, Geo Călugăru a reieșit în evidență faptul că de la an la an vin concurenți tot

mai talentați, că Asociația culturală Bogdania, scriitorul Ionel Marin depune eforturi susținute și obține rezultate remarcabile în descoperirea și promovarea de noi talente literare, nu numai prin Festivalul-concurs internațional Bogdania, ci și prin Concursul literar pentru elevi de școală gimnazială (ediția a III-a finalizat la 01 iunie 2021), cât și prin rubrica Debut literar din revista de creație și cultură Bogdania. Domnul CĂLUGĂRU consideră această ediție, cea mai izbită de până acum. Cea mai consistent reprezentată, secțiunea poezie, cu 81 de participanți, reflectă faptul că prețuim și iubim poezia, regina literaturii. Apreciez nivelul înalt de cunoștințe și capacitatea concurenților de a se exprima cât mai expresiv și accesibil, totodată. Există preocupare pentru descoperirea sinelui, și punerea în relief a acestuia precum și capacitatea de selecție a valorilor și a măiestriei de a le prezenta limpede, autentic.

Domnul Al. Florin Țene, Președintele Național al Ligii Scriitorilor Români, Membru al Academiei Americane Române de Cultură și Știință, neputând să fie prezent a trimis, ca membru al Juriului câteva aprecieri cuprinse sub titlul „Când omul sfințește locul și scriitorul Cuvântul”, citit de către Ionel Marin: „Dragi colegi, îmi pare rău că nu pot să particip alături de dumneavoastră la această frumoasă sărbătoare când tinerii condeieri prind aripi pentru zborul lor în arealul literaturii române dulce ca mierea din cuvintele limbii noastre. Însă, povara crucii anilor pe care îi port pe drumul Golgotei spre desăvârșire, îmi apasă umerii, împiedicându-mă să fiu alături de voi, să mă bucur de acest eveniment inițiat de inimosul promotor cultural și scriitor Ionel Marin, redactorul șef al prestigioasei reviste BOGDANIA.

De la început doresc să comunic celor care nu au câștigat că, așa cum spunea scriitorul japonez Haruki Murakami: *“Nu există literatură perfectă, așa cum nu există disperare perfectă”*, gusturile cititorilor se schimbă după epoca prin care trece societatea, ce este acceptat azi, poate mâine cel refuzat să-i ia locul.

Acum, când vă scriu mă gândesc la voi, concurenții Concursului literar la care ați participat, la emoțiile prin care treceți, cu atât mai mari datorită faptului că inițiativa a pornit de la un mare om de cultură din Focșani, orașul care are o bogată istorie.” Din diversele săpături

arheologice a rezultat că Focșaniul a fost locuit încă din timpul neoliticului, obiectele descoperite având o vechime de aproximativ 5000 de ani...

Am făcut acest scurt excurs în istoria municipiului Focșani, pentru a arăta că primirea unui premiu din partea unei organizații și reviste din acest oraș nu este mai prejos dacă ar fi primit de o organizație din București, Iași sau Cluj-Napoca.

Am punctat unele evenimente pentru ca voi, tinerii mei colegi, să cunoașteți că scriitorul Ionel Marin, prin acțiunile culturale pe care le organizează, prin ceea ce creează, scrie o pagină nemuritoare în istoria culturii vrâncene și în Marea Enciclopedie a Patriei Limbii Române. Vă felicit și vă doresc călătorie nemuritoare cu Pegas (în limba

greacă Πήγασος, *Pégasos* "puternic") care a fost, în mitologia greacă, un cal înaripat, fiul lui Poseidon ca zeu al cailor, și al gorgonei Medusa, pe drumul sinuos spre perfecțiune. Fiindcă, "*Viața, cum spunea Friedrich-Wilhelm Nietzsche, înseamnă o transformare constantă: în lumină și flacără tot ceea ce suntem și tot ce întâlnim.*"

Felicit membrii comisiei de jurizare și le doresc să treacă cu bine peste încercările prin care trecem în această perioadă a epidemiei".

Membrii Juriului au apreciat obiectiv, cu multă exigență fiecare creație literară (poezie, proză scurtă sau eseu) și în urma evaluărilor au fost declarați premianți un număr de 34 de concurenți. Domnul Ionel MARIN a înmănat, cu mult drag, distincțiile premianților prezenți la festivitate, pe secțiuni, după cum urmează:

I.Grupa I – tineri între 15-30 de ani

Secțiunea Poezie

Premiul I – GHEORGHE ANA LARISA; Premiul II – VIȘAN RALUCA MARIETA; Premiul III – COCIU LEONID; Mențiuni: Tiron Laurența-Laura; Ursachi Maria-Marcela; Toma Flavia-Elena

Secțiunea Proză scurtă

Premiul I – HARAG GEORGIANA; Premiul II – LORINCZ GRETI; Premiul III – MITU GABRIELA CAMELIA; Mențiuni: Matei Bianca; Gherman Raluca

Secțiunea Esu

Premiul I – IFTIME DANIIL CONSTANTIN; Premiul II – BLÂNDU MARIA; Premiul III – MIRIȚESCU ALEXIA

II.Grupa II – concurenți cu vârsta de peste 30 de ani

Secțiunea Poezie

Premiul I – STOICESCU ANDREI VIOLETA; Premiul II – MĂLĂIAȘ CRENGUȚA-GABRIELA; Premiul III – ȚĂPLIGĂ-DĂNEȚ DAN MARIAN; Mențiuni: Ninulescu Ana Maria; Dimitriu Viorica-Ionela; Gherase Laurențiu Cristian; Giurgiu Aurelia Ildiko; Scegllov Olesea

Secțiunea Proză scurtă

Premiul I – VIZITIU PETRONEL; Premiul II – ENCULESCU NICOLETA; Premiul III – COJOCEL RADU; Mențiuni: Stan Mara; Dumitru Doruța; Pavel Nicolae; Gigîrtu Carmen

Secțiunea Esu

Premiul I – OLARIU ELENA; Premiul II – CORNELIU ION; Premiul III – ȚĂPLIGĂ-DĂNEȚ DAN MARIAN; Mențiune: Todică Gabriel

Trofeul Bogdania (Marele Premiu)

Elevului BOZOMALĂ ȘTEFAN IULIAN de la Colegiul Național „Ștefan cel Mare” din Suceava

Printre premianți s-au numărat și concurenți care lucrează și au domiciliul în Spania și Belgia. Dr. Ana Maria Ninulescu a venit din Belgia, la festivitate și a plecat fericită în seara zilei de 02 iulie 2021. Doamna Stoicescu Andrei Violeta la 3900 de Km. de România regretă că nu a putut fi prezentă la festivitate.

Pentru prima dată domnul Dr. ing. Ovidiu Țuțuianu a cântat la pian Imnul Bogdaniei, aplaudat de întreaga asistență. De asemenea a dăruit o dedicație muzicală pe versurile sărbătoritului Dr. Ing. Corneliu Cristescu, născut în aceeași zi, de 02 iulie cu poetul Ionel MARIN din Focșani. Domnul Țăpligă Dan Marian a reamintit că astăzi este și Ziua Sfântului Ștefan cel Mare și Sfânt al neamului românesc.

A urmat lansarea volumului de poezie „Zâmbetul veșniciei”, autor Ionel Marin, Editura Bogdania, 2020. Am prezentat convingător aspecte din operă și din carte. Volumul cuprinde 134 de poezii și oferă cititorilor tot ce se petrece sub pecetea numită „Clepsidra miraculoasă”, această cea mai veche modalitate de măsurare a curgerii timpului și spre „Sfânta...armonie”, idealul autorului, ideal, pe care, prin tot ceea ce spune și înfăptuiește, în multiplele sale activități, propune ca soluție înțelegerea, apropierea între oameni, pacea și armonia.

Poetul Liviu Zamfirescu a citit dedicația „Aniversări în pandemie” d-lui Ionel Marin, Redactor șef al revistei „Bogdania”, pe care o redau întocmai:

Nu e nimic senzațional
Nu-i printre noi „pirania”
Din pandemie spre normal
Premii de la „Bogdania”!

Prilej să ne bucurăm
Că mai trăim, că mai iubim
Că-n scris speranța înălțăm
În adevăr și în sublime!

Ca un făcut, aniversăm
Și anii lui Ionel MARIN
Prilej să mai verificăm
De adevărul e și-n vin?!..

Să-i spunem simplu „La mulți ani!”
Să completăm Cazania
Trăiască-ai scrisului titani
Să crească-n puls „Bogdania!”

Poetul Ionel Marin a citit din volum poezia „La marginea veșniciei”. Președintele Juriului, domnul Nicolae VASILE a dat citire Deciziei nr. 2 a Ligii Scriitorilor Români, semnată de domnul Al. Florin ȚENE, prin care se acordă medalia **VIRTUTEA LITERARĂ** domnului scriitor

Ionel MARIN, semn de prețuire a operei sale literare și a activității depuse în slujba culturii naționale. Domnul Marin a spus: „Să devenim conștienți că numai prin iubire, cultură și credință vie putem înălța statui de lumină: vieții, țării, planetei noastre”. Doresc să reafirm că toate textele literare trimise la concurs sunt rodul talentului, ale gândirii și dăruirii. Foarte mulți participanți de la celelalte ediții sunt acum deja autori consacrați. Vă rog să duceți mai departe flacăra literaturii și culturii românești. Să deveniți flacăra renașterii României. Genialul Mihai Eminescu spunea: „Limba română la sine acasă e o împărăție bogată, căreia multe popoare i-au plătit banii în aur. A o dezbrăca de averile pe care ea le-a adunat în mai bine de o mie de ani, înseamnă a o face din împărăteasă cerșetoare...”. Și cu acest prilej domnul Ionel MARIN a mulțumit membrilor juriului, în mod special domnului Nicolae Vasile, președinte al juriului din ultimii șase ani, asistenței, premianților, concurenților și tuturor celor care sunt aproape și iubesc limba și neamul românesc. Multă sănătate și spor în realizarea viselor și idealurilor domniilor voastre.

Prof Geo Călugăru

Alexandru Florin ȚENE

**Când omul sfințește locul
și scriitorul Cuvântul**

Dragi colegi, îmi pare rău că nu pot să particip alături de dumneavoastră la această frumoasă sărbătoare când tinerii condeieri prind aripi pentru zborul lor în arealul literaturii române dulce ca mierea din cuvintele limbii noastre. Însă, povara crucii anilor pe care îi port pe drumul Golgotei spre desăvârșire, îmi apasă umerii, împiedicându-mă să fiu alături de voi, să mă bucur de acest eveniment inițiat de inimosul promotor cultural și scriitor Ionel Marin, redactorul șef al prestigioasei reviste BOGDANIA.

De la început doresc să comunic celor care nu au câștigat că, așa cum spunea scriitorul japonez Haruri Murakami: „Nu există literatură perfectă, așa cum nu există disperare perfectă”,

gusturile cititorilor se schimbă după epoca prin care trece societatea, ce este acceptat azi, poate mâine cel refuzat să-i i-a locul.

Acum, când vă scriu mă gândesc la voi, concurenții Concursului literar la care ați participat, la emoțiile prin care treceți, cu atât mai mari datorită faptului că inițiativa a pornit de la un mare om de cultură din Focșani, orașul care are o bogată istorie.” Din diversele săpături arheologice a rezultat că Focșaniul a fost locuit încă din timpul neoliticului, obiectele descoperite având o vechime de aproximativ 5000 de ani. Totodată s-au descoperit diverse tezaure dacice și monede imperiale romane, ce sunt mărturii ale culturii materiale ce au existat în această zonă. Toponimia orașului Focșani se trage de la numele familiei Focșa ce erau cunoscuți precum “moldoveni buni și drepti din vremea lui Ștefan cel Mare” Focșani este atestat documentar pe 30 ianuarie 1575, când, într-un document, Alexandru Vodă din Țara Românească arăta că a fost lovit “cu înșelăciune pe la Focșani de Ioan Vodă”. Deși la început este consemnat ca sat, spre sfârșitul secolului al XVII-lea diversele documente îl menționează ca târg, cea mai importantă așezare între Râmnic și Troțuș, aflat la confluența unor drumuri comerciale importante. Cel mai frumos moment din istoria Focșanilor se consumă în perioada Unirii de la 1859. Aici funcționează până în 1862 Comisia centrală, instituție ce elabora legile comune pentru principate, precum și Curtea de Casație. Orașul era împărțit în două, între Moldova și Țara Românească, de râul Milcov, ce trecea pe amplasamentul unde în zilele noastre se află Piața Unirii, aici aflându-se și vama între cele două țări române. Pe 6 iulie 1862, Alexandru Ioan Cuza a semnat decretul de unificare a Focșanilor, ce a devenit și reședința județului Putna. Aici, la 8 septembrie 1917, se semnează armistițiul între reprezentanții Armatei Române și cei ai Puterii Centrale, în această zonă desfășurându-se celebrele bătălii de la Mărășești și Mărăști, din vara anului 1917. În perioada interbelică a avut loc o dezvoltare a orașului, îmbunătățindu-se rețelele stradale și de alimentare cu apă. După 1950, are loc un proces de industrializare rapidă și forțată, construindu-se numeroase fabrici și blocuri de locuințe, în stil comunist, înregistrându-se și un proces de explozare demografică, datorită migrației oamenilor de la

sate către mediul urban. Din 1968, odată cu noua organizare administrativ-teritorială a Republicii Socialiste România, Focșani devine municipiu și reședința județului Vrancea.”(Enciclopedia României).

Am făcut acest scurt excurs în istoria municipiului Focșani, pentru a arăta că primirea unui premiu din partea unei organizații și reviste din acest oraș nu este mai prejos dacă ar fi primit de o organizație din București, Iași sau Cluj-Napoca. Focșanul nu se mai încadrează în zicerea lui Mihai Sadoveanu, care spunea despre o localitate din Moldova că este *locul unde nu s-a întâmplat nimic*, ortografiat în prima ediție *Locul unde nu s'a întâmplat nimic* și subintitulat uneori *Târg moldovenesc din 1890*, care este un roman scris de Mihail Sadoveanu și publicat în 1933 de către Editura Adevărul din București. Acțiunea romanului are loc într-un târg moldovenesc de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Romanul a fost ecranizat în filmul *Noiembrie, ultimul bal* (1989), regizat de Dan Pița după un scenariu scris de Șerban Velescu în colaborare cu regizorul.

Am punctat unele evenimente pentru ca voi, tinerii mei colegi, să cunoașteți că scriitorul Ionel Marin, prin acțiunile culturale pe care le organizează, prin ceea ce creează, scrie o pagină nemuritoare în istoria culturii vrâncene și în Marea Enciclopedie a Patriei Limbii Române.

Vă felicit și vă doresc călătorie nemuritoare cu Pegas (în limba greacă Πήγασος, *Pégasos* "puternic") care a fost, în mitologia greacă, un cal înaripat, fiul lui Poseidon ca zeu al cailor, și al gorgonei Medusa, pe drumul sinuos spre perfecțiune. Fiindcă, “*Viața*, cum spunea Friedrich-Wilhelm Nietzsche, *înseamnă o transformare constantă: în lumină și flacără tot ceea ce suntem și tot ce întâlnim.*”

Felicit membrii comisiei de jurizare și le doresc să treacă cu bine peste încercările prin care trecem în această perioadă a epidemiei.

Am trimis Decizia nr. 2 a LSR prin care vă acordăm, scriitorului Ionel MARIN, medalia VIRTUTEA LITERARĂ, semn de prețuire a operei sale literare și a activității depuse în slujba culturii naționale.

Al. Florin Țene

Președintele Național al Ligii Scriitorilor Români, Membru ARA.

MARI DOMNITORI AI NEAMULUI ROMÂNESC

Corneliu CRISTESCU

MIHAI VITEAZUL, *Domn al Valahiei, al Ardealului și a toată Țara Moldovei*

Motto: *De la 1600, nici un român n-a mai putut gândi unirea fără uriașa lui personalitate, fără paloșul sau securea lui ridicată spre cerul dreptății, fără chipul lui de curată și desăvârșită poezie tragică. N. Iorga, despre Mihai Viteazul.*

În primăvara anului 1600, Mihai se afla la apogeul puterii sale. În hrisovul datat la **6 iulie 1600, Mihai Viteazul** se intitula cu mândrie: „*Io Mihai Voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Valahiei, al Ardealului și a toată Țara Moldovei*“. Dar pentru a consolida această unire, el a avut nevoie de timp și timpul i-a lipsit. *El n-apucase încă, a încununa zidirea sa de abia ridicată*, comenta N. Bălcescu și iată: *...glasul cobitar al clopotului restrîștei sună cu tărie și din toate părțile aleargă dușmanii săi mii și mii, toți într-una spre a-l dărâma*. Așa cum remarcă **N. Bălcescu** în opera sa, marea înfăptuire a lui Mihai Viteazul a stârnit repede *dușmăanii aprige*.

Dar tocmai această putere pe care o acumulase va reprezenta, în ultimă instanță, și cauza principală a prăbușirii sale. În plan extern, și-i făcuse pe toți dușmani. Polonia nu putea accepta pierderea Moldovei, habsburgii nu doreau domnia lui Mihai în Transilvania, pe care o doreau pentru ei, iar generalul austriac Basta, un om lipsit de caracter și orgolios, îl ura din tot sufletul pe domnul muntean. Nobilimea maghiară din Ardeal nu se putea împăca cu domnia unui principe valah, care adusesese cu el și boieri români de peste Carpați pentru a le încredința demnități în Principatul transilvan. Dincolo de marile sale succese militare, situația lui Mihai Viteazul rămânea fragilă din cauza precarității mijloacelor financiare [1].

După cum se știe, în bătălia de la **Mirăslău** dintre Mihai-Vodă și generalul Basta, din 18/28 septembrie 1600, Mihai a fost înfrânt, murind 4.000 dintre oamenii săi, iar domnul, pentru a se salva, trece Mureșul, pornind spre Alba Iulia, dar, la retragerea din Ardeal, cu ajutor valah, reușește să ia tezaurul din capitala Ardealului și, apoi, a trecut munții în Valahia [2].

Culmea e că, pe 22 septembrie/octombrie, Rudolf al II-lea, în urma tratatelor cu solii lui Mihai, îi recunoștea acestuia titlul de **guvernator** al Transilvaniei, lipsit acum de orice valoare în urma înfrângerii lui Mihai de către trupele aceluiasi împărat. *Perfida Austrie* nu-și dezmințea renumele nici de această dată.

Între timp, polonii intraseră în Moldova, respinseseră pe boierii lăsați de Mihai la Iași și îl instalaseră din nou ca domn pe Ieremia Movilă. Apoi, continuându-și înaintarea spre sud, polonii intraseră în Țara Românească pentru a-l pune voievod pe **Simion Movilă** [3].

Mihai este nevoit să încerce să alerge să-și salveze tronul.

Mihai s-a retras pe la Alba Iulia, Sibiu, Făgăraș, în Țara Bârsei. Ajuns aici, el și-a strâns o nouă oaste, de cca 16.000 oameni, cu care a trecut munții înapoi prin valea Buzăului, așezându-și tabăra la Bucov, pe Teleajen [4]. Este înfrânt în două bătălii, la Bucov (20 octombrie) și la Curtea de Argeș (25 noiembrie), și părăsit de cei care îi stătuseră până atunci alături, în frunte cu frații Buzești. Alt mare căpitan al său, **Baba Novac**, va fi schingiuit lângă Turnul Croitorilor, legat cu lanțuri, tras în țeapă și ars pe rug de către nobilii maghiari dornici de răz bunare, la Cluj, la 5 februarie. Avea 71 de ani în momentul îngrozitorului supliciu suferit pentru credința sa în voievodul Mihai [3].

Până atunci, Basta stătea în cetate la Alba-Iulia, nu invita pe nimeni la masă, dar mergea singur să cumpere în târg. El nu putuse opri nici sălbateca scenă a chinuirii, arderii și tragerii în țeapă la Cluj (5 Februar) a lui Baba-Novac, "legat cu lanț de fier", și a "preotului" său român, pentru ca ar fi chemat pe turci în Banat, spune N. Iorga în istoria sa [7].

PARTEA A VI-A, MIHAI-VOIEVOD REVINE-N ARDEAL

Decăderea lui Mihai.

Retras dincolo de Olt, la Craiova, Mihai încă aștepta ajutor de la imperiali. Turcii au întreprins o incursiune la nord de Dunăre în septembrie, iar spre sfârșitul anului 1600 au încercat o nouă pătrundere spre Craiova. Mihai i-a înfrânt pe turci, dar situația generală a sa nu s-a îmbunătățit. A mai încercat încă o dată să întoarcă sorții în favoarea sa, dar o luptă dată la 25 noiembrie, lângă Curtea de Argeș, i-a fost defavorabilă, fiind câștigată de către poloni.

Astfel, Mihai a fost obligat să se retragă, împreună cu familia și cu restul de oaste în Transilvania.

După ce a pierdut domnia Valahiei și a Moldovei, în toamna anului 1600, Mihai Viteazul a hotărât să plece la Praga (23 februarie-5 martie 1601), pentru a cere sprijinul împăratului german Rudolf al II-lea, dar nu a fost primit de acesta [5].

Dar pentru Mihai, confruntat cu indiferența împăratului, săptămânile și lunile trec obositor, chinuitor și trist în cămăruța sa de la hanul Cerbul de aur, unde stătea [3].

Mihai a înțeles că șansa sa de a reface armata vine tot de la Împărat, așa că a hotărât să meargă la Praga. Dar drumul spre Praga, trece prin ...Viena! A mers pe ruta Deva-Beiuș-Oradea-Debrețin-Tokay-Cașovia-Bratislava, ajungând, până la urmă, la ...Viena, la 12/13 ianuarie 1601 [4].

Însoțit de episcopul de **Erlan**, Mihai s-a deplasat la Viena, la începutul anului 1601.

A fost primit de arhiducele **Matthias**, personalitate influentă, căruia i-a transmis că nobilimea maghiară intenționa să încheie un tratat de pace cu turcii, care era nefavorabil puterii germane

La 13 ianuarie 1601, Mihai intră în capitala Austriei cu aproximativ 30/35 de însoțitori și 16 trăsură. Cu câteva zile înainte, se luaseră măsuri pentru primirea lui, și domnul român e găzduit la hanul Cerbul de Aur. La Viena, se afla arhiducele Matthias, fratele împăratului Rudolf, el însuși mai târziu împărat; dintre toți arhiducii rivali, el singur a înțeles mai bine folosul pe care Habsburgii l-ar avea sprijinind sincer pe domnul român, de aceea îl primește foarte bine, îi trimise o trăsură de paradă la intrarea în oraș și intervine la curte pentru el. Domnul, în acele vremuri de pribegie, îi dăruiește la rândul său totuși șase cai aleși [6].

La 16 Februarie, mintea pătrunzătoare a lui Matthias judeca însă altfel: *Să se trimează trupe, să se întărească garnisoanelor, să se păstreze puținii credincioși și să se întrebuințeze acolo Voievodul, căruia să i se dea însă ajutor de bani și ostași, căci, după cât asigură, el va căpăta poate credincioși în Valahia și în Ardeal*, scrie Nicolae Iorga [7].

Arhiducele Matthias i-a primit și pe reprezentanții nobilimii maghiare și le-a ascultat doleanțele.

Între timp, în Ardeal se întâmplaseră lucruri îngrijorătoare pentru austrieci, favorabile lui Mihai.

Un comitet în fruntea căruia s-a aflat generalul **Giorgio Basta**, și care era format din nobilii ardeleni Stefan Czaki, precum și doi consilieri imperiali, Ungnad și Dr. Pezzen, a preluat conducerea Ardealului. Nobilii ardeleni au militat pentru numirea lui **Sigismund Bathory** în funcția de principe al Ardealului, lucru care s-a și întâmplat. Imediat după ce a fost „uns” la conducerea Ardealului, Sigismund Bathory a adoptat o politică pro-turcească și antihabsburgică.

În paralel, familia lui Mihai Viteazul a fost arestată, același lucru întâmplându-se și cu cei loiali [5]. **Norocul** (lui Mihai) veni tot de la nobilii ardeleni, care **se răsculasera împotriva lui Basta**, îl alungaseră din Transilvania, proclamându-l pentru **a treia oară** drept principe pe nehotărâtul Sigismund Báthory [3].

Arhiducele Matthias, viitorul împărat Matia I, i-a înlesnit primirea la Curtea Imperială de la Praga. Mihai Viteazul a ajuns la Praga pe 23 februarie 1601, fiind primit în audiență la împărat pe 14 martie [8]. Mihai a fost trimis la Praga pentru a intra în audiență la împăratul Rudolf al II-lea. Acesta avea nevoie de Mihai pentru a recâștiga Transilvania pentru sine, pentru că generalul Basta o pierduse în favoarea nobilimii maghiare, Sigismund Bathory ajungând din nou principe al Ardealului. Primit în audiență la 11 Martie, n'avea decât un sfat: *să se lucreze repede, până la Paști, cu dânsul împreună* (adică cu generalul Basta) [7].

La Praga, Mihai împreună cu fiica sa, Florica, au participat și la ceremonii oficiale, cum se vede în detaliul din tabloul *Croesus arătându-și comorile lui Solon*, de Franz Franken, aflat la Viena.

Mihai Viteazul și domnița Florica, de Franz Franken, detaliu, foto: ro.wikipedia.org

Rudolf își dă seama că singurul în măsură să restabilească situația este Mihai, așa încât îi dă fondurile necesare pentru alcătuirea unei noi armate și îi **dă ordin lui Basta să-l ajute** pe domnul român să-i înfrângă pe nobilii ardeleni.

Bătălia de la Guruslău

Norocul părea că își întorsese din nou chipul către Mihai Viteazul, mai ales că forțele loiale lui Mihai din Valahia, în frunte cu frații Buzești, conduse de fiul său, **Nicolae Pătrașcu**, se răsculasera și îl alungaseră pe Simion Movilă din țară și se pregăteau să reîntre în Transilvania. Plecarea spre Ungaria Superioară a celui care trebuia să înceapă prin împăcarea cu Basta, izgonit formal din Ardeal unde se visase, un fel de *prinț permanent*, avu loc la 3 Aprilie.

Mergea la Viena să-și ia banii pentru întocmi o armată care nu va putea fi niciodată a lui [7].

Împăratul a pus la dispoziția lui Mihai 100.000 taleri, pentru a-și face o oaste de mercenari, cu care să pornească recucerirea Transilvaniei. La 3 aprilie 1601 Mihai a plecat din Praga spre Viena, iar de aici spre Transilvania. Armata lui Mihai s-a concentrat la Debrețin, iar a generalului Basta, care îi era dat drept ajutor de către imperiali, la Satu Mare. Joncțiunea celor două armate s-a făcut în tabăra militară din satul **Moftin.**, unde s-a pregătit strategia desfășurării bătăliei de la Gurslău.

În ziua de 11 Mai, când Mihai ajunse la **Casovia**, el fu întâmpinat la o distanță de o milă, cu patru companii de călăreți și nobili unguri de acolo. El se aruncă de pe cal spre generalul împărătesc și-i

întinse mâna cu câteva cuvinte românești de salutare [7].

Basta așteptă două zile acea întâlnire și împăcare cu unul pe care-l ura și voia să și-l ieie dinainte pentru satisfacerea unei ambiții care, cu toată trista experiență recentă, nu capitulase. Basta vorbi întâiul, și numai pe urmă Mihai arată că, având în vedere serviciul ce stau să-l facă împreună Împăratului, uită ce-a fost în trecut [7]. Apoi el plecă la Sătmăr, pe când Mihai mergea să-și adune haiduci la Dobrițin. Se mai întâlniră de câteva ori, ..., înainte de a hotărî o fulgerătoare ofensivă [7].

Basta înlocuit la Casovia cu Ferrante Gonzaga, dar păstrat pentru operațiuni militare în Ardeal, acesta câștigă împreună cu Mihai marea biruință de la Guruslău.

Marea bătălie are loc pe **3 august 1601** (stil nou), la **Guruslău**, pe valea Someșului.

Din partea sa, Basta aștepta pe raiterii silezieni ai lui Rottal, fără care nici Domnul român nu voia sa riște bătălia ce trebuia să fie decisivă [7].

Cartierul general al lui Sigismund a fost amplasat pe cornișa, numită mai târziu *dealului lui Mihai*, urmând ca atacul să fie deschis de poloni și susținut de artileria plasată în spatele liniei întâi. Încercarea lui Sigismund de a tranșa bătălia în favoarea sa, are loc în dimineața zilei de **3/13 august 1601**, soldată însă cu o înfrângere. Confruntarea propriu-zisă se desfășoară în după-amiaza aceleiași zile, atacul fiind deschis de silezienii și trabanții din oastea lui Mihai.

Profitând de reglajul deficitar al bătăii tunurilor, oștenii lui Mihai și ai lui Giorgio Basta au prins în încercuire oastea inamică. Armatele reunite ale lui **Mihai și Basta** zdrobesc oștirea lui **Sigismund Báthory**, care fuge spre Moldova. Acest inconsistent personaj, care încurcase mult planurile lui Mihai prin inconsecvența sa, va mai ocupa o dată tronul Transilvaniei, până în 1602, înainte de a se retrage definitiv în Boemia, unde va muri în 1613 [3].

Mihai avea cu dânsul mulți haiduci mercenari. Secuii însă îi lipseau, iar ura sașilor din Brașov era peste măsură și nu le mai păsa de împărat.

Se aștepta acolo o catastrofă a lui Mihai, care era grămadit într-un colț mlăștinos înconjurat de turci [7]. La **Moftin**, lângă Sătmăr, Vodă unise aceste trupe, bune pentru o bătălie, dar nu pentru o campanie.

Mihai aștepta trupe să vină din Valahia, unde Simion Movilă tocmai fugise spre Buzău, ca urmare a răscoalei fraților Buzești. Numai că turcii pregăteau înlocuirea acestuia cu ...Radu Mihnea, înlocuire evitată datorită acțiunii hotărâte al lui Mihalcea în fruntea unei cete de 800 de oameni.

Sigismund urmărea bătălia de pe un deal, de unde tunurile sale, așezate prea sus, băteau deasupra capetelor dușmanilor, iar polonii, cu o armată experimentată, au obținut un prim succes de partea lor. Când Mihai atacă de o parte, iar Basta de alta, marea armată compusă din poloni, moldoveni, turci și tătari, o luă la fugă. Sigismund Bathory scapă schimbat de haine și, urmărit la Tășnad, trebui să se apere cu sabia în mână [7]. Bătălia cu oastea lui Sigismund a fost câștigată în special de Mihai Viteazul. [4]. Mihai a luat 62 de steaguri și multe tunuri [9].

Steaguri și prizonieri. **Bătălia de la Guruslău**, de Hans von Aachen, 1603–1604, foto: ro.wikipedia.org.

Cronicarul valah Radu Popescu a relatat într-o singură frază întreaga bătălie: *În mijlocul vremilor acestora, s-au unit Batăr Jicmon cu Irimiia-vodă den Moldova și Simion-vodă den Țara Românească, și toți au ridicat oști asupra lui Mihai Vodă. (...) Au avut război mare la Somliu (Șimleul Silvaniei, jud. Sălaj), și au biruit Mihai-vodă....*

La 4 august, Mihai trimite, printr-un mesager la Praga, o scrisoare despre victoria de la Guruslău, dar și steagurile capturate, pentru a fi prezentate împăratului Rudolf al II-lea [9]. Tot la 4 august, Mihai trimite o altă scrisoare arhiducelui Mathias, fratele împăratului, cu același conținut referitor la victoria de la Guruslău; originalele celor două scrisori sunt păstrate la Viena [9].

Mihai anunța lui Matthias ca și-a făcut datoria. Cu toți moldovenii, turcii și tătarii, prințul ardelean fusese cu totul bătut, luându-i-se tunuri și steaguri; se spera ca Sigismund va avea aceeași soartă ca vărul lui, Andrei [7]. Scrisoarea, adresată arhiducelui Mathias, avea un PS care se adresa direct Majestății Sale, Împăratul: *Rog pe Majestatea Voastră să binevoiască a mă avea în vedere cum se cuvine (condignam mei rationem habere) și să-și recheme în amintire că a treia oară mi-am vărsat sângele pentru recăpătarea Țării Ardealului și că mi-am pierdut toată averea, numai să fiu sluga de folos a Majestății Voastre și a toată creștinătatea...*

Raspunsul imperial a fost foarte măgulitor: *Mihai e tratat ca un șef de armatei independent, ca un prinț care-și poate urma calea. I se recomanda numai să nu atace Moldova, ca sa nu provoace pe Poloni; pentru reluarea Țării-Românești, s-a dat ordin lui Basta să ajute cu oaste și cu tunuri, îndată ce va fi supus tot Ardealul, care-i, e evident, lăsat în sama numai lui. Deci nu se mai păstra nimic din hotărârea care făcea pe Mihai guvernator.* Lui Basta nu i se fixă nici un alt program [7].

Analiza contextul bătăliei de la Gorăslău.

Mihai Viteazul i-a cerut ajutor împăratului Rudolf al II-lea de Habsburg cu prilejul vizitei făcute la Praga în perioada 23 februarie - 5 martie 1601. Împăratul i-a acordat ajutor atunci când a auzit că generalul Giorgio Basta a pierdut controlul asupra Transilvaniei în favoarea nobilimii maghiare transilvănene conduse de Sigismund Bathory, care acceptase protecția Imperiului Otoman.

Între timp, forțele loiale lui Mihai din Valahia, conduse de fiul său, Nicolae Pătrașcu, îl alungaseră pe Simion Movilă din Valahia și se pregăteau să reentre în Transilvania. Bătălia a avut loc între două armate, cea a lui Mihai Viteazul (valahi și cazaci) împreună cu Giorgio Basta, pe de o parte, și cea a lui Sigismund Bathory, pe de altă parte. Bătălia a avut loc la **3 august 1601**, între orele 09-19. Bătălia de la Guruslău a avut loc pe câmpia râului Guruslău [5].

Bătălia de la Guruslău (maghiară *Goroszló*), care a avut loc pe 3 august 1601, s-a dat între oastea Imperiului Habsburgic, condusă de Giorgio Basta, o oaste de mercenari cazaci și

mercenari poloni, și oastea Valahiei, condusă de Mihai Viteazul, pe de o parte, și oastea Transilvaniei condusă de Sigismund Bathory, pe de altă parte. Ea (oastea) luase parte la o serie de confruntări militare între Imperiul Otoman și statele europene în perioada 1591-1606 („*Războiul cel lung*”).

În iunie 1601, Sigismund Báthory avusese o încercare de a părăsi tronul în schimbul Sileziei.

În luptă, Sigismund a avut 40.000 de oșteni transilvăneni, polonezi, turci și tătari (turcii și tătarii fiind în număr de circa 12.000). Trupele lui Sigismund, comandate de Ștefan Csáky și Moise Székely, au atacat primele, dar au fost respinse. Apoi trupele lui Mihai și cele ale lui Basta (în număr de circa 20.000 de soldați) au atacat pe două coloane și au nimicit oștile lui Sigismund, pricinuindu-le 10.000 morți și luându-le 45 de tunuri, în timp ce aliații au avut doar 1.200 de morți.

După bătălie, Generalul Basta a plecat la Cluj, ajungând la 9 august, unde a stat șapte zile, după care s-a dus la Turda unde a ajuns la 16 august, iar Mihai se îndreaptă spre Zalău.

După luptă, **Mihai a primit felicitări** de la împăratul Rudolf al II-lea, ceea **ce a stârnit invidia lui Basta**, din ordinul căruia Mihai Viteazul avea să fie ucis de către un detașament de mercenari valoni la 9/19 august 1601 [5].

În concepția lui Mihai Viteazul, bătălia de la Guruslău, pentru reluarea Ardealului, era primul pas necesar pentru recuperarea tronului Valahiei, după care ar fi urmat reîntrirea în Moldova.

După această victorie, prestigiul european al lui Mihai a crescut foarte mult, ca și gelozia lui Basta. Mihai savurează și valorifică victoria de la Guruslău. La 5 august, Mihai ajunge la Zalău, unde a scris nuntului papal de la Praga, dar și ambasadorului spaniol de acolo. Mihai trimite scrisori către **Regele Spaniei** prin intermediul ambasadorului spaniol la Praga, don Guillermo de San Clemente, și o altă epistolă **Papei** de la Roma, prin nuntul papal la Praga, Filippo Spinelli; aceste scrisori sunt scrise în limba latină; originalele sunt păstrate la Madrid și, respectiv, Vatican; toate sunt datate după stilul nou al calendarului gregorian, în vigoare în Ardeal din 1590. Tot din Zalău, Mihai scrie o scrisoare judeului primar al Clujului [9]. În zilele de 6, 7 și 8 august, Mihai își stabilește tabăra lângă Cluj; orașul a suportat întreținerea celor

două armate unite (a lui Mihai și a lui Gheorghe Basta) timp de cinci zile; primirea entuziastă, în drumul de la Guruslău la Cluj, îi dă speranță și încredere lui Mihai; și mai entuziastă a fost primirea la Cluj, unde orașenii de stare mijlocie și modestă îl întâmpină cu mare bucurie la intrarea în oraș; aici, Mihai Viteazul patronează o ceremonie în memoria căpitanului **Baba Novac**, în locul unde fusese omorât în februarie 1601 și ridică Steagul cel Mare [9].

Mihai a ajuns la Turda înaintea lui Basta. Dar acum, Mihai era preocupat, în primul rând, de soarta familiei sale, care era în cetatea Făgăraș, către care voia să mergă, cetate care acum era sub stăpânirea lui Csaki, fostul să om de încredere, acum dușmanul său. Familia lui era în pericol...

Consecința benefică a confruntării, a fost că, în urma victoriei armatei valaho-austriece de la Guruslău, Transilvania este scoasă de sub suzeranitatea otomană [5].

Dar la 9/19 august (1601), Mihai Viteazul este ucis mișelește pe o câmpie de lângă Turda, din **ordinul lui Basta**; capul voievodului a fost adus la Mănăstirea Dealu, lângă Târgoviște, unde se află și acum, înmormântat în pronaosul bisericii [9].

Răzbunarea generalului Giorgio Basta

Așadar, Mihai se grăbea spre casă (mai bine-zis spre cetatea Făgăraș) când se petrecu înfiorătoarea tragedie de pe Câmpia Turzii. **Basta**, sigur de aprobarea tacită a Curții Imperiale, căreia îi convenea mai mult o stăpânire directă asupra Transilvaniei, hotărî să suprimă pe viteazul său concurent [3]. Generalul Basta știa că imperialii nu doreau ca Transilvania să fie condusă de o personalitate puternică precum Mihai Viteazul. Mai mult, Basta ar fi dorit pentru sine puterea, ca reprezentant al împăratului [4]. Încă de a doua zi după plecarea din Cluj, generalul imperial era hotărât să resolve vechea rivalitate a lui cu Mihai prin îndrazneala unei crime [7].

La sosirea lui Basta la Turda, Domnul merse sa-1 întrebc pentru cc poposește acolo.

Dușmanii lui au povestit pe urmă că o ceartă ar fi izbucnit cu acest prilej.

Basta i-ar fi zis lui Mihai că: *oamenii lui jefuiesc țara Împăratului*, iar Mihai ar fi zis că: *Țara e a aceluia care numai o poate ținea, dar Împăratul mai are și altele*.

Generalul Basta primise ordin de a pune la dispoziția lui Mihai trupele necesare recuceririi Țării Românești. Dar ca urmare a unor neînțelegeri dintre Mihai Viteazul și generalul Basta, a re izbucnit un conflict, care duce la căderea lui Mihai, aflat în dizgrația împăratului Rudolf al II-lea.

În ziua de **19 august**, Mihai trebuia să apuce drumul său, să plece spre Valahia spre a o salva, mai ales că, campania era ușurată de răscoala Buzeștilor, care l-au alungat pe Simion Movilă. Dar generalul Basta i-ar fi obiectat că e un lucru greu și că are puțină oaste. Mai mult, l-a sfătuit pe Mihai să trimită oastea înainte la Făgăraș, să rămână el cu Curtea lui, iar peste câteva zile îl va ajuta. Așa o spune și cronica Buzeștilor... Generalul Basta și ofițerul imperial Michael Szekely au intrunit un consiliu, la care a fost invitat și Mihai.

În tabăra lui Basta, împreună cu ofițerul imperial Michael Szekely, se ținu un consiliu unde s-a hotărât să-l invite pe Mihai, să-l aresteze și să-l ducă la Sătmăr. Mihai nu a refuzat chemarea, dar lui Basta-i fu frică văzând că este o mișcare în oastea vechiului rival. Se hotărâ deci ca arestarea să se facă în chiar cortul Domnului... spre care se trimise un oarecare Slifcrstein sau Scharfeneek, cu Germanii lui, și un grup de valoni credincioși, cari pricepeau asemenea mestesuguri, supt comanda lui Beauri și a lui Mortagne. *Aveau voia să-l ucidă, dacă se opune. Aceasta însemna însă ordinul de a o face, și oamenii erau dintre aceia cari-l puteau înțelege* [7].

Moartea lui Mihai Viteazul, de Constantin Lecca

Deci, se pune la cale înlăturarea fizică a domnitorului român și, în zorii zilei, la **9/19 august 1601**, la 3 km sud de Turda, Mihai Viteazul este ucis de un detașament de mercenari în frunte cu ofițerul valon Iacob (Jacques) de Beauri, trimis de generalul Giorgio Basta. Uciderea lui Mihai este astfel relatată de Dionisie Fotino: *Între Basta și Mihai s-a rădicat o gelozie care a ajuns la dușmănie. Basta, după ce a pârât pe Mihai că avea înțelegeri secrete cu turcii, a hotărât ca să-l și aresteze; deci trimițând să-l*

poftească la consiliu și Mihai nevoind a veni, a poruncit la câțiva nemți ca să înconjoare cortul său, și să-l prinză viu sau să-l omoare. Mihai Vodă văzându-se astfel surprins a scos sabia și a rănit pe unul din sbirii lui Basta, dar un altul străpungându-l cu sulița în pânțece, l-a trântit la pământ și i-a tăiat capul. Această ucidere infamă a lui Mihai Vodă nu fu aprobată de nimene la curtea împăratului Rodolf [8].

Odată cu Mihai, au mai fost uciși **18 soldați** din garda personală.

Nu se cunoaște care a fost reacția restului trupelor lui Mihai, staționate în apropiere.

Uciderea lui Mihai Viteazul la Turda, gravură realizaă la Leiden - Olanda, 1703.

Trupul lui Mihai a fost aruncat apoi în câmpia Crișului, pentru ca ostașii săi să vadă că a pierit căpitanul lor [8]. După trei zile câțiva sârbi l-au îngropat pe furiș. Comisul Radu Florescu a luat capul și l-a dus în Muntenia, unde a fost înmormântat la mănăstirea Dealu.

În altă parte se spune: **capul** său este luat de Turturea paharnicul, unul dintre căpitani voievodului, adus în Țara Românească și înmormântat de Radu Buzescu la *Mănăstirea Dealu*, lângă osemintele părintelui său, Pătrașcu-Vodă. Pe lespedea sa de piatră de la *Mănăstirea Dealu* este scris: „Aici zace cinstitul și răposatul capu al creștinului Mihail, Marele Voievod, ce a fost domn al Țării Românești și Ardealului și Moldovei” [8].

Unde a fost înmormântat trupul lui Mihai Viteazul nu se știe. Unele izvoare spun că ar fi fost dus la Alba Iulia și înmormântat într-o biserică de acolo, dar că biserica a fost distrusă în 1714-1715.

Alte izvoare spun că ar fi fost înmormântat lângă Turda, pe raza actualului sat Bogata, unde azi se află ridicată o biserică în amintirea marelui voievod [4].

Abia la **13/23 august 1601**, generalul Giorgio Basta a comunicat oficial Curții Imperiale despre sfârșitul lui Mihai Viteazul. Împăratul Rudolf II a dispus cercetări asupra evenimentelor de la Turda și morții lui Mihai, rămase fără rezultat concret, explică Radu Cerghizan.

Miron Costin a scris în cronică sa următorul comentariu, după ce a relatat uciderea lui Mihai: *Și așea s-au plătitu lui Mihai Vodă slujbele ce-au făcutu nemților* [8].

Pe mormântul lui Mihai Viteazul din Turda s-a construit un obelisc, închinat lui Mihai.

Câteva opinii despre viața și moartea lui Mihai Viteazul

Asasinarea lui pe Câmpia Turzii, la 9/19 august 1601, răspundea perfect scopurilor imperiale.

Nu de un egal căruia să-i sporească puterea avea Împăratul nevoie, ci de o unealtă de care, după folosință, să te poți dispensa.

Nicolae Iorga, marele nostru istoric, cu un destin la fel de trist, care a avut o admirație deosebită față de Mihai Viteazul, spunea următoarele: *El a trecut astfel între noi, a lucrat cu noi, ne-a chemat înapoi de la lucrurile greșite, iar pe cei care s-au îndărătnicit în ele i-a osândit pentru totdeauna, ne-a aruncat în primejdie, ne-a sprijinit în nenorocire. (...) Mihai Străbunul a fost neconținut legat de orice avânt al poporului nostru pentru dezrobirea neamului, către adunarea laolaltă și legarea pentru totdeauna a fărâmelor trupului nostru național*” [7].

Într-un articol publicat la 18 august 2019, în cotidianul *Crișana*, intitulat *Asasinarea lui Mihai Viteazul*, după ce trece în revistă evenimentele premergătoare legate de bătălia de la Guruslău, se prezintă pe larg momentul asasinării prin gura unui cunoscut cronicar maghiar, **István Szamosközy**, care dă detalii asupra modului în care Basta a complotat (cu acordul tacit al împăratului) contra lui Mihai Viteazul și cum s-a derulat asasinatul.

Se știe că, după victoria de la Guruslău din 3 august, tensiunile între domnul muntean și generalul italian reizbucnesc. Cei doi își aveau tabăra așezată la marginea orașului Turda. Cronicarul scrie :

De aceea Basta, chibzuind asupra propunerii, chemat-a doi sau trei dintre căpitani valoni și le-a mărturisit gândul: Dacă voim, zise, să trăim, cei care suntem credincioși împăratului, trebuie

să ucidem pe român căci el și-a pus în gând să ne piardă și să ia țara pentru sine. Căpitani au zis că sunt gata să facă ce li se poruncește; răspunderea să fie a înălțimii tale și atât pe noi, cât și pe tine însuși să ne aperi înaintea împăratului. Sfatul cu căpitani fu sâmbăta, pentru ziua următoare, duminică, le-a poruncit ca atunci când vor vedea cornetul, care e un steag mic pe care-l poartă totdeauna înaintea lui Basta, când îl vor vedea că-l ridică, fără sunete de tobă și trompete, să încalece îndată toți valonii și nemții, ca și când ar vrea să năvălească asupra dușmanului [10].

După ce Basta și-a orânduit oastea în mare liniște, trimis-a trei sute de valoni și nemți asupra cortului lui Mihai Vodă; cu mare iuțeală au și înconjurat cortul. Unul din căpitani cu numele Bori (Jacques Beauri) dacă a intrat în cort împreună cu încă câțiva, a pus mâna pe Mihai zicând: ești prins. Mihai i-a zis: „Ba”, și cu aceasta puse mâna pe sabie s-o scoată. Un valon, țintind cu pușca a slobozit-o și l-a lovit în mâna stângă cu care a căutat să scoată sabia, căci Mihai Vodă era stângaci. Alt valon i-a străpuns îndată pieptul cu sabia, al treilea valon l-a împușcat în spate și astfel, prăbușindu-se, i-au tăiat capul cu propria lui sabie. Și jefuindu-l și împărțindu-i toată prada ce o avea în cort și vitele de afară, i-au târât trupul din cort și a zăcut trei zile, gol, la marginea drumului. Capul, cu barbă cu tot, l-au pus pe hoitul unui cal, care cal murise tot atunci, și astfel a stat capul acolo mult timp...[10]. Bestiile tăiară capul cu însuși sabia lui și zvârliră trupul câinilor din tabără, unde rămase trei zile, până l-au înmormântat pe furiș niște sârbi, ne mai spune Szamosközy.

Așa povestește cronicarul maghiar **Szamosközy** moartea unui dintre cei mai mari voievozi ai românilor, primul unificator al celor trei țări românești. Deși de la moartea lui Mihai Viteazul, în august 1601, au trecut mai bine de patru sute de ani, istoricii n-au reușit să se pună nici acum de acord asupra motivelor care l-au făcut pe generalul Basta să-i curme viața. Să fi acționat generalul din invidie față de geniul militar al românului sau erau ordinele venite de la Viena?? [11]. Momentul morții bravului voievod a fost receptat de contemporani după cum i-au îndemnat cugetul și obârșia.

Letopisețul Cantacuzinesc îl deplânge pe cel pierdut din invidia omenească, iar nu din vreun

alt motiv: ...și căzu trupul lui cel frumos ca un copaci, pentru că nu știuse, nici să împrilejise sabiia lui cea iute în mâna lui cea vitează. Și-i rămase trupul gol în pulbere aruncat, că așa au lucrat pizma încă din 'ceputul lumii. Că pizma au pierdut pre mulți bărbați făr' de vină, ca și acesta. Căci era ajutor creștinilor și sta tare ca un viteaz bun pentru ei, cât făcuse pre turci de tremura de frica lui. Iar diavolul, cel ce nu va binele neamului creștinesc nu l-au lăsat, ci iată că, cu meșterșugurile lui, au intrat prin inima celor hicléni, pân-îl dederă și morții. Și rămaseră creștinii și mai vartos Țara Rumânească, săraci de dânsul. Pentru aceasta, dar, cade-să să blestemăm... pre Bașta Giurgiu, căci au ascultat pre domnii ungurești, de au ucis pre Mihai-vodă făr' de nici o vină [10].

E greu de presupus că Basta ar fi îndrăznit să-l mânia pe Împărat, omorându-i aliatul și cu atât mai mult că ar fi acționat la comanda unguirilor. Mai degrabă are dreptate Miron Costin, care se mulțumește să constate : *Și așa s-au plătit lui Mihai-vodă slujbele ce-au făcutu nemților* [11].

Bogdan Murgescu, în istoria sa, spune că Mihai știa cum răsplătesc nemții suferințele făcute lor. În răspunsul către Împărat, care îl gonia din Ardeal, scria: *Mi s-a spus, într-adevăr, să nu mă încred în nemți, căci voi fi rău răsplătit pentru slujba mea credincioasă; așa precum s-a întâmplat* [12].

Istoricul **P. P. Panaitescu**, elevul lui Iorga, spune că pentru el lucrurile sunt foarte clare, după cum reiese din finalul istoriei sale [13]: *Cele mai frumoase perspective de viitor se deschideau în fața domnului român, avea 43 de ani, era în fruntea unei armate noi, recăpătase sprijinul împăratului, Sigismund și nobilii din Ardeal erau puși pe fugă, iar Simion Movilă și polonii fuseseră alungați din Țara Românească. Tocmai atunci o mână ucigașe puse capăt marilor lui nădejdi. Uciderea lui Mihai Viteazul este desigur o problemă pentru istoriografie, pricina care a făcut pe acel ce trebuia să fie tovarășul lui de arme să-l ucidă nu reiese limpede. Lămuririle târzii ale lui Basta, că s-au dovedit adevărate scrisorile de trădare adresate turcilor, scrisori pe care el cel dintâi nu le crezuse, acoperă desigur alte pricini mai adevărate, care se văd din faptele petrecute după înfrângerea lui Sigismund Bathory. După lupta de la Guraslău, Mihai*

înțelegea să se poarte ca stăpân în Ardeal, nu ca subalternul lui Basta. De aceea, tăiașe pe Gaspar Corniș căzut în mâinile lui, ridicase pe secui de partea lui și ei îl socoteau ca domnul lor, la intrarea în Cluj, la 11 august, pusese un steag pe locul unde fusese ars căpitanul său, Baba Novac. Din Cluj oștirea aliată se îndrepta la 16 (august), spre Turda și Mihai trimisese înainte pe Gheorghe Raț la Alba Iulia, unde prădă casele nobililor, dar pregăti și palatul domnesc pentru stăpânul său [13].

Câtă vreme oastea lui Mihai era unită cu a lui Basta, acesta îl putea supraveghea, dar de la Turda domnul hotărî să-și despartă oștenii de ai generalului imperial și să pornească pe altă cale, spre Făgăraș. În clipa când două oștiri urmau să se despartă, pentru a împiedica această despărțire, care dedea mână liberă lui Mihai în Ardeal, **Basta a poruncit omorul**.

În lumina acestor fapte, pricina uciderii lui Mihai reiese lămurit. Curtea imperială nu stabilise dinainte soarta Ardealului după recucerire, nici rolul lui Mihai. Acesta fusese recunoscut odinioară, măcar de Pezzan, ca **guvernator al Ardealului**, înțelegea deci să stăpânească iar această țară cu învoirea împăratului. El încurca astfel din nou socotelile imperialilor, care voiau să aibă credincioși, dar nu înțelegeau să răsplătească nici o dată, nici vitejia, nici talentul.

De aceea Basta a lucrat pentru stăpânii lui, care voiau să aibă Ardealul direct sub cârmuirea lor, înlăturând pe Mihai. Basta era un general în slujba lor și n-ar fi făcut această faptă, dacă n-ar fi știut că ea va fi aprobată. În uciderea domnului român nu putem vedea numai rivalitatea și invidia personală a generalului imperial, ci **interesul și dorința Habsburgilor**, care rămân răspunzători în fața istoriei ca autori ai acestei crime [13].

P. P. Panaitescu își încheie valoroasa sa istorie, închinată celui mai însemnat domnitor al românilor, printr-un citat din *Cronica anonimă*, ed. Ioanid II, p. 69. : *Iar când fu într-o dimineață, văzu viind oaste nemțească către cortul lui, unii călări, alții pedestri și socoti că aceștia sunt ajutorul lui, și nimica de dânsii nu se temea; iară ei procleșii nu i-au fost ajutor, ci vrăjmași. Și dacă văzu că sosesc, ieși din cort înaintea lor și le zise: „Bine ați venit voinicilor, vitejilor!”, iară*

ei se repezică asupra lui ca niște dihanii sălbătice cu săbiile scoase, iar unul se repezi cu sulița și-l lovi drept în inimă, iar altul de grab îi tăie capul și căzu trupul lui cel frumos ca un copaci, pentru că nu știuse, nici se prileji sabia în mâna lui cea iute [13].

Într-un documentar publicat pe site-ul agenției RADOR, intitulat: 27 mai 1600 – ziua în care Mihai Viteazul a devenit voievodul tuturor românilor, **Bianca Ioniță** pune în discuție avangardismul și viziunea acțiunilor celui mai mare personaj al istoriei medievale românești, Mihai Viteazul: *Pieirea marelui domn impune cel puțin două întrebări. Era pregătită societatea românească pentru a înfăptui, în sens unificator, acțiunea politică și militară a lui Mihai? Erau dispuse puterile creștine vecine să accepte, într-o zonă în care se interferau atâtea interese opuse, un stat independent care ar fi putut modifica, într-un mod nou, imprevizibil, vechile raporturi de forțe? Peste toate posibilele răspunsuri, figura tragică a lui Mihai a influențat decisiv istoria românilor, gândul său cuprinzător și fapta sa temerară au impus un model și au inaugurat o epocă* [14].

Iar **Vlad Georgescu** conchidea astfel: *O analiză obiectivă arată că epopeea lui Mihai nu putea izbândi, scopurile urmărite erau prea grandioase pentru potențialul uman al Țării Românești; nici unificarea celor trei țări nu putea avea încă baza națională care i-ar fi asigurat trăinicie, iar interesele românilor se aflau în prea evidentă contradicție cu cele ale maghiarilor, polonilor, imperialilor* [1].

Într-adevăr, conștiința de neam nu devenise încă conștiință națională, abia prin generația pașoptistă și, în primul rând, prin Nicolae Bălcescu, Mihai Viteazul își va fi îndeplinit menirea, aceea de cel mai reprezentativ și ilustru precursor al idealului de unitate națională [1].

Așa cum spunea istoricul **C. C. Giurescu**: *Mihai e în primul rând fiul faptelor sale!*

Consecința supremă avea să fie **Marea Unire** de la 1918, când majoritatea românilor s-au strâns laolaltă, pe teritoriul strămoșesc al DACIEI, formând **Statul Național Unitar Român, ROMÂNIA!**

Notă: Articolul este editat folosind tehnica colajului, pe baza documentelor de mai jos.

Bibliografie

- [1]. Alice Falcan și Dan Falcan. *Mihai Viteazul, ultimul cruciat sau întâiul unificator?* În: *Historia Special*, An VI, Nr. 21, decembrie 2017.
- [2]. *** *Bătălia de la Mirăslău*. In: https://ro.wikipedia.org/wiki/B%C4%83t%C4%83lia_de_la_Mir%C4%83sl%C4%83u.
- [3]. Dan Falcan. *Decăderea lui Mihai Viteazul*. In: *Historia special*, Nr. 21, decembrie 2017, și in: <https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/d%C4%83lia-de-la-mir%C4%83sl%C4%83u>.
- [4]. *** *Mihai Viteazul*. În: http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Mihai_Viteazul.
- [5]. *** *Batalia de la Guruslău*. In: https://ro.wikipedia.org/wiki/B%C4%83t%C4%83lia_de_la_Gurusl%C4%83u.
- [6]. Admin IR, 1993. *Povestea singurelor portrete contemporane ale lui Mihai Viteazul*. In: <https://identitatea.ro/povestea-singurelor-portrete-contemporane-ale-lui-mihai-viteazul/>.
- [7]. N. Iorga. *Istoria lui Mihai Viteazul*. Publicată de Ministerul Apărării Naționale, Vol. II, București, 1935.
- [8]. Uniti Schimbam. *File de Istorie. Mihai Viteazul (1558 – 1601) “Domn al Munteniei, Ardealului și a toată țara Moldovei*. În: <https://ro.wikipedia.org/wiki/>, 27 mai 2019.
- [9]. *** *Societatea Culturală Istorică „Mihai Viteazul”* Ploiești, vol. XX, 1990 – 2010, Editura HONTERIUS, Sibiu, 2010.
- [10]. *** *Asasinarea lui Mihai Viteazul*. In cotidianul *CRÎȘANA*: <https://www.crisana.ro/stiri/restitui-24/919-august-1601-asasinarea-lui-mihai-voda-viteazul-170418.html>, 18 august 2019.
- (sursa: Ioachim Crăciun, „*Cronicarul Szamosközy și însemnările lui privitoare la români 1566–1608*”, Cluj, 1928, p. 158; *Istorie pe scurt.ro*; „*Mihai Viteazul, ultimul cruciat sau întâiul unificator?*”, publicat în numărul 21 al revistei *Historia Special*).
- [11]. Dragoș Lefterescu. *Istoria Secretă. Moartea lui Mihai Viteazul. Invidia lui Basta l-a ucis, sau planurile Habsburgilor?* Evenimentul zilei, 16 ianuarie 2021. In: <https://evz.ro/istoria-secreta-moartea-lui-mihai-viteazul-invidia-lui-basta-l-a-ucis-sau-planurile-habsburgilor.html>.

[12]. Bogdan Murgescu (coordonator). *Istoria României în texte*, Editura CORINT, București, 2001.

[13]. P. P. Panaitescu. *Mihai Viteazul*. Editura Corint, In:

http://bjmures.ro/bdPublicatii/CarteStudenti/P/Panaitescu-Mihai_Viteazul.pdf.

[14]. Bianca Ioniță., RADOR-Documentar. 27 mai 1600 – ziua în care Mihai Viteazul a devenit voievodul tuturor românilor, 27 mai 2015. In: <http://www.rador.ro/2015/05/27/documentar-27-mai-1600-ziua-in-care-mihai-viteazul-a-devenit-voievodul-tuturor-romanilor/>.

MIHAI VOIEVOD SE-NALȚĂ LA CER

Mihai Voievod a fost un conducător
Care-a știut să se bată pentru popor;
Pe care, unit îl vedea, și biruitor!
Atunci când Unirea el a înfăptuit,
Atunci, Mihai devenea de nebiruit;
Unirea, pe vecini, chiar i-a nemulțumit!

Pentru maghiari și hasburgi, era de neconceput
Ziua în care Ardealul, ei l-au pierdut;
Dar erau mulțumiți când Mihai a căzut!
Desigur că uneori au și disperat,
Victoria la Guruslău mult a-nsemnat;
Atuncea, Mihai, Ardealul, a recuperat!

Despre poloni, vecinii noștri de sus,
Pierdură Moldova, deși ei s-au opus;
Dar și Valahia o doreau ei în plus!
Ba, chiar Ardealul era râvnit și de ei,
Cu cei doi Bathory, Sigismund și Andrei,
Aveau ceva înțelegeri rămase-ntre ei!

Cât despre turci, nu mai e de vorbit,
Că turcii, până la Pesta, totul au cucerit;
La porțile Vienei, băteau neconținut!
Chiar și Ardealul, turcului îi convenea,
Valahia o avea, Moldova o avea;
Dacă luau și Ardealul, cercul se închidea!

Basta avea un ordin de la Împărat,
Să-i dea și lui Mihai trupe de ajutor;
Valahia, cu ele, s-ar fi eliberat!
Dar Basta, pe Împărat l-a dezinformat,
Cum că Mihai, de Ardeal, cu turcii-a tratat;
Și-n disgrația lui Rudolf, Mihai a intrat!

Mihai a-nțeles sau poate el a simțit,
Conflictul cu Basta a reizbucnit;
Rudolf cu Basta aveau *acordul tacit*!
Basta, complotul, acum-l pregătește,
Pe trei căpitani valoni, el îi instruește;
Să facă toți așa, cum el le poruncește!

Pe cei trei căpitani, puțin i-a speriat:
Noi suntem în pericol-n acest asasinat;
Noi toți trăim cu gândul la Împărat!
Iar căpitanii, cred, ceva au sesizat,
Răspunderea să fie la Basta, ei au punctat;
Tot el să-i apere, în față, la Împărat!

El le-a mai zis, cu grijă să țină secretul,
Și să atace cortul, când vor vedea *cornetul*;
Un steag mai mic, ce Basta l-acoperea cu pieptul.
Valonii și nemții, le-a zis, să-ncalece-ndată,
Să dea năvală iute, gata să se bată;
Dușmanul să-l suprima, să lămurim odată!

Mihai, la un consiliu, el a fost invitat,
Precum că dezacordul trebuie discutat;
Deși ei și-au dorit, nu a fost arestat !
A doua zi, Mihai, la Făgăraș, pleca,
Iar complotiștii răi au hotărât așa:
Uciderea să fie în noaptea ce urma !

În dimineața zilei, aceea ce urma,
Ca zi, în calendar, *duminică* era;
O trupă de soldați, spre cort înainta!
Trei sute de valoni și nemți, imediat,
Cortul mare al lui Mihai, au înconjurat;
Iar căpitanul Bori fu primul ce-a intrat!

Se-ndreaptă spre Mihai, pentru a-l aresta,
I-a zis pe scurt: *Ești prins!*, acum, Măria Ta;
Surprins, Mihai răspunde tot simplu: *Ba!*
El puse mâna pe sabie s-o scoată,
N-a vrut să se predea, a vrut ca să se bată;
Alt valon, un glonte, a slobozit îndată!

Exact în mâna stângă, Mihai era stângaci,
Avea ceva în sânge, probabil de la daci;
Dar l-a rănit vital valonul cu trăgaci!
Atunci, ca și când asta nu ar fi fost de-ajuns,
Un alt valon venit, el pieptul i-a străpuns;
Al treilea, l-a-mpușcat din spate, și-a ajuns!

Mihai a-ngenunchiat, strivit de o durere,

N-a apucat, la Domnul, să ceară mângâiere;
A fost cea mai cumplită și ultimă cădere!
Apoi, cei trei călăi trimiși aici de Basta,
Cu sabia domnească, ei îi tăiară țeasta;
Ieșiră mulțumiți, apoi, de treaba asta!

Ei au ieșit din cort cu brațele lor pline,
C-au jefuit tot cortul, cât au putut de bine;
Credeau că, ce-avea Vodă, chiar li se cuvine !
Când au intrat în cort, atunci ei se luptară
Cu garda lui Mihai. Pe *optispe*-i tăiară;
Și ei, și Vodă avură-o moarte legendară!

Rămase trupul gol, în pulbere aflat,
Trei zile a stat acolo, neînmormântat;
Cel ce-a făcut aceasta, să fie blestemat!

Iar capul cel cu barbă, rămase în Ardeal,
Trei zile-n văzul lumii, pe hoitul unui cal;
Căzuse-un *Alexandru* și calu-i *Bucifal*!

Invidia-i motivul, la doi ce nu se plac,
Ne spune cronicarul, când ei nu se împac:
Iar trupul lui căzu frumos ca un copac!
Miron Costin ne spune că-acest sfârșit avut,
E prețul dat de nemți serviciului făcut;
Prea sus, el se urcase și trebuia bătut!

Dar peste patru zile, Basta l-a informat,
Căci trebuia să afle și Rudolf-Împărat;
Ce-a fost atunci la Turda și cum s-a întâmplat.
Se pare că-Împăratul, nu prea s-a bucurat;
O cercetare amplă, atunci a ordonat,
Din care, până astăzi, nimic nu s-a aflat!

Din ce-a făcut Mihai, prin voia lui de fier,
Unirea e minunea, iar restul, e mister;
Prin asta, *Mihai-Vodă s-a înălțat la cer!*
El, pentru neamul lui, *martir e și erou*,
Îl poartă în icoane, cu capul în halou;
Acum e *Sfântul Mucenic Mihai cel Nou!*

Sunt oameni care, când vin pe-această lume,
Ei, pentru neamul lor, au câte-o misiune;
Dispar prin sacrificiu, rămân faptele bune!
De-un om cu misiune, *Hristos* fu botezat,
Sfântul Ioan, cel care-a luptat cu-un Împărat;
Mihai, ca și Ioan, muri decapitat!

Istoria va duce povestea mai departe,
Mihai e Voievodul ce va rămâne-n carte;

Respectul românimii, în veci, va avea parte!
În inimi va rămîne, de neam-*Întregitor*,
Renumele lui mare e: *Unificator*;
Erou a fost, *martir* a fost; mereu *Învingător*!

421 de ani de la consemnarea Primei Uniri a românilor! 27 mai 1600 – Mihai Viteazul, „Domn al Țării Românești, Ardealului și Moldovei”

27 mai 1600 este ziua în care, pentru prima oară, un conducător român apare în documente purtând titlul de „Domn al Țării Românești, Ardealului și Moldovei”. La această dată, Mihai Viteazul, în urma campaniilor desfășurate în Transilvania și Moldova, devine oficial conducător al celor trei țări românești, scrie Rador citat de <https://r3media.ro>, preluat de Romanian Global News.

Mihai, în calitate de Domn al Țării Românești, intră triumfător în Alba Iulia la 1 noiembrie 1599. Pe 10 mai cucerește Bacăul, unde îl înfrânge pe domnitorul moldovean Ieremia Movilă, la 10 mai, urmată de de predarea fără luptă a cetății Suceava de către garnizoana moldoveană. Încă de la venirea sa la domnie, în septembrie 1593, Marele domn vizează realizarea celor două mari idealuri: Independența și Unirea. Pentru înfăptuirea lor își va stabili cu luciditate obiectivele și prioritățile, precizează sursa citată. Mihai, un excelent strateg și tactician, a urmărit să-și îndeplinească obiectivele cu tenacitate. Astfel, aderă la „Liga Sfântă” împotriva turcilor și pe 23 august 1595, Mihai obține o victorie de

etapă împotriva Imperiului Otoman. Cu inteligență, își concentrează eforturile militare și diplomatice pentru a reuși unirea cu Transilvania. După victoria de la Șelimbăr, Marele domn intră în Alba Iulia cu mare triumf, la 1 noiembrie 1599. Era primul act al Unirii. Învîingându-l pe Andrei Bathory, Mihai știa însă că hotarele Daciei străbune nu se opreau la Carpați. La 24 aprilie 1600 domnul pleacă din Alba Iulia, îndreptându-se spre Moldova. La 4 mai ajunge lângă Troțuș și aici are loc celebra scenă povestită de Bălcescu, după care „moldovenii nu stătură mult în cumpănă, într-o clipă 15.000 dintr-înșii punându-și cușmele în vârful lăncilor, cu mare strigare de bucurie trecură în tabăra lui Mihai”.

Se înfăptuia, astfel, prima Unire politică a celor trei țări românești, în hotarele ce reuneau, în cea mai mare parte, teritoriul vechii Daciei, deziderat major și aspirație seculară a poporului nostru. Toate actele pe care le-a săvârșit la Alba Iulia și la Iași indicau una și aceeași preocupare: de a întări unitatea celor trei Țări Românești și de a reda poporului român măreția pe care a avut-o în vremea vechii Daciei. De aici, din Iași, emite cel dintâi act și bate cea dintâi medalie, care-l înfățișează ca „Domn al Țării Românești, al Ardealului și a toată Țara Moldovei”. Este binecunoscută relatarea prof. Ioan-Aurel Pop, care, citând din documentele vremii, arată că Mihai Viteazul stabilește limba română ca egală a celorlalte limbi din Transilvania, aduce preoții ortodocși pe aceeași treaptă cu cei ai celorlalte confesiuni și întărește credința majorității că în sfârșit, sunt conduși de „unul de-al lor”.

La 6 iulie 1600, în punctul cel mai înalt al destinului său, Mihai își confecționează binecunoscuta pecete pe care figurează cele trei țări române surori. Din acest motiv, el este considerat de istoriografia românească primul unificator al poporului român și erou național. „În timpul acesta se poate vedea că n-am cruțat nici cheltuieli, nici osteneală, nici sânge, nici însăși viața mea, ci am purtat războiul așa de mult timp singur, cu sabia în mână, fără să am nici fortărețe, nici castele, nici orașe, nici cel puțin o casă de piatră unde să mă pot retrage... Nu am pregetat să mă alătur cu puterile mele și cu cheltuieli uriașe la creștinătate, nefiind cunoscut de nimeni și nici nu le-am făcut silit de

cineva, ci ca să am și eu un loc și un nume în creștinătate am părăsit toate celelalte prietenii ce le aveam.” scria N. Iorga în „O istorie a lui Mihai Viteazul de el însuși” Mihai își îngrijora nu numai dușmanii, ci și aliații. Dacă spada sa fusese de folos Habsburgilor spre a redobândi Transilvania, era improbabil ca, după victorie, Mihai să fi fost dispus să le-o cedeze. Asasinarea lui pe Câmpia Turzii, la 9/19 august 1601, răspundea perfect scopurilor imperiale. Nu de un egal căruia să-i sporească puterea avea împăratul nevoie, ci de o unealtă de care, după folosință, să te poți dispensa.

Să nu uităm! 72 de ani de la cel mai mare val al deportărilor staliniste din Basarabia și Nordul Bucovinei

În zilele de 6 și 7 iulie 1949, a avut loc cel de-al doilea și cel mai mare val al deportărilor staliniste din Basarabia și Nordul Bucovinei (operațiune denumită conspirativ „IUG”/Sud), transmite Romanian Global News. Deportările au avut loc în urma Hotărârii Biroului Politic al CC al PC al URSS nr. 1290-467cc din 6 aprilie 1949 „cu privire la deportarea de pe teritoriul RSS Moldovenească a chiaburilor, foștilor moșieri, marilor comercianți, complicilor ocupanților germani, persoanelor care au colaborat cu organele poliției germane și românești, a membrilor partidelor politice, a gardiștilor albi, membrilor sectelor ilegale, cât și a familiilor tuturor categoriilor enumerate mai sus”. Hotărârea, care prevedea „deportarea în Kazahstan, Asia Centrală și Siberia a 11.280 de familii cu 40.850 de oameni”, era însoțită de un act adițional în care se specifica decizia Guvernului Sovietic ca „deportarea categoriilor menționate să se facă pe vecie”, operațiunea să înceapă pe 6 iulie 1949, ora 2:00, și să se încheie pe 7 iulie 1949, ora 20:00. În fapt, au fost deportate 11.293 de familii – 35.796 persoane, cărora li s-au confiscat averile și li s-a interzis să-și ia cu ei bunuri materiale.

“Conform datelor oficiale, au fost ridicate 35.796 de persoane, organizate în 30 de eşaloane transportate cu 1.573 de vagoane de vite în Siberia – în ținutul Altai, în regiunile Kurgan, Tiumen, Tomsk și în R.S.S. Kazahă. Trebuie însă

cunoscut faptul că la ieșirea din Basarabia vagoanele acestea erau oprite, iar pe o linie paralelă erau trase alte vagoane. Familiile erau despărțite, bărbații fiind duși în vagoanele trase pe linia paralelă, iar femeile, copiii și bătrânii erau urcați în alte vagoane, având o altă destinație decât cea a vagoanelor în care se aflau bărbații. Foarte puțini și-au regăsit familiile, foarte puține familii s-au reunit după ani de detenție, de deportare. Majoritatea și-au luat rămas-bun pentru totdeauna. Bărbații erau duși în Siberia la munci grele: în mine, în cariere de piatră, la defrișări de păduri, la construcții de drumuri și poduri etc. Acolo munciau și prizonieri de război. Femeile, copiii și bătrânii au ajuns, în cea mai mare parte, în Kazahstan și în sudul Siberiei (Kurgan, Tomsk), în zonele cât de cât fertile, la munca câmpului.

În Kazahstan am mers în toate regiunile în care am aflat că există aceste familii de deportați:

Aktiubinsk, Kazahstanul de sud, Jambul. O să vă arăt o hartă a lagărelor din Kazahstan, a locurilor în care au fost aduși primii strămutați, apoi cei deportați; în unele dintre acestea au ajuns și prizonieri de război. Practic, aici s-au suprapus tot felul de populații, aduse din diverse motive. Este foarte greu să faci lumină în acest sistem al Gulagului sovietic. Există astfel de încercări din partea multor istorici ruși care, de fiecare dată, vin cu noi și noi mărturii. Unii cercetători au încercat să pătrundă în arhivele rusești. Să știți că nici în ziua de astăzi nu ți se pun întotdeauna la dispoziție documentele pe care le soliciți”, scrie Vasile Soare în “Românii din Kazahstan – de la primele strămutări până astăzi. Valurile de deportări staliniste din Basarabia și Bucovina” în Școala Memoriei 2010, editor Traian Călin Uba, Fundația Academia Civică, 2011

BEN TODICĂ (Australia)

TRĂDAREA APROAPELUI

E o mare trădare a omenirii să îi susținem pe mincinoși și pe manipulatori. În toate domeniile nu doar în politică și istorie, dar și în credință și spiritualitate. Le-am dăruit încrederea noastră celor din instituții ca să ne administreze viețile cu trecutul și viitorul familiilor; să ne protejeze cultura, cunoștințele și talentul creativ, nu să le exploateze și să le falsifice în scopuri personale. Sistemul primitiv de guvernământ pe care îl avem le permite sustragerea de fonduri din foruri, împuternicindu-l să-și mențină controlul asupra evoluției conștiinței și spiritului omenesc. E mare nevoie de o rectificare a acestui sistem, iar cei vinovați să fie făcuți cunoscuți lumii și descalificați.

Nu e corect să continuăm cu o evoluție a unui sistem bolnav. Nepotismul și trasul spuței pe turta lor trebuie amendată. E trist să pleci din această lume descoperind că ai fost amăgit și că minciuna este motorul evoluției și nu iubirea, lăsându-ți urmașii să se bălăcească în continuare în această stare de lucruri. Ca să te ridici azi, înastă civilizație, trebuie să te adaptezi acestor politici murdare și bolnave. Să trăiești o viață perversă și să te aliezi cu „gâsca” care îți servește interesele personale. O specie momită și dusă de nas mai rău decât bancurile de pești ale oceanului prinse în plasă. Trădați de speculanți care nu vor să muncească, să transpire pentru această experiență numită viață, în a o cunoaște cu adevărat. Adevărul lor e doar să trișeze, să păcălească asemenea unui neștiutor, care nu și-a făcut temele și preferă să copieze ca să treacă viața. Ce este viața? Este experiența ta directă și proprie cu creația. Nu cea înmănată de alții.

Ce trăim azi? Iubirea, adevăratul motor al vieții este încetul cu încetul eliminată din civilizație, este descalificată prin noi legi, pentru a-l rupe pe om de aproapele, de familie, astfel ca el să-și piardă suveranitatea și curajul deciziei. Emoțiile

îi sunt falsificate și coborate la nivel de animal primitiv. Adică faci punctaj la câți ai tras în piept nu câți ai ajutat. Sufletele sunt transformate în animale de pradă. Suntem cu toții forțați să trăim în realități fixate de alții, și nu într-o evoluția firească a lucrurilor, evenimentelor. Nimic nu mai e deschis dezbaterii. Oamenilor le este frică să discute misterul care locuiește în ei. Frica de a ieși din canoane îi condiționează. O lume lipsită de viață spirituală, de credință e o lume lipsită de sens, lipsită de logică și rațional.

Distrugând logica lucrurilor și a credinței este distrus simțul moral și respectul, etica. Ce înseamnă că mama elevului care își bate profesorul atunci când îl sfătuiește să vină la școală, îi face morală domnului pentru că acesta încearcă să-l educe pe copil iar la rândul ei, obraznicul nu vrea. O mamă care e poate mai needucată chiar și decât copilul ei, dar este împuternicită de legea impusă/minoritară să-l pedepsească pe profesor, să-l dea afară. Și aștepti ca în viitor acești copii să vă guverneze țara? Un învățământ bolnav va duce la o țară viitoare fără viitor. Conducătorii de azi au impresia că sunt puși acolo pentru stăpânire, nu pentru a servi țara și a o gospodări. Golăneala din comunism s-a mutat în capitalism și s-a altoit în agenți democrați, care au o agendă bine definită sau sunt ticăloși. Cu aceste calificative, democrația nu mai are nicio valoare.

Lumea nu mai știe ce să zică. Nici pe morți nu mai au voie să-i însoțească la groapă sau să-i viziteze în cimitire. Nu știu, e sănătos să accepți tot ce ți se dă? Avem prea multă informație dată la liber prin media, care nu e necesară. Suntem mai cunoscători sau mai inteligenți bombardati cu ea? Trebuie să facem distincție între a ști multe, a cunoaște sau a fi inteligent. Inteligența nu are nimic de a face cu numărul de cărți citite. Cel mai inteligent om se pare ca e un șahist rus care e capabil să gândească șase mutări înaintea oponentului său, însă s-a demonstrat că, deși cocostârcul nu a citit nicio carte știe să scoată apa dintr-o sticlă jumătate goală prin a o umple cu pietre, că o anume pasăre din lume e capabilă să rezolve probleme construite din 8 mutări pentru a ajunge la mâncare, mai multe decât omul.

Deci omul ar trebui s-o lase mai ușor, de a se crede cel mai inteligent de pe pământ. A face pe deșteptul e semn al prostiei și aroganței speciei noastre.

Această pandemie ne-a ajutat să vedem mai bine problemele și lipsurile pe care le avem ca societate. Am ajuns la o răscruce și trebuie să ne hotărâm în ce direcție o vom lua. Nu putem trăi doar în prezent pentru că noi nu putem funcționa fără vise, fără povești, or povestea vine de undeva și se termină undeva. Are un început, un acum și o țintă, deci un viitor. Dacă nu cunoaștem greșelile trecutului, riscăm să le repetăm, în consecință să ne învârtim în cercuri și tocmai aici e pericolul. Am pierdut interesul pentru istorie. Nu suntem pregătiți nici pentru bucurie, nici pentru suferință. Omul e legat de eternitate prin suflet pentru că acesta e etern, nepieritor, nemuritor.

Nu suntem globalizați încă și nu înțeleg cum o vor face dacă nu ne cunoaștem între noi. Dacă nu cunoaștem și culturile altor țări, cum vom putea negocia cu ele, ne vom înțelege unii cu alții? Cine se cunoaște, îl cunoaște pe Dumnezeu și dacă îl iubești și el te iubește. Ce fel de punți de comunicare vom deschide între culturi? Egalitatea între sexe e un strigăt universal încă din cele mai vechi timpuri. Bărbatul nu poate funcționa corect fără iubirea femeii. Divinul femeii a dispărut. Și-a ascuns feminitatea și a dispărut. Dar Justiția? Să spui adevărul azi e o crimă. Vezi Julian Assange și Snowden.

Ca emigrant din țările sărace nu ai luxul să chestionezi ca scriitor politica țării pe care a-i părăsit-o. Noi ca specie suntem foarte emoționali. Emoțiile scot povestirile din noi. Suferim, existăm, o hrănim și ignorăm pentru că "un bărbat nu plânge". Ele sunt motorul. Fiecare ființă e complexă și are multiple afiliații istorice. Cine pretinde că e vocea lui Dumnezeu își reflectă aroganța din el.

Democrația e un ecosistem fragil și nu e altul mai bun, de aceea se merită să-l păstrăm și să avem grijă să-l dezvoltăm în continuare. Trebuie să facem diferența între guverne și populația pe care o conduc atunci când acuzăm și criticăm. Căile prin care se elimină suferința este cunoașterea de sine. Avem două feluri de concentrări datorită creierului nostru separat în două emisfere, cel rațional, stânga și cel artistic, creativ, dreapta. Stânga alege ținta, iar dreapta împrejurimile ca să te protejeze de un eventual atac din altă direcție. Dreapta e visătoare, spirituală, muzicală etc. Nu pot explica muzica, poezia, umorul în glume care stârnesc râsul pentru că toate acestea se cultivă

prin experiențe/trăiri. În ce constă însemnătatea vieții, te întrebi. Unii răspund că: a deveni ceva, e mult mai important decât a fi. Suntem acuzați că atunci când raționăm/medităm - când vorbești cu tine însuși este diavolesc, iar șeful dracilor, Lucifer e lângă tine și delirezi.

Timpul, deasemeni, este o iluzie. Nu există. Îngerii nu-și văd sursa luminii strălucirii lor. Limba e ca și banul - fabricată. Versul unei poezii declanșează o mie de lucruri în mintea omului. Muzica e tot atât de eficientă precum sexul sau o prăjitură pentru partea stângă. Însă nu poți descrie cum s-a așezat baticul iubitei scăpat din mână jos pe ciment din cădere. Limba face fenomenul necunoscut cunoscut. Limba a fost inventată dintr-o necesitate de a comunica a oamenilor între ei. Banul este o invenție, o poveste pe care, dacă nu îi ai, nu poți să mergi să prânzești la restaurant cu familia, de exemplu. Animalele ca și omul analizează și rezolvă probleme, ele gândesc. Noi luăm o grămadă de decizii fără să gândim, o facem inconștient. Aprinzi lumina, pășești, descui ușa, închizi sertare etc.

Bunătatea și frumosul sunt naturale. Ceva poate fi sau nu poate fi. A fi atent înseamnă a iubi. De exemplu, muzica este de două feluri: ritmică și neritmică. Ritmul e doar o parte din muzică organizat de stânga, pe când armonia și melodia sunt create de partea dreaptă a creierului, ne spune Dr. Iain McGilchrist. Melodia și armonia dispar în ritm. Însă ritmul uman variază cu ritmul inimii, de aceea ritmul digital electronic nu este natural, sănătos. Cu cât gândești mai mult devii tot mai sănătos și mai puternic. Când începi să crezi că știi destul și încetezi să mai gândești te îmbolnăvești/ vegetezi. Te trădezi pe tine însuși și concomitent, societatea și viitorul ei.

Dr. Vasile Astărăstoae: "Masca noastră cea de toate zilele"

Multe țări au introdus cerința de a purta măști în spațiile publice, în condițiile pandemiei, fără să existe date științifice explicite disponibile în acel moment, privind eficiența acesteia. Presupunerea inițială a fost că aceasta poate reduce amenințarea acută a sistemului de sănătate publică, în mod eficient și rapid. Studiile ulterioare au arătat că

există doar dovezi slabe, privind măști sigure și eficiente în utilizarea de zi cu zi (Chu D.K.; Akl E.A.; Duda S.; Solo K.; Yaacoub S.; Schünemann H.J.; Chu D.K.; Akl E.A.; El-harakeh A.; Bognanni A.; et al. Physical Distancing, Face Masks, and Eye Protection to Prevent Person-to-Person Transmission of SARS-CoV-2 and COVID-19: A Systematic Review and Meta-Analysis. Lancet 2020, 395, 1973–1987), scrie Dr. Vasile Astărăstoae pe blogul său, preluat de Romanian Global News. O altă meta-analiză efectuată în 2020 a confirmat dovezile științifice slabe pentru eficiența măștilor (Jefferson T.; Jones M.; Ansari L.A.A.; Bawazeer G.; Beller E.; Clark J.; Conly J.; Mar C.D.; Dooley E.; Ferroni E.; et al. Physical Interventions to Interrupt or Reduce the Spread of Respiratory Viruses. Part 1-Face Masks, Eye Protection and Person Distancing: Systematic Review and Meta-Analysis. medRxiv 2020). Cu toate acestea, sub presiunea creșterii numărului absolut de teste SARS-CoV-2 pozitive, mulți decidenți au extins purtarea măștii în funcție de anumite momente și situații, întotdeauna justificate de dorința de a limita răspândirea virusului. Mass-media, numeroase instituții și majoritatea populației au susținut această abordare.

În România, s-a dezvoltat o adevărată religie a măștii în care „profeții” apocalipsei COVID au devenit „preoți” ai noului cult. Cred că nu ați uitat propaganda deșăntată pro-mască, care trebuie purtată ziua și noaptea, nu numai în spații aglomerate, dar și pe străzile pustii, la masă, la școală, în parcuri, la ștrand, în orele de sport, în biserici etc. A fost încurajată delatiunea (cetățeni isterizați își reclamau vecinii, care nu purtau corect masca), poliția și jandarmeria erau cu ochii pe „delicvenții” fără mască (îi amendau, îi băteau și chiar le întocmeau dosare penale), iar reporterile aveau grijă să ne „informeze” cu o voce pițigăiată de indignare, că la procesiuni religioase, la nunți, la botezuri sau înmormântări preoții nu purtau mască, iar credincioșii o scoteau când primeau Sfânta Împărtășanie sau când sărutau icoanele. Pe sticla televizorului se perindau politicieni, ziariști, experți în sănătate publică, epidemiologi, virusologi, clinicieni (unii sponsorizați de mult timp de firmele de medicamente) etc. care ne explicau cum „masca ne protejează pe noi și pe cei dragi”. Niciun

cuvânt despre efectele nocive. Niciun cuvânt despre raportul risc/beneficiu, care era în defavoarea purtatului măștii.

REPORT THIS ADPRIVACY SETTINGS
Despre acest aspect doresc să vă sensibilizez. Deoarece am aflat de la comandantul acțiunii de la DSU că un profesor de oftalmologie sau un profesor de bioetică și medicină legală nu au competența să participe la dezbateri legate de actuala pandemie și tremur de frica anchetelor Colegiului Medicilor sau a altor comisii de etică locale, naționale, planetare sau intergalactice, mă rezum doar la a vă semna (fără a comenta) trei articole apărute relativ recent în reviste științifice importante.

Primul este un systematic review intitulat Is a mask that covers the mouth and nose free from undesirable side effects in everyday use and free of potential hazards? Int J Environ Res Public Health. 2021; 18(8) publicat pe 21 aprilie 2021 și având autori pe Kisielinski K, Giboni P, et al. (<https://www.mdpi.com/1660-4601/18/8/4344>)

Autorii și-au propus să găsească și să evalueze efectele secundare (dovedite științific) asociate purtării măștilor, analizând articolele indexate în PubMed. După excluderea a 1113 lucrări irelevante au fost găsite un total de 109 publicații relevante (pentru o evaluare cantitativă – 44 de studii experimentale, iar pentru o evaluare de fond – 65 de publicații).

Iată doar câteva constatări (citez din articol):
– „Istoria timpurilor moderne arată că în pandemiile de gripă din anii 1918–1919, 1957–58, 1968, 2002, în SRAS 2004–2005, precum și în cazul gripei în 2009, măștile, în utilizarea de zi cu zi, nu au putut atinge speranța de succes în lupta împotriva scenariilor de infecție virală. Experiențele au condus la studii științifice, care au aratat, încă din 2009, că măștile nu prezintă niciun efect semnificativ cu privire la viruși.... Chiar și mai târziu, oamenii de știință și instituțiile au evaluat măștile ca nepotrivite pentru a proteja utilizatorul de infecțiile respiratorii și de protecție împotriva virușilor”.

– „Nici instituțiile de nivel superior precum OMS sau Centrul European de Prevenire și Control al Bolilor (ECDC) și nici cele naționale, precum Centrele pentru Controlul și Prevenirea Bolilor, GA, SUA (CDC) sau RKI german, nu confirmă cu date științifice solide un efect pozitiv al purtării măștilor în public în ceea ce privește o

rată redusă de răspândire a COVID-19 în populație”.

– „Modificările documentate ale gazelor din sânge induse de mască către hipercapnie (nivel ridicat de dioxid de carbon / CO₂ din sânge) și hipoxie (scăderea nivelului de oxigen / O₂ din sânge) pot duce la efecte non-fizice suplimentare, cum ar fi confuzie, scăderea capacității de gândire și dezorientare”.

– „Modificările adverse induse de mască sunt relativ minore la prima vedere, dar au consecințe pe termen lung relevante pentru patologie”.

– „Rezultatele semnificativ statistic găsite în studiile cu diferențe tangibile matematice între purtătorii de mască și persoanele fără măști sunt relevante din punct de vedere clinic. Acestea oferă o indicație că expunerea repetată și prelungită modifică condiții fizice, chimice, biologice, fiziologice și psihologice, dintre care unele sunt subliminale, dar care sunt semnificativ deplasate către zone patologice”.

În articol sunt prezentate toate patologiile determinate de mască și se insistă asupra faptului că nu există organ care să nu fie afectat. „În consecință, OMS nu a recomandat utilizarea generală sau necritică a măștilor pentru populația generală și și-a extins lista de riscuri și pericole în doar două luni. În timp ce ghidul din aprilie 2020 a evidențiat pericolele autocontaminării, posibilele dificultăți de respirație și falsul sentiment de securitate, ghidul din iunie 2020 a constatat efecte adverse potențiale suplimentare, cum ar fi cefaleea, dezvoltarea leziunilor pielii feței, dermatita iritantă, acneea sau riscul crescut de contaminare în spațiile publice din cauza purtării necorespunzătoare a măștii”. Un lucru, care nu trebuie minimalizat, este cel legat de aspectele epidemiologice. „Din punct de vedere epidemiologic al infecției, măștile utilizate zilnic oferă riscul de autocontaminare de către purtător atât din interior, cât și din exterior, inclusiv prin mâinile contaminate. În plus, măștile sunt îmbibate de aerul expirat, care potențial acumulează agenți infecțioși din nazofaringe și, de asemenea, din aerul ambiant din exteriorul și interiorul măștii. În special, trebuie menționate aici bacterii și ciuperci grave care cauzează infecții, dar și viruși”.

Concluziile sunt provocatoare „Pe de o parte, pledoaria pentru o cerință de mască extinsă rămâne predominant teoretică și este susținută

doar cu rapoarte de caz individuale, cu argumente de plauzibilitate bazate pe calcule model și teste de laborator in vitro. Mai mult, studii recente privind SARS-CoV-2 arată atât o infecțiozitate semnificativ mai mică cât și o mortalitate semnificativ mai mică decât cea presupusă anterior, deoarece s-ar putea calcula că rata medie de fatalitate a infecției corectate (IFR) a fost de 0,10% la nivel mondial. La începutul lunii octombrie 2020, OMS a anunțat public, de asemenea, că proiecțiile arată că COVID-19 este fatal pentru aproximativ 0,14% dintre cei care se îmbolnăvesc – comparativ cu 0,10% pentru gripa endemică – din nou, o cifră mult mai mică decât se aștepta. Pe de altă parte, efectele secundare ale măștilor sunt relevante din punct de vedere clinic”.

Al doilea articol: Schwarz S, Jenetzky E, Krafft H, Maurer T, Martin D. Corona children studies “Co-Ki”: first results of a Germany-wide registry on mouth and nose covering (mask) in children. 2021.

(<https://www.researchsquare.com/article/rs-124394/v1>)

Pentru început un lucru inedit – care dovedește prudență (ca să nu spunem frică) față de reacția autorităților: deși articolul este evaluat și acceptat la publicare de revizori independenți, redacția îl însoțește de o notă editorială – „Acest studiu se bazează pe un sondaj privind efectele adverse ale purtării măștii la copii. Din cauza limitărilor multiple, acest studiu nu poate demonstra o relație de cauzalitate între purtarea măștii și efectele adverse raportate la copii. Majoritatea respondenților au fost părinți, iar sondajul a fost distribuit preferențial în forumurile de socializare, care, potrivit autorilor, critică în principiu măsurile guvernamentale de protecție a coronei”. Lăsând deoparte această atitudine ambiguă, în articol se precizează că la Universitatea din Witten / Herdecke a fost creat un registru online unde părinții, medicii, pedagogii și alții pot introduce observațiile lor.

Se prezintă rezultatele răspunsurilor părinților, care au introdus date despre un total de 25.930 de copii. Durata medie de purtare a măștii a fost de 270 de minute pe zi. Deficiențele cauzate de purtarea măștii au fost raportate de 68% dintre părinți. Acestea includ iritabilitate (60%), cefalee (53%), dificultăți de concentrare (50%), fericire mai mică (49%), reticența de a merge la școală /

grădiniță (44%), stare generală de rău (42%), deprecierea învățării (38%)) și somnolență sau oboseală (37%). Aceste rezultate indică importanța subiectului și necesitatea unor sondaje reprezentative, studii randomizate controlate cu diferite măști și o evaluare reînnoită a riscului-beneficiu pentru grupul vulnerabil de copii. Adulții trebuie să reflecteze la circumstanțe în care ar fi dispuși să își asume un risc rezidual în favoarea posibilității copiilor să aibă o calitate a vieții mai ridicată fără a fi nevoie să poarte o mască.

În sfârșit, un studiu experimental: Harald Walach, Ronald Weigl, Juliane Prentice și colab – Experimental Assessment of Carbon Dioxide Content in Inhaled Air With or Without Face Masks in Healthy Children: A Randomized Clinical Trial –JAMA Pediatrics, 30 iunie, 2021 (<https://jamanetwork.com/journals/jamapediatrics/fullarticle/2781743>)

S-a măsurat conținutul de dioxid de carbon în aerul inhalat cu și fără 2 tipuri de învelișuri pentru nas și gură într-un studiu experimental bine controlat, contrabalansat, pe termen scurt, la 45 de copii (vârsta 6 – 17 ani) voluntari, în stare bună de sănătate. A fost efectuată o măsurare de 9 minute pentru fiecare tip de mască: 3 minute pentru măsurarea conținutului de dioxid de carbon în aerul inhalat și expirat, 3 minute pentru măsurarea conținutului de dioxid de carbon în timpul inhalării și 3 minute pentru măsurarea conținutului de dioxid de carbon în timpul expirației. Conținutul de dioxid de carbon din aerul înconjurător a fost întotdeauna menținut cu mult sub 0,1% în volum prin ventilații multiple.

Rezultatele au aratat în aerul inhalat al copiilor, care purtau măști, un nivel de peste șase ori mai mare decât pragul nesigur. Acest lucru se datorează volumului de spațiu mort al măștilor, care colectează rapid dioxidul de carbon expirat după o perioadă scurtă de timp. Acest dioxid de carbon se amestecă cu aer proaspăt și crește conținutul de dioxid de carbon din aerul inhalat sub mască, iar acest lucru a fost mai pronunțat în acest studiu pentru copiii mai mici. Acest lucru duce la rândul său la o patologie atribuită hipercapniei. În final, autorii conchid „Sugerăm ca factorii de decizie să cântărească dovezile solide produse de aceste măsurători experimentale și în consecință, ceea ce recomandăm este că nu trebuie obligați copiii să

poarte măști de față”.

În concluzie, vă recomand să citiți integral aceste articole pentru a înțelege că atunci când recomandăm o măsură trebuie în primul rând, să apreciem raportul risc / beneficiu / eficiență. Sunt însă sceptic că decidenții vor înțelege acest lucru și cred că în continuare ne vom închina la „masca noastră cea de toate zilele”.

P.S.1 Mulțumesc prietenului meu Tudor Arvinte, profesor la Facultatea de Farmacie din Geneva și cercetător în domeniul medicamentului, care mi-a semnalat unul dintre articole (de unde mi-a venit ideea acestei notițe).

P.S.2 Răzvan Constantinescu a fost printre primii în România care a vorbit despre inutilitatea portului exagerat al măștii. Acum este cercetat în multiple comisii de etică și de disciplină. Voi publica săptămâna viitoare punctul meu de vedere cu privire la acest subiect.

P.S.3 Deoarece eficiența vaccinului anti-COVID scade față de variantele delta și epsilon, am luat decizia să mă vaccinez după ce apare varianta omega și va fi fabricat vaccinul eficient pentru toate variantele. (Articol publicat în Romanian Global News, data 09 iulie 2021)

Andrei BREABĂN

Rugăciunea și sănătatea omului

Pe cei care nu au încredere în puterile tămăduitoare ale rugăciunii îi sfătuiesc să consulte un psiholog sau un psihiatru, iar, dacă aceștia își cunosc bine meseria, le vor da răspunsul potrivit. Căci, dacă alte boli mai pot fi vindecate doar cu medicamente, bolile sufletului nu se pot trata fără a-l chema în ajutor și pe Dumnezeu.

Rugăciunea nu a apărut în zilele noastre, ea vine de la începuturile lumii, primele rugăminți cunoscute fiind cele ale lui Adam după ce a fost pedepsit de Dumnezeu pentru căderea în păcat,

fiind continuate și de urmașii săi, care simțeau nevoia să se roage indiferent la ce zei o făceau.

În una din scrierile sale, Platon (427-357 î. Hr.), elev al lui Socrate și profesor al lui Aristotel, ne-a lăsat scris despre un dialog în care Socrate îi spune unui alt elev al său, pe nume Charmides, ce a învățat de la un medic dac:

Zamolxis, regele nostru, care este un zeu, ne spune că după cum nu trebuie a încerca să îngrijim ochii fără să ținem seama de cap, nici capul nu poate fi îngrijit, neținându-se seama de corp. Tot astfel trebuie să-i dăm îngrijire trupului dimpreună cu sufletul, și iată pentru ce medicii greci nu se pricep la cele mai multe boli. Pentru că ei nu cunosc întregul pe care îl au de îngrijit. Dacă acest întreg este bolnav, partea nu poate fi sănătoasă căci, toate lucrurile bune și rele pentru corp și pentru om în întregul său, vin de la suflet și tot de acolo curg ca dintr-un izvor, ca de la cap la ochi. Trebuie deci, mai ales și în primul rând, să tămăduim izvorul răului pentru ca să se poată bucura de sănătate capul și tot restul trupului. Prietene, sufletul se vindecă prin descântece. Aceste descântece sunt vorbele frumoase care fac să se nască în suflete înțelepciunea.

Incredibil, nu?

Dacii noștri știau încă din vechime de puterea tămăduitoare a rugăciunii asupra sufletului. Învățăturile zeului lor Zamolxis ofereau dacilor speranța mântuirii și a unei lumi mai bune după moarte. Era de ajuns această credință ca oamenilor să nu le mai pese de boli sau de orice alte cauze care le aducea sfârșitul. De altfel, dacii petreceau la înmormântări, bucurându-se pentru cel plecat dintre ei. Ei știau că sufletul mortului ajunge la Zamolxis, într-o lume mult mai bună decât cea de pe pământ.

Așa cum ne-a lăsat scris Platon, dacii ne-au lăsat descântecele și toate celelalte vindecări băbești, unele socotite drept vrăjitorii. Tot felul de ritualuri sacre în care se foloseau rugăciuni, tămădieră și invocarea zeilor, în ultima vreme a lui Dumnezeu, aveau menirea să elibereze sufletul bolnavului de răul care s-a înrădăcinat în el și care începea să-i afecteze sufletul. Se știe că și unii din Sfinții Părinți socotesc cauza bolilor psihice ale omului drept traume ale sufletului care s-a îndepărtat de Dumnezeu și recomandă pentru vindecarea lor soluții tămăduitoare pentru suflet prin rugăciuni și ajutorul duhovnicului.

Cam asta făceau și dacii din vechime. Începând cu acel ritual sacru prin care odată la cinci ani trimiteau un sol la Zamolxis, până la descântecul făcut de preoții și preotesele din sate, erau forme de vindecare a sufletului, pentru a păstra astfel sănătatea trupului.

Să vorbim ceva despre acel sol. Probabil pentru a păstra la fel de trainică credința în el, tot la cinci ani dacii îi trimiteau un sol, prin care să-i transmită cererile și rugăciunile lor. Era ales un tânăr dintre fiii de regi și de tarabostes, trebuia să fie cineva cunoscut, pentru ca să fie primit bine de zeu, iar acesta să împlinească cererile care îi erau duse. Nu-și puteau jigni zeul cu fiul unui comat de rând, așa cum avea mai târziu Decebal s-o facă cu împăratul romanilor, trimițând la acesta ca soli niște comati.

După ce era pregătit, iar dacii își puneau pe seama celui sol toate năzuințele, tânărul era luat de mâini și de picioare, iar după ce îl legănu de câteva ori erau aruncat în sus peste trei sulite ținute bine de alți tineri. Dacă tânărul moare străpuns de lance, dacii sunt încredințați că solul lor a fost primit de zeu, atunci se veselesc și petrec, bucurându-se cu toții. Dacă însă nu moare, îl învinuiesc pe sol dând vina pe el că e păcătos și de aceea Zamolxis nu l-a primit. Atunci aleg altul pe care îl trimit. Iar tot ce au de cerut de la zeu dacii îi spun solului cât este în viață.

Se spune că era o adevărată dispută pentru cine să fie trimis sol la Zamolxis. Cel ales primea sarcina ca pe o onoare și era fericit că lui i se oferă șansa să meargă direct la Zamolxis. Credința în nemurire de care v-am spus le dădea dacilor puterea să rabde orice suferință. Ea era atât de puternică înrădăcinată în sufletele oamenilor, încât ducea la acea nepăsare față de moarte care i-a impresionat pe toți, până și pe Traian, împăratul Romei. Din aceleași motive, dacă murea un dac, soția sa se arunca peste rugul unde era incinerat soțul ei și cerea să fie înjunghiată și arsă odată cu el, să meargă împreună la Zamolxis. De aceea, la daci se bea și se petrecea la înmormântare, bucurându-se pentru cel plecat dintre ei. Din contra, dacii plâneau și își sfâșiau părul când se năștea un prunc, semn al suferinței și greutăților vieții care îl așteaptă în viață, pe Pământ. Prin incinerare, trupul era întors degrabă pământului din care a fost luat, astfel și sufletul se elibera mai repede și călătorea la

Zamolxis în Cer. Se spune că trupul era ținut vreme de trei zile și privegheat de rude și prieteni, timp în care toți petreceau, mâncau, beau și se veseleau, obicei urmat și în zilele noastre prin parastasele care se fac la morți și orchestra care cântă la înmormântare, chiar dacă acum sunt cântece de jale. Până la urmă tot muzică este. Ca să nu mai vorbim de cimitirul vesel de la Săpânța, cea mai bună dovadă a modului cum strămoșii noștri luau în derâdere moartea.

După trei zile, care la regi și la tarabostes de seamă se puteau prelungi la șapte zile, trupul era dus la locul unde urma să fie incinerat. După ce se termina procesiunea, se aduna cenușa și se pune într-un vas sau amforă de ceramică și îngropată. De multe ori se așezau în groapă obiecte personale ale celui decedat, sica, bijuterii, etc. La un nobil de exemplu, odată cu el a fost îngropat calul la care ținea foarte mult. Acesta era mai întâi înjunghiat, apoi incinerat. Urme ale calului s-au găsit în mormânt, lângă amfora cu cenușa funerară a celui nobil dac.

E adevărat că la prima vedere aceste lucruri par a fi acte de cruzime. De aceea sunt unii care îi condamnă pe daci pentru aceste sacrificii și chiar îi socotesc barbari. Acești răuvoitori nu se raportează la perioada când au trăit dacii, și nici la cruzimile altor popoare care se socoteau civilizate. Să nu uităm că, tot pe atunci, spartanii omorau toți pruncii care se nășteau cu vreun defect sau handicap, de multe ori printre ei fiind copii care puteau fi tratați. Evreii omorau cu multă ușurință cu pietre până și pentru fapte pe care azi le socotim minore, ca să nu mai vorbim de răstignirea pe cruce, căreia i-au căzut victimă mii de oameni de-a lungul vremii. Iar printre ei au fost destui nevinovați, cum a fost și Iisus. Până și romanii pedepseau multe fapte cu moartea, iar în multele lor amfiteatre săptămânal mureau zeci și sute de gladiatori, oameni a căror singură vină era că trebuia să-i distreze pe adevărații barbari. Sclavia, necunoscută la daci, a provocat nenumărate victime, ca să nu mai vorbim de prostituție, fete aruncate pentru datorii și apoi vândute în tot felul de bordeluri. Toate aceste crime nu sunt văzute, ci doar acel sacrificiu practicat odată la cinci ani, căruia îi cădea victimă o singură persoană. Ca să nu mai vorbim că acel tânăr se oferea voluntar, acceptând ca pe un dar misiunea primită de la poporul său prin

Marele Preot. Era un mare patriot și un mare erou al neamului său. Un fel de martir de mai târziu, deosebirea fiind că la daci solul mergea cu mândrie la Zamolxis, ducând cu el mesaje și rugile poporului său. Martirii mureau pentru Hristos, dar ei nu se ofereau singuri, ci erau prinși și condamnați pentru credința lor, suportau pentru El chinuri și schingiuri, dar tot nu renunțau la credința lor. Asemănarea între solul dacilor și martir era credința nezdrușcinată în zeul lor, dar suferințele martirilor erau mult mai mari, la fel ca numărul lor, incomparabil mai mare față de un singur sol trimis odată la cinci ani, cum scriau chiar și anticii. Și, atunci, unde este cruzimea? La daci sau la romani, care îi martirizau pe creștini? Care din cele două popoare era mai barbar și mai crud?

Iar un sol trimis la Zamolxis odată la cinci ani nu era prea mult față de efectele miraculoase obținute prin oferirea speranței că, odată cu el, zeul a primit rugăciunile și doleanțele transmise zeului prin acel tânăr. Între mesajele trimise zeului prin acel sol erau rugăciunile de vindecare de boli a celor bolnavi. Sunt de înțeles efectele binefăcătoare ale acelui ritual asupra celor căzuți în deznădejde sau loviți de alte patimi ale sufletului sau boli ale trupului. De altfel, puterea tămăduitoare a rugăciunii prin descântece s-a păstrat până în zilele noastre, fiind cunoscute acele vrăjitoare, mai ales din unele sate de la munte, care vindecă și azi suferinzi prin astfel de metode. Iar mulți din semenii noștri încă au încredere în ele și de multe ori aleg să meargă la o vrăjitoare decât la un medic. Ce este mai interesant e faptul că deseori acei oameni s-au făcut bine, fiind cunoscute cazuri de bolnavi de cancer sau de alte boli grave cărora medicii le mai acordau doar câteva luni de trăit. După ce au mers la acele bătrâne și apoi s-au întors să urmeze tratamentele prescrise în spital, medicii au constatat cu stupeoare cu acei bolnavi s-au vindecat.

Practic, în zilele noastre se folosesc chiar în biserică vindecările de persoane bolnave de boli psihice prin acele exorcizări făcute de unii preoți care caută să alunge demonii și duhurile rele și să vindece astfel sufletele bolnavilor prin rugăciune. Iar cei pricepuți de regulă reușesc, pentru că ce este boala psihică dacă nu o afectare a sufletului de către cel rău? Dar cea mai mare putere tămăduitoare asupra sufletului, pe care o știau și

dacii, era dragostea, iubirea de semeni, propovăduită de Zamolxis, prin care se urmărea alungarea mâniei și a facerii de rău, armonia și buna înțelegere între oameni, socotite condiții de primire după moarte în lumea cea bună promisă de zeul dacilor. Dragostea ajunsă la desăvârșire era aceea când soția unui dac care a murit se oferea singură să-l urmeze în lumea lui Zamolxis, cerând să fie incinerată alături de soțul ei. Pentru a se vedea că această dorință era sinceră, și nu impusă de preoți sau de altcineva, ne-a rămas scris de la vechii greci că, în cazul dacilor care aveau mai multe neveste, acestea se certau între ele, fiecare cerând ca ea să fie aleasa. Și acesta pare a fi un obicei sălbatic, dar dacă ne raportăm la acele vremuri găsim în el o dragoste sinceră și pură, ajunsă la desăvârșire, pe care desigur că nu o putem înțelege acum.

După Zamolxis, care a trăit și el printre daci ca rege și Mare Preot, iar înainte de a muri s-a retras în peștera din muntele sacru al dacilor Kogaion, un alt mare reformator al dacilor a fost Marele Preot Deceneu. La fel ca zeul dacilor, în tinerețe Deceneu a ajuns în Egipt, de astă dată împreună cu un circar. Aici s-a inițiat în învățăturile preoților egipteni, dar căpătând și cunoștințe de medicină, astronomie, geometrie etc. Întors în țară, l-a ajutat pe regele Burebista să adune laolaltă mai multe regate dacice și să formeze acel mare imperiu de care le era teamă până și romanilor.

Punându-se în fruntea supușilor săi, Marele Preot Deceneu aduce schimbări majore în viața dacilor. Reformele sale vizează o radicalizare a credinței în Zamolxis și în nemurire, care era completată de abstenență, fapte bune și jertfă. Istoricii antici ne-au transmis că Deceneu i-a convins pe daci să-și taie viile și să renunțe la consumul de vin. Era o realizare extraordinară pentru vremurile acelea. Gândiți-vă că oamenii erau neștiutori de carte, nu existau mijloace de transport și comunicare cum sunt acum, iar violența era la modă, mai ales sub efectul băuturilor alcoolice. Renunțarea la consumul de vin a fost un pas important în reformarea Daciei și întărirea credinței în Zamolxis și în nemurire. După ce a reformat biserica lui Zamolxis, prin preoții săi și cu ajutorul ritualurilor sacre consacrate acestui zeu, Deceneu a adus la ascultare toate triburile dacice care i s-au supus lui Burebista.

Dar Deceneu a mai realizat ceva. După constituirea Daciei, un adevărat imperiu pentru acele vremuri, Marele Preot știa că pentru a rezista era nevoie de consolidare, iar aceasta nu se putea face fără dezvoltarea culturii și formarea unei clase educate, la fel ca în Grecia și în Imperiul Roman. În acest scop, el a organizat la Sarmisegetuza o adevărată școală de înțelepciune, adresată cu prioritate tinerilor dotați, cei mai învățați dintre aleșii neamului, după cum au consemnat învățații antici. Aceștia erau selectați mai ales în familiile de pileați, ofițeri din armată, dar și din alte categorii sociale. Era vorba în primul rând de o selecție în care se urmăreau aptitudinile tinerilor, aceștia fiind supuși mai înainte la mai multe teste. La această școală tinerii învățau tot felul de cunoștințe de astronomie, logică, medicină, etc. Se spune că la această școală au învățat toți prinții daci, între care și regele Decebal.

După reformarea vechii caste preoțești, Deceneu formează o nouă categorie de preoți în Dacia, oameni elevați, cu cunoștințe de astronomie, medicină, logică, geometrie etc. Ei vor avea un rol important în evoluția comunităților dacice, dar, în afară de preoți, vor îndeplini și rolul de medici datorită cunoștințelor pe care le aveau. Unii au devenit medici renumiți, folosind în tratarea bolilor trupului învățăturile zamolxiene care vorbeau de vindecarea sufletului. Prin tratarea bolilor sufletești oamenii deveneau mai îngăduitori, se acceptau mai ușor unii pe alții și învățau să-și stăpânească mânia. În felul acesta dispărea stresul, cauza nenumăratelor boli din toate timpurile.

Tot Deceneu este acela care formează un *detașament de preoți luptători*, așa zișii lupi (*daoii*), care au devenit apoi elita armatei regilor Daciei, fiind cei care au băgat groază în romani în timpul războaielor daco-romane. Se îmbrăcau în piei de animale, cu blana scoasă pe exterior, având pe cap tot felul de măști, iar fața și brațele puternic tatuate. Mânuiau arcul ca nimeni alții, iar săgețile lor otrăvite nu mai lăsau nici o șansă victimelor. Apăreau în luptă ca niște umbre, cu caii lor subțiri și repezi, încât spuneai că sunt fantome venite din cealaltă lume și nu oameni de aici, de pe Pământ. Loveau și dispăreau la fel cum au apărut, în drumul lor scoteau țipete ce imitau lupii și băgau spaima în dușmani. Strigătele luptătorilor erau completate de

șuieratul dragonilor cu chip de lup, acel steag dacic devenit și el groaza romanilor. Acești tineri se instruiău în tabere ascunse în munți și, la final, dădeau un fel de examen, numit *inițiere*, când trebuiau să demonstreze ce au învățat. Examenul presupunea și lupte adevărate, cu războinici sau fiare sălbatice, și îl treceau numai cei care treceau toate probele cu bine. Trebuie reținut faptul că *inițierea* nu se făcea în orice perioadă a anului, ci numai spre sfârșitul iernii, când haitele de lupi se destrămau, fiecare familie croindu-și drumul său. Așa se explică și nenumăratele victorii ale dacilor împotriva romanilor și a barbarilor care încercau să le prade țara.

În afara noii elite de preoți și a detașamentului de luptători *lupi*, Deceneu a creat și o castă a preoteselor, pentru acest post fiind aleasă câte o fată mai isteată din fiecare sat. Ele vor fi educate pe rând la școala lui din Sarmisegetuza. Pe lângă celelalte cunoștințe, fetele erau învățate medicina, să vindece bolnavii cu plante medicale din care făceau ceaiuri, siropuri, alifii. Această măsură a avut un impact deosebit asupra medicinei din satele Daciei, fapt ale cărui urmări se simt și în zilele noastre. Aceste preotese asistau femeile la naștere, îndrumau tinerele mame să-și crească copiii, vindecau tot felul de boli, oblojeau rănilor celor răniți în lupte și chiar făceau tot felul de operații. Aveau să devină casta moașelor, care aveau să asiste și să ajute femeile să nască vreme de două milenii, dar și a vindecătoarelor cu buruieni, unele din ele foarte renumite, cu aptitudini medicale deosebite. Ca să înțelegeți cât de importante au fost acele preotese ale dacilor devenite în creștinism moașe, dar continuând tradițiile învățate de la strămoșii noștri daci, o să vă spun că această castă a moașelor a asigurat în România medicina rurală până prin anii 1970. Eu am fost născut cu moașă, la fel ca 90% din cei din generația mea. La țară medicii și asistentele medicale au apărut după anii 1960-1970, când România a cunoscut un proces de modernizare, prin construirea de spitale și dispensare sătești. Și acum în sate mai izolate funcționează această modă, iar în munți mai trăiesc bătrâne renumite care vindecă tot felul de boli cu ajutorul unor ceaiuri și alifii. Năstrușnic este faptul că sunt căutate, sunt oameni care cred în ele mai mult decât în medici, iar dacă mergi la aceste bătrâne trebuie să stai la coadă ca să intri, uneori aștepți

cu orele ca să-ți vină rândul. Iar cei mai mulți sunt mulțumiți de leacurile primite.

Dar asta nu însemna că dacii nu știau să practice și o medicină mai avansată. Recent, într-o cetate dacică s-a găsit o adevărată trusă medicală care conține până și bisturiu cu care s-ar putea face și acum o operație, chiar dacă a stat ascuns în pământ mii de ani. Trebuie să vă spun că dacii erau recunoscuți ca fiind cei mai buni medici din Europa de atunci, fapt atestat și de învățații antici.

Pe timpul Marelui Preot Deceneu s-a instituit postul, care va fi apoi preluat și în calendarul creștin. Zilele de post ale dacilor pot fi găsite pe altarul sacru de la Sarmisegetuza, numit de specialiști *soarele de andezit*, calendar de care se spune că ar fi fost cel mai desăvârșit din lume, mai exact chiar decât cel al mayașilor. Prin simboluri distinctive, pe acel calendar au fost marcate zilele de post care se respectă și în zilele noastre.

Postul instituit de Marele Preot Deceneu urmărea atât chemarea dacilor la rugăciune, cât și vindecarea acestora prin regim alimentar, renunțarea la băuturi alcoolice, iar în unele perioade și la carne, acestea având efecte miraculoase asupra trupului.

De la Marele Preot Deceneu s-au păstrat și multe alte reforme care vizau viața dacilor din vechime. Ele aveau menirea de a păstra sănătatea satului prin oferirea de ocupații, petreceri, hore, nunți, claca, șezători, târguri de fete și multe alte tradiții și obiceiuri prin care oamenii își tratau sufletul și se apropiau de semenii lor. Iar, pe deasupra, aceste tradiții veneau în ajutor tinerilor să-și găsească soț sau soție, la daci familia fiind socotită sacră și o formă de păstrare a sănătății trupului. Aceste obiceiuri s-au păstrat multă vreme, unele din ele și în zilele noastre, mai ales în satele din Transilvania și de la munte. Cât privește șezătorile, claca și horele de sărbători le-am prins și eu în copilărie.

Vechii daci cunoșteau și multe alte forme de descântece și rugăciune, prin care își tămăduiau sufletul pentru ca să vindece bolile trupului. Așa cum spunea și Socrate elevului său, ei porneau de la vindecarea cauzei ca să ajungă la efectul dorit. Este ceea ce facem și noi azi prin rugăciune, prin care urmărim tămăduirea sufletului de acțiunile demonilor și a răului. Cine se roagă cu adevărat și din toată inima va înțelege

ce efecte miraculoase poate să aibă rugăciunea asupra lor. Ea le aduce în primul rând liniștea, o căldură sufletească cum nu au mai avut, încrederea în viață și speranța în viitor, principale arme de alungare a demonilor și de îndepărtare de nechibzuințele noastre care încercau să ne ducă pe calea pierzaniei și a disperării.

Rugați-vă și o să vă vindecați! Este sfatul pe care îl dau din toată inima, mai ales persoanelor căzute în deznădejde, celor care se aprind prea repede la mânie sau celor care se supără cu prea multă ușurință pe cei de lângă ei. Chiar dacă la început n-o să vedeți efectele, pentru că acestea vin în timp, căutați să persistați în rugăciune până ce veți ajunge să o faceți cu adevărat din inimă, să simțiți cum cuvintele rostite vi se întorc în suflet și vă răscolesc toată ființa, aducând în loc liniștea și o dragoste cum nu ați mai cunoscut, care alungă răul și, odată cu el, păcatul, curățind astfel trupul de boală și de suferință. Și atunci cel mânios va vedea că nu mai poate ridica palma să lovească în cel care l-a mâniat, cel disperat va vedea cu alți ochi lumea și frumusețea creației lui Dumnezeu, încât se va bucura că face parte din ele și va uita de slăbiciunile avute. Cât despre cei supărăcioși? Cum să te mai poți supăra pe cineva când vei avea atâta lumină, liniște și mulțumire în suflet? Cel mult îl vei privi cu indiferență sau îl vei compătimi sincer pentru nesăbuința lui încercând să-l ajuți și pe el prin rugăciune.

Legat de rugăciune și efectele ei asupra sănătății noastre ar mai fi multe de spus. Am încerc să ating doar câteva aspecte legate mai ales de latura științifică a rugăciunii, și mai puțin de cea mistico-religioasă. Prin argumentele aduse încerc să combat susținerile ateilor care iau în derâdere credința și rugăciunea. Acestora, dar și falșilor credincioși, le spun în concluzie că rugăciunea este cel mai sigur și cel mai bun medicament pentru vindecarea sufletului și a trupului, și singurul care nu are efecte secundare.

Alexandra Beatrice KISELEFF

PICĂTURA DE LIMBA ROMÂNĂ

Data trecută încheiam cu un exemplu de prepoziție care nu poate fi neglijată: omul care l-am văzut și spuneam că nu este corect, ar trebui să se spună: *omul pe care l-am văzut*.

Promiteam că mă voi ocupa în continuare de prepoziție și de locuțiunile prepoziționale.

Dar înainte de a aborda tema de astăzi vreau să stabilesc un lucru, eu nu intenționez să învinuiesc pe nimeni, de aceea mă voi feri să dau nume, nu fac vendetă, ci țin foarte mult ca să fie păstrată limba română, dacă vom continua să nu luăm în seamă aceste greșeli și să permitem profesorilor și învățătorilor, care nu cunosc regulile elementare și de bază ale limbii române, să predea și scriitorilor și tuturor factorilor de răspundere din domeniul culturii să stâlcească limba, ea va dispărea și odată cu ea și poporul român.

Într-o emisiune, care nu era legată de limba română, l-am auzit pe dl. Ioan Poop spunând următoarele: ***Fără o elită intelectuală poporul român rătăcește. Dacă vom acorda sănătății fizice și psihice valoarea cuvenită, nu vom rătăci niciodată.*** Deși nu se referea la limba română, părerea domnului academician este aplicabilă și la limba română. Dacă nu vom lupta pentru crearea unei elite intelectuale educate și responsabile vom dispărea.

Insist asupra necesității unui efort comun pentru păstrarea limbii române și pentru înlăturarea celor care o dezmoștenesc.

Acum voi continua să redau regulile gramaticale pentru a le cunoaște tot românul, la care voi da unele exemple de cum este corect să ne exprimăm.

Prepoziția este partea de vorbire reflexivă, care leagă, numai în prepoziție, un atribut sau un complement de cuvântul determinat, realizând astfel un raport de subordonare.

Prepoziția nu are sens lexical și nici funcție sintactică, de aceea nu se analizează singură ci se ia împreună cu partea de prepoziție pe care o însoțește. **Prepoziția** este doar un instrument gramatical.

După formă există: **Prepoziții simple:** de, în, spre, din, la, cu, sub, fără, pe, a, pentru, lângă, până, contra, către; **compuse:** de la, dinspre, pe sub, de către, de pe, fără de, de pe la, de pe lângă, înspre; (ex.: oamenii *trec sub cupola* bisericii, corect: *trec pe sub cupola...*)

După aspectul lor, există: **prepoziții propriu zise:** la, spre; provenite din alte părți de vorbire:

a) din substantive: grație;

b) din adverbe: împotriva, dedesubtul, contra; c) din verbe la participiu: datorită, mulțumită.

Locuțiunile prepoziționale sunt grupuri de cuvinte cu înțeles unitar, care se comportă ca o prepoziție. În componența locuțiunilor prepoziționale pot intra părți de vorbire diferite: **substantive:** în fața, în spatele, din pricina, din cauza; **adjective:** referitor la, asemănător cu; **adverbe:** afară de, alături de;

Adesea se întâmplă ca prepozițiile și locuțiunile prepoziționale să aibă aceeași formă cu adverbele sau locuțiunile adverbiale din care provin. Pentru a nu le confunda trebuie să știm că: prepozițiile și locuțiunile prepoziționale apar în formă articulată și *sunt întotdeauna urmate de un substantiv, pronume sau numeral cu valoare de substantiv*, în cazul genitiv sau dativ. *După adverbe sau locuțiuni adverbiale nu apar substantive.*

Exemple: **s-au așezat dedesubt** (dedesubt = adverb) **S-au așezat dedesubtul** cupolei, – dedesubtul (cupolei) = prepoziție, cere cazul genitiv. **Se aplecau în față**, – în față = locuțiune adverbială; **se aplecau în fața icoanelor** – în fața (icoanelor) = locuțiune prepozițională, cere cazul genitiv. **Stăteau drept** – drept = adverb, **l-au luat drept** un intrus – drept = prepoziție, cere cazul acuzativ. **Toți au fost împotriva** – împotriva = adverb. **Au votat împotriva intrusului** – împotriva (intrusului) = prepoziție, cere cazul genitiv.

După cum am anunțat, voi da de fiecare dată definițiile din gramatică pentru a și le însuși toată lumea.

Și acum iată câteva greșeli sau neglijențe în exprimare culese din emisiuni sau din diverse anunțuri scrise. În data de 8.06. a.c. se putea citi pe laptop, la știrile zilei, HotNewsRo: următorul enunț: CNN a obținut **înregistrarea unei convorbiri telefonice a lui** Giuliani datând din 2019 **și legate** de amestecul în problemele Ucrainei – convorbiri legate de, fără și, dacă pune și ar trebui să spună și legată de, pentru că **o convorbire** este legată de (la singular, nu la plural, pentru că este una singulară).

Iar într-o emisiune TV, la Telejurnal se spunea: „toate aceste schimbări **va fi** în favoarea lor – dezacord inacceptabil (**schimbările vor fi**, este corect)

Data viitoare voi continua cu lecțiile de gramatică pe care le-ar putea folosi și cei de la televiziune, ca să-și poată îndeplini rolul educativ

Limba română la sine acasă e o împărăție bogată, căreia multe popoare i-au plătit banii în aur. A o dezbrăca de averile pe care ea le-a adunat în mai bine de 1000 de ani, înseamnă a o face din împărăteasă cerșetoare...

(Mihai Eminescu)

Va urma

Gabriela Căluțiu Sonnenberg (Spania)

Geografia cuvintelor

M-am întrebat adeseori de ce unele râuri au nume feminine, în timp ce altele sunt de gen masculin. Ce deosebire să fie oare, sub aspect generic, între Dunăre și Olt? Ea curge maiestuosă, udând și fertilizând plaiurile, în timp ce el se rostogolește viril, mutând munții din loc? Să fie oare genul apelor curgătoare o reflecție în planul lingvistic a gradului lor de nvolburare, respectiv a moliciunii meandrelor lor? Ar fi o explicație, dar, din păcate, prea de tot simplificatoare. De parcă, poetic vorbind, râurile ar prelua fluid nu doar forma pământurilor prin care curg ci și „sexul” lor, molipsindu-se feciorelnice de la câmpie și bărbătește de la munți.

Se știe însă că atât masculinul Rin cât și feminina Elba au porțiuni de curgere mai vijelioasă sau mai molcomă, în funcție de relieful pe care îl străbat. Ce păcat că genul substantivelor se decide după reguli care nu depind de fantezia noastră poetică!

Ca limbă romanică, spaniola ar trebui să se comporte asemănător cu limba noastră, dar se pare că spaniolii nu-și bat așa de mult capul cu genurile, cel puțin nu în sens toponimic. Este greu de crezut că Tamisa sau Sena pot fi masculine, dar în limba castiliană așa este, avem un EL *Támesis* și EL *Sena*.

Ba mai mult, ca regulă generală, mai tot ce ține de geografie adoptă în Spania genul masculin. Nu numai râurile, ci și munții, vulcanii,

istmurile și canalele, dar și vânturile (*el siroco, el levante, el poniente, el terral*) sau punctele cardinale (*el norte, el sur, el este, el oriente, el oeste, el este*) respectă regula aceasta.

Stridențele de acest gen zgârie auzul fin al câte unui străin de plaiurile iberice. Dar poate că localnicii, la rândul lor, sunt deranjați de unele cuvinte pe care noi, pasămite, le „stâlcim”. Spunem de pildă „imobil”, nu „inmobil” cum zic ei, convinși că numai particula „in” poate exprima negația. *Indubitabil*, nu?

Revenind la apele noastre noastre, ca să nu deviem de la subiect, fac o ultimă paranteză legată de pluralul care are terminația clasică *-as*: uneori nici el nu este luat în seamă, spaniolul punându-i în față tot un articolul la singular, evident masculin. Așa rezultă, de exemplu un... *el Amazonas* de toată frumusețea! Cine să-i mai înțeleagă pe frații și surorile noastre întru romanitate?

Avem noroc că forma de neutru lipsește la spanioli, altfel lucrurile s-ar complica și mai mult. În germană, de pildă, dacă tot am pomenit de punctele cardinale, înseși corpurile cerești o iau razna. Ce ne facem când ne confruntăm cu un soare feminin (*die Sonne*), cu stele bărbătoase (*der Stern*) și cu o lună dată peste cap (mai bine zis cu... „un lun”: *der Mond*)? Și noi care credeam că cerul teutonilor ar fi identic cu al nostru!

Ne mulțumim deci cu engleza, limba universală prin definiție, care, optând pentru varianta genului gramatical ambiguu, precedat de eternul articol bun la toate „*the*”, ne-mpacă pe toți.

Dar nu atât despre gramatică, ci despre patria-limbă mi-aș fi dorit să scriu, subiectul ades discutat printre românii trăitori în străinătate. Româna ne ține treaz instinctul de apartenență la neam, conferind ideilor și sentimentelor noastre haina croită parcă anume pentru ele. Din nebăgare de seamă însă, limba patriei de adopție câștigă teren în mințile noastre, ștergând și rescriind regulile pe care le credeam bine cimentate. Ne trezim oscilând între terminații în doi sau trei „i”, nesiguri dacă scriem unele substantive cu majuscule, mâncând litere... Pe scurt, o nouă hartă lingvistică se imprimă peste cea învățată de noi în copilărie.

Nimic nou, vor zice unii. Noi românii sutem rutinați, crescuți în mijlocul unui popor

care până și cartofului i-a dat mai multe nume (în satul bunicilor mei dinspre tată se numesc *picioci*, în cel al mamei *crumpene*, iar la olteni *barabule*). Aș acă, treptat, eul nostru interior, cel care ne traducea mintal simultan cuvintele, își iese din atribuții și ne lasă să ne exprimăm direct în limba patriei de adopție.

Vine apoi o vreme când apar întrebări pe care nu îndrăznim să ni le punem. Nu mai suntem siguri sută la sută dacă forma corectă este cea din memoria noastră, sau cea imprimată peste ea, preluată din limba pe care o vorbim în viața de zi cu zi (cum se spune oare: *confort* sau *comfort*?...).

Trag linie zi zic: una este să te orientezi într-o geografie modificată, în care te-ai mutat fizic, și altceva este să atingi stadiul în care te-ai familiarizat până și cu cuvintele care desemnează acele meleguri, fără a mai avea nevoie să apelezi la „traducătorul încorporat”.

Înșușindu-ți specificul unei nații, inclusiv sub aspect semantic, atingi un stadiu de confundare cu ea. Oscilând atunci între teama de a nu pierde siguranța în limba natală și mândria de a stăpâni din ce în ce mai bine limba din patria adoptivă, începi să nutrești sentimente duioase pentru amândouă.

Ar trebui atunci să te consideri „trădător”? Iată o dilemă nouă, la care poate nu ne-am așteptat atunci când am plecat să trăim în altă țară. Dar se spune că la război și în dragoste, totul este permis...

Totuși, ari și „viața într-o geografie paralelă” momentele ei de deliciu și de revelație. Mă gândesc la episodul trăit de mine recent, când, hălăduind prin munții Provinciei Alicante, am dat peste un camping ascuns în creierii munților, unde primăria locală adresa drumeților o rugămintă în scris, formulată în dialectul valencian: „*En aquest lloc no fem foc!*”

Evident că n-am făcut foc, dar de ce să mint: m-am simțit ca acasă!

Nu e țară fără limbă, fără limbă nu-i popor.

— Dumitru Matcovschi

Personalități române contemporane

Radu-Ioan MUNTEANU

Date biografice

S-a născut pe data de 20 aprilie 1945, la Beiuș, județul Bihor. Este căsătorit cu *Simona*, profesor, fost director al Muzeului Etnografic al Transilvaniei. Au doi copii, *Radu* și *Mihai*, ambii profesori universitari.

Studii

A absolvit Liceul *George Barițiu* din Cluj-Napoca în anul 1963 și Facultatea de Electrotehnică la Institutul Politehnic din Cluj-Napoca în 1968. În 1982 a devenit doctor-inginer la Institutul Politehnic *Traian Vuia* din Timișoara, coordonator, acad. Toma Dordea. A făcut specializări sau a activat ca profesor invitat în Elveția, Franța, Portugalia, Belgia, Italia, Marea Britanie, Spania, China etc., cu rezultate benefice, regăsite în activitatea sa ulterioară.

Activitate universitară

De la terminarea studiilor universitare și până în prezent, profesorul Radu Munteanu a servit interesele Universității Tehnice (UT) din Cluj-Napoca. Aici fost inginer cu sarcini de cercetare (1969-1971), asistent (1971-1975), șef de lucrări (1975-1990), conf. univ. (1990-1991), profesor univ., conducător de doctorate în inginerie electrică (din 1991), context în care a finalizat 40 de teze. A devenit apoi *șef de catedră* (1990), *decan* al Facultății de Inginerie Electrică (1990-2004), *rector* (2004-2012). Întreaga sa activitate didactică s-a desfășurat în domeniul ingineriei electrice, în timp fiind titular al cursurilor de Electrotehnică și Mașini Electrice, Electronică industrială, Măsurări electrice și electronice, Tehnici de măsurare, Instrumentație, Senzori și Fiabilitate, contribuind cu consistență la realizarea laboratoarelor și a materialelor didactice pentru studenți.

Ca *decan* la Facultatea de Inginerie Electrică (1990-2004) a fondat secția de Instrumentație și achiziții de date, a înființat și

alte secții (Electronică de putere, Acționări Electrice, Electromecanică, Inginerie Energetică și Inginerie Medicală).

În calitate de rector, a creat noua Facultate de Instalații și a sporit patrimoniul din Cluj-Napoca, Bistrița, Satu-Mare, Zalău și Alba Iulia al UT Cluj-Napoca. Tot acum s-a produs fuziunea prin absorbție a Universității de Nord din Baia Mare, UT Cluj-Napoca ajungând la peste 20.000 de studenți. La 4 aprilie 2007 s-a achiziționat sediul Băncii *Leumi*, o clădire monumentală din secolul XIX în stil eclectic, cu influențe *art-nouveau*, care a devenit, la 1 martie 2010, noul sediu al rectoratului UT.

Activitate de cercetare

A făcut cercetări în domeniile: senzori și traductoare, instrumentație de măsurare, probleme de reglaj și control automat, fiabilitatea sistemelor. A publicat 18 manuale și îndrumătoare de laborator la nivelul UT, 49 cărți științifice și didactice, 9 cărți pe teme de filosofia învățământului și cercetării, dar și cu caracter literar. Are publicate 315 lucrări științifice în reviste și volume ale unor conferințe din țară și din alte 21 de țări. Are 25 de invenții brevetate, 13 certificate de inovator și 71 de contracte de cercetare științifică. A organizat multe manifestări științifice naționale și internaționale în domeniul ingineriei electrice. Se remarcă Simpozionul itinerant *Electromotion* care după două ediții la Cluj-Napoca (1995 și 1997) a fost adoptat de comunitatea științifică internațională (Italia, Grecia, Elveția, Maroc, Turcia, Franța), ceea ce a sporit vizibilitatea cercetării noastre științifice în străinătate. Între anii 1991-2008 a fost redactor șef al ziarului *Informația Cluj* și a publicat în presă peste 1500 de articole. În altă ordine de idei se poate releva faptul că a fost membru în *International scientific committee*, *Sientific committee*, *Steering Committee* etc., la zeci de manifestări științifice, fiind și editor de reviste (*Electromotion*, *Acta Electrotehnica*, *Revista de Politică științei și Scientometrie*) sau făcând parte din numeroase colective editoriale, inclusiv la publicații ISI: *Revue Roumaine des Sciences Tech-niques*, *Serie Electrotechnique et Energe-tique* (Academia Română) sau *Advances in Electrical and Computer Engineering*.

Recunoașteri naționale

Profesorul univ. dr. Radu Munteanu a fost ales vicepreședinte al Consiliului Național al

Rectorilor (2004-2013). A fost vicepreședinte al Consiliului Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior (1998-2008), membru în Consiliul Național și în colectivul de redactare a *Proiectului de Reformă a Învățământului din România* (1994), membru, apoi președinte al Societății Române de Măsurări (1995), membru fondator al Societății Române de Electrostatică (1995), membru fondator al Societății Române de Inginerie Concurentă (din 1996), membru în Colegiul Consultativ al Agenției Naționale pentru Știință, Tehnologie și Inovare (1998-2001), președinte al Comisiei Naționale de Specialitate-învățământ profesional, liceal (filiera tehnologică) și postliceal pentru domeniul electrotehnică - electromecanică - energetică (2003-2010), membru fondator al Societății Naționale de Inginerie Medicală și Tehnologie Biologică (din 2000), membru și președinte al Comisiei de Inginerie electrică, electronică, telecomunicații și energetică a CNATDCU (2006-2010), membru al Comisiei pentru Cercetare-Dezvoltare a Camerei de Comerț și Industrie a României (din 2008), membru al Comisiei Naționale pentru UNESCO (2008-2013), membru titular și vicepreședinte al ASTR (din 2013).

Recunoașteri internaționale

A fost raportor al *International Bank for Reconstruction and Development for Higher Education and Technology* (1994-1996), membru al Consiliului General (IMEKO, 2005-2015), membru al *ESF-PESC, European Science Foundation; Standing Comittee for Psysical and Engineering Scienes* (2003-2009), membru *Steering Comittee for Higher Education and Research*, Council of Europe, Strasbourg (2004-2012), membru în Biroul Executiv al *Steering Comittee for Educational Policy and Practice* (CDPPE) al Consiliului Europei, Strasbourg (2012-2014). Din 2005 până în prezent este membru al Juriului Internațional al Saloanelor de Inventică de la Geneva, Bruxelles și Barcelona etc.

A fost membru al Asociației Elvețiene a Electricienilor (1974-1976), al Academiei Universale de la Lausanne (din 1980), al Societății Regale a Electricienilor din Belgia (1998), membru al Academiei de Științe din New York. A fost profesor invitat la PFL Elveția (1990, 1993, 1994), unde a finalizat un contract

de cercetare finanțat din Fondul Național Elvețian, dar și în Franța, Portugalia, China, Spania etc.

Distincții

În 1972 a primit Medalia *Meritul Științific*. Este *Doctor Honoris Causa* al Universității *Pro-Deo* New York (1995), a Universităților din Craiova (2002), Baia Mare (2003), Pitești (2004), Oradea (2005), Arad (2006), Târgu Mureș (2007), Suceava (2009), Iași (2009), Chișinău și Constanța (2011), Belfort-Montbeliard, Franța (2012), Reșița (2013), Petroșani (2014), Academia Forțelor Terestre, Sibiu (2017) și Politehnica București (2018). Să notăm că sunt *13 universități din țară* și *3 din străinătate* care i-au acordat acest înalt titlu academic. În 1996 a primit *Premiul Academiei Române*, din 2000 este Cavaler al Ordinului Național *Serviciul Credincios*. A mai primit Medalia de aur *Henry Coandă* (2011), Premiul Național pentru Performanță (2008 și 2018) ș. a. Pe plan internațional a primit Ordinul belgian *Meritul pentru Invenții* în grad de Comandor, dar și alte 57 de medalii de aur pentru invenție, medalia *Onoare Oamenilor de Valoare* (Elveția). A mai primit: Premiul Ministrului Învățământului și Științei din Federația Rusă (2006), Medalia *Nicola Tesla*, Bosnia-Herze-govina (2006), Premiul *IFIA Grand Ge-nius*, Budapesta (2006), Marele Premiu al Universității Tehnice a Moldovei, Chișinău (2007), Premiul *Rudy Demotte*, Bruxelles (2009), Medalia de Onoare *Marie Slodowska-Curie* (2010), Medalia de argint *Iena* (Nürnberg, 2010), Medalia de Onoare *Tadeusz Sendzimir*, în grad de Cavaler, Varșovia (2011), Premiul Universității Politehnice din Hong Kong (2011), Premiul FIRI, Iran (2012), Premiul Guvernului Flamand, Bruxelles (2013), Marele Premiu Național *Henri Coandă* pentru Științe Aplicate, acordat de Marea Lojă Națională și Academia Română (2014), Premiul *Grand Prix International* al Federației Franceze a Inventatorilor (2015) ș. a. Este prezentat în multe dicționare de personalități, inclusiv ale Institutului American de Biografii etc.

Om de cultură

Profesorul univ. dr. Radu Munteanu a publicat și cărți de cultură: *Echipa* (1996), *Vârsta amintirilor* (1999), *Castele din nisipul memoriei* (vol. I, 2000, vol. II, 2008), *Personalități clujene*

(2007), *Colecționarul de gânduri* (2008), *La intersecția dintre uitare și speranță* (2009), *Din patrimoniul creativității românești* (2012) etc. Din 2011 este *Cetățean de onoare al municipiului Cluj-Napoca* iar din 2012 este și *Președinte de onoare al Universității Tehnice din Cluj-Napoca*.

Radu Munteanu îmi este și prieten, și mentor, de fapt, ordinea reală fiind inversă. Cu nouă ani mai în vârstă decât mine și precoce în mai tot ce a realizat, a dobândit poziții foarte importante în domenii în care activam și eu, situație în care m-a sfătuit deseori la anumite hotărâri pe care le-am luat în activitatea mea, de multe ori, fiind colegi în diferite structuri universitare sau academice.

Debutul meu literar se leagă de Radu Munteanu. Prima mea carte de literatură, romanul *Punctul de sprijin*, apărută în anul 2000, a fost publicată la editura sa *Mediamira*. Când am înființat editura din cadrul Institutului de Cercetări Electrotehnice, pe care-l conduceam, el mi-a sugerat numele acesteia, *Electra*, care este valabilă și astăzi. A scris și literatură, a sprijinit mulți scriitori, în special, din zona Cluj. Aceasta am aflat-o de la răposatul nostru prieten comun, filozoful *Andrei Justin Hossu*, care a fost unul dintre aceștia. Este membru fondator al cercului de literatură *Literar ing*, din cadrul AGIR. Am comunicat totdeauna foarte bine și chiar m-a inspirat literar, el fiind *Ducu* din romanul meu *Dominoul iubirii*.

Geo CĂLUGĂRU

UNDE DAI ȘI... UNDE CRAPĂ...

Nu am nicio îndoială că ajunși să se confrunte cu o epidemie de o asemenea virulență și grad de răspândire uluitor de rapid, la scara

întregii planete, specialiștii noștri au făcut tot ce au gândit și imaginat, să diminueze efectele acesteia.

Nu-i numesc. Ce-au făcut să stăvilească, măcar în parte, niște consecințe nebănuite prin proporții și gravitate le-a reușit în mică măsură.

În afară de pandemia generată de acest corona virus – 19, percepută de unii semeni ca pe o plagă trimisă de Dumnezeu pentru păcatele omenirii, sare în ochi valul de spaimă provocat de superabuzul mediatic la scara întregii Europe.

Oriîncotro ai apuca-o, nu auzi vorbindu-se decât de pandemie, ca și cum toate celelalte, nu puține și nici de neglijat, ar fi dispărut ca prin minune, or nu este deloc așa.

La începutul pandemiei, s-au luat uneori măsuri exagerate pentru a limita proporțiile răspândirii virusului care amenința cu scăparea de sub control a oricărei acțiuni bineintenționate. S-a ajuns la abuzuri grosolane, încălcându-se drepturi esențiale ale cetățenilor, care, revoltându-se, s-au pomenit amendați, anchetati și privați de libertate, atingându-se, în parte, scopul urmărit – limitarea într-o oarecare măsură a răspândirii ponderii temutului inamic de dimensiuni microscopice. Nu mai fac caz de bâlbâielile oamenilor politici alături de cele ale autorităților medicale. Uneori frizau absurdul. Contradicțiile pe care le generau nu erau de natură a stăvili urgia. Prin coordonarea întregii activități de către un colonel medic virusolog cu certe aptitudini organizatorice s-a ajuns la un moment dat la stăvilirea treptată a pandemiei.

Se pare că în prezent ne aflăm în etapa în care începem să zărim luminița de la capătul tunelului, veche cunoștință care ne-a amăgit zeci de ani în fatidica tranziție care, încăpățânată, a rămas o himeră. Oare de ce destinul omului și al umanității, în perpetua lor devenire, dacă l-am judeca cu maximă exigență, am constata fără greș duritatea exprimată de Mihai Eminescu în „Mortua est!”: „Și-apoi... cine știe de este mai bine / A fi sau a nu fi... dar știe orișicine / Că ceea ce nu e, nu simte dureri / Și multe dureri-s, puține plăceri.”

Oare sunt puțini, și aici mă refer la oamenii obișnuiți, care, înspăimântați de comunicările datelor despre numărul celor decedați și al celor infectați cu acest virus, într-o creștere continuă, să nu fi avut, fie și pentru o clipă sentimentul că „Mortua Est?” (Este moarte

– cum spune textul poeziei din care am citat.) Nu mai insist asupra nenorocirii generate de carantina asupra bătrânilor care și așa abia se târau pe picioarele slăbite, cu siguranță că la așazisele relaxări, când ar fi putut ieși la mici plimbări, au constatat că nu mai au picioare. Nu așa pot fi numiți bieții bătrâni în situația menționată? S-a apelat la singura posibilă salvare – rugăciunea – către Dumnezeu. Într-o asemenea grozăvie, ne-am adus aminte de El, de cel care nu vrea pierzania oilor rătăcite, ci salvarea lor.

Am recitat în această perioadă drama istorică în versuri „Răzvan și Vidra” de Bogdan Petriceicu Hajdeu. Oare câți dintre noi am fi în stare să întruchipăm prin firea și faptele noastre o altfel de răzbunare decât cea unanim recunoscută și, nu de puține ori, înfăptuită. Iată la ce concluzie își conduce Hașdeu personajul Răzvan Vodă, în spusele căruia dezvăluindu-se pe sine ca ideal creștin de iubire a aproapelui:

„Răzbunarea cea mai cruntă este când dușmanul tău / E silit a recunoaște că tu ești bun, iar dânsu-i rău.”

Este vorba aici de perfecțiune, de un ideal de atins, de un drum lung și anevoios, la capătul căruia, dacă suntem la fel cum am fost când am luat startul, suntem de plâns, fiindcă am trăit degeaba. Se pare că pandemia, încetându-și serios virulența, ca urmare și a modului nostru de a respecta, din păcate, nu de bună voie și nu cu toții, măsurile luate de cei mandatați să le impună, va da voie să se vadă luminița de la capătul tunelului, deci aceasta nu va mai rămâne o himeră.

Se simte, într-adevăr, zâmbet și mângâiere de primăvară, începem să ne dezmeticim și acest lucru este bine. Colonelul medic virusolog Valeriu Gheorghiuță, coordonatorul acțiunii de vaccinare împotriva covid-ului, s-a dovedit la înălțimea misiunii încredințate, fapt vizibil și în modul în care a fost întâmpinat de toată suflarea comunei natale Izvorul, de la copii până la cei mai bătrâni. Au simțit că el și-a făcut datoria. Gestul său rămâne de bun augur și de urmat. Arată cum trebuie înțeleasă și de ce este imperios necesară solidaritatea.

Aceasta va fi pusă la încercare, în foarte scurt timp, când va trebui răpus balaurul cu trei capete cel care se numește criză socială, criză economică și criză financiară. Implicarea noastră va fi o adevărată piatră de încercare a asumării

responsabilității fiecăruia. Va trebui s-o facem nu pe sărite, ci cu toții, de la vâdnică până la opincă! Doar așa ne vom însănătoși rapid, așa cum, de fapt, și dorim. Va trebui să alungăm, fără milă, orice tentație de a ne lăsa pe tânjeală. Momentul este prea grav pentru „a lungi boala până se coace poama.” O putem face, amintindu-ne de câte ori moșii și strămoșii noștri au pus pumnul în pieptul furtunilor și le-au oprit. Ca să reușim, trebuie să ne amintim, fără să obosim vreodată că „ce e românesc nu pierе!” Așa să ne ocrotească și să ne ajute Dumnezeu!

Pledoarie pentru excelența în cultură

Alexandru Florin ȚENE

ȚENE Florinel Sandu (Pseudonim Al. Florin ȚENE), s-a născut în orașul Drăgășani, județul Vâlcea, la 13 iunie 1942. Părinții Ion și Ecaterina. Școala primară o urmează la Drăgășani.

Absolvă Liceul Teoretic din Drăgășani 1960 și urmează cursurile Școlii Tehnice Tipografice de 3 ani, din București, secția Tehnoredactare și Tipar înalt. Debutеază în TRIBUNA în anul 1960, luna mai.

Urmează cursurile Facultății de Filologie a Institutului Pedagogic de 3 ani din Baia Mare 1963-66, și de istorie la Târgu Mureș, 1966-1970. La Baia Mare ca student înființează Cenaclul NORD în cadrul Bibliotecii Regionale.

Termină cursurile postuniversitare de economie aplicată, în 1979 și cursurile de Integrare Europeană la Bruxelles în anul 1999.

După absolvirea facultății, lucrează ca profesor în comuna Tarna Mare din regiunea Maramureș.

În 1964 devine redactor al Stației de Radioficare Drăgășani, în emisiunile căreia difuzează reportaje și lucrări literare ale scriitorilor

drăgășeneni: prof. Emil Istocescu, Dumitru Constantin, Dumitru Velea, părintele Bălașa, N. Cochinescu, Virgil Mazilescu, Titina Nica Țene, dar și vâlcenii, Doru Moțoc, Traian D. Lungu, Ion Lazăr, Gh. Diaconu, Costea Marinoiu, George Țârnea, Lucian Avramescu etc.

În perioada 1965-2004 ocupă diferite funcții economice în Drăgășani și Cluj-Napoca. În 1959 înființează, pe lângă Casa de Cultură din Drăgășani, Cenaclul literar „Gib I. Mihăescu” care funcționează și astăzi. La ședințele acestui cenaclu au participat poetul Virgil Mazilescu, pe atunci elev la liceul din Drăgășani, viitorul prim-ministru Radu Vasile, Nicolae Cochinescu, procuror pe atunci în Drăgășani, azi fost membru în Curtea Supremă de Justiție. Pe când era student la Baia Mare a înființat împreună cu poetul Vasile Radu Ghenceanu și pictorul Mihai Oros „Cenaclul Literar Nord” (1963). A înființat Cenaclul „Vasile Sav” (2004), „Artur Silvestri” (2006), „Radu Stanca” (2014), ce funcționează în cadrul Ligii Scriitorilor.

În perioada 1970-1971 lucrează ca redactor la ziarul de șantier „Lumina de pe Lotru” ce apărea pe șantierul hidro-energetic de la Voineasa. A fost redactor și la „Curierul Primăriei Cluj-Napoca” și la revista „Cetatea Culturală”, inclusiv la „Confluente românești”.

Debutеază cu poezie în 1959 în revista Tribuna, pe când era elev în clasa XI-a. Debutеază editorial în 1974 cu volumul de versuri „Ochi deschis”, editura Litera, București. În 1979 îi apare al doilea volum de versuri „Fuga Statuilor”, editura Litera, București. Este tradus în limbile sârbă, engleză, coreeană, rusă, franceză, italiană, japoneză.

Publică poezie, articole, critică literară și eseuri în revistele:

Luceafărul, Gazeta Literară, România Literară, Argeș, Secera și Ciocanul, Orizont, Înainte, Scrisul Bănățean, Iașul Literar, Convorbiri Literare, Confluente, Cronica, Ramuri, Mozaic, Agora Literară, Poezia, Cetatea Culturală, Ardealul Literar, Curierul Primăriei Cluj, Flagrant, Poștașul, Familia, Literatorul, Contemporanul, Orient Latin, Heliopolis, Rusidava Culturală, Poezia, Oglinda literară, Esteu, Columna, Citadela, Aurora, Al cincilea anotimp, Pietrele Doamnei, Climate Literare, Singur, Viața de pretutindeni, Radix (Belgia), România VIP (Dallas, Texas), Iosif Vulcan

(Australia), Confluente literare, SUA, Armonii Culturale, Rostirea Românească, Steaua, Tribuna, Dokiana, Semne, Lettres Europeennes, Cuvânt Torăcean, Viața Socială, Munca, Unitatea Națională, Adevărul de Cluj, Făclia, Cuget Liber, Radio București, TVR, Radio Craiova, Radio Cluj, Confluente, Poștașul, Tibiscus, Meandre, Cuvântul Liber, Răsunetul, Curierul de Vâlcea, Scurt circuit oltean, Dobrogea culturală, Moldova culturală, Cetatea lui Bucur, Constelații diamantine, Memoria slovelor, Candela (Canada), Regatul cuvântului, Făclia, Glas creștin, Citadela, Itaca (Dublin), Pagini Românești în Noua Zeelandă, MIORIȚA (SUA), Clujul Liber, Napoca News, Confluente Românești, Basarabia literară, Semănătorul, Observatorul din Toronto, Caietele Columna, Salonul Literar, Răsunetul, Academia de Poezie, Artă și Literatură, Caietele Columna, Revista ZEIT, APOLON, ONIX, Creator, Freamăt, Heliopolis, AG pe rime, Destine contemporane din Canada, Rotonda Valahă, Napoca News, Creator, Apolon, Observatorul din Canada, Făclia, în publicații din Gabon-Africa, revista Uniunii Ziariștilor Profesioniști, Porțile Nordului, Literaturitate, Negru pe Alb-castelul cuvintelor-, Luceafărul, Feed Back, Ardealul literar și artistic, Sintagme literare, Literatura, Unirea(Viena), Radio Unirea (Viena), Parnas XXI, Observatorul din Toronto, Cuvântul argeșean, Litera 13, Orizonturi mureșene, Surâsul Bucovinei, Bogdania, Bucium, Luceafărul, Gorjanul, Așii României, ASLRQ-Canada, Așii României, Națiunea, Destine literare-Canada, și Curierul Național, Cultura vâlceană, Armonii culturale, Povestea Vorbei, Luceafărul de seară, ș.a.

În 1964 se căsătorește cu poeta Titina Nica-Țene, din comuna Șușani, jud. Vâlcea. Are doi băieți:

Florin, specialist în imagine de televiziune și Ionuț, doctor în istorie și master în drept, istoric, poet și scriitor, fondatorul ziarului „Napoca News”, cu 20 cărți publicate.

Este membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.

Este membru al Academiei Americano-Română de Știință și Artă (A.R.A.), din anul 2011, iar din anul 2014 este membru plin.

Este membru al Asociației Scriitorilor Români din Canada.

Este membru al Societății Regale a Scriitorilor Români și Belgieni. Este Președintele național al

Ligii Scriitorilor Români, care are 1047 de membrii, scriitori din țară și diasporă.

A fost membru al International Multidisciplinary Scientific Congress organizat de Universitatea Titu Maiorescu

Este un pasionat filatelist și numismat, având o bogată colecție din aceste domenii.

În anul 2011 a primit DIPLOMA DE EXCELENȚĂ din partea Senatului Universității de Vest „Vasile Goldiș”, din Arad, pentru întreaga operă și activitatea dusă pentru promovarea literaturii române. Tot în acest an a primit premiul OPERA OMNIA din partea academicianului Gh. Păun la Festivalul de Literatură de la Domnești.

Liga Scriitorilor Români îi acordă în anul 2012 MEDALIA „VIRTUTEA LITERARĂ”, pentru strălucita sa creație literară și pentru promovarea culturii române în țară și străinătate. În 1915 a primit Marele Premiu pentru presă scrisă din partea Uniunii Ziariștilor Profesioniști.

În ianuarie 2012 Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Filologie și Fundația „Vasile Pogor” din Iași îi acordă DIPLOMA la Festivalul Internațional Eminescu pentru lucrarea „Norocul limbii române: Eminescu”.

Urmare faptului că Al. Florin Țene a oglindit în opera sa și viața și activitatea oamenilor de pe Valea Jiului, Sindicatul Liber al E.M. Paroșeni i-a oferit cel mai înalt ORDIN MINERESC „SFÂNTA VARVARA”, în luna mai 2012. A primit Medalii și Trofee de la diferite foruri culturale din județele Gorj, Hunedoara, Vâlcea, Bistrița, Cluj, Timișoara și Iași.

Folosește pseudonimele: Al. Roșianu, Florin Roșianu, Florin Drăgășenescu.

În 1997 primește o bursă de studii la Bruxelles, în structurile Uniunii Europene, unde i se oferă diploma de „Jurnalist European”.

A primit Marele Premiu al Asociației Jurnaliștilor Români de Pretutindeni cu articolul “Memoria inimii”, 2019. În anul 2020 a primit de la UZPR premiul ACTA NON VERBA pentru presa online pe anul 2019.

În anul 2020 a fost făcut Membru de Onoare al revistei Expresiei Ideii și Cetățean de Onoare al orașului Onești.

În 2021 a primit Premiul International LOJA POETICĂ DE ARGINT la Festivalul literar-cultural SLAVĂ ȚIE; CUZA DOMN! organizat de Asociația WORK TOGETHER din Italia.

În anul 2021 a primit premiul internațional CORONA din Italia pentru proză.

Încă din adolescență este un pasionat filatelist, numismat și colecționar de tablouri, având o colecție de invidiat din toate acestea.

În Italia poetului Al. Florin Țene i s-a atribuit titlul de „Cavaler al Poeziei” După primirea Diplomelor „Loja poetică de aur” și „Loja poetică de argint „de către poetul, prozatorul, eseistul și criticul de artă Al. Florin Țene, membru UZPR,, din partea Asociației italiene „Work together” în cadrul Galei Poeziei „Șapte inimi România “, festival literar-cultural coordonat de director Lhana Roma-Nova, pentru magia creației literare și promovarea culturii românești, iată că scriitorul clujean a primit din partea aceleiași organizații italiene Distincția „Cavaler al Poeziei “, semn de prețuire pentru întreaga activitate a scriitorului, promotorului cultural și ctitor de reviste, cenecluri și instituții culturale Al. Florin Țene, în domeniul creației poetice și pentru promovarea culturii române pe mapamond.

În septembrie 2006, a înființat „Liga Scriitorilor din România”, devenind președintele executiv al acestei organizații profesionale care are 34 de filiale în țară și 12 în străinătate și care editează 18 reviste în care se promovează literatura română autentică.

Este fondatorul revistelor: „Lumina de pe Lotru” (1970): „Agora Literară” (1996), „Regatul Cuvintelor”, „Constelații diamantine”, „Scurt circuit oltean”, „Memoria Slovelor”, Dobrogea Literară”, „Freamăt”, „Moldova literară”, „Cetatea lui Bucur”, „Sfera ionică”, „Suflet nou etc.

În 2016 primește din partea Primăriei municipiului Bistrița CERTIFICATE of EXCELLENCE și Medalia LIVIU REBREANU pentru activitatea de promovare a scriitorului Liviu Rebreanu și a altor scriitori din literatura română. De Ziua Culturii Române din anul 2017 a primit Medalia omagială ZIUA CULTURII ROMÂNE – 15 ianuarie și Certificate of Excellence.

I-a fost acordată Medalia Laureatilor Culturii Ieșene în anul 2019.

A luat premiul întâi la concursul de jurnalism 2019 organizat de Asociația Jurnaliștilor Români de Pretutindeni cu articolul Memoria inimii. Ține conferințe despre scriitori români, scriitorilor din

Canada, U.S.A. Franța, Australia, Germania, Austria, România etc, prin internet, în cadrul ceneclului din Canada Destine Literare, condus de Alexandru Cetățeanu.

În prezent este directorul revistei „Agora Literară” care apare sub egida Ligii Scriitorilor din România.

În anul 2009 a propus Patriarhiei Române ca Poetul Mihai Eminescu să fie sanctificat ca Sfânt în Calendarul Ortodox. Pe această temă a discutat prin postul de Radio România cu purtătorul de cuvânt al Patriarhiei. Această discuție a avut-o pe mai multe posturi de televiziune.

La sugestia și îndrumarea lui Al. Florin Țene scriitorul Mihai Ganea a scris versurile și a compus partitura IMNULUI LIGII SCRITORILOR ROMÂNI. Cântecele a fost interpretat pentru prima oară joi, 27 octombrie, 2016, în cadrul ceneclului literar „Artur Silvestri”. Imnul este cântat la deschiderea manifestărilor culturale organizate de Liga Scriitorilor români în țară și străinătate.

Opera. În anul 2020 a luat Marele Premiu al Uniunii Ziariștilor Profesioniști pentru presa scrisă online.

În 2021 a primit premiul internațional LOJA POETICĂ DE AUR, Italia, pentru magia creației literare și promovarea culturii românești, oferit de Asociația „WORK TOGETHER”.

LIGA SCRITORILOR i-a acordat în anul 2021 Premiul Național pentru OPERA OMNIA.

CĂRȚI PUBLICATE:

- 1. Ochi deschis**, versuri, editura Litera, București, 1974.
- 2. Fuga Statuilor**, poeme, editura Litera, București, 1979.
- 3. Nucul dintre două veacuri**, versuri, editura L’Etoile d’Argent, Namur, Belgia, 1996.
- 4. Vitraliile mării**, versuri, editura L’Etoile d’Argent, Namur, Belgia, 1997
- 5. Chipul din oglindă**, roman, editura Fundației Culturale „I.D. Sîrbu”, Petroșani, 1997.
- 6. Confesiunea unui navigator pe uscat**, poeme, editura Academiei Americano-Română, Mannheim, Germania, 1998.
- 7. Să ne unim mâinile, prieteni**, poeme, volum bilingv (român-maghiar), Fundația Prietenia din Pecs, Ungaria, 1997.
- 8. Alfa juvenil**, în colaborare, editura Tinivar, Cluj-Napoca, 1997.

9. **Moment poetic**, în colaborare, editura Carter, Chișinău, 1998.
10. **Insula viscolului**, roman, editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2000.
11. **Cerul meu de hârtie**, poeme, volum bilingv (român-englez), traducere
10. **Insula viscolului**, roman, editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2000.
11. **Cerul meu de hârtie**, poeme, volum bilingv (român-englez), traducere Mariana Zavati Gardner, editura Tibiscus, Uzdin, Serbia, 2000.
12. **Orbul din Muzeul Satului**, roman, este al treilea volum, împreună cu **Chipul din Oglindă, Insula Viscolului**, ce fac parte din trilogia „**Insula Viscolului**”, ce se constituie într-o frescă a societății românești din secolul XX. Editura Napoca Star, 2002.
13. **Vă somez, domnule doctor!**, piesă de teatru, editura Fundației „I. D. Sîrbu”, Petroșani, 2003.
14. **Memoria inimii**, analiză istorică, editura Etnograph, 2004.
15. **Cina cea fără de taină**, poeme, volum bilingv (român-englez), traducere Mariana Zavati Gardner, editura Eurograph, 2006.
16. **Gh. P. Lăzanu – Viața și faptele sale**, monografie, Editura Napoca Star, 2006.
17. **Cărticica de dat în leagăn gândul**, povestiri onirice, editura Viața Arădeană, 2008
18. **Antologie de poezie românească**, poezii de Al. Florin Țene, editura Noul Orfeu, 2008.
19. **Arca lecturii**, cronici de carte, editura Semănătorul, 2008.
20. **Prizonierul oglinzilor paralele**, eseuri, editura Semănătorul, 2008.
21. **Critică literară**, editura Semănătorul, 2008.
22. **Arca frumoaselor vise de vânzare**, piesă de teatru într-un act, editura Semănătorul, 2008.
23. **Un teatru cât o inimă, critică teatrală**, editura Fundației „I.D. Sîrbu”, Petroșani, 2008.
24. **Cu inima în palmă**, interviuri, editura Contrafort, Craiova, 2010.
25. **A șaptea zi după Artur**, poezii, Editura Semănătorul, București, 2009.
26. **Evadare în Cutia Pandorii**, eseuri și interpretări filozofice, Editura Semănătorul, 2009.
27. **O stafie tulbură speranța**, piesă de teatru într-un act, editura Semănătorul, 2010.
28. **Florile Sarmisegetusei**, dramă istorică în versuri, Editura Semănătorul, 2010.
29. **Cozia, dramă istorică în versuri**, Editura Semănătorul, 2010.
30. **Ochiul magic al metaforei, critică literară și eseuri**, Editura Semănătorul, București, 2010.
31. **Sonată pentru creșterea ierbii, poeme**, Editura Carte și Arte, București, 2010.
32. **Semănătorul**, București, 2011.
39. **Sonată pentru creșterea ierbii**, poeme, ed. a II-a, Editura Semănătorul, București, 2011.
40. **Geamănul din oglindă, roman**, Editura Semănătorul, București, 2011.
41. **A șaptea zi după Artur, ed. a II-a**, revăzută, Ed. Contrafort, Craiova, 2009.
42. **Paznic la o pisică și un castel**, Editura Semănătorul, București, 2011.
43. **Cărticica de dat în leagăn gândul**, Editura Fundației Culturale „I.D. Sîrbu”, Petroșani, 2010.
44. **Dicționarul Ligii Scriitorilor, vol. I**, în colaborare cu Anda Dejeu, Editura DACIA XXI, Cluj-Napoca, 2011.
45. **Aventură prin dicțiunea ideilor, eseuri**, Editura Semănătorul, București, 2011.
46. **Un teatru cât o inimă, ediția a II-a, cronici teatrale**, Editura Semănătorul, București, 2011.
47. **Între Thalia și Minerva, critică literară**, Editura Semănătorul, București, 2011.
48. **Autoritatea adevărului – Adevărul autorității**, interviuri, Editura Semănătorul, București, 2011.
49. **O viață din întrebări și răspunsuri – convorbiri între Al. Florin Țene și scriitorul australian de origine română George Roca**, Editura Semănătorul, București, 2011.
50. **Geamănul din oglindă, roman**, Editura Nico, Târgu Mureș, 2012.
51. **Sămânța din interiorul Cuvântului**, versuri, Editura Semănătorul, 2012.
52. **Germinația cuvântului de sub zăpadă, vol. I**, versuri, de la A la I, Editura Semănătorul, 2012.
53. **Germinația cuvântului de sub zăpadă, vol. II**, versuri, de la Î la Z, Editura Semănătorul, 2012.
54. **Pe când poezia ținea de foame, proză scurtă**, Editura Semănătorul, 2012.
55. **Contemporanul meu, Iisus! Poezii**, Editura Semănătorul, 2012.
56. **Eseul, metaforă a gândirii logice, eseuri**, Editura Semănătorul, 2012.

57. **Călcâiul vulnerabil al mării, Poeme**, Editura Semănătorul, 2012.

58. **Călcâiul vulnerabil al mării, Poeme**, Editura Nico, Târgu Mureș, 2012.

59. **Subiectul ca text și ideea ca subiect**, eseuri și cronici literare, Editura Semănătorul, 2012.

60. **Emirate de gânduri**, poeme, Editura Semănătorul, 2013.

61. **Inelul de iarbă**, roman, Editura Semănătorul, 2013.

62. **Concert în lipsa mea-poeme**, Editura Semănătorul, 2013..

63. **Inelul de iarbă**, ediție revăzută, roman, cu o prefață de Voichița Pălăcean Vereș, Editura Napoca Nova, 2013.

64. **Vârcolacii, povestiri**, prefață de Marinela Preoteasa, Editura CuArt, 2013.

65. **Un ocean de deșert** – roman, Editura Semănătorul, 2013.

66. **UN OCEAN DE DEȘERT** – roman, cu o Prefață de Mariana Cristescu, Editura NICO, 2013.

67. **Aventura metaforelor prin canionul cu idei**, publicistică literară, Editura Semănătorul, 2013.

68. **Din stampe, Clujul...**, antologie realizată în colaborare cu Iulian Patca, Editura Napoca Nova, 2013.

69. **În genunchi mă întorc la Vers** – poezii, Editura Semănătorul, 2014.

70. **Critica între artă și știință**, cronici și eseuri, Editura Semănătorul, 2014.

71. **Răzbunarea gemenelor**, roman, Editura Semănătorul, 2015.

72. **PLATANII visează veșnicia**, poezii, Editura Semănătorul, 2015.

73. **Răzbunarea gemenelor**, roman, cu prefață de Mariana Cristescu, Editura NICO, Târgu Mureș, 2015.

74. **La braț cu Andromeda**, viața scriitorului Gib I. Mihăescu între realitate și poveste, prefață de Voichița Pălăcean Vereș, roman, Editura NAPOCA NOVA, Cluj-Napoca, 2016.

75. **OGLINDA Ligii Scriitorilor, o altfel de istorie a literaturii române**, în colaborare cu Voichița Pălăcean Vereș și Gavril Moisa, Editura Napoca Nova, 2016.

76. **Veniți, privighetoarea cântă! Viața scriitorului Alexandru Macedonski între realitate și poveste** – roman, Editura Napoca

Nova, prefață de prof.univ.dr. Florentin Smarandache.

77. **PUNTE PRIN CUVINTE**, vol.1 Tipărit la Revox International.

78. **VISUL ALB** - proză și teatru, Editura Napoca Star, 2018

79. **MANIFEST**. În anul CENTENARULUI Vinovăția criticilor și istoricilor literari care și acum promovează „operele” scriitorilor ce au scris în spiritul realismului socialist. Un pericol pentru educația tinerilor. Editura Napoca Star, 2018.

80. **„ORICE CĂLIMARĂ POATE SĂ DEVINĂ UN VEZUVIU”**- Compendiu la o istorie a jurnalismului pe teritoriul carpato-danubiano-pontic. Editura Napoca Star, 2019.

81. **CURSĂ PENTRU ȘOBOLAN**, roman polițist. Editura Napoca Star, 2019.

Publică poezii și critică literară în 42 de antologii.

82-**Întoarcere pe o punte de pâine**, roman, Editura Napoca Nova, 2019

83-**Sens și contrasens în înțelepciunile pentru ziariști**, Editura Napoca Star, 2019.

84-**Înoarcere din cruciadă**, viața lui Radu Gyr între realitate și poveste, 2020.

85-**ENCICLOPEDIA scriitori din GENERAȚIA 2000**, vol. I, coautor. Coordonator fiind Nicolae Vasile, Editura UZPR, 2020.

86-**Ce greu a fost în noaptea asta! Viața poetului Traian Dorz între realitate și poveste**. Editura CASA CĂRȚII DE ȘTIINȚĂ. Cluj-Napoca, 2021.

Publică poezii și critică literară în 62 de antologii. A publicat până în prezent 7690 de articole de critică literară, anchete sociale, economice etc.

Este prezent în:

Peste 60 de Antologii, inclusiv în antologia internațională „Arta de a fi uman”, vol. 5, „Antologie de poezie română – Cinstind Limba Română”, întocmită de Corneliu Leu, inclusiv antologiile: „Afirmări culturale” întocmită de Elena Buțu, Ed. Sitech, 2014, „Antologia Scriitorilor Români de pe toate continentele”, întocmită de Elisabeta Iosif, Editura CETATEA CĂRȚII, 2014; și antologia internațională **„Poesia oltre confini”**, apărută în Canada, și difuzată în Italia, Nigeria, Spania, Portugalia și România.

„Dicționarul Scriitorilor Români” de Aurel Sasu, Editura Paralela 45, 2006

„Dicționarul Personalități Române și faptele lor”, de Constantin Toni Dârțu, volumele 4, 32 și 56.

„Dicționarul General al Literaturii Române”, vol. TZ, editat de Academia Română sub îngrijirea Acad. Eugen Simion, 2009.

DICȚIONARUL Scriitorilor Români de Azi, din România, Basarabia, Bucovina de nord, Banatul Sârbesc, Europa Occidentală, Israel, America, de Boris Crăciun și Daniela Crăciun-Costin, Iași, 2011.

O altfel de istorie a literaturii române contemporane, vol. I, Autori Ștefan Doru Dăncuș, George Coandă, Vali Nițu etc. 2013.

Alte dicționare editate de diferite personalități din județele Vâlcea și Teleorman

DICȚIONARUL LIGII SRIITORILOR ROMÂNI, Editura DACIA XXI, Cluj-Napoca, 2011.

Enciclopedia internațională a personalităților WHO is WHO WORLD SOCIETY.

POPASURI SRIITORICEȘTI PE OLT ȘI OLTET de Florentin Smarandache, Editura Sitech, Craiova, 2013.

Profiluri și structuri literare, vol. 2, de Florea Firan, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 2003.

O altfel de istorie a literaturii române contemporane, vol. II. Editura Napoca Nova, 2016.

„**ENCICLOPEDIA Scriitorilor din Generația 2000. Volumul I**”, de Nicolae VASILE, Editura UZPR, 2020

„**Milenarium. Dicționarul enciclopedic al scriitorilor români la începutul mileniului al III-lea**, de Ghorghe A. Stroia, Editura Armonii Culturale, 2021

Referințe critice (selectiv)

În anul 2002 a apărut monografia „**Al. Florin Țene, 60, Sub zodia Gemeni**”, la editura Napoca Star.

În anul 2005 scriitorul hunedorean Petrică Birău publică monografia „**Al. Florin Țene – Literatura ca mod de viață**”, editura Eurograph, colecția „Mnemosyne”

În anul 2013 scriitoarea Mariana Cristescu a publicat cartea „**FAMILIA ȚENE – Destine contemporane**”, Editura NICO, din Târgu Mureș, cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la căsătoria scriitorilor Al. Florin Țene și Titina Nica Țene.

Este în **Enciclopedia scriitorilor români de pretutindeni-Dicționarul Scriitorilor Români** editat de Academia din Republica Moldova în colaborare cu Uniunea Scriitorilor Moldoveni, autori academicieni Mihai Cimpoi și Traian Vasilcău. În această amplă lucrare sunt prezenți Al. Florin Țene împreună cu soția Titina Nica Țene și fiul dr. Ionuț Țene.

DICȚIONARUL SRIITORILOR DIN TRANSILVANIA de Irina Petraș, 2017.

Enciclopedia Scriitorilor Români Contemporani de acad. Mihai Cimpoi și Traian Vasilcău, Chișinău, 2019

VIS CU NICHITA-Antologia Apolon, patru volume, București, 2020.

ENCICLOPEDIA scriitorilor din generația 2000, București, UZPR, 2020.

UNIVERSUM - Antologie de literatură contemporană autori români de pretutindeni, Montreal-Canada, 2020.

Cu ocazia împlinirii a 50 de ani de căsătorie a Familiei Țene, Primăria Cluj a sărbătorit acest eveniment, unde primarul Emil Boc le-a acordat **DIPLOMA DE EXCELENȚĂ** și **RECUNOAȘTERE**.

Au scris despre Al. Florin Țene următorii: Acad. C. Bălăceanu Stolnici, acad. Eugen Simion, Petru Poantă, Dan Deșliu, Mihai Beniuc, Marcel Breslașu, Miron Radu Paraschivescu, Negoită Irimie, Anghel Dumbrăveanu, Emil Istocescu, N.N. Tomoni, Ioan Barbu, Ion I. Păraianu, Ion Popescu Brădiceni, Miron Țic, Horia Zilieru, Alex Ștefănescu, Laurențiu Ulici, Veronica Bălaj, Marian Barbu, Adrian Păunescu, Dumitru Velea, Petrică Birou, Rodica Marian, Antonia Bodea, Nicolae Uțică, Ioan Velică, Constantin Zărnescu, Doru Moțoc, Traian D. Lungu, Petre Petria, Gh. Stroia, Doina Drăgan, Marin Oprea, Nina Cassian, Nicolae Tăutu, Constantin Toni Dârțu, Mariana Cristescu, Emil Istocescu, Teodor Barbu, Dan Brudașcu, Ion Cristofor, Gh. Azap, Sorin Grecu, Gavril Moisa, Ion Constantinescu, Ioan Benche, Liliana Corobca, Ion Roșioru, Gh. Neagu, Mircea Popa, Puiu Răducanu, Gheorghe A. Stroia, Vasile Cocarcea, N. Manolescu, Laurențiu Ulici, Ion Bănuță, Marin Oprea, Gavril Moisa, Voichița Pălăcean Vereș, Elena Buțu, Doina Drăguț, Marinela Preoteasa, Florin Grigoriu, Ion Constantinescu, Mircea Daroși, Răducan Adriana, Menuț Maximilian, Mariana

Cristescu, George Roca, Ion I. Părăianu, Antonia Bodea, Al Stănescu, Vasile Val Telceanu, Gabriel Andreescu, Din Petre, Florentin Smarandache, Virginia Paraschiv, Florin Roman, Ben Todică, Radu Vida, C. Cubleşan, Ion Cristofor, Ion Pachia Tatomirescu, Mircea Popa, Florica Ranta Căndea, Dinu Doru Glăvan, Lucia Elena Locusteanu, Voichița Tulcan Macovei, Theodor Damian, George Roca, Ion Istrate, Nicolae Dragoș, Lucia Bibarț, Voichița Macovei, Elena Trifan, Radu Botiș, Felix Sima, Petre Cichirdan, Nușa Cantemir, Ion Hiru, George Baci, Dumitru K Negoită, Liliana Derevici, N.Băciuț, Lazăr Lădăriu, Paulian Buicescu, Adriana Răducan, Nușa Cantemir, Ion Hiru, Ilica Anton, Petre Cichirdan, Zenovia Zamfir, Galina Marta, Liliana Moldovan, Petre Cichirdan și mulți alții.

Înainte de 1989 a fost anchetat de securitatea comunistă împreună cu soția, poeta Titina Nica-Țene, pentru o scrisoare adresată revistei Flacăra în care demasca înfometarea poporului român de către dictatorul Ceaușescu.

A participat activ la Revoluția din decembrie 1989.

În anul 2000 a fost exclus din Uniunea Scriitorilor din România, pentru motivul că Al. Florin Țene a publicat un articol într-un ziar din Valea Jiului în care arăta că o parte din conducerea Filialei Cluj a Uniunii Scriitorilor a colaborat cu Securitatea comunistă bazându-se pe unele documente găsite în Comitetul județean PCR Cluj în timpul Revoluției din Decembrie 1989. Urmare acestui fapt Conducerea Filialei l-a exclus din Uniunea Scriitorilor înscenându-i un plagiat inexistent. Mai târziu s-a confirmat că Eugen Uricariu a fost colaborator al Securității.

Pe 15 ianuarie 2021 Revista OBSERVATORU-Romanian Canadian Group, secția art, culture&science, din Toronto-Canada, i-a acordat domnului Al. Florin Țene DIPLOMA-PROMOVAREA LIMBII ȘI CULTURII NAȚIONALE, pentru studii și poezii închinete poetului Mihai Eminescu..

Din 2011 este membru corespondent al Academiei Americano-Române de Știință și Artă. O parte din cărțile sale se află în colecțiile Bibliotecii Universitare din Arizona, Tempe, SUA.

Ionel MARIN, membru LSR și UZPR

Ben TODICĂ

**Profesor Elena Anușca-Doglan
– Zimbrul Moldovei**

Acum vreo cincisprezece ani puteai vedea pe marginea unui iaz de pe drumul de țară care unește satul Iezer de comuna Puiești două ștrengărițe temerare în căutare de aventură, detectivi pe urmele copilăriei unui confrate din Australia plecat de acasă de zeci de ani de zile. Părăsise satul la vârsta de patru anișori și azi i se făcuse tare dor de acasă, de acea copilărie și de meleagurile în care deschise ochii pentru întâia oară Ben Todică. Aceste două doamne, Elena Anușca-Doglan și Vasilica Grigoraș se hotărâseră să-mi aline dorul de ceea ce rămase mult în urma și umbra anilor. Au socotit că îmi pot trezi amintiri vii doar imaginile cu căsuțe din vremea anilor în care m-am născut ori mai nou construite din sătucul meu natal, cu Biserica sfântă care îmi trezise interesul pentru viață cu dangătul clopotului care suna de îmi sărea cămășuța pe mine, iar animalele curții înghețau în repaus, cu Școala în care larva copiilor mă atrăgea spre joacă. Dialogul nostru, schimburile calde de gânduri și idei, darurile inspirate dintre noi au trezit trăiri de basm în sufletul meu. Și pentru că sărbătorim o vârstă de admirat și invidiat a uneia dintre aceste distinse doamne, doresc să o onorez cu aceeași dragoste și demnitate.

Doamna Anușca sărbătorește anul acesta, 2021, frumoasa vârstă de 70 de ani, vârsta la care persoanele stau în jurul focului, cu pisica în brațe, spunând povești nepoților, dânsa este mai activă ca niciodată întreținând flacăra vie a sportului și dansului românesc. Explicabil acest lucru, dacă ne gândim la faptul că încă din grădiniță, dumneaei îi plăcea să se joace de-a serbarea și de-a doamna profesoară. A ajuns campion național în echipa de handbal și mai târziu antrenore. Întreaga carieră sportivă și didactică i-a adus bucurii personale, dar și celor pe care i-a îndrumat într-un sport sau altul. Multă lume din țară și de peste hotare o cunoaște pe Anușca, cea care a înființat Festivalul de gimnastică și dans, sugestiv intitulat „Prietenia” de la Palatul Copiilor din Vaslui, pe care l-a coordonat cu profesionalism și dragoste din anul 1985.

Participarea echipelor de fete conduse spre succes de doamna profesoară Elena Anușca-

Doglan în competiții naționale și internaționale în mai multe țări a crescut și înflorit reputația școlii vasluiene ca școală de pregătire la nivel olimpic și european. Nu degeaba iubea marele domnitor Ștefan frumoasele fete ale Moldovei și de câte ori trecea prin Vaslui cu vătaful său și vedea fetele locurilor striga: „Să le punem în Stema Moldovei ca cel mai frumos dar de la Dumnezeu căci ele ne întăresc neamul.” „Dar, Maria ta”, striga vătaful, „Avem zimbrii...” „Da..., doi sunt destui”, răspundea Ștefan, „...atunci mai pune de-o mănăstire în cinstea darului sfânt”. Și asta face profesoara hărăzită de Dumnezeu să cultive de o viață frumosul, punând câte o mănăstire în fiecare suflet de copil. Nu e ușor să construiești caractere. Țara este și crește prin PROFESORII EI și Anușca-Doglan Elena o face încă din grădiniță unde-i plăcea să fie doamna profesoară. Doamna Elena Anușca-Doglan le-a povestit elevilor despre copilăria acestui MOLDOVEAN din IEZER, pribeag de mulți ani pe meleaguri îndepărtate; aceștia au contribuit cu simboluri ale copilăriei, ca daruri pe care mi le-au trimis într-un colet. O surpriză de suflet pentru mine să descopăr steagul României, apă sfințită din biserica Iezerului, desene, un clopoțel de sunat la clasă și cretă albă, floricele și semne de carte presate, broderie și batistute cusute cu motive naționale, cântece și poezii și tot felul de sticlute, cănuțe și plăcuțe tradiționale, fotografii, mileuri, stegulețe, insigne făcute să-mi aline dorul și să mă împlinească, să-mi completeze golurile unei copilării pierdute, DEVENIND astfel COLEGUL lor de CLASĂ...

În dorința ei de a împlini și dăruia fericire, o țară întreagă s-a bucurat când Florica Lavric a câștigat medalia de aur la Jocurile Olimpice din Los Angeles USA, în 1984 la canotaj, un erou descoperit de profesorul Elena Anușca-Doglan. Tot dânsa l-a remarcat și ni l-a dăruit și pe marele handbalist Marius Mihoci.

Doamna Elena are o familie frumoasă și doi copii, de care e foarte mândră. De-a lungul timpului, împreună cu soțul, copiii (toți profesori de educație fizică și sport) și mai nou cu mândrețea de nepoțică (Miruna) continuă și azi să ducă mai departe spiritul Moldovei domnului nostru, Ștefan cel Mare și să ne facă mândri muncind, luptând și câștigând locuri fruntașe la concursuri și festivaluri importante. Organizează întâlniri prin Zoom, Internaționale și conferințe

prin Skype sau Messenger, unde sunt invitat permanent. Mă simt parte și particip cu deosebită dragoste și cinste, nu doar pentru bogăția experienței și a frumuseții participanților, dar și pentru un neam și o cultură specială sufletului meu, din care mă trag și pe care nu am s-o uit niciodată.

Pentru noi, românii din diaspora care suntem mândri de realizările celor de acasă am prezentat cu deosebită bucurie și entuziasm în scrierile mele și în toate celelalte mijloace media audiovizuale, activitățile organizate de doamna Elena Anușca-Doglan, președintele AJSPT Vaslui. Salut și admir sprijinul și prezența distinșilor reprezentanți ai instituțiilor publice locale, și nu numai, în frunte cu domnul primar ing. Vasile Pavăl, numeroși scriitori, profesori, doctori, preoți și alți demnitari ai Vasluiului care într-un fel, pe nesimțite m-au ținut și pe mine un „tâc” din Iezer în mantia Moldovei în toată această perioadă. Mă simt onorat și PLECĂCIUNE.

Doamna Elena Anușca-Doglan este INIMA care întinerește Vasluiul. Elena Anușca-Doglan – Zimbrul Moldovei (cine o cunoaște spune că are energie cât un zimbru), cu entuziasmul și energia ei sigur vom fi alături de domnia sa pentru încă 20 de ani de acum înainte.

La Mulți Ani, distinsă Doamnă și Muză a învingătorilor noștri, prof. Elena Anușca-Doglan! VĂ IUBIM! Cu admirație și mult respect, Ben Todică

Andrei Breabăn

Despre geniul Eminescian

Se spune că geniile sunt mai aproape de Dumnezeu decât oamenii obișnuiți, că prin ei și în ei lucrează mai mult energiile necreate oferindu-le mai mult decât altor oameni din înțelepciunea Sa creatoare, care îi ajută să depășească barierele cunoașterii și să ofere lumii acele mari descoperiri pe care le fac sau acele opere de artă care impresionează prin valoarea lor, uneori inimaginabilă pentru mintea omului obișnuit. Este expresiv în acest sens Luceafărul eminescian, un dialog impresionant și cu profunde semnificații filozofice și religioase între marele geniu al poeziei românești cu Creatorul său, Demiurgul. Mai mult sau mai puțin fericit în plan personal, Poetul se va ridica mult deasupra oamenilor de rând și va străluci ca o făclie în sufletele neamului în care s-a născut, căruia i-a oferit tot ce a avut, Dragoste, Viață și Lumină, devenind un astru „nemuritor și rece” care pentru el nu a mai păstrat nimic. Până și preafrumoasa Cătălina își va găsi un Cătălin al ei, iar el privindu-i dintre stele își va continua singur drumul pe Cer. Călătorind atât în spațiu cât și în timp, acest nou astru, venit din genune, se va întoarce până în *prima zi* care-i va aminti „cum izvorau lumine” din hăul ce a fost la începuturile lumii. Trecând și dincolo de acea zi, marele geniu își va continua călătoria spre întâlnirea cu Dumnezeu, acolo unde „nu-i hotar, Nici ochi spre a cunoaște.” E „lumea chaosului dintâi ce pentru om e-o taină, Și vremea-ncearcă în zadar? Din goluri a se naște.” O lume din care s-a născut totul, doar prin Cuvântul Celui ce l-a rostit.

Acest superb tablou al creației prezintă într-o lumină impresionantă o lume lipsită de spațiu și de timp din care se va naște cerul plin de stele. Transformat și el în astru ce călătorește acum printre stele, poetul se vede pe sine în acel hău al începuturilor de unde a pornit în lunga călătorie până ce a ajuns la noi să ne ofere lumina adusă poporului său prin acea poezie mirifică prin care va trăi în veci. Nimicul din care a apărut lumea devine pentru poet setea de cunoaștere care i-a marcat viața, pe care o vede ca pe *un adânc asemenea/ Uitării celei oarbe*. Paralela între nașterea poetului și nașterea din haosul primordial a astrului care acum călătorește printre

stele ia dimensiuni cosmice și determină o atitudine de regret pentru darul cu care a fost înzestrat, care l-a îndepărtat de lumea obișnuită în care și-ar fi dorit să trăiască la fel ca muritorii de rând, fiindu-i luat până și dreptul la iubire. În acest moment de judecată a propriului destin, poetul este marcat pe moment de frustrare, fiind dispus să renunțe la nemurire și la geniul care l-a înălțat în cer doar pentru *O oră de iubire*, cerând Creatorului dreptul de a trăi și el la fel ca un om obișnuit, asemenea Cătălinei spre care i se îndreaptă gândurile. El merge până acolo încât acceptă moartea și o viață fără aureola divină care i-a fost pusă, fiind dispus să se întoarcă *în chaosul din care a apărut* și să trăiască ca un muritor de rând *în repausul care i-a dat naștere*, în care se complac mai toți oamenii de pe Pământ. Argumentele aduse de Părintele Ceresc nu par să-l convingă până nu vede nestatornicia omului, fătarnicia acestuia prin imaginea Cătălinei în brațele altui bărbat. Făcând uitată dragostea ce o avea pentru poet, Cătălina jură iubire veșnică lui Cătălin, cum probabil i-a jurat și lui înainte la fel, iar, pentru a-l consola, îl ia de martor al iubirii ei, cerându-i să-i accepte dragostea și *să-i lumineze norocul în viață* alături de acel muritor de rând.

O, ce deziluzie! Ce dezamăgire! După atâta dăruire care l-a adus la un pas să renunțe până și la nemurire pentru fata pe care o iubea, văzându-i ușurința cu care ea l-a părăsit, poetul se trezește la realitate. Mesajul fetei l-a trezit la realitate și abia atunci el a înțeles sfaturile primite de la Dumnezeu și, mai ales, nestatornicia omului care s-a lăsat răpus de păcat și își acceptă soarta primită de Adam. Acum a venit momentul adevărului, al alegerii pe care este chemat s-o facă. Prin fața sa trece destinul vremelnic a lumii pe care el o luminează cu poezia sa nemuritoare, prin care se străduie în van să-l apropie pe om de energiile necreate ce vin de la Dumnezeu, să-l ajute astfel pe om să se adape numai din izvorul nesecat a Ființei divine. Dezamăgit de ce vede pe Pământ poetul va pricepe că acea lume nu poate fi salvată, că ea va rămâne veșnic o lume trecătoare care este sortită morții. O repetabilitate a vieții și a morții, oameni care o iau din nou de la început, care îl face să înțeleagă că *Din sânul veciniciului ieri/ Trăiește azi ce moare*.

Pentru poet moartea nu este o fatalitate, ci doar o treaptă spre un nou început, porțița care

deschide omului calea spre veșnicie, spre eternitatea pierdută de Adam. Numai că în viziunea geniului eminescian nu toți oamenii primesc la fel veșnicia, pentru unii este un dat din naștere în timp ce pentru alții este un drum presărat de nenumărate porți. Drama morții astfel văzută transpare ca o renaștere perpetuă a acestei lumi efemere, care se zvârcolește în propria genune din care redă vieții ceea ce a murit ieri. O paralelă impresionantă între nemurirea astrală a poetului care va trăi veșnic prin opera sa fără a se mai repeta vreodată și nemurirea acceptată de oamenii de rând care primesc veșnicia prin nașterea de prunci care le vor duce mai departe nu numai amintirea, ci și asemănarea cu părinții și bunicii lor.

Până și soarele își pierde importanța în fața strălucirii geniului eminescian care, prin *voia divină*, poate fi oricând înlocuit, iar în locul luminii adusă de razele soarelui să ne lăsăm învăluți în lumina astrală ce vine de la Creator, care este mai plăcută și nu cunoaște noapte. Dacă soarele reprezintă sistemul planetar din care face parte și Pământul, se pare că Eminescu a înțeles perpetuarea vieții omului pământean și dincolo de dispariția planetei pe care locuim, la fel cum a previzionat Ioan în Apocalipsa. O alternanță ce vine din eternitate și va merge până dincolo de sfârșitul acestei lumi, omul va trece astfel dintr-o lume în alta, deasupra lui se va aprinde soare după soare, va călători de pe o planetă pe alta până ce va umple tot Universul făcut pentru el de Părintele Ceresc. Dezamăgit de propria dramă și mai ales de firea schimbătoare a omului, în viziunea poetului omul își va continua soarta indiferent unde se va afla în viitor. Va fi același om supus păcatului, același om meschin și schimbător. O perspectivă pesimistă asupra viitorului omenirii, poetul fiind marcat probabil de ușurința cu care l-a părăsit Cătălina. Aceeași atitudine îl îndeamnă la o reflecție profundă asupra vieții și a morții, a căror alternanță o vede ca fiind ireversibilă. Concluzia poetului este că, trăind cu speranța nemuririi oamenii se nasc spre a muri, primind moartea ca pe o speranță spre care se îndreaptă spre a se naște din nou. În viziunea lui, adevărata nemurire o primesc doar geniile și oamenii care trăiesc după Cuvântul lui Dumnezeu, a căror nume va trăi veșnic.

Spre deosebire de oamenii de rând care l-au dezamăgit prin nestatornicia lor, Hyperion

trăiește nemurirea prin înțelepciunea primită de la Dumnezeu, prin Cuvântul Său cel dintâi. Pentru el destinul a fost hotărât de la început, cu mult înainte de a se naște și indiferent de voința lui, acesta nu-i mai poate fi schimbat. Nimic nu-l poate îndupleca pe Dumnezeu să renunțe la geniul eminescian și să-i ia nemurirea așa cum poetul l-a rugat. Dar Dumnezeu nici nu-l obligă, pentru că El i-a lăsat omului deplina libertate de a-și alege singur soarta. Un paradox greu de înțeles, a cărui Adevăr poate fi priceput numai de Creator care, în actul său creativ „își alege” geniile prin care să-și arate măreția și mai ales triumful asupra răului venit prin păcat în lume. Este motivul pentru care asistăm la revolta poetului și la cererea sa adresată Demiurgului de a renunța la darul divin. În momentul în care poetul își exprimă durerea pentru singurătatea geniului său, se va petrece o minune, cum de altfel se petrec deseori în momente cruciale din viața fiecăruia din noi. Cu Lumina Sa necreată Dumnezeu îi va releva Adevărul, îl va ajuta să-i vadă pe oameni așa cum sunt ei în realitate, cu firea lor păcătoasă și mai ales nestatornică, iar atunci poetul își va alege singur destinul, cel care i-a fost rânduit de Creator. Impresionant mod de a merge pe calea destinului înscris în cartea vieții. O viziune extraordinară asupra vieții și a morții, dar și a planurilor divine care se revarsă spre noi prin acele energii necreate dătătoare de viață.

Ireversibilitatea celor scrise în Cartea viitorului și a vieții îl va marca și pe poet. În viziunea sa, Planul divin nu poate fi schimbat oricât de mult și-ar dori poetul, dovadă că Dumnezeu îi poate oferi lumea întreagă dar mai puțin moartea pe care și-o dorea. Numai imaginea Cătălinei care își caută fericirea în brațele lui Cătălin îl face pe poet să înțeleagă Adevărul pe care l-a rostit Dumnezeu și inutilitatea cererii sale, care se va topi ca o himeră la relevarea Adevărului. Astfel, într-o clipă el va putea deosebi diferența între Dragostea nemărginită a lui Dumnezeu și cea trecătoare a Cătălinei. Dezamăgit, el își continuă drumul pe cer, *Călăuzind singurătăți/ De mișcătoare valuri*. Căci ce este viața pe Pământ decât o călătorie pe valurile timpului, o mare furtunoasă pentru unii, mai liniștită pentru alții, pe care fiecare călătorește singur. Poetul se consolează și, acceptându-și nemurirea în singurătatea geniului său, continuă să-și facă

drumul pe cer *Călăuzind singurătăți/ Pe mișcătoare valuri./ Dar nu mai cade ca-n trecut/ În mări din tot înaltul*, și renunțând la Cătălina și la viața trecătoare de pe Pământ nu se mai amestecă cu muritorii de rând. Destinul său este salvat și astfel poetul își acceptă soarta. Privind din înalt, spre cei doi îndrăgostiți, le vede doar chipul de lut din care au fost făcuți, chip care nu li s-a schimbat și nu se va schimba niciodată, fiind robii răului și păcatului etern. Atunci el va înțelege că nu se poate coborî la ei din înaltul unde zboară, chiar dacă acolo este singur, ținându-i tovărășie doar stelele de pe cer. Atunci își va continua traseul său pe Cer pentru a-i călăuzi pe oameni, care vor continua *să trăiască în cercul lor strâmt*, neputincioși să-și depășească limitele și să se rupă de păcat, în timp ce el își va continua viața în eternitate privindu-i ca înainte, *nemuritor și rece*. Învăluit de Lumina divină care i-a oferit nemurirea, poetul va trăi o experiență de viață fundamental diferită față de oamenii de rând, dar care îl va obliga la singurătate într-o lume astrală hărăzită doar geniilor.

De aceea aniversarea morții pământești a poetului nu ar trebui să ne întristeze, ci din contra, să ne bucure, el fiind acum în Raiul ceresc alături de Dumnezeu care i-a dat viață ca apoi să-i ofere și nemurirea.

Prof. Geo CĂLUGĂRU

DE LUAT AMINTE!

Greșeala cu cele mai grave consecințe, care aparține tuturor filosofilor și scriitorilor implicați în politică a fost și continuă să fie generalizarea făcută în pripă. Aproape niciunul n-a știut s-o ocolească, de aceea, pe lângă recunoștința pe care o merită lucrările lor, toți aceștia ori au trecut pe

lângă realitate ori au rămas în urma ei ori au depășit-o, neținând seama, în mod științific, de ea.

Este în afara oricărei îndoieli că nu există „om” într-o „omenire”, dacă analizăm temeinic lucrurile. Nu există decât om aparținând, făcând parte dintr-o familie, care este a sa, aparține, într-un sens mai larg, unei naționalități pe care o simte și o consideră a sa: român, german, polonez etc. Doar cunoscându-i originea, până la nivel de arbore genealogic, mediul concret, cotidian, în care-și duce viața, îl poate înțelege. Devine limpede ca lumina zilei că nu poți să cunoști realitatea decât în formele sale de manifestare concrete, doar dacă pornim de la experiențele practice milenare ale unui popor oarecare recunoști să ajungi la descoperirea unor adevăruri eterne și valabile, după aceea, pentru toată omenirea. Numai înfățișările privite din afară ale acestor realități sunt diferite, adevărurile sunt imuabile ca firea veșnică. Adică ne dăm seama sau ar trebui s-o facem, pentru a înțelege cultura adevărată în esența profundă a ei, în sensul că nu se realizează pornind de la noțiunea abstractă „popor”, ci de la un popor anumit; nu se înfăptuiește pornind de la „omenire”, ci de la naționalitate, nu pornind de la generalități, ci de la exemple concrete; nu de la teorii abstracte, ci de la produsele pozitive ale naturii, exact ca în știința pozitivă: n-ai voie și nu poți să clădești o sinteză anterioară tuturor analizelor necesare.

Pentru noi, ca români, decizi a afla condițiile și factorii de împlinire normală a poporului nostru, tot materialul de trebuință îl avem căci există aici, acasă, în și între români, material național, rezultat al unei îndelungate dezvoltări istorice. Dacă am ști ce căutăm și ne-am pricepe la ceea ce trebuie făcut, la metodele de cercetare științifică și nu ne-am marca un nivel aproape periculos de erodare, dacă ne referim la prezent, nici n-ar trebui să ne deranjăm, căutându-l la întâmplare. Faptul de a căuta și alte izvoare ar putea fi folositor mai târziu, în momentul de față, însă n-ar servi decât spre a ne distra atenția fixată deja asupra unui singur punct pe harta mapamondului: al neamului românesc. Acesta constituie un segment al omenirii, ca oricare alt neam, însă în cu totul alte condiții istorice și actuale.

Tot ce vom descoperi, în urma cercetărilor noastre, la neamul nostru românesc, constituind

condiție trebuincioasă vieții sale naționale, are să-i folosească în mod decisiv lui. Tare mult bine ar aduce vieții lui naționale și implicit nouă care o alcătuim ca realitate vie, concretă, cu o menire care e doar a nației acesteia. Toate aceste condiții pe care noi, prin propria și viguroasa noastră conștiință națională, înfăptuită prin stăruința de a ne afla în linia întâi a evenimentelor urmând să ne decidă destinul, le vom fi descoperit și dovedit ca fiind vitale nouă, românilor, intereselor noastre proprii, în primul rând și nu cum, din păcate, li se întâmplă și altora din Uniunea Europeană, privite și primite la masa bogaților ca popoare de rang secund, din moment ce se știe că e inerentă o asemenea stare de lucruri într-o familie de state. N-au încotro și trebuie să accepte consecința dezvoltării, înaintării în regim de două viteze, așa cum au decis cei care au în mâinile lor pâinea și cuțitul și orice împotrivire față de această nedreptate este taxată ca o jignire, deloc justificată din moment ce acceptarea în Uniune durează câțiva ani și sunt situații când dincolo de împlinirea condițiilor se mai pretinde și ceva pe deasupra, ajungându-se cu vrerea sau fără vrerea victimelor la compromisuri. Nu insist întrucât sunt de notorietate.

Nu trebuie omise sau tratate superficial interesele proprii ale națiunii române, implicit interesele românilor. Acestea sunt și trebuie să rămână sacre pentru noi toți. Ele sunt produsele originii noastre etnice, ale caracterului și ale minții noastre, ale istoriei noastre ale aspirațiilor noastre naționale prezente și viitoare, ale căror puncte de convergență s-au coagulat într-un adevăr formulat axiomatic de Eminescu, pe care filosoful Petre Țuțea l-a numit „românul absolut”, iar formularea este la nivelul acestui statut: „suntem români și punctum.” Adevăruri de genul celei formulate de Eminescu sunt valabile pentru orice popor-națiune, care se respectă, indispensabile tuturor popoarelor cu aspirații naționale de pe suprafața pământului. Dacă aprofundăm meditația asupra importanței acestor adevăruri, ne vom da seama că ele sunt mai mult decât condițiuni naționale: ele constituie eterne adevăruri în viața națiunilor, legi naturale de dezvoltare culturală. Inerent ne vine pe buze întrebarea: care din aceste legături decise de noi vor avea atunci statutul de adevăruri nemuritoare, de legi naturale? Răspunsul se oferă de la sine și anume toate acelea care sunt imanente naturii

comune și eterne pentru toate popoarele, comune și nouă, adică omenirii întregi. Acestea n-au picat din cer, ci s-au ivit prin activitatea noastră plină de înțelepciune, le pot asimila și generaliza după aceea toate celelalte popoare și națiuni.

Aceste adevăruri scoase la lumină de interesul intransigent pe care l-am arătat naționalității proprii alcătuiesc atunci tot atâtea structuri de rezistență, blocuri de granit fără moarte pe care va fi gravată marca naționalității. De-a lungul mileniilor s-a statornicit în mentalul nostru și al altor popoare cu care avem relații oneste că adevărul cutare, cutare element de cultură adevărată, cutare analiză ori sinteză culturală a fost descoperită, dezvoltată sau finalizată cu succes de neamul românesc.

Aceasta constituie partea pozitivă și nepieritoare cu care putem spori numai și exclusiv prin marcarea națională cât mai intensă a culturii noastre proprii, adăugată la cultura de ansamblu, generală, a omenirii întregi.

Ajunși în acest punct cu urzeala argumentelor, putem concluziona că întreaga civilizație a lumii nu se înfăptuiește decât de naționalități și că nu se menține și nu se dezvoltă decât înăuntrul lor. De aici rezultă neîndoielnic faptul că omenirea e o abstracție, un cuvânt. Ea nu trăiește și nu poate trăi decât în și prin naționalitățile care o alcătuiesc. Continuând raționamentul, chiar individual, oricât și-ar dori să se arunce în „omenire”, el tot într-o naționalitate poate să cadă, să dispară. Nu există „omenire”, ci numai neamuri. Nu există „oameni”, ci numai români, spanioli, francezi... Nu există o „omenire” în realitate, deoarece nu există un stat al omenirii, o limbă a omenirii, o religie și alte credințe și obiceiuri ale „omenirii”. Toate acestea există doar ca atribute ale naționalității. Numai căutând a cunoaște mereu și temeinic microcosmosul naționalității, vom putea cunoaște macrocosmosul omenirii. Iată, prin urmare, de ce globalizarea este și va continua să fie o himeră, o aberație. Doar statistica, prin anularea a tot ce-i conferă ființei raționale statutul de om, adică renunțarea la atributele naționalității cu preaplinul de semnificații ce le incumbă, rămâne un cuvânt abstract, un număr care are justificare în a comunica la dimensiuni fabuloase, ființe sucombate prin lipsirea lor de ceea ce le conferă înțelesul dat de Blaise Pascal „trestii gânditoare (și – adaug eu, și simțitoare)”.

Acad. Cristian Petru BĂLAN - Poeme

IUBIREA-I TRONUL VIEȚII

Iubirea-i tronul vieții și-i sub alt Tron din ceruri;
E-un jilț măreț în spațiu, cu loc pentru oricine,
Dar prea puțini știu asta, că-i parte din misteruri,
Totuși, pe toți ne-așteaptă - și-n primul rând, pe tine!

Dacă-l ocupi, ești mare, câștigi chiar nemurirea,
Rupi aripa durerii, bați hoardele tristeții,
Te-apropii de Lumina ce-ți dă nemărginirea,
Iar inima ți-o umple de frumusețea vieții.

Eu te-ncunun cu-ndemnuri de glorie și vigoare,
Cu-nfrigurări de slavă, să fii ca o minune,
Să fii Virtutea însăși în orice lucrare,
Și-apoi s-ajungi, prin cinste, model de-nțelepciune!

Iubirea-i Universul în care aștrii cântă
Prin melodii de raze - și le-nțelegi menirea
Când ți-o traduc în vorbe fierbinți ce te încântă...
De ți le-aș pune-n suflet, s-ar naște-n el
IUBIREA!

O MEDITAȚIE ÎN AMURG ...

Admir cum ceru-n aur se schimbă la amurg
Și cum, pe scări în flăcări de nori, seara coboară.
Cu-aripi de vis fantastic, eu urc spre Demiurg
Și-L rog să-mi țină-amurgul pe loc, așa ... 'ntr-o
doară ...

Primirea, dacă-o merit, atunci, din întâmplare,
Poate chiar seri mai lungi I-aș cere să-mi ofere
Și chiar apusu-n răsărit să-mi mute, cu-o sfântă în
durată,
Căci o mutație e-un fleac și-i modă cu repere,

Iar prelungirea-aș face-o cu zbateri pământești,
Blocând zeci de erori din vechile deprinderi
Cu zboruri în zigzaguri ori salturi mari, vulpești,
Spre-a deruta capcane de ucigașe prinderi.

Aș fi mai doct în predici cu fiecare-n parte
Schimbând banalu-n geniu și-aș stinge avalanșe
Să-nfrunt amare valuri cu-imersii dulci, aparte,
Iar coapsa îndoielii aș frânge-on mari revanșe.

Stihiilor hidoase, dospite-n vrăji intruse,
Din smârcuri cu zănatici ce vor schimba lumii,
Le-nalț ziduri de raze ce ard porunci impuse
De cei cu chipuri hâde ieșiți din smoala humii.

Trăind pățanii multe, scăpat de ele-odată,
Primul efort l-aș face să smulg mulțimii blânde
Vrăjiții ochelari ce toate-n roz le-arată
Far-a vedea prăpăstii de trupul lor flămânde.

În lumea zguduită de-o gravă nebunie
Ai azi o misiune de jertfă și credință
Care-n dureri ți-impune o mare datorie:
Să lași ceva în urmă, la toți de folosință!

FINAL

Salvez lumina vie cu-asalt din întuneric,
O-nalț între zenituri și razele-i sărut,
Îmi încordez voința din echivocul sferic
Și-mi tot amân amurgul cu-n răsărit stătut.

Vedenii dirijate Țes în prezent coșmare
Împotmolite-n patimi cu izuri de catran,
Iluzii cu steag roșu și curcubeie-amare
Vin cu aripi de ciumă sub stema lui Satan.

Plăceri întunecate din dulci miraje sumbre
Se-ntrepătrund haotic în inimi de plumb mort.
Din marile speranțe, noi ne-am ales cu umbre
Și cu-njosiri perfide ca-n ușa unui cort.

Deasupra, peste neguri, cu doruri ne-mblânzite,
Se află gândul nostru ieșit dintr-un suspin
Și inima-l urmează-n cadente tănuite -
De sus, lumea apare mai bună - fără chin ...

Dintre atâtea zbateri trăite-n ani de clocot,
Slăvita clipă-a vieții se stinge fumegând,

Toate se strâng la urmă-ntr-un dangăt lung de clopot
Și toate trist coboră supuse sub pământ ...

IUBIRE, HOLOGRAMĂ DE RELIEFURI VII

Iubire, hologramă de reliefuri vii
Născută-n cântări de Eden sub ploi de armonii,
Ești lacrima ce râde, ești cel mai sfânt mister:
Intrăm cu toții-n tine ieșind slabi ori ... de fier!

Iubire, val de sânge pătruns în nori de-apus
Să lumineze glorii ce mor să-nvie sus,
Doar tu transformi secunde în veșnicii fierbinți
Și tot prin tine răi se schimbă chiar și-n sfinți.

Împărăția ta râvnea din cer Pământul
Care-i al tău acolo doar unde-ți spui cuvântul ...
Tu pui în noi mari simțuri amplificate-n cânturi
Și ne dezlegi de moarte prin mari discernământuri.

Iubire, farmec dulce din zânele pădurii,
Ispită pentru sfinți și fiii aventuri,
Tu știi să ne 'nalți schele spre bolta cea stelară,
Dar uneori faci trepte care-n infern coboară.

Tu ești ca o sămânță de flori având menirea
Ca-n sufletele noastre să-nvie încolțirea ...
Dacă-nflorești, un rai ne pare ce-i în față,
Dacă dispari, atuncea dispăre tot ce-i viață!

NOTĂ: Pe data de 27 iunie 2021, când a împlinit 85 de ani, înainte de a-i sosi oaspeții, Maestrul Cristian Petru BĂLAN a terminat portretul genialului nostru compozitor GEORGE ENESCU.

Urmează să-l facă cadou României, țării noastre dragi. Maestre primiți, din nou, toată dragostea și recunoștința noastră. Sunteți admirabil, un Român de mare valoare și finețe spirituală.

Dumnezeu să vă ocrotească și să binecuvânteze opera și viața dvs. LA MULȚI ANI, CU SĂNĂTATE ȘI FERICIRE!
Redacția revistei Bogdania

Stelian GOMBOȘ

Ce rămâne, ce lăsăm în urma noastră?!...

Fiecare dintre noi avem diferite ocazii de a participa la slujba prohodirii sau înmormântării cuiva sau, diferite prilejuri de a participa la felurite momente și evenimente din viața unor cunoscuți, rude, prieteni, neamuri, colegi, vecini, amici, apropiați, cunoscuți, etc. cum ar fi nuntă, botez, aniversare, pensionare, înmormântare, comemorare etc.!...

În asemenea împrejurări, sau, în urma unor asemenea momente și evenimente îmi tot vine, stăruitor, în minte, întrebarea: ce este omul și, ce anume, rămâne ori lasă în urma lui?!...

Omul, care are sau, a avut, atâtea zbateri, ambiții, aspirații, planuri, idealuri, proiecte, vise, bucurii, împliniri, amăgiri, dezamăgiri, probleme, realizări, dureri, satisfacții, rezultate, succese, eșecuri, încercări, piedici, ispite, provocări și, așa mai departe!...

Omul, care, cândva, undeva, a râs, a plâns, a cântat, a suspinat, a oftat, a visat, a iubit, a urât, a dorit, a poftit, a muncit, a strâns, a adunat, a risipit, a câștigat, a pierdut, a clacat, a depășit, a gestionat, a traversat, a rezolvat, a soluționat etc.

Și, la un moment dat, realizezi că, te afli într-un moment al bilanțului, înaintea unei reflecții, meditații, analize ori cugetări când, întrebi sau, te întrebi: ce las, ce rămâne în urma mea sau, ce am lăsat, ce a lăsat ori, ce rămas în urma cutăruia, a unuia sau altuia?!...

Da, interesantă întrebare dar, mai ales, interesante răspunsuri, gândindu-ne ce am făcut sau, ce nu am făcut, ce am realizat ori ce nu am

realizat, unde am ajuns ori unde nu am ajuns, de ce așa de ce nu altfel, de ce aici, de ce acum, de ce, de ce?!...

Și, tot în asemenea situații, mă gândesc sau, îmi amintesc că, la trecerea noastră din această viață și lume, bunăoară, săracul nu lăsat nimic iar bogatul nu a luat nimic!...

Și, unul și celălalt au luat și, au lăsat, numai faptele lor și urmările ori consecințele acestora, nimic mai mult, nimic altceva!...

Și, atunci, de ce ori, cui folosește atâta ambiție, vanitate, slavă deșartă, dorință de răzbunare, de înavuțire, de stăpânire, de dominare, de manipulare, de îmbogățire, de cultivare a egoului, de construire a propriei imagini, de consolidare a cultului propriei personalități și, multe, altele?!...

Pentru ce toate acestea și, încă, multe altele, care mai de care, pentru ce toată această încrâncenare, tot acest stres, toată această luptă, toată această încordare ori stare de tensiune și de presiune, pentru ce toată trădarea, infidelitatea, neloialitatea, necredincioșia, lașitatea, lăcomia, viclenia, specula, abilitatea, subtilitatea, perversitatea, perversiunea sau prădarea noastră?!...

Deci, la ce bun toate acestea și, încă multe altele ca acestea?!...

Nu, în zadar, Cartea Ecclesiastului a ajuns, între altele, la concluzia: „deșertăciunea deșertăciunilor, toate sunt deșertăciune!...”

De aceea, altfel spus, de fiecare dată când auzim și aflăm că a (mai) trecut cineva la veșnicele și cereștile lăcașuri ar trebui să ne revenim și să ne trezim, la realitate, ca dintr-un somn adânc!...

Da, momentul/eventul morții cuiva ar trebui să fie, pentru noi, pentru fiecare dintre noi, prilej de serioasă introspecție și de adâncă meditație, altfel spus, un eveniment ca acesta să ne pună, la modul foarte serios, pe gânduri!...

Nu degeaba, toți Sfinții Părinți ai Bisericii (ne) îndeamnă să avem, pururea, gândul, mintea și cugetul la moarte – ca fiind dascălul cel mai înțelept ce ne poate (re)aduce, pe fiecare dintre noi, la viață, la adevărata viață, la adevărata stare, la autentică viețuire!...

Cu alte cuvinte, să luăm aminte la viața, viețuirea, trecerea și petrecerea lor în sau prin această lume!... În momente ca acestea, oameni buni, trebuie să ne gândim, profund,

serios și responsabil, la felul și modul în care trecem, petrecem îi petrecem și ne petrecem noi, fiecare, dintre noi, în și prin această viață, de pe acest pământ!...

În asemenea clipe este bine să ne aducem aminte de cuvântul: „după faptă (după viață) și răsplătă!”

Și, așa, după cum spuneam și mai sus, să ne întrebăm, la modul cel mai sincer: la ce folos atâta agitație, atâta stres, atâta contorsionare, atâta rigiditate, atâta tensiune și presiune, zilnică, cotidiană, mundană, la ce folos, fraților, la ce folos?!...

În schimb, ce bine, ziditor și folositor este duhul cumpătării, al cercetării propriei noastre conștiințe, al reflecției, introspecției și meditației, al echilibrului, al dragostei, al milosteniei, al altruismului, al asumării și responsabilității, al seriozității și sincerității, al smereniei, al demnității, al onestității și corectitudinii, al iertării, al răbdării, al dreptei socoteli, al discernământului, al măsurii, în tot și în toate!...

Latinii spuneau: „carpe diem!” – „trăiește clipa!” Noi, creștinii, trebuie să spunem: „prețuiește clipa!”, fiecare clipă și fiecare moment, orice întâlnire, oriunde și oricând, cu fratele, cu colegul, cu vecinul și cu semenul nostru, orice moment, orice stare, orice șansă sau oportunitate, ca fiind unică, prima și ultima, deci irepetabilă și, cine știe, poate chiar ultima, căci nu suntem noi stăpânii vieții și nici ai morții!...

Altfel spus, să fim cu mare atenție și cu multă luare aminte, cum trecem, cum (ne) petrecem noi înșine, cum îi petrecem și pe semenii ori frații noștri, cum ne comportăm, în această viață și prin această lume, (de)limitată, vremelnică, provizorie, tranzitorie și temporară, bine știind că „cetatea/împărăția noastră nu este aici, pe pământ, ci, dincolo, în cer, așteptându-o pe cea care va să vină/va să fie!...”

Dacă nu vom face astfel, oameni buni, vom regreta, mai devreme sau mai târziu și, mai mult decât atât, așa, vom pierde, totul, mai devreme sau mai târziu și acest lucru va fi unul, fatal, letal și, totodată, unul extrem de dureros!...

Așadar, haideți fraților, să fim cu multă băgare de seamă, atunci când ne întâlnim, de pildă, cu cineva: să-l privim bine și, cu mult drag și cu aleasă dragoste, indiferent cine este, cine a fost sau cine va fi, să ne bucurăm de orice întâlnire cu oricine, ca într-o zi de mare praznic și

(de) aleasă ori minunată sărbătoare, să apreciem și să trăim toate aceste momente ca pe niște daruri de mare folos, pline de câștig și de fericire căci, cine știe, poate mâine, tu nu îl vei mai putea întâlni pe el și el nu te va (mai) putea vedea sau privi pe tine!...

Fiindcă, totuși, de câte ori, nu ni se întâmplă, de exemplu, să ne fie atât de dor de cineva și, să nu ne mai putem petrece cu el deloc, decât în povești și povestiri, amintiri, ipostaze și fotografii, și, pur și simplu, ne apucă amarul, tristețea, jalea și supărarea!...

Da, îmi veți reproșa că sunt foarte pesimist, sumbru și sceptic și aveți tot dreptul să o faceți, dar, din păcate, este atât de real(ist) ce vă spun eu, aici și acum, și, în același timp, este atât de adevărat, mult prea și tare sau foarte adevărat!...

De asemenea, vreau, în încheierea acestei meditații, să vă mai spun și să vă mai rog ceva: Haideți, în sfârșit, oameni buni, să-i prețuim, să-i cinstim și să-i apreciem (sau admirăm) pe frații, semenii, părinții, eroii și duhovnicii noștri câtă vreme (mai) sunt, aici, în viață, cu noi, contemporani cu noi, viețuitori și pătimitori, cu noi (sau pentru noi), nu după ce au plecat dintre noi sau de la noi!...

Apropo, până la urmă, nici nu mai știu cine a plecat, de fapt, primul (primii): ei, de la noi sau dintre noi ori noi de la ei și, dintre ei!...

În altă ordine de idei, noi, oamenii, ne-am (cam) împărțit (și despărțit) în: (ne)pretențioși, (ne)prețioși, (ne)prețuiți și disprețuiți, în: cunoscuți, necunoscuți și recunoscuți, în: numiți, denumiți și renumiți, în: concreți, discreți și indiscreți și, așa mai departe!...

Ca atare, mare atenție, în ce categorie și ipostază ne situăm ori ne aflăm noi!...

Prin urmare, oameni buni, ce faci și se face, adică, cum trăiești și cum îi petreci tot astfel (ne) vom trece și petrece și noi!...

Pe cei plecați, dincolo, Dumnezeu să îi odihnească iar pe noi, cei, încă, rămași, (pe)aici, Dumnezeu să ne întărească, să ne miluiască și, să ne mântuiască! Amin!...

MEDALION LIRIC

NicolaeVASILE

Un nou început!...

Spațiul infinit, distanță
din care oricât vom parcurge,
ce ne mai rămâne-n față
cu nimic nu se restrânge!

Timpul infinit, oricât am gândi,
de unde vine sau se duce,
nimic din el nu a trecut,
și mai mult mai are-a curge!

Sfârșit nu e, și niciun început,
capetele lor sunt de neconceput,
ele nu au început vreodată,
și nu se vor termina niciodată!...

O permanentă transformare
a materiei, fără un sens unic,
atât de la mic la mare,
cât și de la mare la mic.

Un haos de particule a fost,
venind din zări necunoscute,
păreau că nu au niciun rost,
dar deveneau tot mai multe!

Particule neînțelese de mici,
ale infinitului furnici,
rapide, venite din nesfârșit,
au alergat, s-au tot ciocnit.

O primă divină întâmplare,
a materiei mare coagulare,
multe nimicuri la un loc,
”big-bang”, și au făcut un tot!

A rămas același univers,...
doar că s-a umplut de stele,
printre ele, ceva de-ne-nțelese,...
găuri negre, s-au numit ele!...

Universul părea acum mai mare,
un infinit de umbre și lumini,
fiind într-o continuă schimbare,
părea fix în repetarea lui!...

Stelele ce lumea o veghează,
simboluri ale risipei de lumină,
periodic, ele apar și luminează,
vestind ceea ce avea să vină!

Găurile negre sunt de vină,
că țin atâta energie concentrată
într-o închisoare de lumină,
și nu o lasă afară să răzbată!...

Dualele contrare entități,
venite din adânci eternități,
n-au fost și nu vor fi așa,
ci permanent se vor schimba!

Mircea Dorin ISTRATE

O LUME CU DE TOATE

O frunză hoinărită din margini de pădure
Purtată-n legănare pe-o aripă de vânt,
A vrut veciei încă o clipă să îi fure
Plutind într-o visare, 'nălțându-se-n avânt.

Pe lacul plin de nuferi, din zbor de-odat se frânge
Și fața ei atinge al apei unduit,
Înfiorând o clipă un val care se strânge
Și-apoi, în large cercuri se-ntinde-n vălurit.

La mal se sparge valul ușor, cu-n plescăit
Și-un picur se ridică spre lucitorul soare,
El, săgetat de-o rază îmi cade fericit
C-a vrut pentr-o clipită să-ncerce să îmi zboare.

Apoi, în crucea zilei, când soarele topește
Înădituri de timpuri venite rînd la rînd,
O dulce moleșeală pe toți îi toropește

În rugă doritoare de-un firicel de vânt.

Doar frunza mai plutește pe ape răcoroase
În dezmierdări, săruturi de valuri unduită,
Lăsându-se purtată în mreje mincinoase
Spre florile de nufăr, cu frunza înverzită.

Nici nu visa vreodată, când i-o veni sfârșitul
Să moară lâng-o floare de nufăr adormit,
Ea, nebăgata-n seamă, în toate mai nimic
Să fie-n raiul cela, cu nuferi înflorit.

Nimicul și mărețul de-apururi îmbucate-s
Să facă lumea astă să-mi fie de trăit,
În toate rău cu bune mereu amestecate-s
Să fie cu de toate, divin și chinuit.

Virgil CIUCĂ

Cine sunt

Sunt gândul tău plecat în lume,
Sunt cerul către asfințit
Sunt uraganul răzvrătit
Sunt visătorul fără nume.

Sunt pescăruș pierdut pe valuri
Sunt vul din înălțimi
Sunt peștele din adâncimi,
Sunt un delfin lovit de maluri.

Sunt dorul ce adânc te doare
Sunt un pribeag cu ochii crunți
Sunt stânca din înalții munți
Sunt scutul tău de apărare.

Caii sălbatici

Se-ntunecă orizontul pân' la răsăritul lunii
Nechezat de armăsari sparge timpanul genunii
Tropote-parcă-s din iad- vestesc herghelia sorții
Din văzduh furtuni de foc cheamă învierea morții

Nărăviți calcă-n copite caii din sălbăticie
Munți, câmpiile și dealuri să bea și din apa vie
Trec prin vaduri, trec prin grote, strivesc stâncile
din munți
Calcă cerul în copite, îngrozesc preoți cărunți

Se adună în vârtejuri hergeliile rupestre
Vulturi survolează cerul peste dezgolite creste!
Un nechez sfâșie cerul căci apare Ducipal,
Pân' la Ziua de Judecării va servi pe Sfântul Gral!

Cai din vremile trecute, fără șea și fără strună
Caii mei de haiducie călăriți în nopți cu lună
Cai din oastea strămoșească, toți crescute în
libertate
Cai din herghelia morții călăriți pe deșelate

*

Armăsarii stepelor rotesc ielele de montă
Își cabrează cuprele, lunecând tăcuți pe boltă
Din înaltul cerului supraveghează cârlanii
Ce valoare are-o mână o știu mai bine țiganii!

Recviemul toamnei

Rămân sedus la jocul de culori
Prin frunzele lovite de lumină
Când țipete stridente de cocori
Reverberează pe bolta senină

Se-adaugă pădurii încă-o toamnă
La altele care-au trecut demult
Concertele pentru Distinsa Doamnă
Sunt amânate sine die-ocult

Neliniștite ramuri desfrunzite
Se pleacă adierilor de vânt
Frumoasele pădurii despletite
Aleargă ca lovite de descânt

Se mai aud ciripituri prin ramuri
Ici, colo, mai planează câte-un stârc
A trecut vremea jocului cu flamuri
Apa din lac adoarme într-un smârc

Ascund poteci frunzele ruginite
În timp ce simfonia de tăceri
Omăgiază vremuri ne-ngrădite!
Un recviem ascunselor plăceri.

ADRIAN BOTEZ

CEAS CU CEAS

ceas cu ceas se-adâncesc bătrânețea și răul în
mine
ceas cu ceas lenevește – sfruntată – otrava-mi din
vine
ceas cu ceas – tot mai mulți – corbii vin la
fereastră
ceas cu ceas – pustia din mine-i mai vastă
am ucis – am creat – scris-am cu stele-n gunoaie
n-a fost om – dumnezeu – gâtul meu să-ncovoie
am scuipat pe popoare hulpave - trădătoare ori
lașe
iar la piept am strâns flori – am strâns păsări
golașe...

nu mă judecă nimeni : singur mi-oi fi avocat și
călău
îmi voi arde – cu dreapta beteagă – pățimașul
hârdău
răstignit – dispărut – doar în cărți veți găsi

vre o urmă de zgură din ce ziceți c-aș fi...
...nu mă judecă diavoli – pe pământ ori în cer :
i-am pus Feței – c-o mână – Somnul Măștii de
Fier...

CÂNTECUL SUFLETULUI MEU

sufletul meu – creierul
meu – membrele – întreg
trupul meu – vor cânta
vibrant - cât le va ținea
gura – chiar și după ce voi fi
îngropat sub munte – sub
pădurea de
brazi...

și cântecul meu va ajunge la
urechile stelelor – care – la
rândul lor – îl vor îngâna

lingușitoare superbe – Reginei
Lună

iar Regina – în căutare eternă de
menestreli – pentru balul de
sâmbătă noapte – mă va
chema (...cu degetul ușor și
repetat încovoiat...) – da - mă va chema
de sub pământ : poate – din întreaga-mi
ne-ființă - doar sufletul meu îi va putea urma
subtila-i chemare – mistica-i
poruncă – dar sufletul meu nu-i unul
cules din drum – nu este un Suflet-Scripcar
oarecare : este
însuși Vătaful Scripcarilor din
toiul tornadelor
Cosmicei Istории – gingaș pățimaș - precum și
înțelept vizionar : Sufletul meu Cel
Scripcar - va poposi
ușor – pe un nor – își va
pleca – grațios – genunchiul – în fața
Reginei – și
va-ncepe...

...numai acest fel de Cântec
Sacru – vagant și
arzând în locul tuturor
făcliilor din cer – se numește
(și este) – Cântecul
Mântuirii...

Alexandrina TULICS

Sărut de Vară

Aduni în fiecare anotimp,
Multicolore curcubeie,
Ce le arunci coroane cerului
Uimiți, Îți căutăm fața în ele.
În lanurile aurite,
Își plâng zborurile puilor, mame ce
Se-ngrijorează-ciripind că ar muri de foame.
Florile-n grădini se năpustesc

Să îți sărute cingătoarea,
Glasuri fericite de copii răsună-n vale.
Mușcatele cu obraji-fecioare
'Și-arată nestingherit roșeața,
Emană un parfum irezistibil,
Regina nopții când îți sărută... dimineața.
Păsări-n concert se lasă dirijate
De-un porumbel cu albe pene,
Ce-și cântă vocalizele pe-o ramură de cais,
Trezind gândaci, ce o pornesc la drum, alene.
-E rai-n culori!
Aroma o primesc ca pe iertare,
Îmi lăcrimez o rugăciune-n mulțumiri,
Sărutul ce ți-l dau mă trece dincolo de soare,
Unde se-aud cântările-nchinării,
Ce scaldă Mielu-n Osanale!

Ioan RAȚIU

**Cântec
(2978)**

Ecoul morții cât întinde
Rămâne clipelor merinde

Când foamea nopții se răscoală
Neliniștea devine boală

Rămâne un răspuns de pază
Cu dor alunecând pe rază

Visul repetă o poveste
Doar pentru cel ce nu mai este.

**Cânt
(2989)**

Mulțumim Doamne
Pentru tot ce ne dai
În loc bun semănând

Să rostim Adevărul
Iubirii Tale
Să-nțelegem Lumina
Strălucirii Tale

Să-nvățăm pe Cale
Îndreptările Tale.

Îndemnuri (2005)

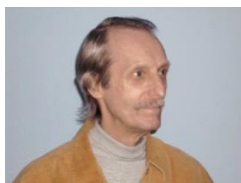
Nu renunța la tine
când
nu te vor toți

Nu te pierde-n păcate
cum
nu te știu mulți

Mai bine ieși la plimbare
cu
gândul cel bun

și mai bine
roagă-te ca merii
să-nflorească iertările.

Darie NICULAIE

Tramvaiul cu poezii

Trece pe strada noastră în fiecare zi
Tramvaiul cu amintiri și poezii,
Urcă acum în el ca-n copilărie
Când te plimbai atunci cu bucurie.

Pe străzi cu tei va merge lin,
De versuri, călători, și gânduri plin,
Ne va recita poetul ca altădată
Trecând tramvaiul pe sub floarea înmiresmată.

Ai coborât, tramvaiul pleacă,

Din urmă teii crengile-și apleacă,
Ai rămas singur, cu versurile-n gând,
În umbra teilor amintiri chemând.

Maria NICULESCU

Clipa alba a zborului

Clepsidra-n fugă, clipele își cerne,
Lunecătoare clipe zbor spre-nalt
Iar Timpul alura-și schimbă, pare-un alt:
Privește-adânc spre mărginiri ce-s terne.

Albastru spre Albastru se deschide,
Abunde ape cu-ape se-ntâlnesc,
Lucinde, cad, se-nalță în Firesc,
Brillante-nnobilând simțiri ce-s vide.

Atât de albă-un înger cum se-arată,
Atât de blândă-n visu-i cum e-un val,
Zbătând aripe albe spre aval
Brodează-n filigram povestea-i toată.
O lebadă murindă fără veste
Respiru-i rar purtând-o spre înclin;
Uimirea-i se retrage în Destin,
Lăsând în ochii-I străluciri celeste.

Alexandru CIOCIOI

Vara aceasta

Vara aceasta miroase
a nefirească rupere
a firescului!
Am devenit neputința păsării

care pipăie furtuna
înainte ca aceasta
să-i spânzure zborul,
neputința păsării
căreia i se fură cuibul
de către copii prea copii
puși să culeagă amiezi.

Nefirească
rupere a firescului
să știi că în curând
va veni o zi când orașul
își va strânge străzile
lăsându-mă pustiu.

Vara aceasta miroase
a tăcere oarbă
în care voi pătrunde
cu mâinile albe
așteptând zăpada
să-mi cânte ultimul joc!

Liviu ZANFIRESCU

CARE DISTANȚARE?!

E cercul din Absurdistan
În Centrul Vechi și Vama Veche
Se cere "distanțarea-n" van
Iar masca-i... floare la ureche

E ca-ntr-un film cu Stan și Bran
Iar tineri-s binedispuși
E clar că-i vreme de can-can
De ... fără mască și mănuși

.....
Eu stau cu ochii în tavan
Visând ce bine ar fi acolo
În cercul din Absurdistan
Cu "distanțarea" mea doar solo
"Recomandările"-s în van...

Vavila Popovici

La Putna

Cu fruntea plecată-n dantela verde a pământului,
în galbenul Roșcuțelor primăvăratice,
ascult taina țărânei și-al strămoșilor plâns.
Sunetul solemn al clopotului rupe tăcerea,
chemând credincioșii la slujbă.
Mă ridic brusc, îmi fac semnul crucii.
Aminte-mi aduc de clipă și de Dumnezeu:
„Îngerul Iubirii este prezent
în delicatele fire de iarbă,
căci iubirea este în a da”,
și mare este iubirea Ta, Doamne!
O lumină diafană scaldă totul din jur,
privirea-mi caută-n zadar
orizontul dincolo de hotar...
Sărut cerul și pădurile verzi,
pământului îi cer iertare, pentru neputință
și pentru multele semne de întrebare.
Căci ne-iubirea este în a se lua, a se fura!
Mă apropii de lespede mormântului –
Ștefan Sfântului –
privesc, năucită de gânduri, vrejurile meandrice,
funii ale cerului...
Mă-nchin măreției lui, spun o rugăciune
și-ntreb cerul: Unde ești „Ștefane, domn cel
Mare”? Unde e Moldova ta?

Ovidiu ȚUȚUIANU

Visul

Gângurim, începând,
Un vis.
Învățăm, meditând
Și-n scris.
Căutăm, procedând,

Deschis.
Să pătrundem, curând,
Alt vis.

Ne luptăm, încercând,
Decis.
Să atingem oricând,
Nou vis.

Ne-agităm, implorând,
Precis.
Să învingem, din gând,
Cel vis.

Ne uzăm, tot văzând,
Abis,
Și murim, așteptând,
Ce vis?

O rețetă a fericirii în cinci puncte

Pe vreme rece sau când e căldură
Eliberează-ți inima de ură!

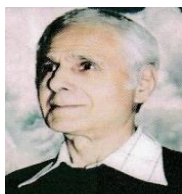
De grijuri, mintea cată de-o păzește!
Căci la nevoie ea te limpezește.

Trăiește simplu, fără complicații!
Ca să eviți, oricând noi explicații.

Și dăruiește tot mai mult din toate!
Din avuție, suflet cât se poate.

Iar de la viață nu cere prea multe!
Dar roagă-te ca Domnul să te-asculte!

Florin Constantinescu

Călătorii

De mii de ani se nasc și pier,
Purtându-și visele sub soare...
Prin marea lume călătoare,

Omul călător stingher.

Pășind spre nicăieri grăbit,
Icnind din ce în ce mai des,
Nu simte cât mai e de mers,
Nu vede al drumului sfârșit

Și-abia când bate spre amurg
Firava-i zi, surprins, tresare,
Aude slab, apoi mai tare

Cum clipele năvalnic curg
Și-l strigă-n van pe Demiurg,
Căci Totul este în mișcare!

Către Dumnezeu

De ești, de locuiești în Cer,
Privirea-ntoarce-o spre Pământ,
Căci mii de rugi în mine sânt,
Fii bun și-ascultă ce îți cer!

În inima iubitei mele
Strecoară-un strop de apă vie,
Al vieții drum mai lung să-i fie,
Din trup alungă-i cele rele.

Tristețea-i fă-o să dispară,
Dă-i iarăși râsu-i sănătos
Și mersul ei maiestuos!

De Ești, mă-ncred c-ai auzit,
Chiar dacă știi că sunt ateu,
De Ești, atunci ți-s fiu și eu!

Ionel MARIN

Din nestinsa lumină a...veșniciei Sale

Scânteie divină, mesager, stea în devenire,
Om, punte către netimp: se naște, trăiește,
Sinele ființei lui rămânând în memoria veacului,
În cartea nemuritoare, pe fila vieții cerești...
Să conștientizăm, până nu-i târziu,
Că mugurii luminii deschid ferestrele iubirii,
Ca sufletele noastre să-nflorească veșnic.
Nu-i totuna să mori îmbrăcat în haina smereniei,
În haine de lumină sau împrăștiind cenușa
răului...

Pământul să nu ajungă în deșertul galactic....
 Să fim raza de lumină ce aduce pace,
 Înțelegere între popoare, armonie și fericire.
 Fericiți cei blânzi, milostivi și buni!
 Este Planeta o grădină a libertății și frăției?
 Prețuiește inima Terrei, adevărul și munca,
 Primește Cuvintele, poruncile Dumnezeiești,
 În ființă, le dă celor dragi și necunoscuților,
 Pildele Învățătorului Hristos, presfântului Părinte
 Doar împreună, uniți la bine, putem înfrânge,
 Puterile răului, ale bolilor și...întunericului.
 Să-l rugăm pe Purtătorul de lumină și de viață,
 Să ne ajute, să ne lumineze mintea și calea,
 Să nu transformăm fascinația netimpului,
 În închisoare a vieții, să nu stingem ecoul
 Viitorului, al normalității, frăției și al iubirii...
 Prefer visătorii ce hoinăresc prin lume,
 Oamenii ce aduc mângâiere și bucurie
 Pe chipul semenilor, zilelor, planetei.
 Să lăsăm visele, aripa unui vis de copil,
 Să lumineze întotdeauna zborurile...
 Domnul Iisus ne îndreaptă pașii către,
 Livezile înflorite ale iubirii, păcii planetare.
 Azi, în loc să mărim spurcăciunea,
 Otrava urii, vicleșugul, să deschidem larg
 Ferestrele iubirii, nu virușilor, ci viselor ...
 Să semănăm binele în grădina vieții, cu drag
 Cuvintele Domnului în fiecare suflet,
 Ale lui Isus Hristos ce ne îmbracă cu veșnicie!
 Să ne străduim, să respectăm, să fim asemenea
 Lui,
 Ca dincolo de această viață, să putem călători,
 Liniștiți și veseli prin nesfârșita Patrie cerească,
 Să primim sfânta lumină a...veșniciei Sale.

Ioan MICLĂU-GEPIANUL

STEAUA BUCOVINEI

Steaua Bucovinei răsare pentru îngerii,
 Pentru cei ce încă din Ceruri ne privesc,
 Pentru cei ce nenăscuți sunt încă,

Și pentru cei ce gângurind la pieptul mamei
 cresc!

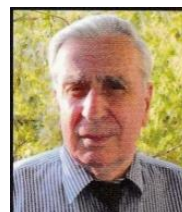
Steaua Bucovinei dezvele spectru nou,
 Lumină peste vârfure de brazi,
 Străpunge epiderma cea șerpească,
 În care lânzește reptilianul din veacuri până
 azi!

Steaua Bucovinei se-nalță sus...pe Munte,
 Răsare din eternul unde cresc Aminul
 Cu ochi de foc și o zeească frunte,
 Privește, înțelege durerea și suspinul

Românului creștin. Doar pentru el se-nalță,
 O lume să trezească din somnurile morții,
 Arată calea, visul, și cerul cel deschis,
 Unde c-o Mână Sfântă se scrie drama sorții!

Ea, Steaua, mă cuprinde și parcă mă răpește;
 E steaua Bucovinei ce tot mai mare crește,
 Sub raza ei sublimă Românul Neam unește,
 Cu pana razei scrie, cum din veșnicii
 Hristosul ne iubește!

Nicușor CONSTANTINESCU

Răducu lui tătucu

Răducu, june de bani gata,
 Împins și-ncurajat de tata,
 Și-a dat a patra oară Bacu,
 Dar a picat, din nou, săracu.

Și-aceasta pentru că-n liceu,
 Umblând, adesea, teleleu,
 S-a fofilat, pe cât se poate
 Și nu prea s-a ținut de carte!

Departa de bibliotecă,
 Prin baruri și prin discotecă,
 Pe la distracții ne-ntrecut,
 Era adeseori văzut!

Tăticul lui, un om avut,
I-a cumpărat tot ce a vrut,
L-a răsfățat mai cu de toate,
Excursii în străinătate.

Un automobil luxos
Și un apartament frumos,
Să nu-i lipsească mai nimic...
Așa mai zic și eu tătic!

Cu bani destui în buzunar,
Răducu a umblat hoinar
Și s-a ținut mereu departe
De școală, de colegi și carte!
Și de-o să pice, bunăoară,
La Bac, a nu știu a câta oară,
Tătucu lui Răducu, sper
Că o să-i ia elicopter!

Să poată-ajunge-n graba mare,
Când vrea – la munte ori la mare
Și în privința Bacului...
Mai dă-l la mama dracului!

Căci astăzi, chiar și fără carte,
În viață poți s-ajungi departe,
Cu o condiție, e drept:
Când știi să fii un prost...deștept!

EPIGRAMA

GEO CĂLUGĂRU

Poezia în tranziție

Adevărat grăit-ai, frate:
Oricine poate să constate-
Se vinde, bine, cartea de bucate
Pe poezie, nimeni nu se...bate.

Unor „sugative”

Toarnă-n pieptu-i de aramă,
Cel mai de soi vin din cramă;
Dar, când vrea să se ridice,

Mai degrabă dă...să pice.

Autoevaluare

Ce am bun e de la Dumnezeu,
Defectele, în schimb, mi le asum.
Cât timp, mă însoțesc pe drum
Și, nu le-alung, de vină-s eu...

Puterea corupe

De vrei să-l vezi de ce-i în stare,
Dă-i omului puterea-n mână,
Și, o să constați, atunci, schimbare
În mai puțin, de-o săptămână.

Popor selectat

Nu mă-ndoiesc, la străini,
Cu capu-n nori, păsești, durere
La români sunt mai puțini...
Drama e, că-s, la...putere.

Închinări și...îngenunchieri
Pân-om fi independenți, mai va...
Acum doar am schimbat patentul-
Mai ieri, ne-nchinam la Moscova,
Azi ne-ngenunchiază...Occidentul.

Tragedie

S-a dus poetul la o fată
În orele deja târzii,
Și-aceasta începu să-l bată
Căci vru să-i spună poezii.

Valentin RĂDULESCU

Definiție

Mă întreabă nepotelul:
-Buni, epigrama ce-i?
-E peruca lui nea Chelu
Și cireșele-cercei.

Nedumerire

Că elevul se-nvârtește
Știe toată lumea brează,

Dar ce mă nedumărește
E: de ce mai copiază?

Șapte ani de-acasă

Când puțin îl duce capul
Asta e, n-ai ce să-i faci,
De orice s-alege praful...
El dă vina pe...babaci!

Dubla măsură

Dintr-o confruntare dublă
La bac unii ies în avantaj,
Însă, cei mai răi de gură
Avansează la...punctaj.

Unui demagog

Vă spun, să știți de azi-nainte,
Că nu poporu-i împărat.
Politica înseamnă doar cuvinte,
Cum zice chiar...Motanul Încălțat!

Unui aspirant

Și-a ratat în viață țelul,
Însă vrea s-ajungă, el,
Tare-așa cum este fierul
Și mare ca...Păstorel!

Atenționare

Când un rând nu-și ține gura
Ritmul, rima-s în declin,
Tu nu depăși măsura,
Apelează ...Codul Pin!

„Iubești viața? Atunci nu pierde timpul, pentru că timpul e materialul din care e făcută viața”. – Benjamin Franklin

Liviu ZANFIRESCU

STIMULATORUL DE ... LUMINĂ

Recent am aflat că unul dintre profesorii mei de liceu, nanogenar, a primit un stimulator cardiac. Aparent nimic senzațional.

Totuși, pentru mine, în interiorul trăirilor mele adolescente, s-a produs un declic.

Dl. profesor Mihai BEJINARU, în viziunea mea, reprezintă prin "contributivitate" (zecile de promoții de absolvenți ai liceului militar "Ștefan cel Mare" din Câmpulung Moldovenesc) o figură emblematică, un simbol al perseverenței spre perfecțiune.

Prin performanțele Domniei Sale în domeniul PEDAGOGIEI (și nu numai) dânsul s-a evidențiat ca un remarcabil promotor al cunoașterii, aplicării și generalizării celor mai eficiente metode și procedee din învățământ.

Printre altele stă mărturie procentul de promovabilitate al promoțiilor (aproape 100%) pe care le-a instruit ca profesor și coordonat, mai apoi, ca director adjunct.

Pe un film derulat pe repede-înapoi revăd secvențe care amintesc de munca și eforturile văzute, de sacrificiile nevăzute pentru a deveni un stimulator de spirit viu, un model pedagogic, formator și de caracter care ne-a demonstrat continuu, aproape invizibil, prin ce se materializează expresia: "învăță cum să înveți".

Evident că, în toate demersurile sale de profesor a trebuit să aibă alături o femeie la fel de puternică și de motivată.

Aceasta a fost și este Dna Ana BEJINARU o binecunoscută profesoară de chimie, cu remarcabile performanțe ale echipelor din liceu la olimpiadele locale, regionale, naționale și internaționale.

Chiar dacă se consideră un truism voi reitiera adevărul că toate liceele militare din ROMÂNIA au beneficiat de munca și dăruirea unui corp profesoral de elită care, împreună cu elevii selecționați au asigurat acel punctaj de promovabilitate, de excepție.

În cartea "MUNTELE ADOLESCENȚILOR", Ed. Societatea Scriitorilor militari, 2009 scriitorul Dumitru ROMAN artizanul revistei "SPIRIT MILITAR MODERN", în cele "zece ore de eternitate cu profesorii Ana și Mihai BEJINARU" nu pregetă să evidențieze

contribuția, triada până la sacrificiu ale celor doi, neliniștile, trăirile care i-au marcat, demne de filele unui roman adevărat.

Despre ieșirea la pensie autorul notează: "Nu-i vine să creadă, zadarnic refuză să accepte c-a intrat într-o vacanță fără de sfârșit, vacanță inutilă (...) Se trezește chemat de cineva să-și reia atribuțiile profesionale, își dă seama că nu-i adevărat și suferă."

Iar dl profesor cu modestie mărturisește: "Toate acestea pentru că probabil eu care am crezut orbește în meseria mea, fiindu-i devotat adesea peste măsură, am ars pe rugul didactic fără să strălucesc, o spun sincer!"

Bogația evenimentelor, a întâlnirii cu absolvenții promoțiilor cu "notele de excelență", a emoțiilor, trăirilor pare a veni ca o Niagară și a se înălța precum "muntele adolescenței".

Însă "piatra de hotar" rămâne "MONOGRAFIA LICEULUI MILITAR Ștefan cel Mare" scrisă împreună cu Lt.col. Doru GUȘU (Ed. Militară, București, 1994 și reeditată în 2002)...

La un moment dat superlativele defilează apoteotic, dau onorul celor doi fiindcă, pe bună dreptate, istoria vieții lor este fabuloasă și merită a rămâne model, îndrumar pentru noi și pentru eternitate.

Au deținut de la început acel stimulator de spirit care, pe parcursul carierei i-a determinat să devină în profesie cei mai buni.

N-ai cum să nu le mulțumești cu acea pulsație de sinceritate și recunoștință pentru întreaga lor operă pedagogică.

Cuvintele pălesc în fața realității.

Ne bucurăm că vă mai putem vedea ocazional sau auzi la telefon, de întreaga creație ca adevărați "stimulatori de lumină".

Fie ca existența stimulatorului cardiac (probabil opera unui fost elev ajuns cardiolog) să vă asigure drumul biblic, mathusalemic bucurându-ne împreună prin amintiri cu trăiri unice din vremurile socialismului! Sănătate multă și s-auzim de bine!

Colegiul Militar Câmpulung Moldovenesc

PROZĂ

Alexandru Florin ȚENE

Visul alb

Câinele, singurul prieten care-i mai rămăsese, îl lingea pe față cu un devotament rar întâlnit. Nenea Călin, așa cum îl strigau mai toți copiii din cartier, se ghemuise sub un teanc de cartoane acoperite cu o folie din plastic în gheena de gunoi care răspândea un miros pătrunzător de varză acră. "Ce miros plăcut de sarmale", își zise în gând, trăgând peste cap cartonul să nu-l ningă. Simțea că are temperatură. Corona virus îi intrase în trup. "Ce bine este. Pe frigul ăsta îmi prinde bine. Dar dacă...am Coronavirus? Nu se poate...De unde să-l fi luat?!" Patrocle se întinse lângă el, băgându-și botul sub etichetele din față, veghind cu ochii întredeschiși.

De câteva zile cerul își revărsa sacul cu fulgi mari de zăpadă peste oraș. Se înnoptase și lumina lampadarului din apropiere prelungea umbrele copacilor până în colțul unde își făcuseră adăpost cei doi.

Câinele ciuli urechile la auzul pașilor care se apropiau. Un bărbat venea spre gheană aruncând punga cu gunoi în pubelă.

-Iarăși v-ați aciuiat pe aci!? Mama voastră de derbedei!

Nu îi răspunse nimeni. Doar Patrocle mârâi. Umbra omului dispăru, iar pașii afundați în zăpadă se îndepărtară până nu se mai auziră.

-Lasă-l în pace! Culcă-te lângă mine să ne încălzim.

Câinele se întinse în spatele lui, cât era de lung. Simțea căldura prietenului și nu-i mai păsa de fulgii mari ce se așterneau peste ei. Simțea o siguranță știind că Patrocle veghează. O moleșală plăcută îl cuprinsese ca un vis frumos.

"- Și acum, dragi iubitori de poezie, invităm în scenă pe marele poet Călin Matei..., Oamenii aplaudară cu entuziasm. Distins Poet vă rugăm

să ne citiți câteva poezii din volumele dumneavoastră.”

Ne-a Călin adăpostit sub cartoanele umezite, încă, mai auzea aplauzele furtunoase ale spectatorilor.

“- Dragii mei cititori, mă bucur că ați venit în număr atât de mare la întâlnirea cu Poezia. Așa cum Blaga spunea, în unul din eseurile sale, că: *“Poetul este un donator de sânge la spitalul cuvintelor”*, eu nu fac altceva decât să aduc lumină în conștiința mea care se comportă, de multe ori, ca și cum ar avea un tratat de alianță cu adversarii mei. În acest context eu am făcut din Poezie o armă, din succesul meu o înfrângere și din bucurie o suferință... Și acum dați-mi voie să vă citesc câteva poezii din volumul, de curând apărut, intitulat *“Germinația cuvântului de sub zăpadă”*.

Nu își mai aducea aminte ce poeme a citit, dar niciodată nu are să uite poezia *“Poetul”*, pe care a spus-o pe de rost și pe care acum o murmură cu buzele arse de frig în urechile câinelui:

Poetul

S-a întors poetul în satul natal
Cu toate păsările lui zburătoare
Același râu îi aduce la mal
Amintiri din clipe arzătoare.

S-a întors poetul pe strada copilăriei
Și e o altă adresă pe casa lui
Bronzul toamnei sună în frunza viei
Și galbenul scrisorilor a trecut în gutui.

...Ceața timpului, val după val,
peste nuci încet se lasă,
prin inimile oamenilor din satul natal
trece poetul, amintire, spre casă...

„- Domnule Călin Matei, vă mulțumim pentru faptul că ați răspuns la solicitarea noastră. Vă mulțumim în numele conducerii Bibliotecii din Zătrene și al cititorilor noștri. Vă rugăm să mai veniți în mijlocul nostru.

-Dacă mă invitați, am să vin cu mare plăcere.”

Ningea intens și cartoanele se înmuiaseră de tot. Mirosul de varză acră parcă dispăruse, sau se obișnuise de mai bine de doi ani cu el. Chiar îi plăcea. Îi aducea aminte de Mioara când îi gătea varză călită cu cârnații aduși de la țară, de la socri. „Ce vremuri! Toate sfintele sărbători le

petreceam acolo, în Zătrene, la socri. Dar..., toate s-au dus. Mioara, bibliotecara care m-a prezentat așa de frumos publicului, după doi ani de căsătorie, a plecat cu altul. Fără nici-o explicație. Socrii au murit și pe mine m-a luat valul...”

Se întoarse cu fața spre Patrocle și-l cuprinse cu brațele.

„Dăsam într-un vals amețitor pe parchetul bine lustruit într-o sală din București după ce am luat premiul Academiei. Totul se învârtea în jurul nostru ca într-un film tridimensional. Era alb peste tot, până și în visele noastreacompaniate de orchestră. Rochiile femeilor, costumele bărbaților, până și pantofii. Mioara mă strângea în brațe, zâmbind gânditoare. Era în jur numai alb precum în tablourile lui Bimbea, prietenul plecat de mult...”

Zăpada se așternuse peste toată comuna. Albul ștersese mizeria oamenilor. Ningea din belșug și plapuma albă acoperise pe cei doi.

Mihail GRĂMESCU

CASTANII

I-am remarcat din tramvai când plecasem la plimbare cu Adina.

- Uite, au înflorit castanii a doua oară!

Într-adevăr, pe lângă parcul Titan, în dreptul fostei piețe Sălăjean, actualmente Grigorescu, de vizavi de stația de metrou, câțiva castani, de pe marginea străzii, erau înfloriți în toamnă.

Ne-am plimbat apoi câteva ore și prin alte parcuri, dar nu mai erau înfloriți pe nicăieri altundeva pe unde am trecut.

Ce semn să fie asta? „De bine sau de rău?”

Ne-am întors acasă, am lut-o și pe mama cu noi să-i arătăm minunea, și aparatul de fotografiat să facem poze. Ne-am bucurat ca niște copii mari de cei 4-5 arbori înfloriți surprinzător la jumătatea lui septembrie. Erau superbi printre

ceilalți cu frunze ofilite roșii și fructe coapte. Flori printre uscături...

Și totuși, ce poate determina un arbore să înflorească a doua oară toamna, ca într-o nouă primăvară? Ce poate „păcăli” un arbore să-și deschidă mugurii în vara asta târzie și caldă? Doar soarele primăvărat și ploile din ultima vreme? Sau poate eclipsa... Și de ce numai aceștia 4-5, dintr-un întreg oraș?

Eram atât de veseli când ne-am întors acasă... Au organismele vegetale un simț anume al trecerii timpului? Sau o posibilitate de prognoză mai specială, care le spune că vor avea timp să mai fructifice încă o dată anul acesta, înainte ca zăpada iernii să se aștearnă? Sau altul e tâlcul înfloririi lor târzii?

Am văzut și trei nunți în ziua aceea. Am luat și o sticlă de vin să „sărbătorim evenimentul”. Acasă, de sub prag ne-a ieșit în întâmpinare un greier (sau o lăcustă mică) țopăind spre lift în al cărui hău a sărit când am încercat s-o atingem. Eram atât de bucuroși că nici n-am remarcat, la început, când la televizor, la emisiunile de știri, au anunțat că stația orbitală MIR a fost evacuată și va cădea până în aprilie viitor, că Franța a respins toată tranșa de ciuperci comestibile expediate de Bulgaria, în cadrul acordurilor economice existente, pe argumentul că au radioactivitatea crescută peste limitele oficial admise, probabil ca urmare a Cernobilului (de parcă nu au și bulgarii Cosloduiul lor) și că a fost cutremur în Turcia, că uraganul lovește America și, mai târziu, că armata națională sârbă a fost desființată de KFOR la Kosovo. Dar dacă e, totuși cum spun francezii, urmarea Cernobilului (cernobîl, înseamnă cică, în ucraineană, PELIN) („Și a căzut atunci o stea numită Pelin - Ioan Teologul- Apocalipsa”) atunci, dacă la Bulgari e crescută peste limitele admise, îți dai seama cum trebuie să fie la noi, care suntem cu vreo o mie de kilometri mai aproape de „sursă”!

- Auzi, tu ai văzut filmul *Ziua în care vin peștii*? o întreb pe Adina

- Nu, de ce?

Era o peliculă americană de prin anii '60. Tot cu o mare fiestă, ca a noastră, dar pe o insulă din Grecia. Toată lumea se bucura și minuna de un spectacol „feeric”: peștii, multicolori, năvăleau, în plină zi, din oceanul liniștit pe plajă. De fapt, un avion american

scăpase cu câteva zile în urmă un container cu deșeuri radioactive...

Ne-am zâmbit peste paharele de pe masă. Rândunelele dispar. Stelele se împuținează pe cer, ca în *Kalevala* de Lönnerrot...

- Oricum, nu are nicio importanță. Să ciocnim pentru această minunată zi de la Dumnezeu.

HORIA CRIOS

OH, VANITATE...

Imaginea vechiului meu prieten și mentor, preotul Sultana, luându-și adio de la mine în cea de-a treia zi după Sfintele Paști, mă va neodihni multe nopți! Horia Crios

— Oh, neant! Oh, muritorilor inconștienți de soarta voastră, v-ați gândit — cu o săptămână înainte — când părintele Sultana oficia slujba de Înviere în frumoasa biserică ridicată prin osârdia velitului boier Samurcaș în urma unui vis, că atât de repede ne va strânge în fața sicriului său? Oh, deșertăciune a deșertăciunilor! Iată ce-a mai rămas: doar vorbe prin care ne arătăm dezamăgirile și amărăciunea!

În persoana lui, în destinul său, deplâng toate nenorocirile, toate durerile, toate deziluziile oamenilor. Într-un caz unic — moartea părintelui Sultana — văd mai clar, mai pregnant, mai plastic moartea și neantul, finalul oricărei ființe... Aceasta mă face să spun, deși o știam dar o ignorasem, că sănătatea nu e decât o părere, viața un vis, funcția un accident, iar plăcerile vieții, nimic altceva decât jocuri primejdioase, căci pentru noi toate sunt deșertăciune, în afară de conștiința că va trebui, în final, să dăm seamă în fața lui Dumnezeu Creatorul, care nu se lasă impresionat nici de numele celui venit la judecata Sa, nici de funcțiile avute.

Imaginându-ne față în față: EL — Infinitul, Necuprinsul, Desăvârșitul, cu celălalt EL: mărunț, mărginit și trecător, pradă

microbilor, viermilor, muștelor, ne simțim copleșiți și, fără voce, îngroziți, strigăm: *O, mataiotes, mataioteton, ta panta mataiotes*, ca singura mărturisire din partea noastră, adresată Tatălui; dispreț pentru lucrurile umane atât de ușor trecătoare, atât de mici și lipsite de importanță. De aici, Logosul, care ne învață: *Teme-te de Dumnezeu, de ziua când va trebui să răspunzi pentru ce ai făcut în lume cât ai stat, cum te-ai comportat, ce parte ai oferit materiei trecătoare, cea supusă stricăciunii, și cât părții divine, cea existentă în fiecare dintre noi și care, așa cum zice cuvântul sfânt al Bibliei, este alcătuită după chipul și asemănarea Unicului.*

Așadar află că Domnul va judeca tot ce-am făcut bine, tot ce-am făcut rău. Părintele Sultana, cunoscut și ca Sfântul de 100 de ani, asupra lucrurilor acestea ne îndemna să medităm cât a fost în lume cu noi. Să reflectăm la înțeleptele sale îndemnuri acum, când în fața noastră se află un pământean ca și noi, pentru care o ușă, anume a lumii acesteia, se închide și în fața căruia, o altă ușă se deschide: ușa spre judecare, spre apreciere... Ocazie pentru noi să vedem ceea ce moartea i-a luat și ce i-a dat în schimb.

Oceanul nemărginirii, care-i această lume, ne poartă pe valurile sale; pe unii mai bine, pe alții mai rău, azvârlindu-ne pe țărături total necunoscute. Acolo, gloria, desfătările, satisfacțiile, devin doar biete zdrențe. Gândindu-te că pleci mai gol decât ai venit în lume, ce pline de învățătură îți apar iarăși cuvintele: *Oh, deșertăciune a deșertăciunilor, toate sunt deșertăciune!*

Și unde sunt oare împărații, miniștrii, puternici ai zilei, bogații? Dar credinciosul, bolnavul, ereticul, gânditorul?

Acel pe care pământul părea că nu-l va putea cuprinde, iată, încapă foarte bine între patru scânduri... *Quia cinusia est pulvis summus.*

Nicolette ORGHIDAN

PIZZICATO

Îl cunoșteam demult, din anii când, coleg de bancă fiindu-mi, mă mai necăjea cu câte o frază, un răspuns răzleț, aiurea, acolo, așa, pentru

„diversitate” spunea el, să mai înlăturăm ba monotonia, ba teama de unele ore de curs, care, de ce să n-o recunoaștem, nu ne prea făceau plăcere atunci. Învățam că „n-aveam notă”, nu pentru că ne-ar fi atras în mod deosebit obiectul respectiv, învățam pentru că programa o cerea, iar noi eram într-o competiție serioasă. Mai în fiecare an deschideam concursul și nu era pe ochi frumoși, și nu era pe „o zi tu, o zi eu”, era pe ceea ce acumula fiecare în lunile de școală, din notițe, căutări prin biblioteci...

Drumurile multora dintre noi, însă se despart, vine un timp când parcă vârsta nu mai contează, când te simți paraleu, când ziua are valoare de „cap”, iar noaptea de „pajură”, când imaginația lucrează continuu, iar inima încearcă să țină pasul cu ideea. Încerci să faci ce știi mai bine, încerci să dai valoare vieții tale și a altora, fără a simți că, totuși, pe lângă tine viața trece.

Ea e în continuă mișcare, dar tu? Tu, ca individ, cum simți că ești: într-un dans cu fata asta minunată care se numește viață, ori de cele mai multe ori te miști în sens invers? Unii mai zâmbesc, alții-ți mai acordă circumstanțe atenuante, dar tot nu prea-ți dau crezare: te „miști” altfel decât ei, gândești, analizezi situații complicate diferit de cum o fac ei, dar acela este sensul ales de tine, acela este drumul tău; restul, doar viața modelează.

Îl întâlnisem după ani și ani; de când terminasem gimnaziul, abia dacă-l mai văzusem de vreo două ori, unii spuneau c-ar fi plecat din țară, dar iată că-n acea zi de septembrie, drumurile ni s-au întâlnit. Era ușor precipitat, zâmbea mereu, îmi strângea ușor mâna și, luându-mă pe după umeri mă condusesese-n parcul din apropiere.

—Ce mai faci, Mihai, care mai este viața ta, nu te-am văzut de-o veșnicie? — Îi spusese

—Cum mă știi, bătrâne, încerc să mă reinventez, să mă adaptez, să mă...și să mă...și iar să mă..

Ne așezasem pe o bancă și, dintr-una-ntr-alta începusem să depănăm amintiri, apoi, așa, dintr-o dată, brusc îmi spuse:

—Știi, Andrei, am înfiat un bătrân!

Am rămas perplex; eram obișnuit cu ieșirile lui „spontane”, cu ideile sale trăsnite, dar asta chiar că le-ntrecea pe toate.

—Un copil, vrei să spui — l-am corectat eu. Vrei să-mi spui probabil că ai înfiat un copil.

—Nu, nu, copilul l-am înfiat acum vreo trei ani; de ceva timp am înfiat un...bătrân. Poate că nu

acesta-i termenul cel mai potrivit, poate că această acțiune a mea s-o fi numind altfel, tu spune-i cum vrei, eu îi spun așa cum simt eu c-am făcut-o: am înfiat un bătrân. Știu cum se iau și se dau bătrânii în întreținere, știu câte au unii de pătimit, poate că-și plătesc o credință oarbă într-un semen al său, dar eu așa am crezut de cuviință să fac. Nu știu dacă mă-nțelegi sau mă poate înțelege cineva, dar simt că altfel viața n-are rost: trebuie să ai pe cineva înaintea ta, trebuie să ai pe cineva după tine. Crede-mă, nu văd altfel rostul vieții, iar tu, tu ca om ești parcă ne-nceput și-ai rămâne parcă neterminat.

Povestea lui mă fascina, credeam că-i o simplă joacă a imaginației sale; de copil nu-l întrecea nimeni în „bogăția” ideilor și farmecul cuvintelor, dar prietenul meu chiar vorbea sincer și asta nu mai era o poveste, era chiar viață, viață pură pe care, ciudat, unii o ignoră.

–Nu știu ce mă atrăsese la el, atunci îl vedeam pentru prima dată, când, într-o zi, mi-am însoțit un vecin la căminul de bătrâni din oraș. Avea de terminat acolo o lucrare și mă rugase să-l însoțesc. Crede-mă, nu știu cum și de ce m-a atras privirea aceea, un amestec bizar de blândețe și resemnare, o privire pe care încercam s-o descifrez într-un fel anume, să-i dau velențe reale. Simțeam că mă atrage, simțeam ceva anume la el, cu toate că-mi dădeam seama că nu-l cunosc, eram sigur că nu-l mai văzusem vreodată. Aproape o săptămână n-am mai fost bun de nimic, mai ales când, cineva din personalul căminului îmi șoptise așa, tainic, unele aspecte din viața acestui bărbat.

Tu-ți dai seama, Andrei, o parte din copilărie și-a trăit-o într-un cămin de copii, nimeni nu știa dacă fusese orfan sau abandonat, iar acum, la vârsta senectuții, viața-i mai dăduse o palmă: avea să-și petreacă tot restul zilelor iar într-un cămin. Nu știa nimeni de-acolo dacă a avut vreodată o familie, era așa...ca și cum singura soră, mamă ori iubită i-a fost singurătatea. Ți-am spus, mă fascinasă cu privirea, cu vocea lui, cu felul său de-a fi ; îl luasem la noi acasă de câteva ori pe lună, ba un Crăciun, ba un Paște, Anul Nou îl petrecusem tot în familie, apoi într-o zi m-am hotărât: nu l-am mai dus înapoi. Da, vezi de ce ți-am spus mai în glumă, mai în serios, că am adoptat un bătrân? Au urmat apoi etape de loc ușoare, nu-ți mai spun câte vizite inopinate la domiciliu, declarații peste declarații, dar crede-

mă, eram hotărât. Acum el este în familia noastră de mai bine de doi ani și, crede-mă, parcă ar fi de-o veșnicie. Simplu: eu am acasă un bunic; este bunicul lui Sergiu, al meu, al tuturor din familie.

A....Uite că vine Sergiu. Ce faceți, flăcăi, v-ați săturat de leagăne?

Băiețelul alerga trăgând după el un bărbat ușor adus de spate, cu părul alb, cu o barbă mare dar atât de frumos îngrijită...

I-am întins mâna și l-am privit, i-am simțit degetele lungi, i-am văzut zâmbetul larg, i-am auzit vocea și-am tresărit. O...nu...nu se poate! Cât de mică e lumea! Da... Cum să nu-mi dau seama? E chiar vocea lui, e vocea acea care ne mai tachina la cursuri când, cu o bătaie ușoară pe umeri ne spunea: „Hai, prietene, hai că nu-i greu, ia mai încearcă. Te-mpotmoliși tocmai acum, la sfârșit?”

Cum de nu l-a recunoscut Mihai? Nu, nu-i voi spune, dar cum de nu l-a recunoscut? E drept, se schimbă foarte mult, nu mai era bărbatul voinic, înalt, cu barba neagră, frumos îngrijită, cu zâmbetul care-i lumina mai tot timpul chipul. Nu mai era omul care mă-nvățase să-l înțeleg pe Blaga, să-l recit și să-l iubesc pe Eminescu, să-l descifrez și să-l „citesc” în culori pe Tonitza. Fusesse omul cu care colindasem pe munți, în excursii, omul care ne vorbise atât de frumos despre un deal și ne rugase să ascultăm muzica dintr-o vale...

Odată, îmi arătase cum să fac un aranjament ikebana, iar eu încurajat, începusem să scriu chiar și câteva haiku-uri. Unele sunau cam așa:

Cireș și lotus
Eu ikebana și stea
Pământ, aer și foc.

Noapte, vis și stea
Tu, cer și nor și lună
Eu zi și soare.

Doamne, cine ar fi crezut că-l voi revedea după zeci de ani, cine ar fi crezut că-ntr-o viață, un om poate avea în jur atâția copii, dar oricând se poate-ntoarce la ziua dintâi când un cămin i-a fost sprijin în copilărie, când un cămin i-ar fi fost toiaș al bătrâneților? Nu mi-am putut stăpâni lacrimile, i-am întins mâna d-nului profesor Simion, l-am îmbrățișat cu putere pe Mihai de parcă în degete mi se adunase întreaga

recunoștință pentru gestul făcut. Doream să-i mulțumesc, dar un nod îmi sugruma vocea, l-am strâns cu putere la piept mulțumindu-i în felul acesta pentru băiat, pentru bunic.

De când ne naștem suntem în mâinile vieții ca niște instrumente muzicale pe care ea, viața le atinge așa cum dorește, uneori cu un arcuș nevăzut, alteori simplu în pizzicato, scoțând cele mai sensibile sunete. Inima le aude, tresare, trimite bujori obrazilor, uneori lacrimi ochilor; când cântă viața, uneori cântă și omul o dată cu ea, alteori, cântecul ei nu sună, lovește. Sau mai simplu ciupește: așa, în pizzicato, ciupește pe rând coardele sensibile ale sufletului apoi le „ascultă” cum sună, le mai ajustează pe ici pe colo, ba uneori mai schimbă ritmul și iată că măiastrul interpret a reușit un veritabil staccato. Sacadat, sau lin, ciupind corzile sau mângâindu-le cu arcușul, viața poate da clasă multor interpreți consacrați. Portativul acesta pe care toți ne mișcăm în stil propriu, se numește simplu destin, iar el, uneori mai are pe ici pe colo note false. Viața însă le descoperă și în stilu-i caracteristic arată fața oglinzii. Depinde mult de individ dacă are tăria să-și descopere greșelile, sau, din contră, dacă înțelege că nu e și niciodată nu va exista singur pe pământ. Așa, ca un dicton, „ajută-mă să te ajut” trebuie să fie fraza rostită de fiecare dimineața la trezire.

Nu știu de ce, dar întâlnirea aceasta cu Mihai mi-a amintit o întâmplare surprinsă de mine în urmă cu ceva timp, într-un mare magazin din oraș. Era sâmbăta dinaintea Paștelui, furnicar de lume, care mai de care mai grăbit ori îngândurat, care mai de care împingându-și căruciorul, punând în el vrute și nevrute, lucruri pe care, probabil acasă nu le-ar mai fi găsit utilitatea. Mă amestec, mă pierd prin mulțime, trec rapid printre rafturi și ajung în sfârșit la casa de marcat. Nu dau, n-am dat niciodată prea mare atenție celor care se află în fața mea, dar totuși ceva, cineva mi-a atras atenția: o bătrânică îmbrăcată curat și decent, poate prea decent pentru zilele noastre, când unii fac risipă de „textile” și încălțări de prost gust, aflată la rând cu câteva persoane în fața mea nu avea coș de cumpărături; doar o traistă mică ușor decolorată din care începuse să scoată și să așeze pe bandă câteva cumpărături: o pungă din plastic în care se aflau trei banane, o pungă cu două mandarine, o pungă cu trei-patru mere, patru-cinci morcovi în altă pungă, două chifle, un

borcan cu iaurt și...cam atât. Am privit-o puțin mirat, începuse să-și numere banii, se uita atent pe pungi, aduna prețurile, număra iarăși banii, întorcea pungile și iar aduna prețurile, iar își număra banii...Mi-am amintit fugar c-o zărisem printre rafturi luând câte un măr, răsucindu-l puțin, privindu-l, apoi așezându-l la loc, jucându-se parcă așa, de câteva ori, mutându-l dintr-o mână într-alta. Mi s-a părut ciudată, sau mai bine spus nehotărâtă, așa ca acum când o vedeam că-și întoarce pe toate fețele pungile, adună, numără banii, îi bagă înapoi în portofel ba îi scoate, ba...

M-am scuturat puțin, nu știu de ce am vrut să strig, dar un nod în gât îmi bloca nu numai puțința de a scoate vreun sunet, dar și respirația. La rând, în fața bătrânei era un bărbat de vreo patruzeci de ani cu un coș doldora de produse alimentare, pe care, iată, casiera deja i le marca. Spuse încet, aplecându-se spre ea:

–Vă rog, și pungile acelea care vin după mine să fie trecute tot pe acest bon.

Semnul de marcat dintre cumpărături dispăruse, banda mergea înainte, pungile bătrânei ajunseseră alături de cumpărăturile lui, evaluate, marcate.

–Astea sunt ale mele, spuse bătrâna speriată, cu ochii ușor măriți.

–Da, știu, dar le marcăm pe același bon, îi spuse bărbatul.

Plăti totul cu un card de cumpărături, încercând s-o determine pe bătrână să-și bage banii înapoi în portofel și plecă din fața casei de marcat. Femeia nelămurită se ținea după el, spunându-i ceva, încercând să-și deschidă iar portofelul. O prinse însă protector după umeri și se opri cu ea în fața raionului cu mezeluri. Se aplecase spre ea, îi spunea ceva la ureche, eu fascinat de ceea ce vedeam mă oprisem cu coșul meu, undeva într-un loc mai ferit, continuând să-i urmăresc. Bărbatul îi tot spunea ceva, ea tot mai nelămurită, se apropiase în cele din urmă de vitrina frigorifică și, timid, îi arată un produs. Bărbatul ceru vânzătoarei, ea îi cântări, dar, stupoare: bătrâna „nu și nu, că-i prea mult...doar câteva felii, acolo că-i singură și n-are cine să mănânce atâta”. Bărbatul luă pachetul și i-l puse în traistă, îndemnând-o să-și mai aleagă ceva. Repetă gestul de vreo trei-patru ori, apoi îi așază meticulos în traista bătrânei și pachetele care fuseseră pe banda de cumpărături, spunându-i ceva la ureche, apoi cu un zâmbet ușor, se depărtă de ea.

Rămăsese uluită, săraca, ușor năucită, trăistuța ei

mică devenise neîncăpătoare abia reușind s-o țină în mână. Privea lung după bărbatul care-i umpluse nu numai sacoașă, dar și masa și ziua de Paște. L-am urmărit și eu cu privirea, l-am văzut ajungând în dreptul unui autoturism, și deschizând portbagajul își rânduie liniștit cumpărăturile. Cine ești, tu bărbate, oare cum te cheamă pe tine, adevăratule OM? Nu mai văzusem vreodată așa ceva, mă răscolise mult în acea zi. Priveam bătrânica : ieșise din magazin și, cu pași mărunți, cu umerii ușor aplecați încerca să-și țină tot mai aproape de ea traista aceea ușor decolorată, în care, pentru ea, se afla o adevărată comoară. Fusesse sâmbăta dinaintea Paștelui, într-un hipermarket din T, fusesse sâmbăta când creștinii se gândesc la cei duși, fusesse sâmbăta când unii mai împart și bucurii.

Nu știu de ce, privindu-l pe Mihai l-am asemuit cu acel străin care schimbuse o zi din viața unui semen de-al său; și Mihai schimbuse viața profesorului nostru, schimbuse și viața celui băiat neastâmpărat și plin de viață, pe Mihai îl schimbuse însăși viața. Ea, viața, cântă pe multe corzi, viața mai cântă, uneori în stilul-i caracteristic, mai ciupind puțin destinul, mai schimbând ritmul, dar niciodată, melodia ei nu sună fals. Viața lasă uneori pauze între note, dar numai așa, pentru a face mai antrenantă melodia, o ia și o repetă de câteva ori până când, el, omul, înțelege că uneori și un cântec poate schimba un destin. Da, viața poate cel mai perfect interpret care poate cânta doar cu degetele-i nevăzute, cu sau fără arcuș, cu sau fără portativ, dar care cere ca instrumentul să-i fie mereu acordat. Pentru că, de ce să n-o recunoaștem, în mâinile vieții, omul este într-adevăr un instrument muzical.

Angela BURTEA

Pățania lui Mihai

Nu trecu bine de ora prânzului, că-n parcul din spatele blocului își făcu apariția Mihai, care avea într-o mână două palete de badminton și-n cealaltă o minge. Se opri la locul de joacă, privi cu atenție în jurul său, apoi se așeză pe-o bancă, în așteptarea altui copil, care n-avea altceva mai bun de făcut, la ora aceea, decât să se joace. Ca să nu se plictisească, începu să bată

mingea, lovind-o cu putere de gardul grădiniței, aflată în imediata vecinătate, spunându-și: *Nu-i așa de rău nici singur, tot locul e al meu și fac ce vreau!* Dar bucuria nu ținu mult căci, pe poartă, apărură femeia de serviciu, ținând în mână o mătură cu o coadă lungă... cât o zi de post.

-Măi băiete, alt loc de joacă n-ai găsit? zise aceasta plină de nervi, fluturând în aer coada măturii.

-Păi... nu e aici locul de joacă? răspunse Mihai.

-O fi, dar gardul acesta nu e poartă de fotbal, și-apoi... tu te-ai uitat la ceas, ce oră este? Ce-ar trebui să faci un copil după ce vine de la școală, să bată mingea? continuă femeia la fel de îndârjită.

-Eu chiar nu mai înțeleg nimic, răspunse băiatul nedumerit, tableta să n-o folosesc că-mi stric ochii, telefonul nu-i pentru copii, televizorul... cu restricție, joaca în aer liber... interzisă, dar ce să fac să fie bine?

-Să te odihnești, asta trebuie să faci la ora asta, creierul tău are nevoie de odihnă! Și-apoi... lecții pentru mâine n-ai de făcut, când te apuci de ele, la noapte, când ești rupt de oboseală? zise îngrijitoarea.

-Ia mai lasă-mă în pace cu predica asta, dumneata n-ai fost copil sau te-ai născut mare dintr-odată ca să-mi faci mie, acum, morală?

Toată lumea se pricepe la copii, domnule!

Uite că n-am să plec, sunt pe locul de joacă și vreau să respir aer curat, spuse băiatul mai hotărât ca niciodată, apoi luă o paletă de badminton și-un fluturaș, încercând să improvizeze ceva, pentru a omorî timpul.

Femeia plecă în cele din urmă, trântind poarta cu năduf și bombănind întruna: *Copii fără căpătâi! Bine nu ne mai facem, am luat-o razna cu toții!*

Văzând că parcul rămâne tot gol, Mihai, dând semne de plictiseală, se așeză pe bancă, paletele alături, iar mingea la picioarele lui. Aștepta!

Ca un făcut, de parcă cineva i-ar fi auzit ruga, din dreapta sa, pe alee, venea un băiat mai mare, să fi avut vreo 12 ani, care trăgea după el un cățel drăgălaș, alb ca spuma laptelui, cu părul creț și ochi ageri.

-Bună, prietene, zise acesta, singur, n-ai niciun tovarăș de joacă? -Salut, așteptam un coleg, dar văd că n-a apărut, răspunse Mihai cu ochii ținți spre cățel. Ce frumos este, îmi dai voie

să mă joc puțin cu el? Și mie mi-a promis tata că-mi va cumpăra unul, dar... se pare că mă cam duce cu vorba, zice că-s prea mic, că odată cumpărat trebuie să am și grijă de el. Așa e?

-Așa-i, așa-i! răspunse noul venit, care se tot mișca neliniștit. Dar câți ani ai?

-Opt ani, de-abia am intrat în clasa întâi! Zici că-mi dai și mie puțin câțelul? insistă Mihai.

-Cum să nu, pot eu să te refuz? Ia-l, joacă-te, plimbă-l dacă vrei, eu dau câteva pase cu mingea ta, nu te superi, da?

De bucurie, Mihai nici n-auzi ce-i mai spusese băiatul, că se și repezi la câțel, îl luă în brațe, îl ridică în două lăbuțe, dansă cu el, apoi se îndepărtă câțiva pași, după care se așează din nou pe bancă.

-Bună minge ai, zise noul prieten, a costat ceva, nu?

-Am primit-o în dar de la unchiul meu, din Spania mi-a cumpărat-o, îți place?

Și n-apucă să audă răspunsul, căci flăcăul lovi cu putere mingea, iar această se făcu nevăzută.

-Ce-ai făcut, unde s-a dus? întrebă Mihai cu ochii în lacrimi, după care uită de câțel, de palete nici nu mai vorbim, și alergă spre locul în care a zburat mingea.

Dădu Mihai roată ce dădu, dar mingea pace s-o găsească, apoi zări un alt băiat, la fel de mare ca și primul, care fugea de mânca pământul cu mingea la subraț. Descumpănit, se-ntoarse la bancă, amintindu-și de palete.

Ia-le de unde nu-s!

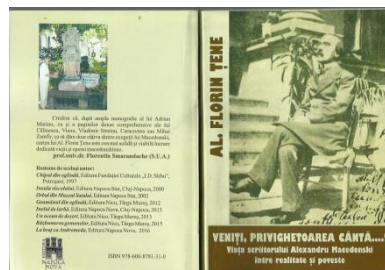
Cât despre câțel și băiatul de 12 ani, nici vorbă, parcă intraseră în pământ. Lacrimile i se înnodau în barbă, iar gândurile se încurcau în mintea sa mai ceva ca firele de ață, căci avea de dat socoteală acasă pentru toată pierderea, dar și pentru nerespectarea programului stabilit dimpreună cu părinții săi, chiar în prima zi de școală.

Cine-o face ca mine, ca mine să pățească, zise băiatul, plecând spre casă tânguindu-se!

Ce s-a întâmplat seara, după ce s-au întors părinții de la serviciu, nu vreau să știți. Așa a aflat Mihai că cei doi băieți, cel cu câțelul și cel care a fugit cu mingea, fuseseră vorbiți, formau o echipă în a-i păcăli pe cei mici, naivi și neascultători, iar el fusese o pradă ușoară, ademenit fiind de frumusețea câinelui, furat și acesta de la un alt copil.

Cronici literare, recenzii, comentarii

Florentin SMARANDACHE: Al. Florin Țene între realitățile și poveștile vieții lui Alexandru Macedonski

Contradictoriu și controversat, răzvrătit și intolerant, turbulent și complexat, egocentrist și egoist, invidios și conflictual, pripit și tranșant, insolit și dificil, cu o operă în care platitudinile coexistă cu scilipirile geniale, ca în paradoxism, Alexandru Macedonski este - indiferent din ce parte și perspectivă ar fi abordat - o personalitate fascinantă

1. Opera sa literară, fi e că este vorba despre poezie, proză sau teatru, articolele sale de critică sau programatice, pamfl etele și analizele sociale și politice etc. pun în relief un artist pentru care Arta este Rațiunea supremă a existenței, cea care dă sens și culoare existenței, iar, în speță, poetul, îngerul care aduce divinitatea în lume, pe care o înfrumusețează și înobilează, armonizând-o.

2. Vezi Al. Florin Țene, *Venii, privighetoarea cântă...! Viața scriitorului Alexandru Macedonski între realitate și poveste*, Cluj-Napoca, Ed. Nova, 2017.

Până a ajunge la această imagine, poetul "Noptilor", al "Rondelurilor", al "Cărții de Aur" etc. își construiește un arbore genealogic care să-i dea strălucire și prestanță. Într-adevăr, mama sa, Maria Macedonski, își avea originea „într-o veche și strălucită familie de peste Olt”, însă ascendența dinspre tată este totalmente fabulată: „Prin tată, neîntrecutul poet coboară dintr-o familie polonă care a domnit în Lituania și care își găsește originea din familia princiară din Biberstein, una dintre cele mai puternice de pe Rhin”. În realitate, strămoșii poetului veniseră din sudul Dunării, pe la 1806.

Bunicul poetului, Dimitrie, luase parte la mișcarea lui Tudor Vladimirescu și va fi, mai

târziu, în 1841, condamnat în legătură cu conspirația lui Mică Filipescu. Tatăl, Alexandru, ajuns general și ministru de război în Țara Românească, a fost, în 1859, favorabil lui Al. I. Cuza, cu care va intra în conflict la scurt timp, pensionat de guvern (1863) și reintegrat (1869).

Detaliile, în aceste cazuri, sunt relevante pentru unele trăsături de caracter ale poetului, pentru atitudinile sale războinice și turbulente.

La fel, cu o fantezie dezinvoltă și candoare, poetul va imagina un ciclu de studii nesuținut de nici un document: "Cam la 14 ani (...) părăsi clasa a V-a a liceului din Craiova și plecă în străinătate pentru a-și depune bacalaureatul la Geneva", apoi "studie în Viena, în Geneva, la Universitatea din Pisa și Neapol...".

În realitate, tânărul Macedonski absolvă, în 1869, patru clase de liceu, potrivit certifi catului eliberat de directorul liceului din Craiova, G. M. Fontanin. Anul următor pleacă, într-adevăr, în străinătate, la Viena, și călătorește în Italia, prin orașele amintite mai sus, unde, probabil, va fi audiat ceva cursuri, dar nu există niciieri vreo mențiune în acest sens.

Cert este că, în 1871, se întoarce la Facultatea de Litere din București, dar nici în acest caz nu avem date că ar fi frecventat cursurile sau că ar fi susținut examenele.

Dacă, în ceea ce privește studiile, tânărul Macedonski rămâne în domeniul incertitudinii, deși fabulează frumos, atitudinea sa antidinastică se manifestă din plin. După satira "10 Mai", atacurile sale asupra dinastiei nou instaurate se întesc, mai ales, în ziarul politic "Oltul", atât în poezie, cât și în publicistică. Din 1873, este urmărit de autorități, iar în 1875 este cercetat pentru câteva luni, ceea ce va produce o vie agitație în lumea politică și literară a vremii. Achitarea sa către tribunal este primită cu manifestații de simpatie.

Această revoltă și turbulență împotriva dinastiei și guvernanților, a politicienilor, mai limpede, îl va urmări întreaga viață, fapt care îi va provoca mari probleme și difi cultăți de toate felurile, deși, în 1880, este decorat cu medalia "Bene Merenti", clasa I. Acestora li se va adăuga și atitudinea sa literară.

După debutul în ziarul „Telegraful român” din Sibiu (1870) și cu volumul „Prima Verba” (1872), poetul se vrea îndrumător de școală și înfi

ințează un obscur cenacul „Junimea”, care, cu tot zgomotul pe care încearcă să-l facă, trece aproape neobservat. Doar revista „Luceafărul” (1880-1919) iese din „devălmășie”, de numele ei fi ind legat primul val al simoliștilor.

Dar, mereu necugetat, de un egocentrism maladiu, după o lectură în cenacul *Junimii* și relații protocolare cu Titu Maiorescu, Macedonski îl atacă vehement, ca și pe Alecsandri, de altfel, pentru că a acceptat premiul Academiei (1882).

Însă, cea mai crudă nedreptate i se face iconoclastului poet după apariția epigramei împotriva lui Eminescu (1883), pe care - și înainte, și după - îl va cataloga „un oarecare Eminescu”, „desființându-i poezia” ori de câte ori va avea ocazia. Reacția publică a fost violentă. Până și colaboratorii și prietenii îl părăsesc, iar opera sa va fi trecută multe decenii într-un con de

umbră nemeritat.

Trist e că talentatul poet nu se va opri aici, ci va continua cu atacuri și violențe verbale „campania” împotriva unor Caragiale, Coșbuc, Goga, Vlahuță, Șt. O. Iosif etc.

Și, totuși, deși pus la zid într-un pamflet („Zaherlina în continuare”), Ovid Densusianu îl propune membru al Academiei (1918).

Bătrân și bolnav, Macedonski rămâne, însă, același spirit agitat, acuzând în stânga și-n dreapta, disculpându-se uneori, dar, cel mai adesea, preamărindu-se și exagerându-și valoarea literară.

De altfel, mai ales după 1910, poetul încearcă intrarea în literatură europeană, plecând la Paris și scriind versuri, proză și teatru în limba franceză, cultivând, așadar, relații cu scriitori și reviste din Paris, traducându-i sau elogiindu-i fără discernământ, așa cum o făcea și cu sine și opera sa, în orice împrejurare.

Acestea sunt doar câteva dintre fațetele personalității macedonskiene, desprinse din viața și activitatea poetului. Ele sunt, însă, infinit mai numeroase, la fel de antitetice și spectaculoase, ușor depistabile, atunci când nu sunt expres explicite, în „Veniți, privighetoarea cântă...”, cartea dedicată de dl. Al. Florin Țene acestui poet atât de greu de prins într-o formulă.

Desigur, cercetătorul-biograf încearcă să atenueze asperitățile și manifestațiile turbulente ale autorului „Noptii de Decembrie”, punând în

lumină o dimensiune biografi că și literară unică, în care viața și opera se întrepătrund, se intercondiționează și se completează, creionând, într-adevăr, profi lul celui mai important „opozant” al lui Eminescu în epocă, precum și a celui dintâi simbolist și teoretician al simbolismului românesc.

Credem că, după ampla monografi e al lui Adrian Marino, ca și a paginilor dense și comprehensive ale lui Călinescu, Vianu, Vladimir Streinu, Caracostea sau Mihai Zamfir, ca să cităm doar câțiva dintre exegeții lui Macedonski, cartea lui Al. Florin Țene este cea mai solidă și viabilă lucrare dedicată vieții și operei macedonskiene.

Chiar dacă autorul și-a propus - pentru facilitarea lecturii și o mai ușoară și directă apropiere de om și operă - să realizeze o *monografie romanțată*, 2 un roman de tip lovinescian, „Veniți, privighetoarea cântă...” este o veritabilă *relansare* a poetului „Noptilor” în spațiul public, un excurs, deopotrivă sentimental și critic, în universul atât de contradictoriu și controversat al celui care a putut spune despre Poetul Nepereche: „...nici un vers semnat de Eminescu nu e al acestui poet”.

În configurarea lucrării sale, dl. Al. Florin Țene a parcurs întreaga operă macedonskiană, selectând - din articole, proze, poezie, dramaturgie - cele mai importante și relevante momente, aspecte, atitudini etc. biografi ce și memorialistice, impunând un paralelism subtil între izolarea socială, damnarea și mizeria morală la care a fost supus omul Macedonski și înălțarea spre artă a creației sale.

Biograful vădește, de asemenea, un spirit critic lucid, dar și o înțelegere superioară a condiției și talentului subiectului său. Este, indiscutabil, mai mult decât meritorie aventura biografului în viața socială și politică a epocii, în istoria - mai ales artistică - a marilor orașe pe care Macedonski le-a vizitat, încercând să și le apropie, ca și bogăția de date și nume vehiculate în demersul său.

Desigur, există și fapte, lucruri și personaje inventate de biograf, dar acestea sunt inerente într-o *biografie romanțată* ca a d-lui Al. Florin Țene, el însuși un scriitor complex și nuanțat.

Am putea spune, împreună cu Adrian Marino, că Macedonski creează, în plan spiritual și social, un stil, „o tipologie morală, făcută din miraj și himeră lucidă, voluptatea mistifi cării și totodată a demistifi cării, trăită alternativ ca o damnare,

dar și cu profundă satisfacție ideală”, creionare a personalității macedonskiene pe care și dl. Al. Florin Țene o realizează la parametrii cei mai înalți — cu o bună doză de iubire și devoțiune, documentat și echilibrat, perfect racordat la scopul propus: acela de a-l înfățișa pe inadaptabilul Macedonski prin propria aserțiune:

„Poeților nu li se poate pretinde să trăiască sufl etește în viața reală. Este de ajuns că sunt, ca oameni, victimele ei”.

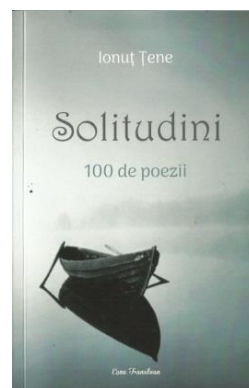
2. Al. Florin Țene a mai publicat un roman de gen, *La braț cu Andromeda. Viața scriitorului Gib I. Mihăescu între realitate și poveste* (2016), **Înoarcere din cruciadă**, viața lui Radu Gyr între realitate și poveste, 2020, Ce greu a fost în noaptea asta-viața poetului Traian Dorz între realitate și poveste, Editura Casa Cărții de Știință, 2021, și promite să nu se oprească odată cu publicarea acestor monografii..

3. În „Forța morală”, an II, nr. 10, 6 ianuarie 1902.

4. În *Viața lui Alexandru Macedonski*, de Adrian Marino, Editura pentru Literatură, București, 1966.

Galina MARTEA

Poetul Ionuț Țene la maturitatea artei scriitoricești

Cu o impunătoare carte de vizită, scriitorul Ionuț Țene de această dată se prezintă în fața cititorului cu un nou volum de versuri „*Solitudini*”, cu un subtitlu „*100 de poezii*”, apărut la Editura Ecoului Transilvan, Cluj-Napoca, 2021, pagini 131, prefată realizată de Constantin Cubleşan (scriitor, critic și istoric literar, prozator, dramaturg, poet). Foarte activ în producerea de valori culturale și estetice, cu

prioritate prin punerea în lumină a producției literare de diverse genuri – poezie, proză, eseu, publicistică, știința istoriei –, în ansamblu, Ionuț Țene își exprimă mesajul artistic prin imagini expresive, pline de sens, pline de farmec scriitoricesc ce emană numai încântare și frumusețe autentică. Scriitorul și istoricul clujean, născut la 23 februarie 1972, în orașul Drăgășani, județul Vâlcea, de-a lungul timpului a adunat în palmaresul său literar și științific lucrări de mare valoare, care s-au remarcat prin conținuturi calitative și inovative, având esență de fond în cultura națională română. Astfel vorbind, în literatura română este prezent un scriitor matur care demonstrează aptitudini reale în arta scrisului, climatul intelectual fiind format din studii universitare (Facultatea de Istorie a Universității Babeș-Bolyai, licențiat în 1995), studii de masterat (Master în Istoria Contemporană și Relații Internaționale, aceeași universitate, 1996), studii de masterat cu dublă specializare (Master în Dreptul Muncii, Universitatea Bogdan Vodă, Cluj-Napoca, 2010), studii de doctorat (Doctor în Istorie, Universitatea Babeș-Bolyai, 2008), precum și multe alte calificări în diverse domenii sociale.

Pe lângă activitatea științifică, cu precădere în domeniul istoriei, Ionuț Țene este un minunat și talentat scriitor și în domeniul literaturii, acumulând în realizările sale mai mult de 20 de volume de versuri, eseuri, publicistică, aprecieri critice: „Bal ca-n iad” (versuri, 1993), „Roși de lună” (versuri, 1997), „De izvoare” (versuri, 1999), „Manifestații studențești anticomuniste la Cluj în 1946” (istorie, 1999), „Suflet dac” (versuri, 2001), „Reflecții critice despre o Teologie a Istoriei” (istorie, 2001), „Capitala în Ardeal” (eseuri, 2002), „Cronici de istorie românească” (eseu istoric, 2003), „Poezia noastră cea de toate zilele” (critică literară, 2004), „Viața mea, clipele” (versuri, 2007), „Clujul Universitar, 1944 – 1948” (2008), „Biografii Universitare Clujene. Mărturii orale” (2013), „Contra Curentului” (2015), „Valeriu Gafencu. O biografie teologică a Sfântului Închisorilor” (2016), „Ridurile pietrei” (2018), „Solitudini” (versuri, 2021), altele. Ca urmare, despre creația literară a domnului Ionuț Țene au scris și s-au pronunțat mulți critici literari și personalități eminente din cultura română, unul dintre ei fiind scriitorul și criticul Ion Cristofor care spune:

„*Ionuț Țene este un apostol al poeziei postdecembriste*”. Deci, în circuitul public românesc sunt prezente lucrări remarcabile în versuri, proză, eseistică, critică literară, iar autorul acestora fiind Ionuț Țene - poet, eseist, publicist, prozator, critic literar, istoric și, nu în ultimul rând, inspector superior în cadrul Serviciului Învățământ, Cultură, Culte al Primăriei municipiului Cluj-Napoca; director editorial, NapocaNews.ro; redactor-colaborator Jurnalul Românesc din Viena; președintele Fundației Culturale Sarmisegetuza din anul 1997; membru fondator al Ligii Scriitorilor din România, 2006; etc.

Referindu-ne la volumul de față „*Solitudini*” – 100 de poezii” vom scoate în evidență faptul că avem de-a face cu un scriitor-poet de o mare sensibilitate – intensitatea afectivă, emotivitatea și multe alte însușiri de excepție specifice autorului se perindă prin capacitatea expresivă în a transmite și a provoca intens emoția artistică sau, mai bine zis, receptivitatea literar-artistică. Este ceva uimitor în acest sens, respectiva abordare văzându-se prin „*În ziua de azi oamenii nu se mai văd/ Și nu se ating/ Acum clipele închid ochii pe stradă/ Iar întunericul flămând aleargă ca leul în junglă/ Să înghită păcatul care eliberează/ Doar această zi fără mâine și ieri/ Fără o frângere de pâine și pahar cu vin la cină*” (Înșelare); însă perceperea asupra fenomenelor ce aparțin existenței umane din acest univers este o viziune plină de sensibilitate accentuată asupra lumii pământești prin intermediul căreia se resimt și se desprind constant stările sufletești ale autorului, în centrul subiectelor fiind în mod prioritar suferința și îndurarea sufletească, dar și indolența semenului său „*Poate într-o zi am să zbor doar cu aripa frântă/ În văzduh va rămâne amintirea păsării/ Și aripa care mângâie cerul până la asfințit/ Poate nu va mai fi atunci izvorul de aer// Noaptea înnebunită de singurătate/ Va spăla pe față oglindirea stelelor din fântâni/ Și oamenii vor căuta doar acea măiastră/ Care nu va fi descoperită*” (Niciodată). Cu un impuls divin și o inteligență aparte, poetul Ionuț Țene are un mare spirit de imaginație, în cele din urmă având capacitatea de a reda cu multă iscusință mesajul artistic printr-o formă concretă, evident, reprezentând un conținut literar arhiplin de sentimente inocente față de băștinașii săi, ținutul

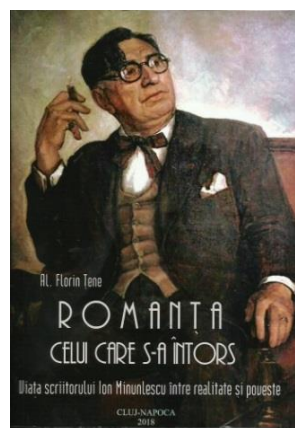
natal, univers, față de tot ceea ce este firesc în viața pământească și propriu omului din această lume: „Un colț de rai este acolo/ Unde se apune în genunchi/ Și soarele se închină/ E răsăritul acestui pământ/ Plămădit de rugăciuni și mori/ Care macină lacrimi/ Care coboară zborul măiestrei lui Brâncuși/ Unde firele de iarbă dansează înnebunite/ Ciocârlia pe rapsodia lui Enescu/ Iar cerul paște urmele pașilor Mioriței” (Colț de rai). Pe lângă meditațiile pline de zbucium și încordare pentru epoca și timpul necăjit, pentru omul și societatea acestuia care sunt mereu în decădere, pentru idealuri și năzuințe existente și inexistente, poetul prin arta cuvântului dorește să fie transferat și în limitele tăcerii și a singurătății, a liniștii și a împăcărilor sufletești, astfel declarând credință deplină în tot ceea ce este divin și sublim: „Ești singur cu singurătatea/ Și nimeni nu bate la ușă/ Doar vorbele/ Se reîntorc tăcerile aspre/ Și lacrimile nu mai dor/ Și aerul se aude cum se frânge-n dor/ În trup de flori ce ofilesc durerea/ Și depărtarea picură clipe de vis/ Dintr-un robinet de mult închis” (Însingurare). Aceste lucruri despre autorul cărții le menționează și Constantin Cubleşan, care scrie astfel: „Viziunile sale sunt nu atât sumbre, cât mai ales marcate frisonat într-o atitudine a decepției și a lamentoului singurătății ori a însingurării: „Traversează orașul noaptea sălcie/ Singurătatea cântă undeva departe/ Undeva se aude cum rupe acordeonul/ Inima din oamenii străzii sau poate/ Lacrima iubirii căzute pe asfaltul de catifea” (Orașul alb).

Creația poetică a domnului Ionuț Țene este o construcție perfectă despre viața lumescă cu toate subtilitățile și preocupările ei existențiale; despre realități umane, dar și imaginare ce sunt corelate prin conținuturi spirituale și materiale, corespunzător fiind desemnată structura internă și externă a unui subiect sau a unui proces vital. Urmărind cu multă atenție mijloacele de expresie pe care le aplică autorul, remarcăm că acestuia îi reușește foarte bine să pătrundă în cadrul tuturor acțiunilor și întâmplărilor care se vor istorisi. După cum ne mărturisește prefațatorul cărții Constantin Cubleşan „Volumul *Solitudinii*, datorat lui Ionuț Țene, impune în peisajul literar clujean, și nu numai, un poet matur, cu o voce distinctă în galeria poezilor generației sale, marcat profund de actualitatea timpului său căruia îi dedică

emoționante versuri de o sinceritate frapantă” - , la rândul nostru putem confirma că poetica lui Ionuț Țene din volumul „*Solitudinii*” se axează pe factorul uman al existenței, mesajul având o intensă vibrație sufletească ce se asociază și se încadrează atât în limitele comunicărilor științifice și filosofice; cât și în limitele unor cercetări de cugetare metafizică sau cosmologică, care definesc conținutul lumii înconjurătoare prin natură și cu prezența puterii divine, spiritului, nemuririi.

Voichița T. MACOVEI

despre volumul „Romanța celui care s-a întors (Viața scriitorului Ion Minulescu între realitate și poveste), autor Al. Florin Țene, Editura Napoca Nova, Cluj, 2018

O recuperare literară necesară*

Cartea *Romanța celui care s-a întors* este structurată pe aceeași axă respectată și de celelalte care fac parte din aceeași colecție a autorului: descrierea locului natal al copilăriei, reconstituirea atmosferei orașelor și a metropolelor pe unde a colindat scriitorul, familia, relația cu literatura română și cea europeană, descrierea lumii politice, sociale, culturale a timpului, apogeul vieții artistului, deznodământul și ecouri ale scrisului său.

Informațiile bogate sunt detaliate, nuanțate, în funcție de rolul pe care îl au în text. Personajele și dialogurile vii, extrem de autentice, poartă cititorul în lumea îndepărtată

a României secolului trecut. Prin ochiul documentat al autorului cunoaștem familia atât de frumoasă a lui Ion Minulescu, locurile copilăriei de care a fost legat până la sfârșitul vieții: Slatina și Pitești. Sensibilitatea copilului, (alintat cu supranumele de Bucu, sugerând bucuria), curiozitatea sa, îl leagă excesiv de natură, de locurile istorice ale zonei. Aceleași trăsături le dovedește și atunci când împreună cu familia, colindă mai multe orașe, tatăl (vitreg) fiind ofițer.

Școlile pe care le-a parcurs scriitorul constituie pentru Al. Florin Țene prilejul de a evoca lumi, de a creiona atmosfere, precum un pictor pe o mare pânză de tablou. Mi s-a părut fascinant să regăsesc ceea ce știam, mai mult din povestirile dascălilor mei, scene ale școlii românești de la sfârșitul secolului al XIX-lea: scrierea pe tăblițe, folosirea tocului, a unui săculeț cu cenușă „pentru a suge cerneala de pe litere...”, faptul că dascălul „îi mai lua de urechi și de perciuni pe băieți...”. La Liceul „Ion C. Brătianu” din Pitești, Minulescu rămâne corigent la Limba Română (era în clasa a șasea), iar acest lucru îl va urmări întreaga viață. Dincolo de informațiile culturale, extrem de vibrante sunt cele cu caracter istoric, Ion Minulescu fiind scriitorul român care a trecut prin câteva momente istorice importante ale țării noastre: Primul Război Mondial, formarea României Mari și Al Doilea Război Mondial. Sunt pagini evocate, din nou, cu mare emoție, chiar dacă dintr-un timp atât de îndepărtat, cum este cel al mileniului în care trăim.

Stilul expresiv, extrem de plăcut, te transportă cu întreaga ființă în lumea evocată. Adevărul este că nu știi cât din cele relatate este real și cât este poveste. Mărturisesc sincer că am încercat să stabilesc un oarecare raport între realul evocat și povestea țesută pe marginea acestuia. Mi-a fost greu. Dar, am văzut cât se poate de clar, că autorul folosește ca bază a cărții documentarea, în prelungirea căreia găsim arta de a scrie, talentul de prozator. Toate informațiile sunt luate din scriitori cunoscuți, care și-au interferat viața cu a lui Minulescu, din critici literari (Eugen Lovinescu, George Călinescu, Benjamin Fundoianu ș.a.), din arhive sau, după caz, de pe internet. Artificiile literare utilizate îl fac

pe cititor să îl confunde, de multe ori, pe autorul Alexandru Florin Țene cu poetul Ion Minulescu. Așa se întâmplă spre exemplu, în paginile care descriu metropola Franței, Parisul, anilor 1900, unde tânărul Minulescu sosise spre a studia Dreptul.

Evident că facultatea nu era pentru firea extrem de sensibilă a poetului. Perioada i-a folosit spre a lua contact cu noua mișcare literară a Parisului, spre a frecventa Cartierul Latin, cafenelele, unde i-a cunoscut pe cei mai mari poeți ai timpului: Paul Valery sau Charles Baudelaire. În egală măsură, prin ochii maestrului Alexandru Florin Țene (sau poate ai lui Minulescu?) este descrisă nemuritoarea arhitectură a Parisului. Este perioada în care scriitorul Ion Minulescu își dă seama că modernismul, simbolismul în special, este pe măsura spiritului său liber. Îl va adopta cu toată ființa și i se va dedica în întregime, după cum mărturisește soției și fiicei sale: „Iubită! Sunt liber, liber, ca...POEZIA!”. Va fi prieten și va colabora, atât cu poeții moderni și simbolști ai României (Macedonski, Dimitrie Anghel, Bacovia, Lucian Blaga), cât și cu cei tradiționaliști (Ștefan O. Iosif, Adrian Maniu, Octavian Goga, Duiliu Zamfirescu, Liviu Rebreanu)

Acumularea de trăiri, experiențe și cunoștințe va continua cu explorarea celor mai frumoase orașe ale Italiei: Milano, Veneția, Roma, scriitorul (jurnalist, prozator, dramaturg, traducător, critic de artă), desăvârșindu-și formația culturală. Pentru întreaga activitate a fost recompensat în anul 1922, cu funcția de Director General al Artelor.

Citind cartea domnului Al. Florin Țene te mai surprinde un lucru poate mai rar, care, pe mine, personal m-a dus cu gândul la marele Mihai Eminescu. Este vorba de trăirea sentimentului iubirii, de locul femeii în viața lui Ion Minulescu, aspect deloc de neglijat, deoarece a fost ca un fir roșu, sau poate ca o coloană vertebrală a vieții poetului. Doar că, total diferit decât în cazul lui Mihai Eminescu. Nu mă voi opri la Eminescu, pentru care femeia a reprezentat, dincolo de „mijloc de cunoaștere a vieții”, prilej de suferință, de cele mai multe ori. Dar, trebuie să subliniez câteva lucruri evidențiate cu rafinament, sensibilitate

și cât se poate de veridic de către autorul cărții.

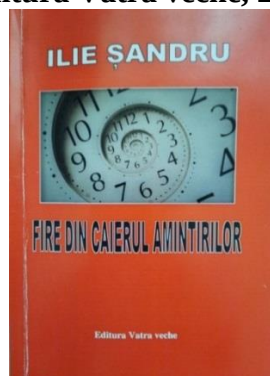
Femeia a reprezentat pentru Ion Minulescu, încă din anii primei tinereți, o iubire carnală. Toate femeile din jurul lui îl voiau partener măcar pentru o noapte. Poetul investea, dincolo de dăruirea momentană și trecătoare, o parte din sufletul său, pentru fiecare femeie care i-a trecut prin viață, fie că era Mary, Kety, Steluța sau Lizica. Iar acestea îl iubeau atât de tare, încât se ajutau între ele de dragul poetului (Kety i-a dat bani pentru spitalizarea Lizicăi).

Sunt lucruri speciale...

Și mai special, credem noi, este faptul că omul, bărbatul și scriitorul Ion Minulescu, a întâlnit-o la vârsta de 33 de ani, pe femeia vieții, dar și a viselor sale, Claudia Millan, la rândul ei, poetă simbolistă, dar mai ales, artist plastic cunoscut al timpului. Prin ea, Ion Minulescu avea să se întrepătrundă cu toată pătura de artiști plastici ai timpului. „Ionel, privind-o din spate, îi aprecia picioarele și șoldurile. «E o femeie inteligentă»... După câteva întâlniri cu Claudia la ședințele de cenaclu, Ionel simte pentru prima oară un sentiment ce nu-l trăise până acum”.

A fost împlinirea de două ori a vieții poetului. Prin artă și prin iubire. Amândoi soții-artiști s-au dedicat fenomenului literar-artistic al țării, devenind creatori de expoziții, organizatori de cenaclu, întâlniri între scriitori și pictori, promovând cultura română pe tot cuprinsul României, fiind recunoscuți și în Europa.

Prof. Tatiana Scurtu despre vol. „Fire din caierul amintirilor”, autor Ilie ȘANDRU, Editura Vatra veche, 2021

**„Fire din caierul amintirilor”
– o carte-document**

Unii oameni, dincolo de devenirea lor, au grijă și de evoluția altora, de bunul mers al lucrurilor din societate, prin cumsecădenie, onestitate, altruism, profesionalism și dăruire necondiționată. Aceasta este și povestea de viață a profesorului, scriitorului, publicistului și omului de cultură **Ilie Șandru**, evocată cu blândețe, asemenea lui Creangă, în volumul de memorii „Fire din caierul amintirilor”, apărut la editura Vatra veche din Târgu-Mureș în 2021 și lansat la Toplița, pe 19 martie, cu ocazia aniversării autorului.

Blajinătatea nu poate fi mimată, așa cum nici talentul, înțelepciunea sau iubirea nu pot fi ascunse după vreo mască, iar domnul Ilie Șandru a trăit cu aceste bucurii cerești și cei 86 de ani, pe care i-a împlinit, au fost încununați, dincolo de toate greutățile vieții, cu cea mai simplă și mai curată formă a seninătății, făcându-ne să ne întoarcem în leagănul copilăriei și să purcedem fiecare pe propria cale a amintirilor, cu demnitate și statornicie.

Cartea se deschide cu un Cuvânt nostalgic și metaforic al autorului, intitulat „Inima Timpului”: „Zboară vremea în fâlfâitul neauzit de aripi al șirului alb-negru, neîntrerupt, de zile și nopți, îngropând în urmă ani, decenii și veacuri, generații după generații. Doar cerul singur, cu tăria sa albastră, cu Soarele și Luna, cu Ursa Mare și Ursa Mică, cu Fecioara și Steaua Polară, cu stele și luceferi, rămâne în eternitatea mileniilor. În rest, în urma noastră, timpul înseamnă viață și moarte. Doar Inima Timpului bate întruna, neobosită, împingând omenirea în cel de-al treilea Mileniu al Erei Creștine. Noi, buchetul de generații de azi – unele abia îmbobocite, altele înflorite, ofilite sau chiar și veștejite! – am pășit în noul Mileniu, scrutându-i orizonturile, încercând să ghicim dacă acestea vor fi sau nu „capăt al osiei lumii”. Limita unui secol sau, poate, mult mai puțin de atât, îi este, parcă, insuficientă unui om și, mai ales, unui om de cultură, pentru realizările sale, pentru tot ce ar vrea să spună, să facă, să gândească... Astfel, Inima Timpului bate și în penița scriitorului, numărându-i anii și volumele. Dar Ilie Șandru se poate mândri cu o bogată activitate scriitoricească, semnând, de-a lungul timpului, mii de articole și „vreo 25 de cărți”.

Primul capitol, „Sub zodia muțeniei”, trezește cele mai fragede amintiri, din perioada prunciei

autorului, care s-a născut în satul Săcalu de Pădure, comuna Brâncovenești, din județul Mureș: „Peste Săcal se lăsase primăvara. Coborâse parcă din pădurile de pe Glodoșel, cu brațele încărcate de flori, răspândind nu numai parfumurile lor, însoțite de ciripitul vesel al păsărelelor, dar și de renașterea naturii”. Aici scriitorul vede lumina zilei și rostește, târziu, îngrijorându-și părinții, primele sale cuvinte: „Erau cele dintâi cuvinte care și-au luat zborul dinăuntrul ființei mele, unde s-au tot acumulat, ca într-un fel de rezervor”.

Anii de școală primară sunt ilustrați în cel de-al doilea capitol, „Sub zodia întunecaților ani 40”, perioadă în care Ardealul de Nord a fost cedat Ungariei: „Badea Istrate îi spunea învățătorului cum se numea copilul, acesta stătea câteva momente și se gândea, apoi îi trecea numele în catalog după cum își închipuia că s-ar traduce în limba maghiară. (...) Deveniseră cu toții unguri!”. Mai târziu, protagonistul urmează „Școala de apostolat” (Pedagogică) la Reghin și devine dascăl, fiind repartizat învățător-director la Școala de 4 ani din satul Platonești, comuna Sărmaș. Nu zăbovește aici nici cât să înceapă anul școlar, căci este transferat la Bilbor, pentru că îndrăznește să dea afară din școală un tovarăș de la partid: „transferul acesta este un fel de exil. Fiindcă Bilborul este localitatea în care ajung toți cei care, într-un fel sau altul, intră în conflict cu autoritățile. (...) De jur-împrejur numai munți, purtând pe spinările lor întinse păduri de conifere. Pe culmile și văile de la poalele acestora, case împrăstiate, lăsate, parcă, cu parașuta dintr-un avion”. La Bilbor o cunoaște pe colega sa, Lia (Paula Tănase), care era și ea învățătoare: „Nu știu de ce, însă în acel moment am simțit așa, un fel de fior, o căldură plăcută, ce mi s-a transmis prin palma ei, ce mi-a cuprins întreaga ființă.” Se căsătorește aici, peste un an, iar în anul următor, se naște primul lor fiu, Dan. La scurt timp, primește ordin de încorporare și ajunge la Târgu Jiu, ca militar în termen, la un regiment de artilerie grea, unde urma să-și slujească patria în următorii doi ani. Este admis apoi la Facultatea de Istorie-Filozofie, din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza”, din Iași.

Dascăl, om de cultură și jurnalist, Ilie Șandru trăiește momente istorice, ba chiar și participă la ele. Construiește, adună oameni în jurul său, îi susține, îi promovează, are performanțe, deși anii

se anunță tot mai grei... Evenimentele istorice, pentru unii, salvatoare, iar pentru alții, ca o piatră de moară, își pun inevitabil amprenta pe destinul scriitorilor: „Într-o bună zi – era vinerea, când mergeam la redacție și făceam ziarul – m-am pomenit cu redactorul-șef în birou. Avea un vraf de hârtii în mână, nu știam ce sunt. Mi le-a aruncat pe masă, spunându-mi: - Bune pentru „Europa Liberă”! Erau articolele mele care nu apăruseră. ” Timpul trece frumos și inevitabil peste Săcal, Bilbor, Toplița, așa cum trece și peste autorul acestui volum, iar din caierul amintirilor se toarce o poveste a poveștilor, pe care v-o recomand, deoarece Ilie Șandru știe să istorisească precum naratorii sadovenieni, la Hanul Ancuței. Să ne adunăm, deci, lângă focul întâmplărilor de odinioară, ca în jurul unei sobe, căci, așa cum semnează poetul Nicolae Băciut, pe coperta a patra a cărții: „Am crezut, de la bun început, în harul scriitoricesc al lui Ilie Șandru, dincolo de traseul său profesional labirintic, dar întotdeauna intersectat cu drumurile lumii scrisului. Șansa i-a surâs și i-a dat destulă sănătate și lungime de zile, încât să reușească, în ultimele trei decenii, să dea substanță destinului său literar, să adune carte după carte, rezultatul unui preaplin existențial. Ceea ce-i aduce note de originalitate este arta cu care a restituit istoria unor locuri și a unor oameni, în care s-a regăsit adesea, cu propria-i biografie.”

Ben TODICĂ (Australia)
MONEDA (reacție la cartea „Dumnezeu pe role”)

„Dumnezeu pe role”, o carte, un bulgăre de soare care invită copilul din tine la Aventură. Aventura anilor ultimei jumătăți ale secolului al XX-lea. Pe Ana Blandiana o știu încă din fragedă copilărie, o tânără poetă, studentă, hărțuită de

regimul Ceaușescu care se perinda regulat pe ecranele teletextului alb/negru al televizorului nostru din dormitor, pe care părinții și noi, copiii îl așteptam să se termine pentru a urmări serialul western american. Ea deranja prin poemele ei inteligente preluate de radio Europa liberă și tineri cântăreți de muzică ușoară și pop.

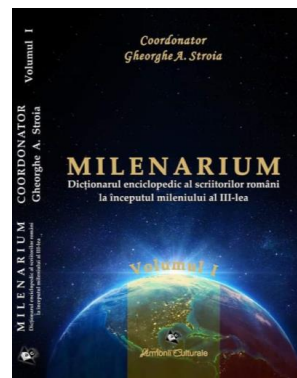
Jerry W. McDaniel, un binecunoscut ilustrator, grafician și pictor american, cunoscut nouă prin piesele sale de publicitate pentru Pan American Airlines, Philip Morris International, New York Times, profesor șef de catedră la mai multe universități americane a creat numeroase picturi și afișe cu subiecte românești ca: Simona Halep, Dumitru Prunariu, Mihai Eminescu, Lucian Blaga și Ana Blandiana.

Îmi leg patinele cu roțile, așa cum sugestionează coperta cărții de un galben fierbinte a doamnei prof. Ileana Costea care a avut inspirația să fuzioneze acești doi mari artiști, frumoși creatori și rulez printre impresionantele ilustrații și poezii, descrieri, povestiri, amintiri și impresii despre întâlnirea lor și impactul asupra-mi. Răsfoind îmi vin în minte cuvintele regizorului de film italian, Luchian Visconti: Privind frumosul, privești sfârșitul. Ai ajuns în vârf și de aici descendența; îți privești moartea în față: „Frumosul absolut există. Pentru frumos îți dai viața, te sacrifici.” Frumosul absolut e finalul, apogeul după care te rostogolești în neant și dispari. Ileana ne spune că NU. Frumosul e infinit, ne spune, și ia cele două frumuseți, grafica și poezia, le îmbrățișează și le unește, și când se întâlnesc cele două frumuseți una și cu una fac un NOU, adică se amorsează între cei doi electrozi flacăra adevărului și a luminii către frumosul divin și iubirea eternă.

Blandiana s-a născut în Timișoara, fiică de preot ortodox și deținut, iar Jerry în Ohio, USA. Ilustrator de romane polițiste și generator de studenți premiați cu burse școlare, amândoi copii cu trecuturi și culturi diferite, ea luptătoare pentru libertate civică, el promotor de cultură și artă plastică prin expoziții internaționale au fost apropiați și uniți de profesorul emerit Ileana Costea de la Universitatea Northridge din statul California, USA. Prin acest gest, domnia sa ne demonstrează că oriunde pe pământ omul, sufletul lui și dorința de a cunoaște adevărul sunt comune și că doar prin unire suntem în stare să ne explicăm inexplicabilul frumuseții universului

infinit de care nu îndrăznim să ne apropiem singuri. Ileana a creat o monedă completă cap/pajură cu valoare implinită.

Galina MARTEA despre *Dicționarul Enciclopedic al scriitorilor români la începutul mileniului al III-lea – MILENARIUM, volumul I*, Editura Armonii Culturale, 2021

Un eveniment editorial de mare importanță pentru cultura și literatura română – apariția *Dicționarului Enciclopedic al scriitorilor români la începutul mileniului al III-lea – MILENARIUM, volumul I*, coordonatorul acestei lucrări de excepție fiind neobositul editor și talentatul scriitor **Gheorghe A. Stroia**. Publicat la Editura Armonii Culturale din România, 2021 (pagini 538), volumul în cauză este elaborat în baza unui nou proiect al Revistei Armonii Culturale din Adjud, obiectivul având menirea de a înregistra, promova și a face mai bine cunoscut publicului cititor despre opera literară și biografia unor scriitori români contemporani de pretutindeni (poeti, prozatori, esești, romancieri, publiciști, critici și istorici literari, exegeți, monografiști, etc.), atât din țară, cât și din afară – Diaspora română. Inițiativa acestui nobil proiect cultural a luat ființă din motivul de a comemora amintirea față de unii scriitorii care și-au pierdut viața în perioada pandemiei Covid-19 – o complexitate de evenimente deprimante ce au avut loc în existența întregii omeniri de pe mapamond. Astfel, marcându-se faptul că anume prin intermediul *dicționarelor* se pot înregistra lucruri despre activitatea literară, aprecierile critice, datele biografice și meritele scriitorului din toate timpurile, omului de artă și cultură, etc.; respectiv

de a trece în actualitate extrase din opera literară a acestuia. În contextul dat, în prefața volumului **Gheorghe A. Stroia (coordonator MILENARIUM) și George-Nicolae Stroia (editor și director al Editurii)** au semnalat:

„Am considerat necesară o astfel de consemnare, pentru a da o mărturie despre faptul că, în această bătălie cruntă, România a pierdut valori incommensurabile ale artei și literaturii, pierderi care ne-au marcat viețile, trăirea, sufletele, dar care ne-au motivat să mergem mai departe, să le cinstim memoria și activitatea. Printre ei, scriitorul Paul Goma, academicianul Nicolae Dabija, poeta Mariana Gurza, promotorul cultural Ligya Diaconescu, sunt doar câteva dintre numele pe care vom continua să le rostim cu drag. În bogata și vastă istorie a literaturii române, dicționarele au ocupat, fără îndoială, un rol important în consemnarea datelor bibliografice, referințelor critice și, mai rar, extraselor din operele scriitorilor, cel mai firesc, din dorința logică de a realiza o frescă a literaturii perioadei selectate. MILENARIUM – Dicționarul Enciclopedic al scriitorilor români la începutul mileniului al III-lea s-a născut tocmai dintr-o astfel de nobile dorință, am putea spune.” (vezi „Milenarium: un izvor de lumină, într-un timp al tenebrelor”, pag.7-8).

Într-un format A4 și cu o structură internă și externă foarte frumoasă, bine îngrijită și sistemată, efortul maxim în această muncă editorial-intelectuală fiind asigurată de eminentul scriitor și om de cultură Gheorghe A. Stroia, *Dicționarul MILENARIUM* include în sine un număr de 64 scriitori români din întreaga lume, în modul acesta reprezentându-se/regăsindu-se coeziunea și armonia națiunii române; corespunzător coperta volumului redă imaginea sub aspectul mondial în care este prezentă intelectualitatea română din mai multe state. Printre scriitorii prezenți în volum se regăsesc personalități de mare valoare, cu renume literar, dar și condeieri mai puțin cunoscuți în literatura română, ca urmare numărându-se: Constanța Abălașei-Donosă, România – poetă, prozatoare; Magdalena Albu, România – dr., poetă, prozatoare, eseistă; Sibiana Mirela Antoch, România – poetă; Mioara Baci, România – poetă, poetă bilingvă; Liliana Badea-Cârstea, România – poetă; Mihai Batog Bujeniță, România – poet, prozator, romancier, dramaturg;

Bogdan Boeru, România – poet, nuvelist, romancier, eseist; Elena Bolănu, România – poetă, prozatoare; Elena Buică-Buni, Canada – prozatoare, eseistă; Victor Burde, România – poet, poet bilingv; Mihai Caba, România – poet, prozator, romancier; Elena Căpățână, România – poetă, prozatoare, eseistă; Timur-Vasile Chiș, România – poet, eseist, prozator; Iuliana Ciubuc, România – poet, dramaturg, eseist; Pompiliu Crețu, România – cercetător științific, poet, eseist; Aura Dan, România – poetă, prozatoare; Ligya Diaconescu, România-Canada – poetă, poetă bilingvă; Nicolae Dina, România – eseist, prozator; Eugen Dorcescu, România – membru al URSS, poet, prozator, eseist și critic literar; Mirela-Ioana Dorcescu, România – dr., conf.univ., membru al URSS, prozator, eseist, romancier, hermeneut, semiotician; Dumitru I. Găleşanu, România – poet, poet bilingv, eseist; Stelian Gomboș, România – dr., poet, prozator, publicist, eseist; Constantin Gumann, Austria – jurnalist, publicist, eseist, romancier; Nicolae Mățaș, R. Moldova-România – dr., prof.univ., membru al URSS și URSSM, lingvist, poet, publicist, eseist; Florica (Bațu) Ichim, Canada – poetă, prozatoare; Dumitru Ichim, Canada – doctor în teologie, poet, eseist; George Ioniță, România – poet; Tudosia Lazăr, România – poetă, prozatoare; Ionel Marin, România – poet, eseist, publicist, editor, membru al LSR; Victor Marola, România – dr., poet, eseist, publicist; Galina Martea, Basarabia-Olanda – dr., prof. univ., poetă, eseistă, publicistă, critic literar, membru al Societății Regale pentru Literatură din Marea Britanie-Londra; Corina Matei-Gherman, România – membru al URSS și URSSM, dr., poetă, prozatoare, eseistă; Viviana Milivoiević, România – dr., poet, prozator, eseist, romancier; Milena Munteanu, Canada – poetă, prozatoare; Costache Năstase, România – poet, eseist; Corneliu Neagu, România – dr., poet, prozator; Ion N. Oprea, România – istoric și istoric literar, poet, prozator, eseist; Mioara Oprișan, România – poetă; Mariana Pășlea, România – poetă, prozatoare; Florica Pațan, România – poetă, prozatoare, eseistă, critic literar; Luminița Postolache, România – poetă; Marilena Răghinaru, România – poetă, prozatoare; Calistrat Robu, România – poet, eseist; Mariana Rogoz Stratulat, România – poetă, eseistă, prozatoare; Vasile Rușeți, România – poet,

prozator, eseist, jurnalist; Olimpia Sava, România – prof., editor, poetă, prozatoare; Al. Florin Țene, România – președinte al Ligii Scriitorilor Români, poet, prozator, eseist, romancier, publicist, critic literar, jurnalist; Ionuț Țene, România – dr., istoric, poet, eseist, publicist, critic literar, prozator; Titina Nica Țene, România – poetă, prozatoare; Nadia Urian, România – poetă, prozatoare, eseistă; Cornelia Ursu, România – dr., medic, prof.univ., prozatoare, eseistă; Mariana Vicky Vârtosu, România – poetă, prozatoare, romancieră, nuvelistă; George Vlaicu, România – dr., jurist, eseist, prozator, romancier.

Dacă să ne referim la Domnul Gheorghe A. Stroia, coordonatorul Dicționarului Enciclopedic MILENARIUM, atunci despre această personalitate distinctă a neamului românesc ar fi necesar de menționat câte ceva din meritele sale scriitoricești realizate în domeniul literaturii, științei, artei editoriale, cât și în alte activități cu caracter intelectual. Așa deci, redutabilul om de cultură Gheorghe A. Stroia (n. 22 mai 1970, Adjud, județul Vrancea) este bine cunoscut în societatea română, dar și în afara ei, în calitate de scriitor, poet, prozator, eseist, critic literar, cercetător și redactor literar, editor, membru corespondent al Academiei Româno-Americane de Științe și Arte, membru al Ligii Scriitorilor Români și al Uniunii Scriitorilor de Limbă Română, altele. Cu o impunătoare carte de vizită, Domnia sa de-a lungul timpului a pus în lumină opere literare de mare pondere, scrierile sale fiind publicate în volume ca autor unic (versuri, proză, roman, literatură pentru copii, dicționare enciclopedice, antologii); cât și cu prezență în publicații relevante – antologii literare de poezie și proză, enciclopedii, reviste și ziare naționale și internaționale. Inginer de profesie, Gheorghe A. Stroia deține în palmares multiple premii de valoare la secțiunile poezie, critică și eseistică literară; iar în anul 2019 este decorat cu medalia VIRTUTEA LITERARĂ pentru merite culturale și editoriale, de către Liga Scriitorilor Români.

În scopul de a promova valorile naționale românești, versatul scriitor și editor fondează activitatea Revistei Armonii Culturale – publicație universală de creație și atitudine culturală (2010, Adjud); pe când în anul 2011 înființează, sub egida Asociației Geocosynus Educațional Group, Editura Armonii Culturale.

Până la ziua de azi Gheorghe A. Stroia a publicat patru cărți de Literatură pentru copii, cinci volume cu genul de poezie japoneză Haiku (dintre care unele traduse în limba franceză și engleză), 22 volume de poezie (inclusiv cu traducere în mai multe limbi străine), 8 volume de eseuri – critică și exegeză literară, etc. De specificat, în timpul apropiat Domnia sa urmează să pună în lumină volumul doi al Dicționarului susmenționat. Cât despre *creația literară a domnului Gheorghe A. Stroia s-au pronunțat mulți scriitori români consacrați*: Victor Sterom – membru al UR; Cezarina Adamescu – membru al UR; Gheorghe Postelnicu – membru al UR; Marin Ifrim – membru al UR; Cristian Petru Bălan – membru al UR; Georgeta Minodora Resteman, alții. Printre altele, Victor Sterom (critic literar, poet, prozator, publicist) a scris: „*Inteligență modernă, analist-reflexiv Gheorghe A. Stroia consemnează în – notele sale de lectură – cu sentimentul moderat – în volumele de poezie ori în cele de proză, fenomenul literar dintr-o perspectivă diferențiativă, delimitând modurile specificității, în vederea descoperirii unor – tipuri – de sensibilitate. Printre acestea, amintesc: pasiunea, simțul compoziției, intuiția și clara viziune a fiecărui creator. Un lucru este de-acum verificat, cum că: în tot ceea ce a consemnat aici, Gheorghe A. Stroia n-a pierdut din vedere – întregul – și n-a căzut în absolutizări metafizice. Așadar, în concepția criticului literar Stroia, critica în sine sau în subsidiar devine o problemă de conștiință și nu în ultimul rând, meditație pe marginea operei literare ca efect al sondării interiorului ei, dar și o continuă confruntare, revelare și evaluare a dimensiunilor și semnificațiilor.*” (extras din recenzia la volumul de critică și eseistică literară „Dincolo de vitralii”, autor Gheorghe A. Stroia, Ed. Armonii Culturale, 2011). La cele rostite de Victor Sterom, la rândul meu aş completa cu următoarele, în linii generale: „Întreaga diversitate a scrierilor realizate de Gheorghe A. Stroia (poezie, proză, alte genuri literare) sunt lucrări inedite și prețioase, care, cu siguranță, vor rămâne înscrise pentru totdeauna în tezaurul cultural românesc. Iar cugetările scriitorului, fiind redade printr-un conținut filozofic, transmit înțelepciune umană, sensibilitate accentuată asupra lumii spirituale, ca urmare totul având

menirea de a forma sursa de lumină autentică necesară ființei umane în existență”.

Revenind la *Dicționarul Enciclopedic MILENARIUM*, vol. I, putem afirma că intenția acestui proiect minunat a fost de a conceptualiza într-o nouă formă/perspectivă personalitatea scriitorului român de pretutindeni, în centrul atenției fiind pusă și creația literară a acestuia. Deci, proiectul Revistei Armonii Culturale, intitulat „*MILENARIUM – Dicționar Enciclopedic al scriitorilor români la începutul mileniului al III-lea*, vol. I, coordonator Gheorghe A. Stroia”, fără ezitare, reprezintă, mai întâi de toate, respectul față de cultura și literatura română; respectul față de scriitorii români, acestea reprezentând intelectualitatea română; și, nu în ultimul timp, această operă de artă simbolizând respectul enorm față de neamul românesc – un popor care este demn de a produce mereu lucruri nespuse de frumoase și indispensabile, precum *Dicționarul* în cauză.

Așadar, talentatul/neobositul scriitor și editor Gheorghe A. Stroia a reușit și de această dată să pună în lumină o operă literară de o valoare aparte pentru cultura și istoria românească, o lucrare realizată cu multă ardoare umană și inteligență spirituală, cu multă dragoste față de semenul său și propria țară.

Prof. Geo Călugăru:

**GÂND DE ÎNTÂMPINARE
pentru volumul de poezie „Lira de piatră” de
Alina Ilinca Enache**

Titlul volumului de debut al poetei Alina Ilinca Enache – „Lira de piatră”, apărut la Editura „Scrisul Românesc” – Craiova, în 2006, amintește teritoriul artei în care aceasta e pe deplin afirmată, sculptura. În pofida obstacolelor și a loviturilor primite din toate părțile, creatorii

„non omnia moriar” (nu mor de tot). De aceea Alina Enache își asumă riscul de a lupta cu „morile de timp”, fiind, prin urmare, un Don Quijote al începutului mileniului III. Aparent inegală prin forțele ce se înfruntă, lupta pe care și-o asumă n-o sperie pe poetă, deoarece Alina Enache se cunoaște temeinic pe sine și este convinsă că forțele pe care se bazează îi vor asigura victoria. Grație creației sale, în piatră și în cuvânt, va reuși să salveze partea de nemurire a existenței sale să nu fie nimicită de „morile de timp”. Este vorba despre „iubiri târzii și chipuri duios amestecate”, prin poezie salvate de pietrele nemiloase ale „morilor de timp”, care le-ar fi „măcinat de zor”.

Înainte de a purcede la luptă, Alina Enache își face o minuțioasă evaluare a forțelor pe care se bazează: „Mâna dreaptă / Mângâie în aer cerul / Cealaltă – discret – / Un chip de lumină... / Iar mă chemi / Tulburându-mi oceanele. / Ai văzut că și eu / Bolnavă-s de timpul trecut? / Mereu modelând / Lovind pietre și lemne / Cât mai am, cât exist / Pun semne pe lut.” Partea finală a poeziei face referire la teritoriul deja cucerit, sculptura, în care ea este o artistă pe deplin afirmată.

Autoarea simte lăuntric și o altă chemare, căreia nu i se poate împotrivi – Poezia venită din cine știe ce moștenire genetică ancestrală. Alina Enache simte în lumină cel mai viguros aliat, atât în devenirea sa poetică, dar și în viața însăși. Legătura organică între ființa sa și natură își află aleasă expresie poetică: „Arborii fără mine suspină... / Doar vântul șăgalnic / Le ascunde glumind poezia.”

Lumina simbolizează și bucuria de a trăi, fiindcă, în lipsa ei „arborii suspină”, iar tot ce este viață „îi laudă măreția”. (Lumina) Datorită harului cu care a fost înzestrată de divinitate, poeta intuiește ordinea dumnezeiască din natură și o face cunoscută oamenilor pentru a o adopta și ei în viața cotidiană: „Doar tu poți privi firul de iarbă / Crescând lângă sora sa geamănă (...) / Arțarul de ploaie bătut dinspre nord / Nu trăiește decât așezat pe o parte. / Piatra se-ascunde sub iarbă în partea visării / Sângerând prin porii metalici, de moarte.(Doar TU)

Fiecare experiență de viață a poetei constituie dobândirea de înțelepciune, de triumf asupra efemerului. Experiența este cea care îi dă știința intrării în relație cu universul sub pecetea

nemuririi. Avem datoria, crede poeta Alina Enache să păstrăm neștirbită legătura dintre vii și morți, prezent și trecut: „Pasărea liniștii oprindu-se stângace pe țărână / Chema toți morții plânși ai neamului meu. / Să ne mai vedem și să mai știm unii de alții / Clopotul amintirii în suflete să rămână mereu // Atunci deveneam stele-n cetatea istoriei / Sângerând cu sclipiri peste al lumii podeț. / Și, Doamne, cât de darnic ești cu mine / Că am în ochi „albastrul tău de Voroneț.” (Dărnicie)

Tensiunea dramatică a poeziei Alinei Enache își are izvorul în setea sa de a găsi răspunsuri chiar și la întrebări al căror tâlc refuză să se dezvăluie. De aici ia naștere o continuă pendulare între certitudine și îndoială, între liniște și neliniște... „Ce rost are să strig visarea-n vânt / Când oamenii sunt otrăviți cu fum? // Iar eu mă simt ca o șopârlă / Inconștientă stând la soare, / Mirându-mă înnebunită / De-o libertate apăsătoare.” (Poem fără nume)

Este aproape un miracol că, în pofida dezamăgirilor și loviturilor repetate pe care le-a primit, Alina Enache continuă să fie conectată cu toată vigoarea în trăirea clipei prezente: „Un nerv înflorit este clipa aceasta / Deschid toată ființa să o încapă; / Trupul îmi plutește, deși în nemișcare / Din bogăția zilei, sufletu-mi s-adapă.” (Nerv înflorit)

Cunoscând-o bine pe Alina Enache, pot afirma că însăși viața sa a fost un „Poem de iubire” închinat oamenilor: „Neliniștea oamenilor zilei de mâine / Îmi acoperă cerul de stele spuzit / Poem de iubire, de luptă, de frică... / Cu cerbii plecând la întâlniri, lângă ape, / Iubitele porților de sâmbătă seara / Și ringul de dans, lângă tine, aproape. // Atunci a curs din lacrimă tăcerea / Acelor vremuri minunate de lumină.” (Poem de iubire)

Ființa cea mai dragă Alinei Enache, a cărei copie fidelă se socoate, este mama: „Mamă, nu m-am săturat / De drum lung și-n glod zvânat / Tălpile mi-au sângerat; / Mamă, cât ți-am semănat! // Mamă, tu m-ai descântat / Să scriu vers pe lemn uscat, / Să-mi port dalta drept podoabă / Pietrelor să le fiu roabă // (...) Și să mă consum ca ceara, / Mamă, dor nevindecăt!” (Mamă, dor nevindecăt!)

N-am nicio îndoială că poeta Alina Enache a triumfat în lupta cu „morile de timp”, rămânând în eternitate „măr de foc” prin „toamna arsă.”

„Mărul de foc” este opera sa, după cum emoționant ne-o declară: „E versul meu, că voi fi cântec”. E singurul chip de a reveni între noi să ne bucure, „că-n pași duioși n-o să mai vin.” Poeta Alina Enache se întrupează într-o minunată simfonie a bucuriei de a trăi și după ce ne-a părăsit fizic, dar, spiritual, nu va înceta să ne uimească.

DIN CREAȚIILE TINERILOR CREATORI PREMIAȚI LA FESTIVALUL - CONCURS DE CREAȚIE LITERARĂ BOGDANIA.

BOZOMALĂ ȘTEFAN IULIAN

Este elev la Colegiul național „Ștefan cel Mare” din Suceava.

A obținut **TROFEUL** (marele Premiu), la Festivalul internațional de creație literară **Bogdania**, ediția a X-a, anul 2021.

De la zdreanță din cânepă, la cămașă de borangic

Acolo unde Nistrul dă să se verse în Marea Neagră, acolo unde Marea primește cu

învolverare valurile Dunării de abia ieșite de pe meleaguri valahe și moldovenești, acolo între cele două ape a orânduit Dumnezeu să se nască neamul meu și să își ducă viața pe meleagurile Bugeacului, așa cum numesc turcii locurile prin care mi-am petrecut copilăria. Moldovenii din aceste locuri, pe cât de inimoși pe atât de aprigi la mânia au trebuit să învețe de-a lungul vremurilor că pe lumea aceasta nu trăiesc doar boieri, țărani și neguțatori moldoveni, ci și străini pe care trebuie să-i ghicești după mustăți dacă ascund nelegiuiri sau fapte pline de glorie. Și încă de la Facerea Lumii, pe țărmurile Nistrului s-au dus bătlui grozave, iar odată cu acestea s-au așezat aici oameni și oameni, începând de la romanii, grecii și strămoșii noștri, dacii și sfârșind până astăzi la turcii și polonezii ce ne pândesc la hotare și la tătarii ce ne pârjolesc ogoarele și prăduiesc casele. Dar printre atâtea nenorociri au loc și miracole, iar viața își continuă drumul ca și când toate acestea ar fi fost șterse de negura timpului, la fel cum spune o vorbă din bătrâni „Rănila se vindecă, morții se îngroapă și cronicarii scriu”.

Și astfel am ajuns și eu să am un acoperiș deasupra capului, un boț de mămăligă pe masă și o familie care să mă prețuiască, printr-un miracol. Numai eu și Domnul știm prin câte necazuri și câte ghinioane am suportat de-a lungul devenirii mele ca om în toată firea. Întreaga copilărie mi-a fost măcinată de o singură amintire. Seara în care a trebuit să-mi iau tălpășița din casa în care m-am născut, pentru a putea scăpa de mânia cotropitorilor ce caută glorie în sângele celora ce își dau viața pentru semenii lor, mi-a rămas adânc întipărită în minte, fiind acoperită odată cu trecerea timpului de alte gânduri, gândurile unui om matur de 13 ani. Din acea seară nu am mai reușit să-mi revăd părinții, iar visele în care apăreau ca niște umbre, în loc să mă facă să îmi curgă lacrimi, îmi dădeau mai multă putere să continui.

Și am continuat. De rămas, am rămas tot în satul în care m-am născut. Am învățat să mă bucur de micile reușite și să învăț din greșeli. Bani nu însemnau nimic pentru mine. Mai mare mi-era fericirea când primeam un colț de colac de la un meșteșugar pentru că l-am ajutat la o îndeletnicire decât atunci când primeam vreun gros de argint de la un boier mai milostiv. Eram singur, dormeam prin târguri pe sub tejghele sau

în podul grajdurilor unor oameni ce li se făcuseră milă de mine. Dar nu-mi era frică. Mă simțeam în siguranță. Poate gândul că îmi trăiam viața la poalele unei cetăți îmi oferea încredere. Zidurile gri din timpul zilei căpătau o strălucire argintie în timpul nopții. Poate de asta trecătorii îi spuneau Cetatea Albă. Turnurile cu acoperișuri ruginii mă invitau să le descopăr tainele. Dar trebuia să am răbdare. În fiecare zi la înserat mă apropiam de poarta cetății și admiram stema Moldovei.

Duminica era zi de târg. Carele trase de boi și trăsurile ce goneau cu armăsari mândri înhămați la ele nu m-ar fi făcut să mă mișc de acolo pentru nimic în lume. Toate mă ocoleau, cu excepția uneia. O trăsură cu doi cai negri opri în fața mea. Vizitiul se dădu jos și deschise ușița caleștii. Eram gata s-o iau la goană crezând că vreun boier și-a pus în gând să-mi pună pielea pe băț din nu știu ce motive. Dar din trăsură coborî un jupân îmbrăcat altfel față de cei din împrejurimi. Având în picioare cizme căptușite cu blăniță de samur, despre care am aflat mult mai târziu, și purtând cu fală pe cap un fes verde din care țâșnea dintr-o parte a sa o coadă de nureă, așa-zisul boier se apropie de mine și îmi întinse o pungă cu galbeni. Eu eram încrămențit. Am dat să întind mâna după cadou, dar mi-o trag înapoi în clipa următoare. Mustățile îi surâd. Îmi spune să fiu sigur pe gândurile mele. Așteaptă ce așteaptă, iar în cele din urmă lasă punga să cadă pe jos. Îmi aruncă o privire și se întoarce la trăsură. Vizitiul pocnește din bici și caleașca se face nevăzută într-un nor de praf. Punga tot pe jos a rămas. Nu era un vis. Doream cu ardoare să o iau de jos și să mi-o leg la curea, dar ceva din interior îmi spunea să uit de ea. Mă gândeam că nu multora li se întâmplă să le pice din cer o pungă cu bani. Acesta putea fi momentul meu de glorie. Sau putea fi o capcană. Mintea mi-o lua razna. M-am holbat la ea până seara târziu. Văzând lumina lunii ce albea zidurile am găsit cea mai bună soluție. Am luat-o și am ascuns-o în buzunarul de la piept, sperând că boierul va trece și mâine pe la cetate. Poate îi voi fi pe plac și îmi va face rost de un colț de pâine sau poate chiar o felie de plăcintă, doar e boier. În seara aceea țin minte că am dormit pe o margine de drum la adăpostul unei șure dărăpănate. Nu mă ploua, nu mă bătea vântul, era un loc destul de bun în care să-ți petreci noaptea, dar gândurile despre punguță și despre boier nu mă lăsa să dorm. Cu

toate acestea, pe cât de repede venise noaptea, pe atât de repede se și duse. La prima strigare a cocoșului eram deja în picioare. Îmi fixasem în minte să-i înapoiez punga boierului cât mai repede. Dar nu eram sigur că îl voi putea găsi din nou. Dacă în seara trecută dăduse el peste mine, astăzi trebuia să dau eu peste el. Mi-am început căutările la poarta cetății. Era forfotă mare înăuntru și nu știam ce se întâmplă. I-am sorbit din ochi pe toți călătorii, dar boierul nu era nicăieri. Parcă-l înghițise pământul. Începusem să-mi pierd încrederea că-l voi mai revedea vreodată. Dar în acel moment răsări ca din neant vizitiul ce mîna caii trăsorii. Se afla lângă un cort din care scotea cutii cu câte și mai câte bijuterii și podoabe. Boierul trebuia să se afle aici. Și tocmai din acest motiv am început să merg temător spre cortul său. Era învălmășeală mare în cetate. A trebuit să-mi fac loc printre o mulțime de oameni, nu doar moldoveni ca mine, ci și turci și polonezi. Eram fascinat de toate lucrurile ce se întâmplau în spatele zidurilor cetății. Atâtea miresme și bogății mă îndemnau să le descopăr încât aproape uitasem scopul venirii mele aici. Dar nu mult reușisem să străbat din drumul cetății că și simt că mă trage ceva din spate. O mână mă apucase de umăr și nu vroia să mă mai lase. Atunci auzisem vocea unui străjer ce-mi părea cunoscută. Mă întorc și dau cu ochii de boierul ce-mi întinse punga cu bani. Zâmbi pe sub mustăți.

- Ei, flăcău? Ți-a prins bine punga cu bani? mă întrebă cu toată sinceritatea de care dădea dovadă.

- Ăăm... Da, dar eu am venit să v-o înapoiez, boierule!

În acel moment făcu niște ochi mari cât cepele și începu să râdă. Eu, nemaiputând să rabd de emoție, scot din buzunar punga și i-o întind de parcă nici nu l-aș fi auzit.

- Ca să vezi... Așa flăcău rar găsești... Ia să-i numărăm, vrei ?

Împietrisem. Nici măcar nu-i dădusem vreun răspuns. Din clipa în care am cules-o de pe jos nici măcar o privire nu am aruncat asupra banilor din pungă. Știam de la o bătrână din sat că banu-i ochiul dracului.

- Treizeci și doi de galbeni. Bravo, flăcău! Niciunul nu lipsește. Da... Ia zi-mi. Cred că vrei ceva în schimb, nu-i așa? Ce puteam să vreau în schimb mai mult decât să-mi păstrez capul pe

umeri? Oare la ce se referea boierul? Bijuterii nu-mi trebuiau, iar galbenii i i-am dat înapoi.

- Ia fugi în cort la mine și alege-ți un obiect drag ție. Cred că-l cunoști pe vizitiu de ieri. Hai, repejor! Nu mai sta pe gânduri că poate mă răzgândesc...

Imediat ce și-a terminat vorbele am și luat-o la fugă. Puteam să dau peste orice boier sau jupâneasă din drumul meu căci nu m-aș fi oprit nici dacă m-ar fi strigat. Vizitiul urmărise discuția dintre mine și stăpânul său și parcă mă sorbea din ochi. Îmi înlăturase perdeaua cortului și aștepta să vadă dacă mă țin de înțelegere sau dacă umblu cu furțișaguri. În mijlocul cortului se afla o masă rotundă, cu inscripții pe margine, și cu o stemă în mijlocul ei. Însemnele îmi erau necunoscute. Pe masă erau așezate tot felul de tacâmuri și farfurii argintate, iar pocalele ce dădeau pe dinafară cu vin aveau marginea aurită. Masa era pregătită dar mâncarea nu ajunsese încă. Trei scaune erau așezate cu mare migală în jurul mesei astfel încât să îți inspire faptul că masa nu era doar pentru cei doi jupâni, ci ar fi putut fi chiar și pentru un împărat. În spatele mesei se aflau rafturi burdușite cu câte și mai câte podoabe, arme și blănuri de animale nemaîntâlnite prin aceste părți. Sfeșnice, cărțulii groase, candelă și câte și mai câte amulete și pandantive aurite îngreunau atât de mult polițele încât la cea mai mică suflare a vântului toate s-ar fi putut izbi de pământ. Dar în spatele cortului se afla un dulap din lemn masiv, de un maro închis ce îmi stârnea curiozitatea. Picioarele sale nu erau doar niște cuburi de lemn, erau adevărate picioare de pisică, sculptate cu migală de către un meșteșugar din țările din Vest. Mânerele sertarelor semănau leit cu crengile de stejar, iar frunzele pictate în lemn împodobeau strașnic această cutie a Pandorei. Praful se așezase în strat gros pe bucata de material ce o acoperea, dar interiorul rafturilor parcă rămase neatins de negura timpurilor. Curiozitatea m-a făcut să le deschid una câte una. Misterul din interiorul lor mă îndemna la fapte pe care nu le mai făcusem vreodată. Primul sertar mi-a lăsat un gust amar. Poate că tacâmurile de argint și scrisorile roase de șoareci erau valoroase pentru cineva, dar mie mi se păreau plictisitoare. Dar al doilea sertar mi-a făcut o surpriză. Pe lângă alte inele, brățări și lăntișoare, ascunse sub o pânză străvezie, se aflau două cristale ce păreau a mări țesătura din spatele

lor. Piesa de alamă ce le ținea la un loc odată, se rupse din cauza vremurilor, dar bucățile de sticlă erau doar ușor zgâriate pe margini.

- O adevărată piesă de artă, nu crezi? Păcat că s-au rupt... I-am căpătat din Veneția, de la un florentin. Cred că Armati era numele lui... Au multe denumiri. Chinezii le zic într-un fel, italienii în alt fel, dar cred că cel mai potrivit e să le zicem precum francezii: besicles.

Boierul părea umblat prin lumea asta. De unde să fi știut el atâtea despre aceste cristale fermecate? În lumina soarelui căpătaseră o sclipire fermecătoare. Și puterea lor de a mări chiar și furnica ce de abia o vezi cu ochiul liber mă intriga.

- Sunt ai tăi. Așa cum ne-a fost înțelegerea. Sunt un om de cuvânt, să știi. Și dacă masa e deja pregătită, nu ai dori să ni te alături, flăcău? Lenșcule, adu bucatele să ne ospătăm.

Simțeam că Dumnezeu mi-a pus mâna-n cap. Să fie oare toate acestea adevărate? Să am eu șansa să mănânc alături de un boier umblat prin toate colțurile Pământului? Dar nu bine terminai să-mi pun atâtea întrebări că vizitiul și puse pe masă o găină friptă la rotisor ce-ți făcea cu ochii.

- Mănâncă, flăcău, mănâncă, nu te sfii! De azi încolo tot ce-i al meu e și al tău. Crede-mă pe cuvânt! Te-am urmărit din clipa în care am sosit aici, la Cetatea Albă. Am pus rămășag cu vizitiul meu că ai să treci de proba la care te-am supus. Ai fi putut fugi cu banii și de ei puteai să-ți iei tot ce doreai, dar n-ai făcut-o. M-ai lăsat cu ochii-n soare la poarta cetății și cu toate că i-ai luat în cele din urmă, mi i-ai adus înapoi. Ai un suflet curat, flăcău. Și dintre atâtea minunății pe care le am în acest cort, aduse de prin toate țările Lumii, tu ai ales doar perechea de ochelari ruptă. Îmi pare rău că nu ai o casă în care să te aștepte cineva drag ție la finalul fiecărei zile cu un boț de mămăligă cald și cu o cană de lapte. Te-am văzut că ai dormit prin fân, în seara în care ai primit punga, la adăpostul aceluia hambar în paragină. Mă uimești...

Cuvintele sale mă făcură să scap câteva lacrimi. Cuiva chiar îi păsa de mine. Toate nopțile nedormite și toate zilele nemâncate, acum își vedeau rostul.

- În nicio zi nu te-am văzut cerșind... Mergeai în grabă pe la meșteșugarii din preajmă să îi ajuți cu ce puteai, în speranța că te vor

răsplăti cu ceva d-ale gurii. Ai îndurat multe, prietene, dar acum îți vei începe viața din nou. Se vedea pe chipul său că nu minte. Un ochi îi plângea, dar altul zâmbea. Mustățile îi surâdeau. Nu puteam să-i zic ceva mai mult decât mulțumesc.

- Mulțumesc, boierule! Mulțumesc, dar prea multe faceți pentru mine, și nu sunt demn de ele...

- Lasă flăcău, căci de azi toate se vor îndrepta! Și nu-mi mai spune boier, căci nu sunt ceea ce crezi. Nici măcar nu m-am prezentat. Îmi cer iertare. Mă numesc Nastasie Fabriș și sunt negustor. Nu sunt ca toți ceilalți, mereu cu gândul la averi. Neguțătoria m-a făcut să descopăr lumea, să-i aflu tainele și să-i descopăr oamenii. Și dacă vei fi de acord, va trebui să mă însoțești pretutindeni.

Știam la ce mă înham, dar omul acesta îmi inspira încredere. Era singurul care după atâția ani credea în mine. Trebuia să-mi dau silința.

- Vom călători peste mări și țări, în trăsuri și corăbii. Va fi greu, dar dacă ne vom avea unul pe celălalt, vom fi bine. Vom ajunge să-i cunoaștem chiar și pe semenii noștri de peste Carpați și chiar de la Dunăre. Că venind vorba, eu unul vin din Valahia, sau cum se mai cunoaște, Țara Românească. Am observat că sorbeai din ochi simbolul scrijelit pe masă. Era stema țării mele: acvila neagră. Dar va trebui să te ții de cuvânt și să înveți carte. Să citești și să scrii în românește, să cunoști oleacă de greacă și latină și să înveți să socotești. Batem palma, flăcău?

Îmi strânse mâna puternic. Îmi insufla putere și cunoaștere, de care nu mai auzisem până atunci. Simțeam că de acum încolo toate se vor schimba. Mi-aș fi dorit ca părinții mei să vadă unde am ajuns. Mi-aș fi dorit să fie mândri de mine. Și cred că undeva sus, lângă o stea, chiar asta făceau. Mă sorbeau din priviri și vărsau lacrimi de fericire.

A doua zi dis-de-dimineată mă trezeam nu doar în propriul meu pat, ci chiar în propria mea odaie, cu ladă de zestre la capătul patului, măsuță în dreptul ușii, și cu un gemuleț prin care mă veghea turnul cetății. Slujba de la biserică deja începuse. Soarele încă urca pe cer, nu se grăbea. Intrasem într-un nou capitol al vieții mele. De la zdreanță cârpită din cânepă, trecusem la cămașă țesută cu fire de mătase...

Violeta Andrei Stoicescu

S-a născut pe data de 24 august 1970 în orașul Ploiești. A îndrăgit literatura de când era încă un copil, a participat la diferite olimpiade, iar în ultimul an de liceu la seral, a obținut locul I la Olimpiada de Literatură pe țară, un premiu de care își amintește cu mare drag. În anul 2002 a obținut locul I la unul din concursurile de recitare susținute în Madrid.

Din anul 1995 locuiește în Madrid unde mi-am terminat studiile la Facultatea de Științe Economice și îmi desfășor activitatea profesională. Îi place să participe la evenimente literar-artistice și regretă că nu a putut veni la București, la festivitatea de premiere.

La Festivalul-concurs internațional de creație literară Bogdania, ediția a X-a, anul 2021, a obținut Premiul I la Grupa II - Concurenți cu vârsta de peste 30 de ani, secțiunea poezie.

Frământare

De dincolo de măști vorbesc atâtea necuvinte,
Tristeți flămânde-și urcă veninul în priviri,
Se ofilesc în umbră surâsuri necitite,
Când printre șoapte goale te costă să respiri...

Din zilele ce se topesc rămân doar uși închise,
Sub plumbu-nsingurării se zbate-un dor nomad,
Când inima-ți prepară un vas de seri ucise,
Ce sublimat-n lacrimi alunecă și cad...

S-au strâns atâtea ere fără-o-mbrățișare,
Iar crinii și-au drenat sub mări parfumul lor,
Își plânge azi și mierea pierdută ei savoare,
Ni se ascund bătrânii, sub scrumul vremilor.

Visăm la ziua când cuvintele vor trece vama,
Și-or dispărea-n neant aceste hăde măști,
Dar până s-o topi sub crucea nopții teama,
Normalitate, azi ne-ntrebăm: pe unde ești?

Pe-o margine de vis

Te-aștept să te întorci în zori cu primăvara,
Să-mi torni un curcubeu pe al zilei șevalet,
Sub ramul încărcat ce-și scutură povara,
Să îmi pictezi alea în alb și violet.

Cu flori de liliac s-a-mpodobit grădina,
Ce-și leagănă nostalgic parfumul indiscret,
Când soarele-și desăvârșește-ncet lumina,
Iar firul ierbii-și toarce povestea în secret.

Te-aștept pe-o margine de vis să-mi mângâi clipa,
Din flori mărunte, mov, ți-am așternut covor,
Oprește-ți doar o clipă azi din zbor aripa,
De chipul tău senin și blând mi-e-așa de dor...

Lacrimi de ceară

Ce-i viața? Poate doar o umbră trecătoare,
Ce se topește iute-n noapte, ca un fum...
Sau o plâpândă adiere ce dispare
În clipa ce apune la sfârșit de drum...

Ce-i viața? Poate doar o aripă întinsă,
Un vis ce se avântă-n zbor neobosit,
Un dor flămând, un zvon, o candelă aprinsă,
Sau un refren în Universul nesfârșit.

Ce-i viața? Poate doar un strop de fericire
Îngenuncheat printre suspine și dureri,
Un abur ce-și aruncă ancora spre nemurire,
Prea ostent de-atâtea neguri și poveri...

Ce-i viața? Poate doar un cântec de vioară
Purtat ca un ecou pe aripă de vânt...
În suflet parcă prea curând se face seară,
Și se aștern tăcerile peste cuvânt...

Ce-i viața... dacă nu, o rază ce răsare,
Și-apoi se scurge-ncet, încet spre infinit,
Precum se stinge flacăra de lumânare,
Cu lacrimi reci de ceară-n ceas de asfințit...

Frânturi de suflet

La ceas târziu când noaptea-și cerne clipa solitară,
Și îmi dezbracă gândul de cuvinte-n freamăt lin,
Se zbate rima-ntre metafore în călimară,

Să toarne din condei pe coală dulcele venin.

Când slova își cântă drumul în șoapte-nlănțuite,
Și-atinge corzi de suflete cu blânde adieri,
Înmuguresc pe ram de gând o mie de cuvinte,
Să mistuie în versuri dulci flămândeale tăceri.

S-au rătăcit și lacrimi prea trudite printre rânduri,
Să spună cu durere-n taină-al inimii oftat...
Suspine, bucurii, speranțe rupte din adâncuri,
Trăiri culese printre ani și puse la presat...

Atâtea visuri adunate în fiorul blând de
primăvară,
În ochii plini de strălucire sau întrebători,
Se risipesc vibrând printre poeme de o frumusețe
rară,
Și ne zâmbesc șagalnic dintre file uneori.

S-au strâns tristeți și doruri multe-n vers cu
armonie,
Și sunt atât de multe-n lume că rămâi șocat...
Cuvintele nu se sfârșesc nicicum, oricât s-ar
scrie,
De parcă viața-n poezie azi s-ar fi mutat.

Nesomn

Am ieșit
să caut primăvara,
când zorii
își scot veșmintele
sub privirile curioase
ale răsăritului...
Din căușul palmei desculțe
sorb lacrimile cerului
ce curg
în răcoarea dimineții...
O rază
își cere dreptul la zâmbet
peste cascade de flori mărunte
ce-și leagănă nesomnul
în undiri feline...
Mă răscolește
parfumul salcâmlor înfloriți,
ce-și rostogolesc desfrâul
sub freamătul neliniștit
al verdelui crud...
Am ieșit
să caut primăvara,

când zorii
își scot veșmintele
sub privirile curioase
ale răsăritului...
Pe firul ierbii merg
să-i afli urma
în bobul de rouă
ce-și murmură povestea...

Cioburi de iubire

Din rătăcirii fără oprire,
Am adunat frânturi de vis,
Să-mbrac iubirea-n nemurire,
Și s-o ascund în paradis.

Dar am uitat apoi cărarea,
Încet, încet m-am depărtat...
Și parc-aud și azi chemarea
În sufletu-mi însingurat.

Pe portativ de veșnicie,
Răsună cântec dinspre nori...
Iubirea-i vers și armonie,
E-o simfonie de viori...

Trecut-au anii prea în grabă,
Am pribegit pe vânt și ploi,
Tot căutând prin lumea-ntreagă,
Trudit, cu ochii triști și goi...

Cu adieri îmi bate-n poartă,
În gând îmi toarce-un dor tăcut,
Edenul vieții mă așteaptă,
Și-aș vrea s-o iau de la-nceput...

E-atâta lipsă de iubire
În lumea noastră și în noi,
Și-alerg cu lacrimi în privire
Să-mi iau iubirea înapoi...

Petronel VIZITIU

Vârsta 53 ani, fost militar și polițist local. În prezent pensionar pe caz de boală. Domiciliul în județul Galați. A debutat în anul 1999, în foaia umoristică, BUZUNAR, a cotidianului VIAȚA LIBERĂ din GALAȚI, unde a publicat până în anul 2014, SCHIȚE

UMORISTICE. A lucrat ca și reporter colaborator la același ziar, apoi la săptămânalul IMPARȚIAL, INDEPENDENTUL și ATAC LA PERSOANĂ!

În anul 2015, a debutat la TEATRUL MUZICAL NAE LEONARD din GALAȚI, cu textul comediei CURS DE FANTO MODELE, care se joacă și în prezent.

La Festivalul-concurs internațional de creație literară Bogdania, ediția a X-a, anul 2021, a obținut Premiul I la Grupa II - Concurenți cu vârsta de peste 30 de ani, secțiunea PROZĂ SCURTĂ.

„REGELE CATACOMBELOR” (sau MOARTEA NU ARE STUDII...)

...Mihăiță...Mihăiță!...școală copile. Hai că e ora patru. Până ajungem la câmp, se luminează! O să zică lumea că suntem leneși. Hai, odată, puiul meu scump! Mihăiță se frecă la ochi cu degetele și privi nedumerit la ceasul de pe masă, apoi către mama sa. În lumina palidă a lămpii cu petrol, Lucica Popescu, apărea subțire ca o trestie, uscățivă, iar fața arsă de soare, ridurile care apăruseră pe alocuri, ascundeau adevărata vârstă a femeii. Cu toate că nu avea decât patru zeci de ani, părea cu mult mai bătrână....„Și asta, numai din cauza tatei”, își spuse Mihăiță, după ce sări din patul vechi din scândură și saltea de paie! Își luă la repezeală hăinuța ce o avusese drept pernă și, după ce suflă în lampă, se îndreptă spre curtea casei. De fiecare dată, când făcea acest gest, suflând în lampă, camera se umplea de un fum înecăcios, iar mirosul de gaz, stăruia toată ziua. Hainele îi erau impregnate cu acel miros. Uneori, la școală, copiii ziceau: „Uite, a venit și omul de la sonde!”

După ce pusese în traistă, trei turte cu tărâțe, coapte pe plită și o sticlă cu apă, Lucica își aștepta copilul pe prispa casei. O casă formată din două camere înguste și joase. Era a treia casă construită în ultimii șase ani. Celelalte două fuseseră luate de apele umflate ale râului, primăvara, când zăpezile de pe dealuri se topeau cu iuțală din cauza căldurilor care veneau dintr-o dată, ca o pacoste, pe capul acestei familii și nu, numai a lor! Când trecu prin cea de a doua cămăruță, Mihăiță se uită la tatăl său: a seară fusese beat ca de obicei, iar acum sforăia de se zguduiau pereții. Luă paltonul ce căzuse pe jos

și, după ce își înveli cu grijă părintele, ieși din casă, pe vârfuri.

- Ai stins lampa? Îl întrebă Lucica!

- Da, măicuță!

- Hai atunci, să mergem! Uite, vecinii ne-au luat-o înainte.

Mihăiță luă și sapa mamei, apoi porni la drum, încercând să țină pasul cu ea. Cu toate că avea doar zece ani, avea un spirit de observație foarte dezvoltat. La școală, era printre cei mai buni la învățătură! Nu era an în care să nu ia un premiu... Toată clasa îl invidia, iar colegii îl ocoleau, fiind cel mai sărac elev.

Zorii începuseră să se reverse încetul cu încetul, peste casele din sat. Cei doi, mamă și fiu, urcau gâfâind dealul ce se ridica aproape drept înaintea lor și care părea că nu se mai termină, odată...

- Oare tata o să vină la prășit? Întrebă Mihăiță.

- Cine știe, copile! Cine știe! Nu vezi că bea din ce în ce mai mult? Nu știu ce-o fi cu omul ăsta al meu...că înainte, tare mai era bun și cuminte! Băiatul observă atunci cum, în ochii mamei, au apărut boabe de rouă, care alunecau ușor, căzând apoi pe pământul bătătorit al uliței!

- Nu mai plânge, mamă! Las-că poate se îndreaptă...o să vorbesc și eu cu el...

- Nu plâng copile, ți se pare...mi-a intrat ceva în ochi, spuse Lucica în timp ce se șterse cu un colț al șorțului.

Însă Mihăiță, nu se înșelase și știa asta foarte bine. Nu de puține ori, seara, când maicăsa credea că el doarme, o auzea cum oftează și plânge stins... Această stare de fapt, îi rupea inima băiatului, acestui copil necăjit, căruia mintea i-o luase de mult, înaintea vârstei. Îi părea foarte rău, că nu crește mai repede, să se angajeze, undeva la oraș și să-și ia mama cu el!

Au ajuns pe câmp, aproape odată cu ceilalți săteni, tocmai când, primele raze ale soarelui își făcuseră apariția de după un deal. Abia începuseră să prășească. Vecina de tarla, sosi și ea cu cinci minute după ei!

- Noroc, Lucico!

- Noroc, mulțumesc!

- Da un „ți-e bărbatul, iar e bolnav? Întrebă cu ironie în glas vecina, zâmbind, plină de răutate!

- Da, e bolnav. Îl doare spatele spuse Lucica...dar cred că o să vină și el mai încolo...

Apoi, în gând: „Doamne, de ce nu mă lasă lumea asta în pace?”

- N-o băga în seamă, măicuță! Așa e ea. Îi place să râdă de oameni, dar lasă că o avea grijă dumnezeu și de ea!

Când Victor Ionescu se întoarse acasă de la redacția în care lucra, își găsi soția pe scaunul din bucătărie, galbenă la față, ca ceara de lumânare. Nu a văzut-o niciodată în asemenea hal, de aceea, aruncă din mână geanta „diplomat”, și, cu fața schimonosită, întrebă:

- Ce s-a întâmplat, Emilia? Ți-e rău?

- Nu! Eu, nu am nimic!...Mihăiță, săracul de el...îngăimă aceasta, arătându-i petecul de hârtie pe care îl ținea....

Victor luă repede hârtia și parcurse cu privirea, cuvintele ce anunțau tragedia acestui copil necăjit, care îi devenise atât de drag și asta, în numai o săptămână, bineînțeles, după ce aflate din gura sa, trista poveste despre copilăria pe care o avuse până la cei șaptesprezece ani, neîmliniți, încă!... - Ce facem Emilia? Cum îi spunem băiatului? - Nu știu! Eu nu am acest curaj. Tu, trebuie să-i spui, ești bărbat...

În acel moment, ușa de la intrare se deschise larg iar în prag, apărură cu fețele radiind de fericire, Mihai și cu Monica!

- Bună ziua, mamă! Bună ziua, tată! Spuse fata.

- Bună copii...pe unde a-ți mai umblat astăzi, spuse Victor, neștiind să întrebe deocamdată, altceva!

- Ca de obicei, spuse Monica, am fost pe faleză. De data aceasta însă, i-am arătat lui Mihaăiță, plaja de peste Dunăre. Am făcut o plimbare cu Bacul! Pentru el, a fost pentru prima dată când a mers cu vaporul...Nu-i așa, Mihăiță?

- Da! Nu am mai avut ocazia până la vârsta asta. Mi-a plăcut foarte mult, mulțumesc, Monica!

- Dar ce-i cu voi? Nu păreți în apele voastre? S-a întâmplat ceva? Mamă, de ce nu spui nimic?

- Nu știu eu ce să spun...să spună taică-tu. Întreabă-l!

- Spune, tată, ce s-a întâmplat?...

- Mihăiță, vino! Ia loc, zise Victor. Am o veste pentru tine, de la țară! Mă tem însă, că nu e bună...

Băiatului îi dispăru tot sângele din obraji și aștepta cu înfrigurare, ceea ce avea să-i spună domnul Victor. Primul gând care i-a trecut prin minte, a fost: „Tata. Cred că a pățit ceva. Doamne, nu mă lăsa să aud una ca asta!”

- Mihăiță, la tine în județ,a plouat foarte mult, după ce ai plecat tu spre Galați. Au fost inundații

mari, prin unele sate din Botoșani. Multe case, au fost luate de ape, așa am auzit aseară la televizor, dar nu am știut că viitura, a ajuns și în satul tău!...

- Ce s-a întâmplat, domnule Victor? Puteți să-mi spuneți!

- Ai primit o telegramă!...

- S-a dărmat iar casa? Mi-au luat-o apele?

- Da, copile, spuse Victor. Dar de data asta, s-a întâmplat și ceva mult mai grav...Să știi că te poți bizui pe noi. O să te ajutăm mereu, până vei fi destul de matur și pe picioarele tale...

- Spuneți-mi vă rog, ce s-a întâmplat? Nu mai pot domnule Victor...

-Mihăiță, părinții tăi....

- Da, ce-i cu ei?

- Părinții tăi, s-au dus...îmi pare rău copile...

- Cum adică s-au dus? Unde s-au dus, întrebă băiatul!

- Au murit! I-a luat apele și s-au înecat...Îmi pare foarte rău...

La auzul acestei vești nenorocite, Mihăiță leșină, prăbușindu-se pe podea! Victor nu apucă să-l sprijine iar băiatul, zăcea acum pe jos, nemișcat.

- Adu repede oțetul, Emilia! strigă Victor, în timp ce pălmuia fața vineție a celui căzut! Îl luă în brațe și îl întinse pe canapeaua din sufragerie. Monica nu se mai oprea din țipete! Emilia veni repede cu o cârpă și cu sticla de oțet. Îmbibă materialul și atinse de câteva ori, nările copilului. Peste câteva clipe, Mihăiță își reveni și, un fluviu de lacrimi, izvorâră din ochii săi:

„Mămică! Tăticule!, striga printre suspine...Celor doi oameni maturi, Emilia și Victor, li se rupse inimile de milă și de durere, în același timp. Monica, era și ea distrusă. Lacrimi mari îi învăluiră ochii și suferea cu aceeași intensitate ca și Mihăiță!

Patrula formată din doi polițiști, intrară în încăperea de la poarta spitalului, scuturându-și zăpada de pe încălțăminte...Un paznic în vârstă, care moțaise cu capul pe masă până atunci, sări în picioare și îi salută pe cei doi, noi sosiți!

- Bună seara domnilor! E cam rece afară, spuse paznicul.

- Da, nea Ioane, răspunse unul dintre polițiști, prefăcându-se că nu observă dungile de somn, de pe fața acestuia. A început să ningă tare și nu-i nici țipenie de om pe stradă, la ora asta. O să stăm și noi aici, la dos, un timp! E cinci!

Mai avem o oră și un pic și plecăm la sediu!

Apoi, îi zise colegului: Anghele, faci tu raportul?
- Da, zise acesta, luând loc la masă, unde scoase repede o foaie de hârtie.

Petre, celălalt polițist, își aprinse o țigară și ieși afară, lângă peretele clădirii. Trase adânc fumul în piept și se uită spre grădina din față, de unde apăru ca prin minune, un cetățean bărbos, îmbrăcat cu haine groase și uzate...

- Bună dimineața, domn polițist!

- Bună dimineața! Ce e cu dumneata la ora asta? De unde ai ieșit?

- Vă rog foarte frumos să-mi dați și mie o țigară, spuse cerșetorul, tremurând din toate încheieturile, de frig. Am ieșit din canalizare...spuse, arătând cu capul, spre gardul spitalului...Acolo stau! E cald tare între țevile de apă caldă, dar afară, nu e prea bine!

- Uite, zise polițistul: Îți dau o țigară, o fumezi, apoi intrăm înăuntru în camera de alături și, îmi povestești viața ta, pe scurt, apoi mai fumăm câte o țigară! Ok?

- Bine „dom” Șef!

Îi dădu o țigară aprinsă, uitându-se la cerșetor cum trage cu nesaț. După ce terminară de fumat, Petre, îi deschise ușa și îi spuse să intre în anticameră și să se așeze pe un calorifer, jos, ce semăna cu o bancă. Paznicul cam începuse să comenteze, că îi aduce purici, păduchi, dar tăcu imediat, când polițistul îi spuse: înainte să vorbești, șterge-ți dungile care ți-au rămas pe față de la somn și stai liniștit acolo...vorbit un pic, apoi îl trimite de aici! Stai cuminte, nea Ioane! Intră și el în cameră cu cerșetorul, lăsând ușa întredeschisă, apoi se așeză la celălalt capăt al caloriferului, situat la vreo trei metri de acesta și începu să-l întrebe: Ia zii, nene: Cum te cheamă, de unde ești și cum ai ajuns în canal? Mă interesează...eu mai scriu la rubrica „Social” a ziarului local, poate fac rost de vreun ajutor! Ascult!

Mă cheamă Mihai Popescu și vin dintr-un sat din Județul Botoșani! Am fost om însurat, cu familie și copil...am făcut liceu, facultate, sunt inginer!

- Ce-ai zis? Polițistul rămase mut de uimire! El nu avea decât liceul. Cum să aibă acest amărât, facultate?

- Da, domnule! Am facultatea de nave! Ce e așa greu de înțeles? Eu sunt cel mai deștept om, din toată canalizarea orașului Galați! Ceilalți, și nu sunt puțini, au câte opt, zece, douăsprezece clase!

Numai eu am facultate! Eu sunt REGELE CATACOMBELOR din Galați. Dacă vrei...îți aduc actele...le am ascunse în canal...diplome, calificări, am fost coleg cu directorul economic de aici...

- Și, cum ai ajuns în acest hal, Mihai? Ce ai pățit?

- Ehei, boala m-a adus aici...boala și alcoolul! Am rămas impotent după vreo trei ani de căsnicie, femeia fugea la altul mereu, nu am mai rezistat! Am fugit de acasă! Sunt șase ani de atunci. M-am „aranjat”, în canalizare...m-am apucat de băut...Muncesc pe la baruri: adun gunoiul, mai dau zăpada, descarc mașini, așa îmi câștig rachiul și țigările zilnice...Când nu am țigări, ca acum, fumez chiștoace din containere! Cam asta e viața mea, în mare...

- Incredibilă povestea dumitale...se uită la ceas: azi, nu mai avem timp, o să vorbim mâine seară, nea Mihai...

A doua zi, Petre urcă în autobuz, chiar de lângă spital. Pleca la serviciu, în tura de noapte. Motorul începu să turuie și mașina se puse în mișcare. Petre se gândi la Mihai, exact când ajunse în fața spitalului...„Ce soartă” își zise. „De unde mai are putere omul ăsta?” În acel moment, frânele autobuzului scârțâiră prelung și acesta se opri brusc. Prin geamul lateral, Petre observă tramvaiul oprit, chiar în fața autobuzului. O mulțime de călători coborâseră și unii, vociferau îmbufnați. Petre, fiind în uniformă, dădu lumea la o parte cu ajutorul fluierului, și strigă să sune cineva la salvare! Constată chiar și el, în gând, că este prea târziu pentru acel om...

Când se uită mai îndeaproape, înțelese că acel om era chiar Mihai Popescu! Da! Era, REGELE CATACOMBELOR...

Fără să vrea, lui Petre îi dădură lacrimile...

„Gata, domnule vatman! Strigară câțiva muncitori din tramvai, ce veneau de la Combinat. Hai să plecăm că suntem obosiți!...Noi venim de la muncă! Dă-l naibii de boschetar! Doar nu l-am pus noi pe șine! Ce ți-o fi și cu bețivii ăștia...”

O femeie, încă frumoasă, la vreo treizeci și ceva de ani, cu un băiat de vreo zece ani de mână, coborâră și ei din autobuz...

„Nu te uita copile, că ești încă mic, spuse mama...Hai să o luăm pe jos...Ochii femeii se umpluseră de lacrimi și o rupse la fugă spre accidentat. Puse capul pe acesta și începu să plângă în neștire, cu sute de amintiri trecându-i

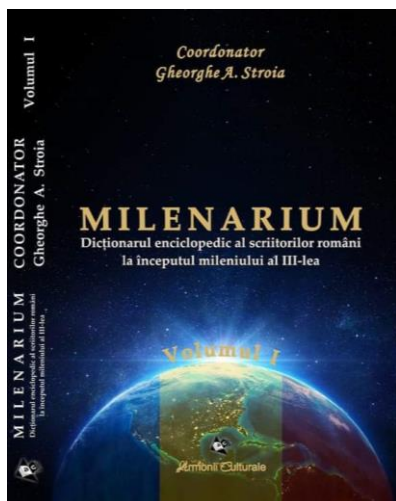
prin fața ochilor plânși...

„Mihai, dragul nostru, spuse femeia! De ce?”

Noutăți editoriale

MILENARIUM

**Dicționarul enciclopedic al scriitorilor români
la începutul mileniului al III-lea, Ed. Armonii
Culturale, 2021**

Cu multă plăcere am primit și citit **Dicționarul enciclopedic al scriitorilor români la începutul mileniului al III-lea, MILENARIUM, volumul I, coordonator scriitorul Gheorghe A. Stroia.**

Dânsul este un condeier talentat, deja o personalitate a culturii românești. Pentru promovarea literaturii, artelor, a valorilor umane a primit numeroase premii și diplome naționale, internaționale și inclusiv din partea Asociației cultural-umanitare dar și a Revistei de cultură Bogdania din Focșani.

Cartea arată impecabil și a fost tipărită în acest an, la Editura ARMONII CULTURALE.

Editorul Enciclopediei este tânărul scriitor GEORGE-NICOLAE STROIA, noul director al Editurii Armonii Culturale din județul Bacău.

Cu certitudine **MILENARIUM**, volumul I reprezintă un început promițător al tânărului editor, poet, prozator și care a obținut Premiul I, la Festivalul-concurs Bogdania, ediția I-a, anul 2012. Sunt fericit că urmează o carieră strălucită în domeniul culturii scrise.

Personal, consider că Enciclopedia **MILENARIUM**, vol. I, este o bijuterie literară,

un document excelent în cunoașterea operei literare a scriitorilor români contemporani din întreaga lume. Volumul cuprinde date bibliografice, referințe critice și extreme din opera a 64 de autori români din: România, Republica Moldova, Europa, Canada, America și Australia. Cu certitudine ecoul va face ocolul lumii și lumina va pătrunde în sufletul oamenilor și astfel să devenim făclii umane ale noului mileniu. Prin acest nou proiect Armonii Culturale crește respectul și prețuirea față de scriitorul român și moștenirea culturală a României.

Dicționarul enciclopedic **MILENARIUM** se prezintă ca un zbor frumos și util al celor ce trudesec în hotarele limbii și culturii române și care se îndreaptă către porțile eternității. Felicitări tuturor celor care au contribuit la dăruirea unui nou „izvor de lumină, într-un timp al tenebrei”. Cartea în format A.4, are coperti cartonate și 538 de pagini. Se lucrează la volumul al II-lea. Felicitări și noi succese! Dumnezeu să vă binecuvânteze!

PROIECTE BOGDANIA

**Aspecte de la Festivitatea de premiere pentru
ediția a X-a a Festivalului - Concurs
internațional de creație literară
„BOGDANIA”, ținută la sediul AGIR
București, la data de 02 iulie 2021**

Premianții Festivalului - Concurs internațional de creație literară „BOGDANIA”, ediția a X-a, sunt următorii:

I. Grupa I – tineri între 15-30 de ani

Secțiunea Poezie

Premiul I – GHEORGHE ANA LARISA
 Premiul II – VIȘAN RALUCA MARIETA
 Premiul III – COCIU LEONID
 Mențiuni: Tiron Laurența-Laura;
 Ursachi Maria-Marcela;
 Toma Flavia-Elena

Secțiunea Proză scurtă

Premiul I – HARAG GEORGIANA
 Premiul II – LORINCZ GRETI
 Premiul III – MITU GABRIELA CAMELIA
 Mențiuni: Matei Bianca
 Gherman Raluca

Secțiunea Eseu

Premiul I – IFTIME DANIIL CONSTANTIN
 Premiul II – BLÂNDU MARIA
 Premiul III – MIRÎTESCU ALEXIA

II. Grupa II – concurenți peste 30 de ani

Secțiunea Poezie

Premiul I – STOICESCU ANDREI VIOLETA
 Premiul II – MĂLĂIAȘ CRENGUȚA-GABRIELA
 Premiul III – ȚĂPLIGĂ-DĂNEȚ DAN MARIAN
 Mențiuni: Ninulescu Ana Maria
 Dimitriu Viorica-Ionela
 Gherase Laurențiu Cristian
 Giurgiu Aurelia Ildiko
 Sceglor Olesea

Secțiunea Proză scurtă

Premiul I – VIZITIU PETRONEL
 Premiul II – ENCULESCU NICOLETA
 Premiul III – COJOCEL RADU
 Mențiuni: Stan Mara;
 Dumitru Doruța
 Pavel Nicolae
 Gigîrtu Carmen

Secțiunea Eseu

Premiul I – OLARIU ELENA
 Premiul II – CORNELIU ION
 Premiul III – ȚĂPLIGĂ-DĂNEȚ DAN MARIAN
 Mențiuni: Todică Gabriel

Juriul ediției a X-a a Festivalului Bogdania format din: Prof. univ. Nicolae VASILE, președintele Cenaclului „Literar Ing.” și al juriului; Alexandru Florin ȚENE, președintele național al LSR, Ionel MARIN, președintele Asociației cultural-umanitare Bogdania; poetul, prozatorul Geo CĂLUGĂRU, membru USR; Adrian-Nicolae POPESCU, poet, prozator, membru UZPR, a acordat **Trofeul Bogdania** (Marele Premiu) **Elevului BOZOMALĂ ȘTEFAN IULIAN** de la Colegiul Național „Ștefan cel Mare” din Suceava.

Juriul ediției a X-a a Festivalului Bogdania

Au luat cuvântul membri ai juriului, invitați, personalități ale culturii, scriitori:

Prof. univ. dr.ing. Nicolae VASILE

Aspecte de la înmânarea premiilor, a diplomelor de excelență

Aspecte de la lansarea vol. Zâmbetul veșniciei,
autor Ionel MARIN

Președintele Juriului, domnul Nicolae Vasile oferind scriitorului **Ionel MARIN** medalia VIRTUTEA LITERARĂ, din partea LIGII SCRITORILOR ROMÂNI.

Aspecte din Sala

Câteva aprecieri din partea concurenților premiați la Festivalul Bogdania, ediția a X-a, anul 2021

*Vă mulțumesc din inimă, chiar nu mă așteptam la o așa onoare! Îmi pare atât de rău că nu am fost în Romania să pot participa la festivitate! Nu exista înregistrare video?

Sunt onorată și încurajată să îmi continui călătoria în lumea poeziei.

Mulțumesc din toată inima și felicitări din suflet pentru frumoasa inițiativă! Cu pretuire,
Violeta Olivia Andrei Stoicescu, 03 iulie 2021

*Felicitări pentru efortul depus de organizatori. Dumnezeu să vă dea sănătate și putere de muncă pentru a duce mai departe nenumărate ediții.
Nicolae Pavel

*Vă mulțumim, din suflet!

Mulțumim juriului pentru apreciere și pentru încredere, acordându-ne aceste premii!

Felicitări, premianților fiecărei secțiuni!

Felicitări, concurenților! Tuturor concurenților!

Nicoleta Enculescu, 04 iulie 2021

*Domnule Ionel Marin, vă mulțumesc pentru tot ce faceți pentru a menține vie cultura românească, spiritul și rădăcinile neamului românesc! Vă mulțumesc, în nume personal, pentru momentul de magie pe care mi l-ați oferit! Cu deosebită considerație, Corneliu Ion

*Bună ziua, Maestre!

Mulțumesc mult Dvs. pentru înalta apreciere a creațiilor mele, cât și întregii echipe de organizare a concursului. Sunt foarte fericită și recunoscătoare! Să aveți inspirație în ceea ce faceți! Cu prietenie, Olesia Sceașlov

**UN EVENIMENT CULTURAL DE
EXCEPȚIE LA TÂRGU-MUREȘ:
lansarea volumului de versuri
„SOLITUDINI– 100 de poezii”,
autor IONUȚ ȚENE**

Joi, 03.06.2021, Centrul Județean pentru Cultură Tradițională și Educație Artistică Mureș, a găzduit un eveniment cultural deosebit și anume, lansarea volumului de versuri „SOLITUDINI– 100 de poezii”, autor fiind cunoscutul istoric, prozator, poet, IONUȚ ȚENE. Au fost prezenți la manifestare președinții unor societăți culturale, fundații, asociații: Al. Florin Țene- președintele Ligii Scriitorilor din România, Dimitrie Poptămaș, Ilarie Opriș, Berța Ioan, Mircea Dorin Istrate, membrii Ligii Scriitorilor Români-filia la Mureș, directoarea editurii „Ecou Transilvan”- Nadia Fărcaș și Alice Micu – de la „Apostrof”, Nicolae Băciuț -de la „Vatra Veche”, poeți și scriitori din Cluj Napoca, Tg. Mureș, Sibiu și Brașov

Manifestarea a fost deschisă de IULIU PRAJA, directorul C.J.C.T.E.A.Mureș, gazda evenimentului, care a salutat adunarea și a prezentat în termeni laudativi, personalitatea autorului și valoarea volumelor de poezie editate până în prezent de poetul clujean .

Moderatoarea manifestării, doamna NADIA FĂRCAȘ, a prezentat câteva date biografice și a făcut o introducere în opera autorului, variată ca exprimare și prin teme abordate, dar foarte bine încheagată, bine stilizată, expresivă, purtând amprenta unui talent autentic, a unui spirit tânăr, novator, îndrăzneț, conștient de importanța și valoarea talentului său, subliniind faptul că

autorul nu face decât să transcrie, în poezie mai ales, trăirile sale zilnice, pure și adevărate.

Poeta LILIANA MOLDOVAN a făcut o pertinentă analiză a volumului de față, argumentându-și aprecierile cu citate din poeziile publicate în volum, enumerând stările pe care le poate produce citirea acestora, cu maturitatea și finețea exprimării poetice, urmare a harului poetic cu care a fost dăruit autorul.

Poeta și editoarea ALICE MICU, o bună cunoscătoare a activității literare a autorului, a scos în evidență valoarea poetului și a poeziilor sale, cuprinse în acest volum, perenitatea, datorată autenticității poeziilor, ce surprind stări sufletești, întâmplări variate și adevărate, frumos exprimate și nuanțate în cuprinsul versurilor sale.

Poetul VICTOR CONSTANTIN MĂRUȚOIU a subliniat încărcătura emoțională pe care o au versurile autorului, care produc stări autentice, pline de vizualitate, de înfiorare, sunt melodioase, cuprinse într-o exprimare cultă, modernă, bine definită, vădind un spirit viu novator, hotărât, de inovare, de schimbare.

Poetul MIRCEA DORIN ISTRATE l-a caracterizat pe poet și opera sa într-o poezie personalizată și a oferit autorului, din partea L.S.R –filiala Mureș, o Diplomă de Gratiitudine.

Cunoscutul editor și poet mureșean NICOLAE BĂCIUȚ, a subliniat că poezia lui Ionuț Țene este una distinctă, matură, o poezie a clipei, o poezie „de ocazie”, care exprimă călătoria poetului prin sine însuși, căutând, astfel, o cale de scăpare din constrângerile zilnice.

Epigramistul clujean GAVRIL MOIȘA a caracterizat volumul lansat ca fiind unul ce exprimă, un curat și rafinat, adevărat, artistic, ce exprimă, cu sinceritate, sentimentele și trăirile reale ale autorului.

Spre finalul întâlnirii literare, autorul volumului lansat, IONUȚ ȚENE a ținut să sublinieze faptul că multe din poeziile sale sunt poeziile clipei, trăite cu bucurie, cu tristețe, cu visare, cu speranțe, așa cum le-a simțit el atunci, acestea exprimând și dând „trăirea adevărată a acelei unice clipe” și așa va face mereu în toată creația sa.

Menționăm că, pe parcursul acestui eveniment cultural, solista ALINA MIZGAN și chitaristul ERVIN SZABO au întreținut atmosfera de bună-

dispoziție surprinzând publicul cu câteva melodii de muzică ușoară bine-cunoscute dar și cântece pe versurile autorului.

LILIANA MOLDOVAN - UZPR

**Simpozionul „Eminescu, file de poveste”
la Biblioteca Județeană „Duiliu Zamfirescu”
din Focșani**

Pe data de 15 iunie 2021, începând cu ora 14, la Sediul Central al Bibliotecii Județene „Duiliu Zamfirescu” Vrancea din Focșani a avut loc **simpozionul „Eminescu, file de poveste”**.

Evenimentul cultural a fost organizat de Biblioteca Județeană Vrancea în parteneriat cu Centrul Cultural Vrancea, Muzeul Vrancei și Asociația Cultural Umanitară „Bogdania”. Gazda deosebitului eveniment, doamna manager Oana-Raluca BOIAN a prezentat invitații și a dat cuvântul scriitorului Radu Borcea pentru susținerea prelegerii „Mihai Eminescu, cel mai important bun din patrimoniul național”. Domnul Ionuț Iliescu, muzeograf în cadrul Muzeului Vrancei, a susținut prelegerea „N.N. Săvescu, admirator al Poetului Nepereche”. Domnul Ionel Marin a vorbit despre viața și opera „omului deplin al culturii române”, Mihai Eminescu. În fiecare an, în revista de cultură Bogdania s-a trecut aspecte inedite din opera, viața geniului eminescian. La final a citit o dedicație marelui nostru poet național. Dedicății au citit și poeții Pompiliu Crețu și Ion Apostu din Focșani.

Audiența a aplaudat și omagiat, spre veșnică amintire pe Mihai Eminescu, reper fundamental al identității culturale și naționale românești.

**La Cernăuți a avut loc deschiderea sediului
modernizat al Societății pentru Cultura și
Literatura română în Bucovina
„Mihai Eminescu”-16 iunie 2021**

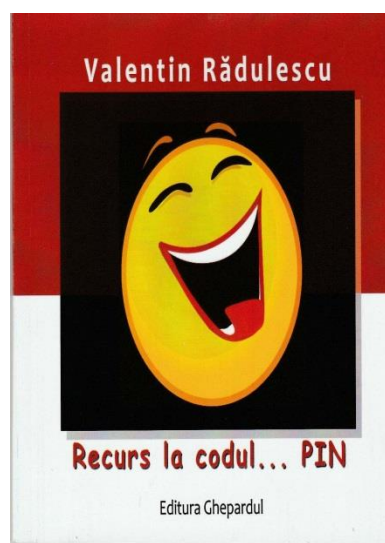
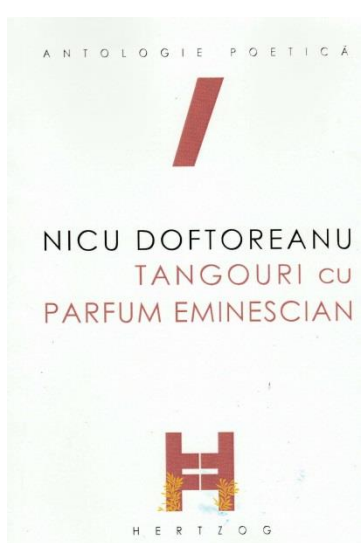
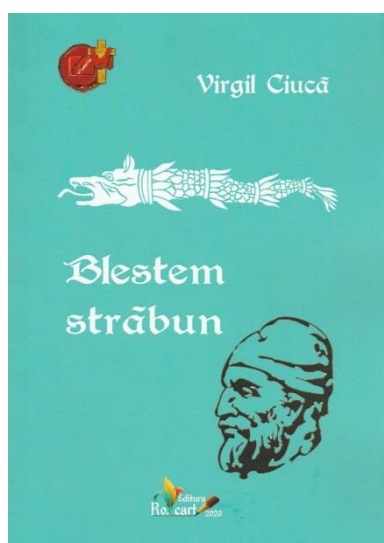
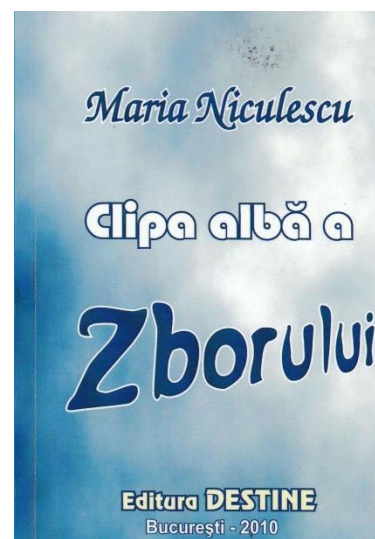
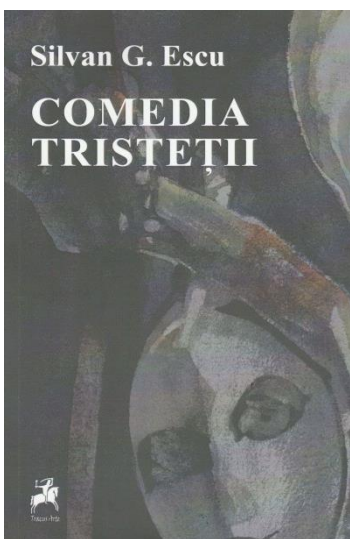
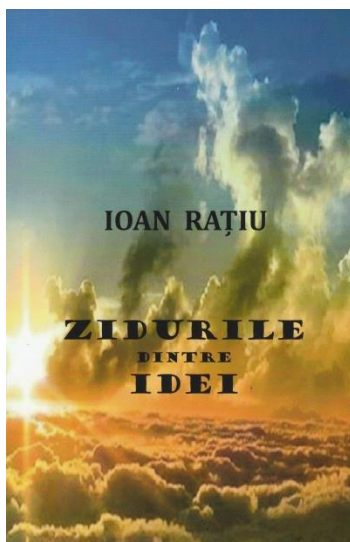
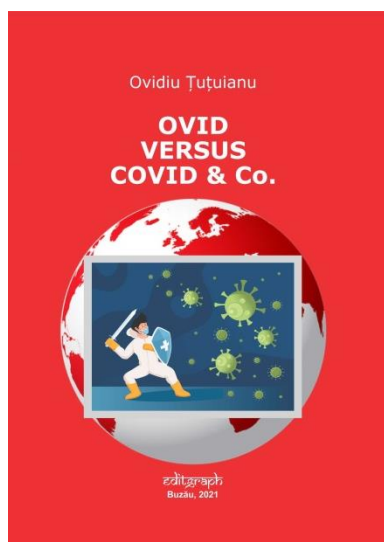
De ziua retragerii spre cele veșnice a poetului național Mihai Eminescu, la Cernăuți a avut loc deschiderea sediului modernizat al Societății pentru Cultura și Literatura română în Bucovina „Mihai Eminescu”, notează Agenția BucPress, preluată de Romanian Global News.

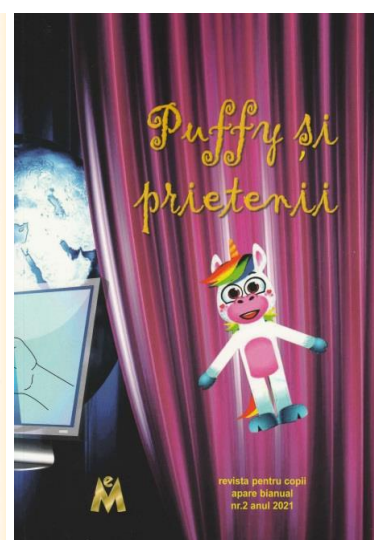
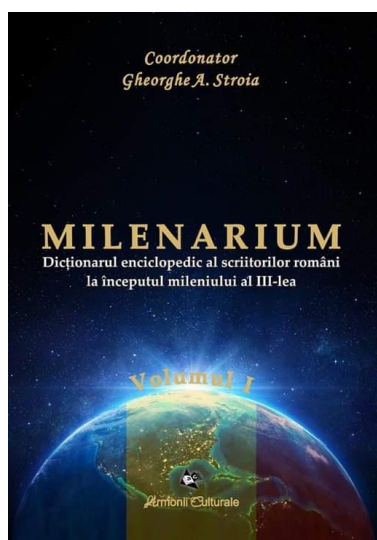
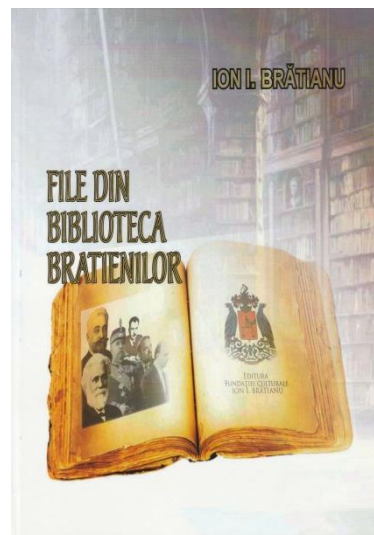
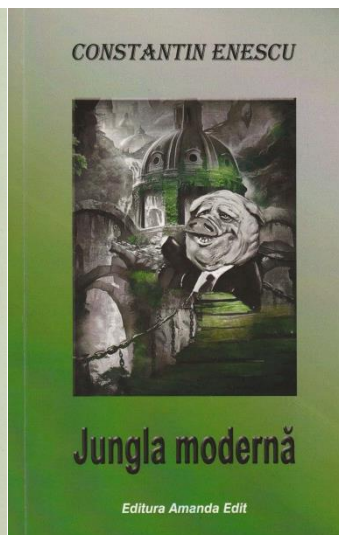
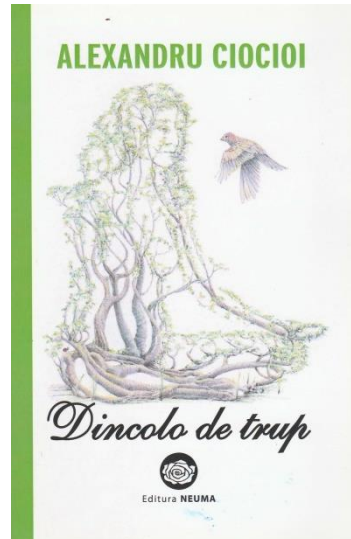
Asociația Programatică pentru Dezvoltare Durabilă din București a finalizat cu succes proiectul intitulat „Modernizare sediu – Societatea pentru Cultura și Literatura română în Bucovina „Mihai Eminescu”, care a avut ca scop reabilitarea și amenajarea sediului Societății pentru atragerea activităților culturale și funcționarea în cele mai bune condiții.

Societatea pentru Cultura și Literatura română în Bucovina „Mihai Eminescu” își are sediul la parterul unei clădiri din Centrul orașului Cernăuți, în Piața Centrală nr. 9, clădirea reprezentând un imobil de patrimoniu. Aceasta datează încă de la începutul secolului al XIX-lea, când a fost construită spre a servi ca sediu al guvernatorului austriac din perioada respectivă.

Ulterior, clădirea a avut destinații diferite, ea fiind vizitată pe parcursul anilor de personalități marcante din istoria românilor, precum Titu Maiorescu, ea găzduind și festivitățile de celebrare a 25 de ani de activitate a Societății „Junimea”, în anul 1904. Sediul este situat într-o zonă în care se află și alte edificii istorice, vizavi de primărie.

Cărți primite la redacție

ISSN 2343-8061